

DABI ISTVÁN
HÁROM KISREGÉNY

TARTALOM

FÁJ A CSEND

**MINDENÜTT VAGYOK,
DE SEHOL SEM VAGYOK,
ITT IS VAGYOK, OTT IS VAGYOK**

A DOBOZ

FÁJ A CSEND

(Mozaik-regény)

Fájdalomra ébredt, mintha valami a mellét, a torkát szorongatná, és az agyát éles tűk szúrnák, sőt kések hasogatnák. Meglepetten nézett körül, mert lefekvés előtt semmi sem idegesítette fel, a haverokkal sem jött össze. Semmit sem látott, mert teljesen sötét volt. Persze, elfelejtette felgyújtani a kinti villanyt, ami az ablakon át egy kicsit mindig megvilágította a gangot, bevilágította a szobát. A fájdalom alábbhagyott, mert neszt hallott. Csak ekkor értette meg, hogy neki a tökéletes csend fájt.

- Fáj a csend? - Hallotta gondolatban a felesége hangját, aki mindig meglepetten tapasztalta, hogy másokkal ellentétben a férje menekül a csend elől, ami páni félelemmel tölti el.

Felkelt, kiment az előszobába, felgyújtotta a kinti villanyt. Csak miután visszatért a fekhelyére, vette észre, hogy a rádió világít, de hang nem jön belőle.

- Ezzel meg mi történt? - lökte meg dühösen, de az csak nem szólalt meg. Arrébb tekerte az állomáskereső gombot. Halk zenét hallott. Még tovább tekerte. Két férfi beszélgetett egy idegen nyelven, amit hirtelen fel sem ismert. Abbahagyta a keresgélést az állomások között, majd csak egy tétova mozdulattal meglökte a készüléket. Ekkor keleti, talán arab vagy török zene hallatszott. Egy férfias hangú nő énekelt.

Megnyugodott, mert már az őt felriasztó fájdalmat sem érezte, és az udvari lámpa is világított. Erős szél fújhatott, mert a lámpa himbálózott, és a falon titokzatos alakok futkostak. Figyelmesen nézte és megértette, hogy csak a zene ritmusára táncolnak az ankarai hastáncosnők az ő szobájának a falán.

Biztosan sokáig alhatott, mert amikor felnyitotta a szemét, már hajnalodott, és a rádióból a Korán szúráit hallotta.

- Én is imádkozzam velük? - tette fel magának a kérdést, de nem volt kedve előkeresni a Koránt. Visszaaludt.

Teljesen frissen, kipihenten ébredt. Első pillantása az órára esett, de az még éjfél körül megállhatott. A rádió is hallgatott. Az udvari lámpa nem himbálózott, biztosan elállt a szél. A nap azonban nem sütött be a kissé elhúzódott sötétítőfüggöny két része között.

- Járt itt valaki? - kérdezte ezt is félhangosan, bár talán tudta, hogy senki sem járhatott. - Vagy... - mondta még halkán, és felugorva odasietett az ablakhoz. Nem csak a sötétítő volt elhúzva, hanem az ablak is egy kicsit nyitva volt. András meglepetten nézte. Kissé eltűnődött a szokatlan jelenségen, majd óvatosan kilesett az előszobába. Mintha valaki ült volna az asztalnál és a kezében egy könyvet tartana. Az alak is megérezhette, hogy nézik, mert megmozdult, majd mihelyt András az ajtóhoz lépett, a látomás szertefoszlott. A könyv azonban ott maradt a széken. A férfi érdeklődéssel vette kézbe.

Egy ismeretlen, idegen nevű szerző műve. A címet elolvasni nem volt ideje, mert megszólalt a telefon.

Ijedten kapta fel a kagylót.

- Nem beszélgethetünk - mondta egy semleges hang, amitől Andrásnak a hideg futott végig a hátán. - Majd máskor - mondta ugyanaz a hang, és a telefonkagyló maga kiugrott a férfi kezéből és visszatért eredeti helyére.

Már a könyv sem volt sehol, pedig kíváncsi lett volna rá. Talán még ujjlenyomatot is talált volna rajta, amiből valamit meg lehetne állapítani.

A szobában teljesen világos volt, mert valaki elhúzta a sötétítőt és szélesre tárta az ablakot.

Melegen sütött a nyári nap, pedig tegnap még hideg tél lehetett, legalábbis András úgy emlékezett rá.

A rádióban most hollandul mondtak híreket, majd rövid szünet után távol-keleti zene hallatszott. De nem a rádióból, hanem az utcán jöttek páran, talán kínaiak vagy japánok, vagy más távol-keleti nemzet fiai, lányai lehettek, akik András számára ismeretlen hangszereken játszottak. Rajtuk kívül senki sem volt az utcán. Sőt mintha a túloldali házak is eltűntek volna.

Sérti a fülét ez az idegen, ismeretlen zene.

„Biztosan azért költözött el innen mindenki - gondolja. - De a házakkal?” - nevet fel.

Úgy látszik, hogy a távol-keleti emberek is észrevették, hogy az egész környéken csak ez az egyetlen ház áll, mert megállnak mosolyogva Andrásék kapujában, és még hangosabban játszanak tovább. Az egyikük, megpillantva a férfit, bekiált neki az udvarra az idegenek számára olyan furcsa csipogó madárhangon. András a fejét rázza, bár semmit sem értett. Ekkor az egyik nő, akinek még élesebben csipogó a hangja, megismétli az előbbi szavakat, habár András még azt sem fogja fel, hogy a két személy ugyanazt mondta, csak a gesztusokból gondolja, mert a férfi egyetértően, széles mosollyal bólogat a nőnek. András ismét a fejét rázza és bemegy a házába, becsukja az ablakot, az ajtót, elfüggönyöz. Pár percig teljes sötét-ségben és csendben áll.

„Elmentek” - gondolja. Kiles. Tévedett. A zenészek tanácstalanul állnak a kapu előtt, majd az egyikük határozott mozdulattal lenyomja a kilincset, és hosszú léptekkel megindul az ajtó felé. András tanácstalan. Mit tegyen? Menjen ki tárgyalni velük? Hívja be őket egy csésze teára, hiszen ezek a kínaiak vagy japánok, vagy vietnámiak biztosan nagyon szeretik a teát? Sokat olvasott erről. Mozdul az ajtókilincs, de az ajtó nem nyílik, hiszen kulcsra zárta. Az ajtót nyitni próbáló kiszól a társainak, amire éles furulyahang válaszol, majd a többi hangszer is megszólal. És jaj! Egyre közelebb. Körülveszik a házat? Valaki az ablakon át próbál belesni, de elfüggönyözte. Közben a zene egyre hasogatja a dobhártyáját, az agyát.

„Elkergetem őket” - határozza el végül, de képtelen megmozdulni. Megszólal a telefon. Kint is meghallhatták, mert hirtelen minden elcsendesedik. András a kagylóért nyúl.

- Végre! - ismeri fel a felesége hangját. - Már azt hittem, hogy nem vagy itthon.

- Dehogynem. És nem is egyedül.

- Ki van nálad?

- Senki. Csak kint az udvarban.

- A kutya beengedett valakit?

- Nincs itt semmiféle kutya, csak emberek... Éspedig távol-keletiek. És hangosan játszanak az ő furcsa hangszereiken!

A nő felnevet.

- Megint ittál?... Nem, az nem lehet, hiszen a hangodból ítélve teljesen józan vagy.

- Igen, józan... de itt vannak. Hallod? - tartja a telefonkagylót az ajtó felé, amin túlról ismét hallja a zenét.

- Bolond vagy, biztosan álmodtál valamit...

- Nem - tiltakozik a férfi, de nincs értelme folytatni, mert a vonal túlsó végéről kattanást hall.
- Letette.

- Jaj ez a csend! - kiált fel, és a fejéhez kap, majd a torkához, és a mellét kezdi masszírozni. - Csend? - néz körül értetlenül, hiszen...

Kinéz az ablakon. Sehol senki. Majd az ajtóhoz megy. Kilép. Hiszen én ezt bezártam? - gondolja. - Vagy csak akartam?

A szomszédasszony söpri a járdát.

- Jó reggelt! - kiált oda neki András.

- Reggelt? - nevet fel a nő. - Mindjárt dél lesz.

- Láttá és hallotta őket? - kérdezi a férfi, bár nem érti, hogy honnan kerültek vissza a házak, a szomszédok.

- Ja, a TV-t nézte? Érdekes volt. Nem is tudtam, hogy ők így mulatnak.

András csak e szavakat hallva kap észbe és a nőnek nem válaszolva, szinte beront a nappaliba. A televízió nincs bekapcsolva. Odamegy, leemeli róla a rádió-televízióújságot. Átlapozza. Megakad a tekintete egy nagybetűs műsorcímen: „A Kínai Újév”. Ellenőrzi a dátumot. Majd a falinaptárt.

- De hiszen nem volt bekapcsolva - nevet fel. - Akkor honnan hallhattam és láthattam?

- Mi mindenre képesek vagyunk!

Megremeg. Körülnéz. Sehol senki.

- Csak a csend - mondja az előbbi hang.

- Jaj, ez a csend! Megőrülök! - kiáltja András és kirohan az utcára, de a szomszédasszony már nincs ott.

Egy darabig tanácstalanul elálldogál a kapuja előtt, majd céltalanul elindul az egyik irányban, amerre éppen a lába viszi. Alig pár lépésre egy középkorú férfi kézen fogva vezet egy kislányt, és nagyon halkán, szinte sűgva, magyaráz neki. A kislány előbb próbálja kiszakítani magát a férfi kezéből, majd elmosolyodik, és bólint. Nyugodtan mennek tovább. Kövessem? Hagyjam hadd menjenek, ahová akarnak? Még néhány lépést tesz utánuk, de amikor a furcsa pár eltűnik az egyik kanyarban, ő visszafordul. Elhalad a saját háza előtt. Kutya? Honnan került oda kutya? Az ablakon egy nő integet ki neki.

- Gyere már haza, mióta várlak itthon, te állandóan csak csatangolsz valahol.

- Régóta? - kérdi András és felpillant a toronyórára. - Tényleg, észre sem vettem.

- Hol járkáltál ilyen sokáig? - kérdezi a felesége.

- Járkáltam. Sétáltam. Pihengettem - mondja a férfi, és nem magyarázkodva tovább, a szobájába megy.

Az asztalon kinyitva egy könyv. Talán azt olvasta, és így feledkezett meg mindenről. De hiszen az utcáról jött. És a szomszédasszonnyal is beszélgetett.

- Ja, tényleg, beszéltem Erzsivel, ő megmondhatja, hogy mikor mentem el hazulról - kiált ki a csukott ajtón keresztül. A felesége dühösen felrántja azt és rátámad:

- Pont ő mondta, hogy már dél körül elmentél hazulról.

A férfi most sem érti, de nincs kedve védekezni, magyarázkodni. Óvatosan kisurran a nő mellett az udvarra és eltűnik valamelyik terebélyes diófa mögött. A nő azonban követi.

- Soha semmit sem tudhatok meg tőled? Mindent másoknak kell elmondaniuk nekem. Olyan különösen viselkedsz.

- Persze, különösen! Biztosan narkózom - nevet fel a fa mögött.

- Lehet - mondja még a nő, és távozik. Becsapja maga mögött a kaput. András nem megy utána, még csak meg sem nézi, hogy merre megy.

„Majd megnyugszik és visszajön” - gondolja.

De most is tévedett, mert Bea meg sem nyugodott, és vissza sem jött, vagy lehet, hogy megnyugodott, belenyugodott a dolgok illetően állásába, és éppen ezért nem jött haza.

Sötétedik. A nő még mindig nincs sehol, de a kutya - egy hatalmas fekete dög, gondolja András - ott ül az ajtó előtt, és sehogyan sem akarja beengedni a férfit a lakásba. Felkap egy követ, a kutyaéhoz akarja vágni, de meggondolja magát, a kővel az egyik ablakot veri be, majd benyúl, és a kallantyút elfordítja, óvatosan, hogy a kutya észre ne vegye. Kinyitja az ablakot és bemászik. A kutya morog. És az ajtót kaparja, biztosan érzi a szagát bentről. Szerencsére még nem vette észre a betört ablakot, de András a biztonság kedvéért odahúzza az íróasztalt, rátesz két széket, sőt még valami ócska vaskályhát is odarángat. A csöve kiesett, minden csupa korom. A könyvei, a ruhája, az ágya, de nem tudja, hogy hogyan tisztítsa le mindent, hiszen kint van a kutya. Csikordul a kapu.

„Talán Bea jött haza?”

Nem, mert a kutya a kapu felé rohan örült ugatással. Egy sikoly, és az utcai kapu dörren, valaki a járdán szalad. András kikukucskál az ablakon, de szerencsére a látogatót nem kergeti tovább a kutya. Párszor még utánanézett, majd visszatért az ajtóhoz, hiszen ott bent már van valaki, akit legalább kiengednie nem szabad, ha már belopakodott. Mit gondolhat most az a szegény kutya? Nem kap majd enni, sem inni, nem fogják megsimogatni, hiszen elvesztette kutyabecsületét. Még dühösebben kaparja az ajtót. Körbejárja a házat. Észreveszi a kitört ablakot és megpróbál bemászni, de szerencsére a korom az orrába száll. Tüsszög. Két mancsával dörgöli a pofáját és visszavonul. Elfoglalja az őrhelyét az ajtó előtt. András megnyugszik.

- De mit tegyek? - kiáltja. A kutya ezt meghallja és felmordul, morog, hosszan morog, majd ugatni kezd befelé, mintha hívná a betörőt. Felvonyít. Talán a gazdáját hívja. De kicsoda lehet a gazdája? Egyáltalán honnan került ide ez a dög? - jár egyre András agyában a kérdés. Hiszen Bea sohasem kedvelte az állatokat. Egyedül engem, mert engem nevez állandóan állatnak - gondolja tovább a férfi. A konyhába megy. Belenéz a kis tükörbe, ami ott lóg a falon. Visszatántorodik, mert nem ismeri fel fekete képét. Hátranéz, azt képzelve, hogy valaki ott áll mögötte, de senki. Az asztalon csak most látja meg a cetlit, amit a felesége hagyott ott.

„Nem voltál itthon, pedig be akartam mutatni Johannest. Nagyon derék legény. Izlandból jött.”

Johannes? Hol van itt Johannes? Benéz a szobába, hátha lefeküdt már. Senki. Az előszobában végignézi a fogasokat, hátha talál valamilyen idegen ruhadarabot. Sehol semmi. Beles az ágyak alá, a szekrény tetejére, az előszobaszekrényeket végignyitogatja, de sehol egy bőrönd, egy hátizsák. És ekkor jut az eszébe, hogy a felesége egyedül volt itthon, egyedül ment el. Akkor talán valakinél lakik az a Johannes, és most őhöz ment. De milyen nyelven beszélnek? Hiszen Bea a magyaron kívül más nyelvet nem tud, sőt nem is tudja, hogy léteznek más nyelvek, pontosabban más beszélhető és érthető nyelvek. Magyarul is nagyon rosszul beszél. Rosszul? Kifacsarja a szavakat. Nem mondja, hogy jön, hanem „gyün”, a felhő neki „főjhő”, a jó „jú”. Tájszólás? Hiszen sohasem lakott vidéken. Mindig is fővárosi volt, legalábbis azt állítja. De akkor miért vonaton ismerkedtek meg, amikor egy kis faluban szállt fel a nő és ömellette foglalt helyet? Igaz, akkor nagyon előkelően, fővárosiasan beszélt, sőt egy Internacionális Banzájra invitálta, amin a posztkoloniális államok áldemokrata kormányainak a problémáit készültek megtárgyalni. Andrásnak többször is meg kellett kérdeznie, mert nem értette a rengeteg latin és egyéb szót. És ráadásul hol orrhangon beszélt, mint a franciák, hol meg mintha gombóc lenne a torkában, hogy angolosabban ejthesse ki a szavakat, vagy németesen pattogtatta a hangját. De itt-ott szlávós lágyság is belevegyült. Miért? Já, tudja, sokat vútam idegönök közt - magyarázta meg.

- Mint...? - kérdezte András röviden, de választ nem kapott, csak egy arccirógatást.

Majd hozzátette a nő: - Pincér vagyok.

Ez volt minden, amit tudott róla András, amikor úgy döntött, hogy mindenáron feleségül veszi. Mindenáron, akár akarja Bea, akár nem. De Bea akarta. Miért? Erről nem beszélt. András sem kérdezte. De most megkérdezem - gondolta hallva a kutyát, és arra a bizonyos Johannesre, az izlandi Johannesre gondolva, akihez Bea elrohant.

- Ej, te, Johannes! - kiáltott fel András dühösen és már-már fel akarta tépni a kijáratit ajtót, de amikor az eszébe jutott az ott őrködő hatalmas dög, megrémült és csak résnyire merte nyitni az ajtót. A kutya tényleg ott volt. De valahogy nyugodtabban.

- Ej, te, Johannes! - tört fel András bensőjéből a harag. Különösen, hogy a hatalmas dög miatt nem tudta megnézni, hogy ki is lehet az a Johannes, ha egyszer lekéste a találkozózt, most pedig Bea biztosan utána szaladt.

A kutya megnyugodott, sőt majdnem olyan hangokat hallatott, mint amikor a macskák jólesően, kedveskedve dorombolnak. És az egyik mancsát be is dugta az ajtó részén. András ijedten félreugrott, így az ajtó a kutya súlyától teljesen kitárulkozott.

- Ej, te, Johannes, mindennek te vagy az oka - már-már ordította András, és ijedten a szobájába szaladt, de nem sikerült becsukni maga mögött az ajtót, mert a kutya már a küszöbön volt. András szeretett volna kiugrani az ablakon, amit azonban elbarikádzott éppen a kutya miatt.

Mivel nem szokott káromkodni, a legrondább szavak helyett csak annak a hülye izlandinak, Bea nagy szerelmének a nevét kezdte, mintegy varázsigeeként, mondogatni:

- Johannes, Johannes... A kutya előbb csak fülelt, majd egy ugrással András előtt termett. Felágaskodott és két mancsát a férfi vállára helyezte, aki rémületében elvágódott a padlón. Szerencsére ekkor valaki léptei hallatszottak a kerti ösvényen. A kutya fülelni kezdett.

- Johannes! Johannes! Hol vagy? - hallatszott Bea hangja.

A kutya boldog nyüszítéssel, vakkantgatásokkal, farkcsóválással fordult az ajtó felé, és megpillantva a nőt, hozzászaladt, a vállára tette a mancsát és az arcát kezdte nyalogatni széles, vérvörös nyelvvel.

- Te meg mit keresel ott a földön? És miért vagy ilyen fekete? És egyáltalán mi ez a fel-fordulás?

- Te meg miért rohantál el Johannes után? - tápázkodott fel András nagynehezen, előbb csak térdre, majd teljesen felegyenesedett.

Bea elnevette magát és a kutyához fordult:

- Johannes, mutatkozz be szépen az új gazdinak!

- A hatalmas dög, ez a hatalmas vérengző dög Johannes? - kérdezte a férfi, és ő is felnevetett és magához szorította a hozzá simuló állatot.

- És te hol voltál? - kérdezte végül Beától.

- Csak azt akartam megtudni, hogy te hol voltál egész idő alatt, de senki sem látott.

- Én sem tudom. Csak arra emlékszem, hogy itt voltak a kínaiak. Játszottak nekem.

Bea vállat vont és kihívta a kutyát. Miután mindketten eltávoztak, András nekiállt rendet csinálni a szobájában, amitől még feketébb lett, mert a kályhából még több korom szállt szét.

- Most már biztosan meg fog ijedni tőlem még ez a hatalmas termetű deli izlandi legény is... de tényleg, ha izlandi, akkor miért fekete, miért nem szőke? - kiáltott ki a feleségének, aki azonban semmit sem hallott, mert a kutyust babusgatta kedves szavakkal. És azon a furcsa keveréknyelven, amin annak idején a banzájra invitálta Andrást.

- Ha ez a kutya megérti, akkor biztosan nemzetközi keverék - mosolyodott el magában a férfi és tovább rámolt.

Egyszerre csak ott lihegett mellette a kutya. Segíteni akar - vélte hallani a hangját, pedig még csak nem is vakkantott. Egyszerűen az orrával tologatott ezt-azt, amit ő, a férfi két kézzel is alig tudna megmozdítani. Természetesen, így minden máshová került, egyáltalán nem oda, ahová kellett volna. A kályha az ablak alá, az íróasztal a kéménylyuk alá, a két karosszék, amikről meg is feledkezett, a szekrény mellett állt egymásba fonódva, míg az ágya felfordítva a szoba közepén meresztgette a lábait, amik között jókedvűen mosolyogva üldögélt Johannes, az izlandi királyszármazék, mert biztosan az lehetett.

- Most már nem fogsz panaszkodni a csendre meg a magányra - jelentette ki később a felesége tiszta, színpadiasan artikulált magyar nyelven.

- De ha ő mindenáron segíteni akar majd? - jajdult fel András.

- Engedd meg neki, mindent megcsinál, csak mindenhez szoktasd előbb hozzá... ja és ne felejtse el megetetni, napjában háromszor, de legalább kétszer akkora adagokat adj neki minden alkalommal, mint saját magadnak, mert véletlenül még a könyveidet is húsnak nézi...

- Különösen a bőrkötésűeket - tette hozzá nevetve a férfi, és a kezét Johannes felé nyújtotta egy hirtelen mozdulattal, hogy megsimogassa, de az állat azt félreérthette, mert megijedt. Összehúzta magát olyan apróra, amennyire csak tudta, és igyekezett az ágy egyik lába mögé bújni. Odanyomta az orrát és behunyta a szemét. Pár másodperc múlva azonban óvatosan kilesett, és meggyőződve arról, hogy nem akarják bántani, elterpeszkedett, majd a mancsait kezdte nyújtogatni hol Bea, hol András felé, de mivel egyikük sem fordított rá figyelmet, egy ugrással András ölében termett. Majdnem összetört alattuk a szék. Bea csak nevetett.

- Tényleg nem leszek egyedül, de hogy a csenddel mi lesz, nem tudom, mert eddig a hangját csak nagyritkán hallottam.

- Nagyon hangos kutyus ám...

- Kutyus? Ez egy elefánt...

Így társalogtak volna még sokáig. De váratlan dolog zavarta meg az idillt. A nyitott ablakban, pontosabban a törött ablakban, feltűnt a szomszédék macskája, aki bejáratos volt Beáékhoz. Johannest megpillantva begörbítette a hátát és élesen felvisítva támadásra készült.

- Figyeld - nevetett fel András, mert a kutya teljesen hozzábújt, a férfi melléhez szorította a fejét, és szinte remegett. Bandi, a szomszéd kandúr, büszkén nézett végig az embereken, mert megértette, hogy a kutya ötöle ijedt meg. Pár pillanatig nézte a rémülten reszkető és már-már síró kutyát. Megsajnálta, és ő is András ölébe ugrott Johannes mellé. Aki még jobban remegett és mindkét szemét lehunyta.

- Hát te aztán tényleg jó vásárt tettél ezzel a döggel - gúnyolódott a férfi egyszerre a feleségén és az állaton, de Bea csak elmosolyodott, és simogatni kezdte Johannes urat.

- Én még kicsike vagyok ám, pici kisfiú, alig fél éves...

- És mi lesz, ha megnő?

- Akkora ól kell neki, mint a te szobád.

András érdeklődéssel hallgatta a nő szavait, aki még mindig nem talált vissza a falusias ízekhez.

- Mondd csak - állt fel hirtelen, hogy a két állat egymásra esett, szerencsére a macska volt felül, mert Johannes minden bizonnyal agyonnyomta volna -, te így is tudsz beszélni?

- Hogyan?

- Szépen... kifejezően... érthetően...

- Én mindig is érthetően beszélek, csak... ha valaki nagyon tetszik nekem, ha valakit nagyon szeretek, beszélek vidékiesen.

- Tehát engem imádsz? - nevetett fel András és kirohant a fürdőszobába, hogy végre lemossa a kutya honosításával kapcsolatos mocskot, de most is bajba keveredett, mert miközben a feleségével enyelgett, Johannes úrfi a legújabb barátjával elfoglalta a fürdőkádat.

Bea hiába hívogatta a kutyát, az csak nem reagált, tehát ahogy tudták, elrendezték András szobáját, és olyan mocskosan leheveredtek a padlóra kiterített vastag szőnyegre.

- Van itthon valaki? - hallotta félálomban András. - Van itthon valaki? - szólt ismét az ismeretlen, de mivel sem a kutyát nem hallotta, sem a felesége lépteit, kénytelen volt felkelni.

- Tessék, kit keres? - állt meg egy szál alsónadrágban a hideg reggeli szélben az ajtó előtt. A kapuban egy vékony, mondhatni csont és bőr sovány nő állt. Ijedten kapta kezét a szemé elé megpillantva a szinte meztelen férfit maga előtt.

- Mit akar? - ismételte el András, és meglepetten nézte a nőt, aki már nem csak hogy eltakarta a szemét, hanem még hátat is fordított neki. Furcsa egy viselkedés ez, talán egy másik világból jött ide, és még nem látott félmeztelen férfit? Csak ekkor észlelte, hogy az alsónadrágja is majdnem lecsúszott, és a slicce teljesen kinyílt, eléggé eltakaratlanul látszott irigylésre méltó férfiassága.

- Ettől fél? - nevette el magát felrántva az alsónadrágot és összefogva a sliccét.

A kapuban álló nő kilesett az ujjai között és csak miután meggyőződött arról, hogy a férfi részéről semmiféle támadásra sem kell számítani, lépett be nyugodtan az udvarra.

- Kutyajuk nincs? - kérdezte azonban a biztonság kedvéért.

- Van. Egy kedves kis féléves kutyakölykünk, de még alszik.

A nő valamit észrevehetett, mert rémülten szaladt vissza az utcára és csapta be maga mögött a kaput, sőt még át is szaladt az utca túloldalára és onnan kiabálta:

- Ez a kicsi kutyus nem fal fel?

- Hiszen olyan kedves jószág - fordult hátra Johanneshez András, és megpaskolta a fejét. - De mondja már, hogy mit akar, hiszen nem fogok itt megfagyni a maga kedvéért.

- Én... semmit... -

- Hiszen kiabált...

- Csak azt akartam tudni, hogy van-e itthon valaki...

- Ja úgy?

- Tudja, nehogy azt higgye, hogy rosszban sántikálok, csak ellenőrzöm az üresen álló házakat, lakásokat - mondta remegve a nő. - Nézze, erre a listára kell feljegyezni minden egyes üresen álló épületet - húzott elő hatalmas táskájából egy vastag könyvet:

- Kinek?

- Hogyhogy kinek? - hangzott dühösen. - Az államnak!

- Az államnak? - András nem értette. - Micsoda államnak?

- A mi államunknak! - kiáltotta még a nő, de észrevéve, hogy a környező házakból is kezdnek kiszállingózni az emberek, gyorsan összecsapta a könyvét és bele tette a táskájába, majd lassan elindult a központ felé.

- Mit akart magánál? - kérdezte az egyik szomszédasszony Andrástól, de az már nem is hallotta, mert gyorsan bement a lakásba. A kutya azonban nem mozdult az ajtó elől. A szomszédok mind odasereglettek a kapu elé és csodálták az állatot, ami mosolyogva nézte az őt bámuló embereket, és csak néha-néha vakkantott egyet.

András hiába kiabált: - Johannes, Johannes! - az csak gögösen mutogatta magát. Végigsétált a kerti ösvényen, lenyomta a kapukilincset. Az utcán az emberek rémülten ugrottak hátra, de Johannes a küszöböt sem lépte át.

Csend! Fájó csend! Torkot szorongató, agyat hasogató csend! András egy ideig dobálta magát az ágyon, majd felugrott, az ablakhoz rohant, elrántotta a sötétítőt, kinyitotta az ablakot. Hűvös levegő áramlott be, de kint is csend volt. Alkonyi csend.

- Johannes! - kiáltotta, de a kutya csak az álmában vakkantott egyet és még csak meg sem mozdult, a szemét sem nyitotta ki.

András a pizsamakabátját is letépte magáról, mert úgy érezte, hogy az szorongatja a torkát, nyomja a mellét. Pedig csak a csend volt. Még csak egy madár sem csiripelt a ház körüli fákon. A macskák is mélyen aludtak.

Az ajtót is kitarta, de onnan sem jött egy hang sem. A villanyt próbálta felgyújtani, de mintha megdermedtek volna az ujjai, képtelen volt lenyomni a kapcsolót. Visszafeküdt. Hangosan kezdett értelmetlen szavakat mondogatni, de ez sem segített rajta, mert tudta, hogy ez csak ő, aki megpróbálja elűzni a csendet.

A rádióhoz nyúlt, de a karja most is erőtlenül lehanyatlott. Fuldoklott. A konyhában talán egy eger szaladhatott át, mert megcsörrent a kutya tányérja. Majd még egyszer, valami hangosabban kattant. András megkönnyebbülten fellelegzett és nyugodtabban kezdett lélegezni. Egyre nyugodtabban.

„Aludtam?” - kérdezte magától, amikor a telefon csengetésére figyelt fel. - „Aludtam?”

Felállt. Előbb tétován, mintha most gyógyult volna ki teljes benuvátságából. Próbálta felemelni a karját. Sikerült. Megmozgatta az ujjait. Boldog volt.

- Persze a madarak! - kiáltott fel, és a telefon helyett az ablakhoz szaladt és örömmel szívta magába a reggeli hangokat. Nem messze felbúgott egy motor, majd pár perc múlva elrobogott a háza előtt egy autó. Azt követte egy teherautó. Már jól érezte magát. Csak akkor kapott észbe, hogy tulajdonképpen a telefoncsöngésre ébredt. Felemelte a kagylót, bár a telefon már nem csöngött. És csoda történt, mert valaki beleszólt a kagylóba.

- Kapcsolom Németországot - majd alig egy másodperc múlva német szavakat hallott. Bár semmit sem értett, boldog volt, hogy nincs egyedül. Nem is az volt a jó, hogy nincs egyedül, hanem hogy nincs körülötte csend. A telefonkagylót egyszerűen csak lefektette az asztalra, hadd hallja a zúgást, a téves kapcsolást. De pár pillanat múlva abbamaradt. Csend lett a telefonban, azonban az utcán megjelentek az első emberek. Egymásnak kiabáltak át a kerítések fölött.

- Jó reggelt!

- Már mész?

- És a gyerekek...

Elégedetten hallgatta a beszüremelő hangokat. Nyugodtan visszament az ágyához, leheveredett, de igyekezett nem elaludni. Ez sikerült is neki. A behallatszó hangokból, szófoszlányokból történeteket próbált farigcsálni magának. Nem is volt kíváncsi magára az emberre, arra, aki a hallott szavakat kiejtette. Őt csak a hangok érdekelték. És úgy képzelte, hogy mindenki láthatatlan, hiszen ő nem látott senkit.

Johannes mozgolódni kezdett. Kinyitotta előbb az egyik, majd a másik szemét, körülnézett és nehézkesen felállt.

- Ki akarsz menni? - szólt oda neki András. - Ugye, a reggeli sétára szükséged van?

A kutya, mintha megértette volna, egy rövidet vakkantott, az ajtóhoz ment. Örömmel állapította meg, hogy a gazdája éjjel elfelejtette becsukni, csak a szellő hajthatta be egy kicsit. Óvatosan kidugta hatalmas fejét, kilesett, majd még egy lépést tett, körülnézett, és megbizonyosodván arról, hogy semmiféle fenyegető lény sem tartózkodik az udvarban, nyugodtan kiment.

András nem követte, hiszen tudta, hogy sehová sem tud kimenni a kertből, mert mindegyik kerítést megjavította. De tévedett, mert megfélemedezett a kutya hatalmas termetéről. Azonban Johannes jól nevelt ifjú volt. Ki tényleg nem ment, csak felágaskodott, két mancsát és az állát a kerítés felső lécére fektetve, mint általában a magányos öregek szokták, figyelte az utcát. Többen megálltak a ház előtt. Egy-két gyerek meg akarta simogatni, de a szüleik rémülten rántották vissza őket a kerítéstől.

- Még megharap, vagy kiugrik.

- Hiszen ez egy kis kölyök - kiáltotta ki az ablakon át András.

Végignézték a kutyán, majd legyintettek, és óvatosan átmentek a kocsitúloldalára, nehogy csak véletlenül is a kutya közelében maradjanak, hátha...

Andrásnak ismét fájni kezdett a feje, a nyaka, a melle.

A rádióhoz szaladt, bekapcsolta. Nem szólalt meg. A televízióhoz ment, de az sem szólalt meg, csak ekkor gondolt arra, hogy talán áramszünet van. Végigpróbálta az egész lakásban a villanykapcsolókat. Hol felgyulladtak, hol kialudtak az égők. Egyre idegesebben rohanguált az egyik helyiségből a másikba, és megint a torkát, a mellét masszírozta. Ismét nyomasztotta a csend. Hiába szölongatta Johannest, az nem mozgott a megfigyelőállásából, pedig sehol senki sem volt az utcán.

- Gyerünk sétálni - döntött végül a férfi és egy ócska nadrágszíjat próbált a kutya nyaka köré tekerni, de az egyáltalán nem volt hajlandó megadni magát. Állandóan kirángatta a fejét, és hol az ajtó mögé, hol az ágy alá bújt és nevetett. Igen, nevetett a férfi erőlködésén. Mintha ezt akarta volna mondani:

- Én szabad állatnak születtem, az maradok, és úgy is fogok meghalni.

András végül abbahagyta a próbálkozást.

- Johannes, lábhoz! - kiáltott, amikor kiléptek az utcára. És csoda történt, mert a kutya ott lépdelt mellette. Nem tudta megérteni, hogy miért. Ilyen jól nevelt? Nem, biztosan fél. És tényleg, amint egy motorkerékpár robogott el mellettük, Johannes remegve bújt a gazdája lábához, mancsaival átölelte és nem engedte tovább. Próbálta húzni visszafelé.

- Menjünk haza?

Ezt megértette, mert mintha bólintott volna és vidáman csóválva a farkát máris visszafordult.

- Csak akkor megyünk, ha mindig velem maradsz, és beszélni fogsz hozzám - hajolt András a kutya fölé, aki vakkantott egyet, mintha igent mondott volna.

- Honnan szerezte ezt a jószágot? - állította meg egy ismeretlen férfi. - Nem adja el?

András csak megrázta a fejét és folytatta az útját hazafelé. Az ismeretlen követte:

- Mit kezd maga abban a kis udvarban ezzel a hatalmas állattal?

András most sem válaszolt. Johannes sem fordított figyelmet a kérdezősködőre, aki csak nem hagyta magát. Amikor András és a kutya már bent volt az udvarban, ő még mindig a ház előtt állt és láthatólag azon morfondírozott, hogy hogyan is beszélhetné rá a kutya eladására, vagy hogyan csábíthatná, csalhatná magához az állatot. Ugyanakkor félt, hiszen nem lehet tudni, hogy ez a hatalmas termetű állat mit gondol róla. Mert az volt a véleménye, hogy az állatok éppúgy gondolkodnak, mint az emberek, csak nem tudják megfelelően kifejezni magukat.

András csodálkozva látta, hogy az ismeretlen csak nem unja el magát.

- Mondja meg, minek magának ez a kutya?

- És magának? - felelt kérdéssel a kérdésre. - Én állatpszichológus vagyok - tette hozzá rövid szünet után. - És éppen a kutyák lélektanával foglalkozom. Azt próbálom kifürkészni, hogy hogyan is gondolkodnak.

- Gondolkodnak? - nevette el magát András. - Ők csak ösztönösen cselekszenek.

- Téved.

- Be tudná ezt bizonyítani nekem?

- Be... Akarja tudni, hogy eddig mit állapítottam meg az állatok lelkivilágáról? - kérdezte az idegen, és már a kaput nyitotta, hogy bemerjen és bemutassa a kutatásai eredményét, mert a zsebéből elővett egy kis magnetofont, egy kazettát és amint azt be akarta tenni a készülékbe, András dühösen rászólt:

- Hagyjon most engem békén, majd esetleg máskor!

Az ismeretlen kissé haragosan visszakozott, de egy kis cetlire írt valamit, majd bedobta azt a levélszekrénybe és ő maga lassú léptekkel eltávozott, de néhányszor még vissza-visszanézett, talán azt remélve, hogy András meggondolja magát. Ő azonban még csak arra sem vette a fáradságot, hogy a papírlapért menjen, sőt a lakásajtót is bezárta maga mögött és gyorsan elsötétített. Johannes kint maradt. Eleinte fel-felnyüzített, megkaparta párszor a bejárati ajtót, majd belenyugodva a megváltoztathatatlanba, lefeküdt a feljáróra és azon nyomban el is aludt.

- Van itthon valaki? - riadt fel András, de nem válaszolt. Még párszor bekiáltottak, majd úgy hallotta, hogy a léptek távolodnak. Megint érezte a csend-fájdalmat, ahogyan azt nevezni kezdte.

„Talán el kell mennem az orvoshoz” - gondolta. - „Esetleg az ideggyógyászatra, hiszen nem lehetséges, hogy én pont azt ne tudjam elviselni, mire mások oly nagyon vágnak.”

Hideg tél volt. Akkor még nem itt lakott, hanem a nagyvárosban, lent az ablaka alatt villamosok csilingeltek, autóbuszok dübörögtek, személyautók motorjai zúgtak. Boldog volt és elégedett.

- Milyen jól megy a munka ma - újságolta el az apjának, aki fáradtan éppen az imént jött haza a munkából. - Te miért vagy ilyen fáradt, kimerült? - érdeklődött.

- Fáj a fejem. Zúg a fülem.

András csodálkozva nézte: - Mitől?

- Ettől az eszeveszett zajtól. Nem elég, hogy bent a munkahelyemen a gépek állandóan ott zakatolnak a fülem mellett, még itthon is ezt kell hallgatnom - kiáltotta és az ablakhoz rohant, behúzta a sötétítőt, gondolván, hogy azzal a zajt is el tudja zárni.

- Mit csinálsz? - szólt rá dühösen a fia. - Miért akarsz sötétet?

- Nem sötétet akarok, hanem csendet!

- Akkor én megyek innen - mondta András és máris szaladt le a lépcsőn. Épp akkor száguldott el előtte egy hatalmas teherautó.

- Milyen jól esik ezt hallanom - sóhajtott fel.

Az égen egy repülőgép zúgott.

- Ez még jobb! A legszívesebben a repülőtéren lagnék! - mondta félhangosan, de a mellette álló, a zöld jelzésre váró fiatalasszony meghallotta és csodálkozva nézett végig rajta.

- A búzban? És a nagy lármában?

- Igen - mondta büszkén András. - Én azt szeretem.

A nő megcsóválta a fejét és elfordult tőle. - „Biztosan bolond” - morogta az orra alatt.

A fiatalember nem törődött vele, sietősen elindult a közeli pályaudvar felé.

A lépcsőn meg-meglökték, majdnem legurult, de ő ezzel nem törődött. Boldogan szívta be az állomás bűzét, és amilyen tágra csak tudta, olyan tágra nyitotta a fülét.

- Ezt megjegyzem magamnak - sóhajtott fel. - Milyen jó lenne elraktározni a csendes éjszakákra, amikor már sem a televízióban, sem a rádióban nincs műsor.

Órák hosszat el tudott álldogálni a peronon, és figyelte az érkező és induló vonatokat, a le- és felszálló tömeget. Élvezte. Már többen felfigyeltek rá, hogy olyan sokáig álldogál egy hely-

ben, sőt egy rendőr is odalépett hozzá, de csak végignézett rajta, és mivel semmi különöset sem látott, még csak nem is igazoltatta, mert az eszébe jutott, hogy már máskor is látta őt itt. Ha senkit sem bánt, ha semmi rosszat sem tesz, hadd álldogáljon. Biztosan vár valakit, aki sohasem érkezik meg.

- Nem jön? - lépett hozzá az egyik nap egy fiatal nő, de nem is várva választ, mindjárt hozzátette: az enyém sem jön.

András mosolyogva végignézett rajta, de nem felelt.

- Nem látta, hogy szinte minden nap együtt várakozunk? - csak nem hagyta magát a nő. - Én is hiába várom.

- Én nem várom... sőt senkit sem várok - mondta halkán, mintegy magának, András.

- Akkor mit keres itt?

- A tömeget, a zajt, a lármát...

- ... és ezt a büzt? - húzta el undorodva a szája szélét a nő. - Már hányingerem van reggel, amikor arra gondolok, hogy megint ki kell jönnöm. Ha legalább nem hiába jönnék...

- Ha nem jön, akkor maga miért jön? - nevetett fel András. - Én tudom, hogy nem jön, és mégis eljövök minden nap.

A mellettük állók felfigyeltek a különös, számukra értelmetlen beszélgetésre, közelebb is húzódtak hozzájuk, de ezt a két személyt nem tudták megzavarni.

- De én tudom, hogy jön, csak azt nem, hogy mikor, és mennyi időre - jegyezte meg egy kis szünet után a nő.

- És honnan?

- Hát ez az, amit nem tudok.

- De csak tudja, hogy hová ment el? - kérdezte egy idősebb férfi.

- Nem, azt sem tudom. Egyáltalán nem tudom, hogy kicsoda ő.

- Azt sem tudja, hogy kit vár?

- Talán egy férfit, talán egy nőt? - kérdezte ugyanaz a férfi.

- Talán... lehet...

- Ismeri?

- Sohasem láttam, nem is hallottam róla.

András csak fülelt, de még csak rá sem nézett a beszélgetőkre. Örült, hogy neki nem kell senkihez sem szólni, csak élvezheti a lármát, a zajt, a dübörgést és a tömeget. Az ismeretlen emberek között ismeretlenként ő maga is elvegyülhet.

- És maga? Maga is ugyanazt várja?... Azt az ismeretlent, aki lehet férfi, de lehet nő... - fordult most őhöz az idősebb férfi. A tömegben pedig valaki felnevetett.

- Én már mondtam, hogy senkit sem várok - jegyezte meg már kissé dühösen András. - Én csak fülelek.

- Aha, maga a fülelő, a besúgó - súgtak össze páran és hátrább léptek, majd lassan szétoszlottak. Csak a nő maradt ott András mellett.

- Ugye, maga nem besúgó? Maga nem figyel meg senkit?

- És ha mégis? - nevetett fel.

- De ha én figyelek, és én várok, és én várok - mondta a nő dacosan. - Ez az én szerepem.

- A szerepe? Vagy a feladata?

A nő dühösen legyintett, és ő is továbbállt.

A rendőr, aki eddig csak az egyik kiosk mellől figyelte őket, most elővett a zsebéből egy kis jegyzetfüzetet és átlapozta. Közben többször is Andrásra pillantott. Az mereven állta a tekintetét, de végül odaszólt:

- Engem keres?

- Nem, tévedtem - mondta a rendőr és elsétált a másik pavilonhoz, ahol a sörözgetők között hangos szóváltásra lett figyelmes.

András is utána ment és beállt a hangoskodók közé. Egy szót sem értett, mert idegen nyelven beszéltek. Furdalta az oldalát a kíváncsiság, de vagy a jólneveltsége, vagy a veleszületett félénksége nem engedte meg neki, hogy bárkit is megszólítson. A rendőr azonban odalépett és elkérte az egyik kiabáló igazolványát. András meglepetten ismerte fel a török útlevelét, bár nem törökül beszéltek.

A rendőre felfigyelt a kíváncsiskodó tekintetre és odasúgta neki:

- Kurdok lehetnek.

- Kurdok? - nézett végig a férfiakon.

- Engem is meglepett, amikor az útlevelét, a török útlevelét adva a kezembe, odasúgta: „kurd”.

- Kurdok is vannak itt? Kiengedik őket a törökök? - lepődött meg még jobban András, amikor az egyik férfi alig érthető magyarsággal közölte, hogy ők mindannyian kurdok.

- Akkor miért veszekszenek? - kérdezte fenyegetően a rendőr. - Rendbontásért, csendháborításért megbüntetem magukat.

- Ugyanazt teszik, mint a törökök? És csak azért, mert kurdul beszélünk? Pedig azt hittem, hogy ez egy szabad ország - mondta megvetően egy nő, aki a rendőr szavait hallva lépett oda hozzájuk, majd a kurd férfiához fordult és mondott nekik valamit. Azok összenéztek, és az a férfi, amelyik előbb magyarul beszélt, közelebb ment a rendőrhöz és kérlelni kezdte:

- Nem fogunk hangoskodni. Csak a török követségre ne kerüljön az ügy! Akkor soha többet nem jöhetünk el külföldre.

András mérgesen állt arrébb, mert már elege volt a nemzetiségi problémákból. Mindenhol csak ilyen ügyekbe botlott, akárhová is ment, akárkinek is írt. Az izraeliek szidták a palesztinokat, a palesztinok az izraelieket. A lengyelek a litvánokat és az ukránokat, az ukránok az oroszokat és a lengyeleket. A végtelenségig sorolhatná a példákat, de igyekezett nem gondolni rá, sőt amennyire tőle telhetett, megpróbált harcolni is az ilyen ellentétek ellen.

A nő utána kiáltott:

- Magát már láttam valahol. Ja... persze... egy kongresszuson szólalt fel... most pedig itt hagyja őket... - biccentett a kurdok felé. - Itt hagy minket.

András megtorpant.

- Maga talán kurd? Akkor hogy beszél ilyen jól magyarul?

- Félig magyar, félig kurd vagyok, de nem törökországi, hanem iraki.

Szerencsére beérkezett egy külföldi expresszvonat, és a hatalmas tömegben a nő a szeme elől vesztette Andrást.

Bea fáradtan nyitotta ki az ajtót. Remélte, hogy mindjárt megpihenhet, de a rendetlenség, amit a lakásban talált, felidegesítette. Hiába szólígtatta Johannest és a férjét, sem a férfi, sem a kutya nem jelentkezett. Bea végigment a lakáson, de minden szét volt dobálva. András legdrágább könyvei is a padlón heverték, az ágynemű szintúgy. A kutya tányérjai felborítva, az étel széttaposva a padlón, a konyhában és a fürdőszobában a csapok nyitva, folyt a víz, szerencsére csak vékony sugárban, pontosabban csak csepegett, hiszen az egész lakást eláraszt-hatta volna.

- Hová a fenébe tűntek? - dühöngött a nő. - De egyáltalán mi történhetett itt, hogy a feje tetején áll az egész ház?

Kisietett az udvarra, de ott sem talált senkit, és semmilyen nyom sem árulkodott arról, hogy bárki is járt volna itt.

- Vagy mégis? - lett figyelmes egy összegyűrt kis papírlapra a lépcsőn. Felvette, széthajtogatta.

- Ez mi lehet? - jegyezte meg hangosan, látva a furcsa jeleket a cetlin.

Az egyik szomszédasszony átkiáltott hozzá:

- A férjét keresi? Úgy egy órája ment el egy hatalmas busszal, sok idegen emberrel.

- És a kutya? Johannes?

- Azt is magával vitte. Még odakiáltott nekem, hogy biztosan szüksége lesz rá.

- És azt nem mondta, hogy hová megy?

- Nem... pontosan nem... csak annyit, hogy ezekkel az emberekkel el kell mennie pár órára, pár napra vagy akár pár hónapra...

- Pár órára? Pár napra? Pár hónapra? - nem értette Bea, a lapot megint széthajtogatta, és jobbra-balra forgatta, hátha valamilyen titkosírás lesz az, amit sikerül majd megfejtenie. Mivel most sem sikerült, ismét a szomszédasszonyhoz akart fordulni, de az már eltűnt.

Bea bement a lakásba. Meglepetten látta, hogy a csapokból már nem folyik a víz. Az ágynemű is a helyén van, csak a könyvek hevernek szanaszét.

- Talán képzelődtem?

- Nem, nem képzelődte - ugrott eléje az egyik szobából Béla, hogy Bea ijedtében majdnem összeesett:

- Te itt?

- Előbb is itt voltam, próbáltam rendet csinálni, de nem sikerült, mert túl hamar hazajöttél.

- De hogyan kerültél ide?

- András telefonált - magyarázta. - Megkért, hogy jöjjek el és maradjak melletted, amíg ő nem jöhet vissza.

- Nem jöhet? - kíváncsiskodott Bea. - Nem engedik?

- Nem... - javította ki magát Béla. - Amíg nem tud hazajönni. Vagyis, ameddig nem akar hazajönni.

- De hová ment?

Béla szótlanul lehajolt és felemelt egy térképet. Kinyitotta, és szintén szótlanul átnyújtotta a nőnek. Az értetlenül forgatta éppúgy, mint az előbbi lapot, de hirtelen észrevett a térképen egy jelet, amit az összegyűrt cetlin látott.

- Ide...?! - kiáltott fel meglepetten.

- Nem, nem oda... csak ezért! - nevette el magát Béla. - Tudod, ő mindenben benne van.

- De... honnan ez az ismeretség?

- Az állomásról!

- Ja, a bűdös, zajos állomásról - mondta Bea. - De hiszen itt nincs semmiféle állomás.

- Nem most... már régen... nagyon... - szinte dadogta a férfi, mert meglepetten húzott elő az ágy alól egy idegen nyelvű könyvet. - Ezt kereste!

- És ezért kellett mindent így szétdobálnia? - jajdult fel a nő. - Hányszor mondtam már neki, hogy tegyen mindent a helyére!

- De hiszen ezt már húsz éve a kezébe sem vette!

- Akkor meg hogyan került ide?

Beborult. Megdördült az ég. Az ablakokat becsapta a hirtelen támadt szélvihar. Mindketten rémülten megremegtek. Villám hasított a ház előtti hatalmas fába.

- És a kutya? - ugrott fel ijedten Bea. A kutyát is magával vitte?

- A kutyát? Miféle kutyát? - értetlenkedett a sógora. - Hiszen nektek nincs kutyátok.

- Johannes! Johannes! - szaladgált a nő előbb a lakásban, majd a kertben, de a kutya csak nem került elő.

Béla valamiért beugrott a fürdőszobába, de amilyen gyorsan bement, éppoly gyorsan szaladt is ki onnan, mert egy hatalmas állatot vett észre a fürdőkádban.

- Álmodom? Rémeket látok? - kiáltott fel a nőt keresve, aki pedig Johannes után már az utcán kiáltozott.

- Megint hatalmasat dördült az ég. Béla éppen ki akart menni az udvarra, amikor megérezte, hogy egy óriási test nehezedik a hátára, hogy majdnem fellökte. Nem mert hátranézni, ezért boldogan vette észre, hogy Bea majdnem sírva szalad vissza.

- Ha nem vitte magával, akkor utána ment, és a szegény kis Johannes elvész vagy elpusztul valahol.

- Mi van, ki van mögöttem? - kérdezte Béla, de meg sem mert moccani. Bea boldogan ugrott oda, és Béla vállán át kinyújtva a kezét, próbálta megsimogatni azt a valamit.

- Még te is rám mászol? Nem elég nekem talán az a szörnyűség?

- Kicsikém, félsz? - simogatta a reszkető kutya fejét Bea. Johannes azonban még mindig szorosan hozzábújt az ijedtségtől épp oly nagyon reszkető Bélához.

Lassan megfordította a fejét, amikor meghallotta az állat szuszogását, és érezte, hogy a fülét fújja.

- És te ezt kicsikémnek nevezed? - kérdezte meglepetten Beát, amikor megbizonyosodott róla, hogy a kutya nem bántja.

- Tehát itthon vagy, de hol a gazdid? - kérdezte Bea?

- Hiszen mondtam már, hogy elvitték.

- De... a szomszéd azt mondta, hogy a kutyát is magával vitte.

- Ja, arról beszélt - nevetett fel Béla. - A telefonba mondta a bátyám, hogy Johannes az utolsó pillanatban leugrott. Nem volt kedve vele menni. És amikor én eljöttem ide, sehol sem láttam semmiféle Johannest, és a szomszéd is csak egy hatalmas állatról beszélt, amelyik a busz távozása után hamarosan itt kószált a ház körül.

- De mondd már meg, hogy hová ment András!

- Hiszen megmutattam a térképen, hogy Kurdisztánba készült - emelte fel ismét a térképet Béla a földről, és nyomta Bea kezébe.

- Hiszen olyan ország nincs is!

- De talán lesz. És őt akarják megtenni közvetítőnek a különböző államokban működő kurd pártok és az ENSZ között.

A nő legyintett, és mivel közben elült a zivatar, kitéssékelte az udvarra Johannest, és maga tovább rámolott, de mindjárt meg is unta, inkább levágta magát az egyik fotelbe és bekapcsolta a televíziót. Híradó volt.

Béla csak arra figyelt fel, amikor ezt hallotta:

- A kurd felkelők egy csoportja felvette a kapcsolatot a török és az iraki kormánnyal. A külföldön élő kurdok pedig az ENSZ segítségét kérték, hogy megalapíthassák saját független államukat.

- Aha, ezért ment el, már értem - jegyezte meg Bea is. - Mindig ilyen hülye ötletei vannak.

- Én is szívesen elmennék utána - vélte Béla. - De énram ott senkinek sincs szüksége. Hiszen mit tudok én?

- Utánamenjünk? - ugrott fel Bea, és kikapcsolva a televíziót Johannesért kiáltott. - Elmegyünk mind a hárman.

- De hová?

- A kurdok itteni székházába.

- Hol van?

- Majd Johannes elvezet. Ugye, kutyusom? - kérdezte, és Johannes örömmel csóválta a farkát, és azon nyomban végigszimatolta a kapuhoz vezető ösvényt, majd vágatában elindult a központ felé.

- Igen, arra mentek! De nem jutottak túl messzire - kiáltotta az idős szomszéd bácsi. - Az autóbusz nagyon rozoga volt. Talán már ki is esett az egyik kereke.

- Johannes, Johannes, merre csatangolsz? - hallatszott a szomszéd utcából, majd hamarosan, futva, megjelent András. Egy idegen férfi követte. Idegesen hadonászva, Bea és Béla számára érthetetlen nyelven kiabált valamit, de András egyre csak a kutyát kereste, az azonban megijedhetett az idegentől, mert reszketve bújt Beához.

- Micsoda derék házörző! - nevetett fel Béla. - Pedig milyen nagy!

- Csak testileg - jegyezte meg a szomszéd, aki érdeklődéssel figyelte az eseményeket. - Ugye, hogy nem mentek messzire? Megmondtam - nevette el magát. András dühösen végigmérte, majd a még mindig reszkető kutyához ugrott.

- Legalább te ne hagydál magamra!

Az idegen tovább kiabált és hadonászott. Az utcasarkon még pár férfi és nő is megjelent, majd nagy csörömpöléssel, zörgéssel visszatolatott a rozoga busz.

- Hová készülsz? - szólalt meg végül Bea, de András csak nem figyelt rá. A kutyát próbálta rábeszélni az útra.

- Hiszen tudod, hogy nélküled nem lehetek egyedül a szobában, a csendben, a sötétben - magyarázta letérdelve a kutya előtt. Az arcon nyalta Andrást.

- Tehát jössz? Jössz? - fordult András az autóbusz felé és indult el lassan maga mögött a kutyával. Johannes látva az idegenek boldogan elnevezték magukat és felszálltak a buszra.

András és a kutya ment utánuk. Bea meg Béla értetlenül szemlélte őket, de hiába is szóltak volna, választ úgysem kaptak volna, ezért inkább hallgattak.

Csak pár nap múlva jött egy lap Andrástól, amin közölte, hogy felkérték az ideiglenes kurd kormány tiszteletbeli képviselőjének. „Majd hamarosan ismét írok” - fejezte be ezekkel a szavakkal és még csak alá sem írta. Igaz, még odabiggyesztette a lap legaljára: „Legalább most nem fog fájni a fejem a csendtől”.

Teltek-múltak a napok, hetek, hónapok, de Bea csak nem kapott hírt a férjéről.

Hiába hallgatott meg a rádióban minden híradást, nézett meg a TV-ben minden híradót, még csak egy szó sem esett a kurdokról. Mintha nem is léteznének.

Egy este, már éppen le akart feküdni, amikor mintha valaki megkocogtatta volna bejárati ajtót. Kissé összerezett, de bátran ment ajtót nyitni. Johannes állt ott, lefogyva, a szőre összegubancolódva, szeme elgennyesedve, az egyik lábára sántított.

- Hát te honnan jössz? - kérdezte hangosan annak ellenére, hogy tudta, hogy a kutyától úgysem kap választ, de tévedett, mert Johannes nyakában egy kis bőrzacskót talált, és benne papírdarabot, rajta pár szóval, amiből megtudta, hogy András megint a csendtől szenved. Csak a Kárpátokig jutottak el, mert ő ott egy pihenéskor lemaradt. Megfeledeztek róla, vagy nem találták meg? Ezt ő maga sem tudta. „Csak a madarak csiripelnek, énekelnek. Egyszer talán visszatalálok.”

Bea azonnal telefonált Bélának.

- Meg kell kerestetni Andrást - javasolta, de süket fülekre talált a kérése, mert Béla már megelégedte a bátyja kalandjait és állandó nyavalygásait.

- Egyszer talán egyedül is visszatalál, addig hagyjuk, hadd szokja meg a csendet, talán ezután nem fog fuldokolni, jajgatni - nevetett a férfi. Bea dühösen lecsapta a kagylót, és gyorsan előszedte az összes, a lakásban fellelhető térképet, és próbálta kijelölni azt a helyet, ahol András lehet. De hiszen a Kárpátok olyan nagy! És egyáltalán merre mentek?

- Meg fogom találni! - jelentette ki hangosan és magához ölelte a mocskos kutyát.

Béla mégis eljött.

Bezárkózott a kutyával a bátyja szobájába, a könyvek és a térképek közé. Az útja tervét készítette elő. Hogy ne érezze a szorító, fojtogató nyomást a mellén, a torkán, amit átvett Andrástól, a rádiót is bekapcsolta, sőt Beának is kikiabált többször is, hogy ha véletlenül a konyhában tesz-vesz, feltétlenül hangosan csörömpöljön az edényekkel.

- Akkor nyugodtabb vagyok - magyarázta mintegy magának. - De hogyan lehet ez? Hiszen másokat ezek a zajok, sőt a legkisebb neszek, zörejek is borzalmasan idegesítenek. De én ebben is más vagyok!

Johannes, mintha értette volna a férfi felhívását, a rádióhoz ment és leülve melléje hangosan vonyítani kezdett.

- Jól van, kicsikém, jól van - simogatta meg és meglepetten leste az utcán, a ház előtt gyülekező szomszédokat:

- Biztosan bezárta a kutyát, és szegény szomjas vagy éhes - jegyezte meg az egyik.

- Vagy csak ki akar jönni - mondta a másik.

- De hiszen itthon vannak, szól a rádió - mutatott a ház felé egy fiatal nő. - Becsengessek? Lehet, hogy elaludt.

- Nem kell - hallotta meg Béla a sógornője hangját. - Menjenek csak haza nyugodtan, itt nincs semmi baj. A kutya csak nagyon szereti Bélát és ezért énekel neki.

Vállukat vonogatva széledtek szét a házak felé az emberek. Béla hangosan felnevetett, majd ismét a térképeket böngészte.

- Tényleg utánuk akarsz menni? Így gyalog? - kérdezte a nő az ablakon át.

- Nem gyalog, hanem lóháton - mondta nevetve a férfi. - Pontosabban kutyaháton.

- A szegény Johannesre akarsz nyeret tenni?

- Nyereg nélkül, csak úgy szőrén - nevetett Béla, majd elkomolyodva hozzátette - de lehet, hogy nem is megyek el. Majd csak visszajönnek, amikor akarnak itt valamit.

Megjelent az ablakban a macska, Johannes barátja. A kutya boldogan ugrott ki hozzá, és eltűntek az orgona lehajló ágai alatt.

A rádió adása megszakadt. Csend lett. András előbb észre sem vette, mert egy könyvet olvasott, de hamarosan felfigyelt a csendre.

- Az istenit! - kiáltotta. - Mindig csak idegesít engem valaki. Bea, hová tűntél? Miért nem csinálsz semmit?

Választ nem kapott. Kirohant a szobából. Meglepetten nézett körül, nem tudta, hogy hol is van. Szerencsére megpillantott a falon egy hatalmas tükröt. Belenézett. Visszatántorodott elfordult. Majd vissza a tükörhöz. És még párszor megismételte az el- és visszafordulást, mert sehogyan sem értette, hogy mi is történt körülötte. A tükörből egy hosszúszakállas, nagy fehérturbános férfi nézett rá. Nem akart hinni a szemének, ezért végigtapogatta az arcát. Tényleg, az álláról hosszú szakáll lógott, a haját pedig hatalmas turbán fedte.

Ki akart menni az udvarra, de az ajtót nem találta. Visszament a szobába. Ott is belenézett a tükörbe, de a szakála és a turbánja eltűnt. Körben a könyvei meg a térképei heverték. Az ablakon túl látta a jól ismert kertben a hatalmas fákat, de arrébb... A másik oldalon, az utca túloldalán nem látta a szomszéd házakat. Fák sem voltak, de még csak fű sem. Mindent homok fedett, mintha sivatagban találta volna magát. Hogy jobban körülnézzen, kimászott az ablakon, mert félt, hogy megint nem fogja megtalálni az ajtót, és az előszobában turbános öregemberré változik. Örömmel vette észre Johannest és a macskát az orgonabokrok alatt.

- Megérkeztünk - hallotta nem messze magától a bátyja hangját, de senkit sem látott. Johannes is felfigyelt a hangra és nyüszíteni kezdett.

- Félsz? - kérdezte valaki, de az is láthatatlan volt.

Idegesen végigsimította a turbánt, majd a szakállát kezdte simogatni. Valamikor látta egy filmben, hogy az öreg sejkék így szoktak tenni, amikor a gondolatukba mélyednek, mert valamilyen fontos döntést kell hozniuk, vagy a fiataloknak kell egy különös kérdésre választ adni.

A szakáll a kezében maradt. A turbán is leesett a fejről és elgurult a homokban. Johannes nézte, de nem ment utána. Elégedetten a farkát csóválta, és mintha valaki szavát lenné.

Megfordult és visszamászott az ablakon. A szobában különös rend volt. Egy televíziót is észrevett a sarokban, amit eddig nem látott. Kintről nem hallotta az edények csörömpölését.

- Bea - kiáltotta, de nem jött válasz. Megint kiáltott: - Bea, gyere gyorsan! Ez nem András? - kérdeztem, amikor hallotta, hogy nyílik a szobaajtó.

- András? Hogy kerül oda? - kérdezte meglepetten egy női hang. - Hiszen nem is mondtad, hogy a bátyád külföldre utazott!

Béla csak akkor vette észre, hogy az ajtóban Ilona, a felesége áll. Zavartan nézte hol az asszonyt, hol a televíziót.

- Én itthon vagyok?

- Hiszen már pár napja ki sem mozdulsz hazulról - nevetett a nő. - Állandóan csak a televíziót nézed, mintha egy fontos hírre várnál. A rádió is megállás nélkül szól... Hol a hazai, hol az idegen adásokat hallgatod, ha bármiről is kérdezek, csak a vállad vonogatom, és „Nem tudom, nem tudom, én semmit sem tudok” ismételted. Már belebolondulok a te hangulataidba. -

Szótlanul nézték a televíziót, amiben András a kurdok követeléseit ismertette.

- Akkor tényleg eljutott oda, ahová elindult - sóhajtott fel megkönnyebbülve Béla. Ilona szótlanul hátat fordított és kiment.

András magához szorította Johannes, megsimogatta a fejét.

- Milyen jó, hogy itt vagy mellettem, és néha el-elvakkantod magad - dicsérte meg a kutyát.

Bea egy törülőruhával a kezében szaladt be Andrásához.

- Hallottad, a nevedet mondták be a rádióban.

- Honnan hallottam volna, hiszen nincs bekapcsolva a készülék.

- Állítólag a televízió is közvetíti a beszédedet.

- Hiszen tudod, hogy televízióm nincs. Ki nem állhatom a televíziót. Nagyon leköti az embert. Állandóan csak előtte kell ülni.

„... András felhívását olvastuk fel. A délutáni híradóban megismételjük” - hallatszott a konyhából a rádióbemondó hangja.

- Biztosan egy másik Andrásról van szó..... Jól tudod, hogy én semmit sem olvastam fel. Már pár hónapja a nagy művemet készítem.

Tekintetét végigjártatta a szétdobált könyveken, térképeken.

- Ezt ni! - mutatott egy összegyűrt papírlapra.

Bea érdeklődéssel vette ki a papírt a férje kezéből, de képtelen volt elolvasni azt a macskakaparást, amivel a férje feljegyzéseket készített.

- Már igazán megtanulhattál volna olvasni - mondta András dühösen és kirántva a felesége kezéből a cetlit, olvasni kezdte. Pontosabban csak akarta olvasni, mert ő sem tudta megfejteni, amit írt.

- Nagyon bepizkolódtok. Elmázolódtok a betűk - jelentette ki és ismét összegyúrta, és a földre dobta. A kutya boldogan ugrott utána. Megszagolta, majd bekapta és egyben lenyelte.

- Most mi lesz?! - jajdult fel a férfi. - Mindent előlről kell kezdenem. - A feleségére nézett. - És te mit álldogálsz itt? Miért nem tiltottad meg ennek a dögnek, a te Johannesednek?

Bea némán, szinte lábujjhegyen távozott. A kutya követte. András az ablakhoz lépett. Kinyitotta. Kint sivatagot látott. Megrázkódott. „Mi ez?” - az ablaküvegbe nézett. Megtántorodott, amint észrevette a tükörképét. „És ez a turbán, meg ez a szakáll?”

- De legalább nem unatkozom, és nem kínoz a csend! - kiáltott fel örömmel, bár nem is sejtette előre, hogy nagyot tévedett, mert olykor a csend is jót tesz.

Amint elfordult az ablaktól, meglepetten vette észre a szemközti falon lógó tükörben valódi önmagát. Visszanézett az ablakra. Ismét a szakállas, turbános alakot látta.

- Megbolondultam? Rémeket látok! - jajdult fel. - Johannes, Bea! - ordította és feltépte az ajtót. Ott állt a felesége és a kutyája is. Igaz, mindketten megváltoztak egy kicsit, mert a nőn hosszú, bokáig, sőt majdnem a földig érő egybeszabott fekete ruhában volt, fekete kendő a fején, a kutyának meg mintha kihullott volna a szőre.

- Nem bírja ezt a hőséget - felelte a csak gondolatban feltett kérdésre Bea. - Én is jobban érzem magam ebben a feketében.

András alaposabban körülnézett a lakásban. Mintha semmi sem változott volna meg benne, vagy mégis? Az ablakok mind az udvarra nyíltak. Sehonnan sem látta az utcát. És a kertben alig látott zöld növényt, ha volt is valami, az egészen alacsony volt. A szőlő is inkább a földön kúszott, mint a tök indái. Egy fán gyümölcs piroslott. Nevető kisfiú tépett le egyet és odavitte Andrásához.

- Ugye te nem ismered? Ez gránát.

- Gránát? - rántotta vissza a férfi a kezét. - És nem fog felrobbanni? De... de hogyan került a fára az almák közé?

- De hiszen ez gránátalmafa - nevetett a gyerek és kiskésével kettéhasította a gyümölcsöt, amiből vérvörös lé fröccsent.

András összerázkódott.

- Vér, mindenütt vér!

Elfordult és lassan, gondolataiba merülve bement a szobájába. A tükörbe nézett. Megszokott képét látta. Az ablakra nézett. A szokásos utcaképet látta, és az üvegben sem látta a szakállas, turbános férfit.

Kopogtak.

Nem felelt.

Ismét kopogtak.

- Távirat - hallotta egy férfi hangját, aki csak becsúsztatta a papírt az ajtó alatt és máris indult tovább.

András felemelte, kibontotta és átfutotta a sorokat. Semmit sem értett. Még csak azt sem tudta megállapítani, hogy milyen nyelven írták. Kihajolt az ablakon, hogy a távirat kézbesítő után kiáltson, de az már eltűnt. Megint a táviratot nézte. Az aláíró és a feladás helyét sem ismerte. Elővette a térképet, a hatalmas világtaszt, és felütötte a névmutatónál. Nagy nehezen rábukkant a helységnévre, ami a táviraton szerepelt.

Nem volt ideje megnézni a térképen, hogy hol is lehet az a város, amikor megint kopogtak az ajtaján.

- Meghoztuk a televíziót - mondta egy mély férfihang.

- Én nem akarok semmiféle televíziót. Utálok a TV-t! - kiáltotta dühösen, de az áruszállítók már kinyitották a szobaajtót és egy kétkerekű kiskocsin betolták a hatalmas készüléket.

- Hová tegyük? - kérdezte egy fiatalember. - Úgy, hogy mindenhol jól lássa, sőt akár a tükörben, akár az ablaküvegben is követhesse a tekintetével a következő napokban a híreket, mert sok érdekes dolgot fog megtudni saját magáról.

- Saját magamról? - lepődött meg András és idegesen megvakarta a feje búbját.

- Igen... nem emlékszik? - csodálkozott a fiatalember. - A kurdok...

- Ja, a kurdok... - mondta volna András, de még mindig nem jutott semmi okos dolog sem az eszébe.

- És Johannes? - kérdezte az idős férfi. - Johannes is itt van? Nagyon szép kutya. Láttam a felvételen.

András semmit sem értett, de a búcsúzkodó férfiakra átadott egy-egy üveg pezsgőt. Persze azt sem tudta, hogy honnan kerültek az üvegek az asztalára. Egyszerűen kézbe vette azokat és a meglepett férfiakra adta, majd kitessékelte őket a szobából és gyorsan kulcsra zárta az ajtót.

- Johannes eltűnt - kiabálta Bea már az udvarról. - Még az előbb hallottam a vakkantását, de most már nincs sehhol.

András felugrott, az ablakhoz sietett.

- De hiszen az előbb még itt volt. Nálam, a szobában - kiáltotta, de akárhogyan is keresték mindketten, a kutya tényleg eltűnt.

Egy ekkora állat! Még ha csöpp kutyus lett volna. Johannes eltűnt! Johannes! Mintha valaki hívta volna, de sehhol senki. Csak ők ketten jártak előbb a kertben, majd a lakásban, majd megint a kertben. De egyikük sem szólt. Akkor ki hívhatta?

- Csak nem ment megint utánuk? - idegeskedett a nő. - Mindig mindenki után elmegy. Még megmérgezhetik. Nagyon hiszékeny állat - állította.

András továbbra is kereste. Még egyszer benézett az ágyak alá, a sarkokba, a szekrények, polcok mögé. A bokrok lelógó ágait Bea hajtogatta fel. A szomszédok is szinte mind kiálltak az utcára és lesték a különös párt.

- Ezeknél mindig történik valami - jegyezte meg egy középkorú nő.

- Valaki mindig keresi őket, de ők sohasem nyitnak senkinek sem ajtót - mondta egy idős férfi.

- Vagy ócska autóbusszal utazik el valahová, és gyalog jön vissza - kiáltotta egy fiatalember.

Szerencsére sem Bea, sem András nem hallott semmit, mert mindketten Johannes keresésével voltak elfoglalva. De nem hívták, mert ha eddig nem jelentkezett, nem jött elő, akkor most sem lesz eredménye a kiáltozásnak.

- Talán csak játszani akar velünk? Bújócskázik? - kérdezte sűgva András a feleségétől.

- De hiszen ő nem gyerek!

- Dehogynem, kutyagyerek... és világot látott kutyagyerek! - nevetett András.

A szomszédok egyre közelebb húzódtak Beáék kapujához, de egyikük sem szólt. Biztosan azt sem tudták, hogy mit keresnek. Vagy csak sejtették, de nem volt kedvük segíteni. Féltek. Féltek az idegenektől. A betolakodóktól.

Az egyik kisfiú felvihogott megpillantva András fején a turbánt, és mutogatni kezdett rá. András is felfigyelt erre a jelbeszédre, de nem törődött vele, amíg csak Bea nem hívta fel rá a figyelmet.

- Minek tekerted a fejedre ezt a törölközőt? Talán fejet mostál?

- Fejet?... De hiszen nem rég nyíráttam le magam kopaszra. Nagyon melegem volt.

A gyerekek már a kerítésen álltak és onnan nézték a férfit, aki ekkor idegesen a fejéhez kapott. Tényleg, valami volt rajta. Lassan, észrevétlenül próbálta levenni, mert azt hitte, hogy tényleg egy vizes törölköző lehet az. De nem. Amint húzta, egyre hosszabb lett, és sehogyan sem tudta letekerni. Már az egész kerti utat befedte, és húzta maga után, mint egy esküvői, menyasszonyi fátylat. Amint belépett az ajtón, a turbán eltűnt, és a tükörben teljesen kopaszon látta magát. Kint az udvarban a felesége bajlódott a fehér vászonnal a gyerekek vihogása közepett. Ezt látva a felnőtt szomszédok ijedten meghátráltak, és már mindenki csak a saját udvaráról leste az események további alakulását. De mihelyt a gyerekek is lemásztak a kerítésről és hazafelé indultak, a fehér turbán is eltűnt. És Bea sem volt sehol, csak pár perc múlva jelent meg az utcasarkon. Messziről megpillantva az ő házukat leső embereket, oda-kiáltott az egyik, feléje szaladó gyerekeknek:

- Mi történt itt? Talán a kutya tett valami rosszat?

A gyerek rémülten felsikoltott és beugrott az első nyitott kapun valamelyik udvarba és onnan leste a nőt, aki meglepetten forgolódott jobbra-balra, mert érezte, hogy valami őrajta változott meg, amitől mindenki megijedt.

A magas sarkú cipő és a rövid miniszoknya eltűnt. Lapos sarkú saruszandálban és hosszú fekete ruhában, fekete fejkendőben volt. Az ujjain azonban hatalmas aranygyűrűk, pecsét- és köves gyűrűk csillogtak. Két fiatalember szaladt utána:

- Ezt a vonaton felejtette - nyújtottak át neki egy hatalmas bőröndöt, amit alig tudott megemelni.

- Hiszen nekem nem volt semmim - mondta, de a két fiatalember már nem volt sehol. És a szomszédok sem voltak ott. Maga előtt csak egy hatalmas fehér épületet látott, mintha a Tadzs Mahal lett volna. Lassú léptekkel, félénken elindult a közelben látható egyetlen kis ház felé, amin csak egy kicsi, alacsony ajtót látott. Amikor odaért, minden megváltozott. Érezte, hogy a fekete ruha lehull róla, hogy teljesen egyedül van.

- Akár anyaszült meztelenül is lehetek itt, hiszen senki sem lát meg - mondta kissé hangosabban a kelleténél, meg is rémült a saját hangjától, hát még jobban, amikor meghallotta az ajtó csikordulását.

- Meddig állsz a tükör előtt? Olyan szépek találsz magadat? Hadd nézzelek meg én is!

Nem ismerte fel András hangját, ezért gyorsan eltakarta magát a kezével.

- Szégyenlős vagy? - nevetett a férje.

- De mi történik itt tulajdonképpen? - kérdezte Bea, miután felöltözött. - Furcsa dolgok mennek végbe, nem gondolod?

- Lehet... lehet... túl sokat olvasunk, rengeteget nézzük a televíziót, hallgatjuk a rádiót.

- De hiszen nincs is televízió, te ki sem állhatod - jegyezte meg a nő kissé dühösen és szinte úgy rohant be a férje szobájába. Már a küszöbön megtorpant megpillantva a hatalmas televíziót az egyik sarokban, ami előtt ott ült a talán még hatalmasabb Johannes.

- Hát ez... ez... meg honnan van? - kérdezte remegő hangon.

- De hiszen te magad hoztad pár hete. Már tényleg valami bajod lehet, ha meg sem ismered Johannest - nevetett szinte nyírítva a férfi. - Pedig nincs is olyan meleg, hogy a napszúrástól lennének zavaraid.

A kutya farkcsóválva odament Beához, hozzádörgölődött.

- Nem... az honnan van? - mutatott a televízióra, ami magától kikapcsolódott, amikor a kutya eltávozott a képernyő elől.

- Azt is te rendelted meg.

- Én? - idegesen kérdezte még és szótlanul hátat fordított. A kutya követte, mert bizonyára azt hitte, hogy kap valamilyen finomságot.

András visszaült az íróasztalához és a szétszórt lapokat próbálta elrendezni egy dossziéban, de sehogyan sem tudta elvégezni az eltervezett műveletet, mert egy-egy lap mindig kihullott vagy kirepült a kezéből és utána hiába kereste a padlón, az ágy vagy az íróasztal alatt.

„Honnan ez a huzat?” - nézett körbe. - „Hiszen az ablak is, az ajtó is csukva van.”

Megrázta a fejét és ismét leült. De a papírok sehol sem voltak. Hatalmas atlasz feküdt az asztallapon kinyitva. Az egész világ térképét látta, rajta ceruzával vagy tollal, különböző színű vonalak és különböző színekkel bekeretezett városok, amiket ezek a vonalak kötöttek össze, hol egyenesen, közvetlenül, hol kacskaringósan, mintha a gyermekújságokból jól ismert labirintusos rejtvény lenne. Elindult az egyik vonalon, a feketén. Előbb csak a földrészeket nézte, majd a városok kezdőbetűit kezdte összeolvasni. Ezt elvégezte mind a hat, más-más színű vonallal, majd megismételte sorban, és ekkor már le is írta a városok kezdőbetűit. Ki bolondozik velem? Hiszen ez valamilyen titkos üzenet! Igen. Még egyszer leírta a betűket és sorba tette előbb színenként, de úgy semmi értelmes eredményre sem jutott. Majd a különböző színeket megfelelő sorrendben változtatva rendezgette a betűket. Hosszú időbe telhetett, amíg kezdte megfejteni, csak kezdte, mert a szöveg végét nem találta. Idegesen lapozgatta az asztalt, de sehol sem talált hasonló vonalakat, de még csak bekeretezett, megjelölt városokat, folyóneveket sem.

Csengettek.

- Ne engedj be senkit - kiáltotta, de már késő volt, mert Bea mellett az ajtóban állt egy fiatal nő.

András rápillantott, felugrott és odasietett hozzá.

- Elhozta a végét?

- Minek a végét? - kérdezte a felesége értetlenül. A nő nem szólt semmit, csak mosolygott. Mint általában a kínaiak, a japánok szoktak.

- Á ve-ge... - mondta végül, és a zsebéből egy keskeny rózsaszínű szalagot húzott elő.

A kutya megpillantva a rózsaszínű szalagot, felmordult, a kínai lány szinte ugrott egyet és máris az utcán volt. Bea csak nevetve nézett utána, miközben András máris a szalagot próbálta megfejteni. Csak próbálta volna, mert Johannes kiharapott belőle pár darabot.

- Még mindig nem értek semmit... - vakargatta a férfi a fejét.

- Hogyhogy semmit? - szólt oda mérgesen a felesége. - Itt már mindent szétdobáltál, ezt a nőt is becsalogattad, hogy adjon neked valamit...

- Valamit? - szakította félbe a férje. - Az a valami itt van a kezemben, de...

Johannes öklendezni kezdett. Bea odaszaladt hozzá és a kutya hatalmas fejét a melléhez szorította, de ez Johannest meg nem nyugtatta, mert a fejét egyre vadabban rázta és fájdalmasan fel-felnyüsztette.

- Kicsikém, kicsikém, valami rosszat tettek veled?

- Biztosan megmérgezték... - nevetett András - ...pedig engem akartak megmérgezni - mondta még, és a kutya szájából kihulló szalagfoszlányokat kezdte összeilleszteni egy darabba. Johannes fel-felvakkantott és még egyszer megszagolva a szalagot kiment, szinte maga után húzva a gazdáját, aki beleakadt a szalagba és elvágódott. A feje pont egy olyan darabra esett, amit eddig nem vett észre. Boldogan kiáltott fel:

- Megtaláltam!

Felugrott, felkapta a feleségét, és a karjában tartva a nőt, körbetáncolt a szobában, majd egy ügyetlen mozdulattal Beát a heverőre dobta, ő maga már meg is feledkezve róla, az íróasztalon lévő asztalt, papírlapokat, szalagdarabokat nézte.

- Mit jajgatsz? - mordult a feleségére, aki artikulátlan hangokat hallatott. - Mindjárt elmegyek. Akkor majd nyugodt lehetsz.

- Halló, van itt valaki? - kiáltott egy férfi az utcáról, mert látva a hatalmas kutyát, nem merte kinyitni a kaput.

- Senki - ordította András. - Dolgozni sem hagynak!

- Máskor pedig az a baj, hogy csend van körülöttem - hallatszott a kinti hang.

Miután Bea magához hívta Johannest és bezárkózott a szobájába a kutyával együtt, a férfi az utcáról bemerészkedett, de nem ám, mint az illene, a kapun, hanem egyenesen a kerítésen át mászott be, és mindjárt be a nyitott ablakon, András íróasztalára.

- Rájöttél végre? - kérdezte nevetve a vendég. - Hiszen ezt elfelejtetted hozzátenni - nyomott a kezébe egy zöld névjegy kártyát. András csodálkozva forgatta, majd az íróasztalra tette az atlasz, a papírlapok és a szalagdarabok mellé.

- Igazad van, ez hiányzott - mondta boldogan és a barátját a lábánál fogva lerángatta az asztalról. - Te azért még jobban összekeverhetted volna.

- Akkor megyünk? - kérdezte a vendég. - Mikor indulunk?

- Mihelyt csend lesz a városban, illetve itt a faluban - jelentette ki András komolyan. Majd kikiáltotta: Bea, Johannes, éjjel indulok. És mindig olyan helyen leszek, ahol nincs csend, és ezért nem fog fájni sem a fejem, sem a szívem.

Megszólalt a sarokban a televízió, de csak az utolsó szavakra figyeltek fel:

- ...indulnak máris...

- Hallottad? - kérdezte András. - Talán mirőlünk beszéltek, hiszen mindenhol rengeteg a kém, a besúgó.

- Rémekeket látsz - jelentette ki a mellette álló férfi. - De tényleg, nem is hallottam. Most pedig nem beszélnek. Sőt nem is szól a televízió. Kikapcsoltad? - odalépett a készülékhez, végignyomkodta a gombokat, többször bele is rúgott, de az csak nem szólalt meg. - Adj egy kalapácsot, hogy szétverjem ezt a dögöt! - ordította. - Ha rólunk van szó, semmit sem tudhatok meg időben.

- Táviratot hoztak - mondta az előszobából Bea és a papírt Johannes tartotta a fogai között.

- Ez ki? - kérdezte remegő hangon a vendég. - Ő volt a kertben?

- Persze, a kicsikénk - mondta Bea és megsimogatta Johannes fejét, aki előbb óvatosan az íróasztalra tette a táviratot.

András sokáig nem törődött Bea gondjaival, különösen nem figyelt fel a felesége egyre változó, sőt időnként mintegy teljes fordulatot leíró kiejtésére, beszéd modorára. Kezdetben idegesítette a nő parasztos szavajárása, hanghordozása, majd a városiassága dühítette, de az utóbbi időben annyi más gondja, elfoglaltsága volt, ezért fel sem figyelt rá, hogy a nő általában teljesen másképpen beszél, mint ahogyan beszélt a megismerkedésük pillanatában.

És az oktalan szorongásai, torok- és fejfájásai is elmúltak. Vagy csak úgy gondolta? Vagy csak nem figyelt fel rájuk?

- Bea! - kiáltott a nőnek, amikor hosszú idő után felvette a már majdnem elfelejtett táviratot az asztalról és átfutotta.

- Johannes! - kiáltott még egyszer, mivel a nő sokáig nem jelentkezett. A kutya sem jött. András nyugtalanul kisetett az előszobába, de ott sem látott senkit. Vissza a szobába, kinézni az ablakon! A kertbe! Az utcára! Sehol senki. A torkához kapott.

„Megfulladok - gondolta. - Meg fogok fulladni, és még csak a kutya sincs itthon, hogy nyüssítsen, és a szomszédok felfigyeljenek” - kezdett idegeskedni, minek következtében még jobban fulladt. És a feje is fájt. - „Ja, a csend” - kapcsolt, és a sarokba ment, de nem volt ott a televízió. A szobája mintha hirtelen kiürült volna, mint egy üres, börtöncella. Az ablakon rácsok. Egy priccs. Egy kis asztal, kisszék. És csend. Az ajtó fölött halványan világít egy kis villanykörte. András fel-alá járkál. Ledobja magát a priccsre. Az ajtónak esik. Dörömböl. Az ablakhoz rohan, a rácsokat kezdi fessegetni. Nem engednek. Vissza az ajtóhoz. Lábujjhegyre

áll, de úgy sem éri el az égőt. Kapcsoló sehoh sincs. A priccse! A torkát fogja, a mellkasát masszírozza. Nem segít.

- Rosszul aludtál? - hallja a felesége hangját és érzi annak meleg leheletét az arcán. - Állandóan hánykolódtál, dobáltad magad.

A férfi nem ért semmit. Felgyújtja az éjjeliszekrényen álló kis lámpát.

- Ilyen késő van már? - nézi csodálkozva az órát.

- Ma ráérünk - cirógatja meg az arcát nyugtatóan a nő.

- Hát Johannes?

- Miféle Johannes? - nem érti. - Te hol voltál? A haverjaiddal? - nevet. - Amikor hazajöttem, te már aludtál.

- Aludtam? - most a férfi nem érti. - Én aludtam? És itthon? - ül fel András és néz körül értetlenül. Tekintetével mintegy tapogatja a falakat, a bútorokat.

Bea felkel, gyorsan magára kapja a pongyoláját, mert csöngetnek az ajtón.

- Megyek már, megyek - kiáltja a küszöbről, mert a csengetés egyre idegesebben ismétlődik párszor. András úgy tesz, mintha aludna. Nehogy megzavarja a váratlan látogató.

- Valaki rossz címre jött - mondja nyugodtan a visszatérő Bea. Leveti a pongyoláját és visszabújik a férje mellé. - De tényleg, mi bajod volt éjjel? - érdeklődik, de a férfi nem válaszol, már alszik tovább. A nő is próbál visszaaludni, de nem teheti, mert ismét csengetnek az ajtón.

Most András megy ki. Nevetve jön vissza. Mögötte a hatalmas kutya.

- Ugye, mondtam, hogy Johannes itt volt és eltűnt - magyarázza a nőnek, aki álmos szemekkel nézi a kutyát.

- Ez? Ez lenne Johannes? - kérdi. - Akkor én sem álmodtam - neveti el magát. - Hiszen láttam a ház előtt, amikor este jöttem haza.

- De hiszen te hoztad. És már régóta minálunk él - mondta András lágyan simogatva a hatalmas állat fejét, aki nyalogatja a férfi másik kezét. - Ugye milyen szép?

- Nagyon - mondja bizonytalanul a nő. - És nem bánt?

- Miért bántana, hiszen olyan kedves kicsi jószág. Nem emlékszel rá?

- Nem. Én sohasem láttam semmiféle kutyát. És még hogy én hoztam volna?

András ekkor alaposabban az ágyban ülő nőre néz.

- De ki vagy te? Nem Bea?

- Bea? - nevetett fel gúnyosan a nő. - Én és Bea?

- Miért? Miért olyan nevetséges az, ha a nevedet mondom?

- Az én nevedet? - nevetett hisztérikusan a nő, majd kis szünet után hozzátette. - De tényleg, hiszen te éjjel, amikor öleltél, akkor is csak állandóan ezt a nevet suttogtad.

- Nem szabad? - kiáltott egyre dühösebben András. Hirtelen kiugrott az ágyból, elkapta a nő két karját és megrázta. - Mi bajod van?

- Semmi - vontta meg a vállát a nő és a fal felé fordult. - Hagyj aludni!

- Aludni? Hiszen már késő van! és az ebéddel mi lesz? És a kutyával?

A nő durcásan felült az ágyban, vaksin körülnézett.

- Hol vagyok? Mit keresek itt, és ki vagy te? - lepődött meg, amikor feltette a szemüvegét.

András is meglepődött megpillantva az ágyban a szemüveges nőt.

- Te... te honnan kerültél ide?

- Hiszen itt lakom, vagy nem? - kérdezte és lassan kimászott a paplan alól. - De tényleg... hol vagyok? Ezt a helyet én nem ismerem.

- Ki vagy te?

- Te magad mondtad, hogy Bea.

- De hiszen Bea nem hord szemüveget. Nagyon... nagyon is jó a látása. Az is észreveszi, amit nem kell... és... ez az ősz haj... Honnan kerültél ide?

- Itt lakom, Bea vagyok - hajtogatta az ismeretlennek tűnő nő. Lassan odament az ajtóhoz, óvatosan kinyitotta. Johannes felmordult az előszobában.

- Mégsem Bea vagy, hiszen Johannes meg sem ismer!

- Johannes - szólt a nő kedveskedve, de a kutya csak nem akart kiengedni, egyre hangosabban morgott rá.

- Nézd meg magad a tükörben és mondd meg, hogy tényleg ki vagy - fogta már-már könyörgésre a szavát a férfi. - És áruld el, hogy honnan kerültél ide.

A nő a falon lógó tükörhöz ment. Előbb messziről, majd egyre közelebből szemlélte a tükörképét. Majd megfordult, mintha maga mögött keresne valakit. Ismét a tükörhöz hajolt, ráfújt az üvegre, megdörzsölte. A szemüvegét levette, ráfújt és megdörzsölte. Újból a tükörképét szemlélte, megint hátrafordult és vissza a tükörhöz. Megtántorodott. Andrásnak alig volt ideje elkapni a földre hanyatló testet. Szörnyen nehéznek találta, de valahogyan csak sikerült lefektetni az ágyra. Betakarta a paplannal, kinyitotta az ablakot, remélve, hogy a friss levegőtől magához tér. Ő maga pedig átment a saját szobájába.

„Nem értem, hogy mi történt” - mondogatta magában. - „Ki lehet ez a nő? Vagy egy éjjel ennyire megváltozhat minden, mindenki?”

Ő maga is a tükörbe nézett, de ugyanolyannak látta magát, mint előtte lévő nap. Johannes egy ideig még nyüszített a hálószoba ajtaja előtt, majd megnyugodott. András óvatosan kiment, résre nyitotta a hálószoba ajtaját, belesett, de az ágyon semmit, senkit sem látott. Rendesen be volt ágyazva, mintha nem is ott aludtak volna éjjel. A tükör páras volt, és a páracseppek között egy női alakot, egy távolodó női alakot vélt felfedezni.

„Biztosan a szomszédasszony” - gondolta, mert amint kitekintett az ablakon, észrevette, hogy a fiatal szomszédasszony éppen kilépett a kapun.

Csikordult a bejárati ajtó. András összerezzen.

„Szellemeik járnak?”

- Felkeltél végre? - kiáltotta Bea már a küszöbről. - Hányszor kopogtam neked, hiszen az ajtót is bezártad magad mögött, amit pedig nem szoktál tenni.

- Bezártam? Aludtam?

- Még mindig alszol - nevette el magát a nő - hiszen értelmetlenül beszélsz.

- Mikor mentél el?

- Már elég régen, mert hosszú sor állt az üzletben.

- És... és nem láttál semmi különöset a ház körül? Az ablaktól az ágyásban nem voltak női lábnyomok?

András meg sem várta a választ, visszasietett a szobájába és kulcsra zárta maga mögött az ajtót. Az ablakot elfüggönyözte, félhomályban és kivételesen csendben akart lenni. Koncentrálni szeretett volna, mert egyre több érthetetlen dolog történt vele. Előbb Johannes. Még mindig nem tudja, hogy honnan is került ide. Majd a kurdok. Furcsa utazásai, vendégei, az idegen nő. A televíziókészülék, ami hol van, hol nincs. A szomszédok is kezdték már bolondnak tartani, nem mertek komolyabban szóba állni vele, mindössze csak biccentettek vagy intettek neki.

Szúrást érzett a mellében. Majd fuldokolni kezdett. Mintha komoly másnapos lenne, émelygett a gyomra. Minden forgott körülötte. Próbált kiáltani, de hang nem jött ki a torkán. Odatántorgott az ágyához, lefeküdt. Tétován a rádió felé nyúlt, de az sem volt sehol.

- Hol vagyok? - sikerült végre kipréselnie ezt a két szót az ajkai között. Megrémült a saját, idegen hangjától. Felugrott. A tükörhöz ment. Megint azt az ismeretlen, szakállas, fehér turbános öregembert látta, és mögötte és előtte éljenző tömeget. Ott állt mellette egy nő is, akiben csak nehezen ismerte fel a feleségét. Hosszú fekete ruhát, fekete fejkendőt viselt. Fátyol nem volt rajta. Csak éppen tért el a többi, körülötte álló nőtől, akiknek csupán a szemét lehetett látni.

András hosszan, értetlenül bámulta a tükörképét, annál is inkább, mert amikor végigsimította az arcát, a fejét, sem szakállt, sem turbánt nem vett észre magán. Óvatosan az ablakhoz ment, lassan, szinte lábujjhegyen, és elhúzta - éppoly óvatos mozdulatokkal - a sötétítőt. Kint őszies borongós idő volt. Talán eshetett az eső is, mert a már sárguló levelekről vízcseppek hullottak lassan a földre, amint a szellő megrázta, megmozgatta a gallyakat. Azonban valami csak ismeretlennek tűnt neki. Először nem is fogta fel, hogy mi az, hiszen már annyira látomásosok, rémképek kísérték, hogy most sem hitt a szemének. A fákon túl, inkább a csúcsok felett havas hegyoldalt vélt látni. Az ablakot kinyitotta és kihajolt. Hideg volt. És mintha egy kis patak csobogását hallotta volna, ami egyre erősebben hallatszott, mintha a víz a hegyoldalon zuhogna alá. Visszament a tükörhöz. Megint a szakállas, turbános öregember, a feketeruhás nő és a tömeg körötte. Hangot nem hallott, pedig már a fülét is a tükörhöz szorította.

- Bea, gyere csak be! Talán te... - kiáltotta az előszoba felé, amikor váratlanul kinyílt az ajtó és egy fiatal fiú, ázsiai kinézetű, félénken, alig hallhatóan megszólalt:

- Uram, szólított?

András hátra hőkölt. Hol a tükörre, hol az ablakba nézett, majd a fiúra, és közben az arcát, a szemét dörzsölte. Maga ugyanolyan volt, mint mindig. Az ablakon át a hegyet látta és a hegyi patak zúgását hallotta. A tükörben az öreg arab férfi szónokolt az őt életető tömeg közepén. Az ajtóban pedig egy ázsiai fiú, mintha a szolgája lenne, állt tétován.

- Mit akarsz? - kiáltotta, de nem hallotta a saját hangját, csak érezte, hogy kiáltott, és onnan is megtudta, hogy a fiú megértette és lassan, szinte szótagolva válaszolt:

- Mit csi-nál-jak most? Egye-dül va-gyok a la-kás-ban...

- Egyedül? Hiszen itt vagyok én!

- Ezt nem tudtam - mondta a fiú most már érthetőbben, mert láthatólag megnyugodott. - Engem csak elvezettek ide és betessékeltek a házba.

András megrázta a fejét, mintha egy látomást szeretne elkergetni.

- Johannes! - kiáltotta.

A kutya bedugta a fejét az ablakon, végignézett a szobán, és amikor meglátta az idegen fiút, morogva be is ugrott, de a fiú nem ijedt meg. A kutya is, megérezve a gyerek szagát, hízelkedve hozzásimult és nyaldosni kezdte a fiú arcát.

- Ismered?

- Hiszen ő Johannes - magyarázta a gyerek. - Sokat játszottam vele.

- Hol?

- Még otthon... nagyon messze...

- És hogyan kerülsz ide?

- Nem tudom. Aludtam - mondta a fiú már nevetve, feloldódva. - Én a te szolgád leszek, ezt mondták nekem.

„Szolga? Minek? Nem szeretem, ha valaki kiszolgál. Egyszerűen utálok, ha valaki belekotnyeleskedik az én dolgaimba. Én szeretem a rendetlenséget. Nekem ez a rend” - futott át András agyán, és közben párszor a fiúra pillantott, aki tanácstalanul még mindig ott állt.

- Mit fogsz csinálni itt nálam? - kérdezte végül.

- Amit parancsol.

- Én utálok parancsolni. Nekem sem parancsolhat senki - kiáltotta. - No, rendben, vidd el a kutyát sétálni.

A fiú kiment, utána a kutya. András kikiáltott az ablakon:

- Csak aztán nehogy valamelyikötöknek baja legyen! Majd akkor jöttök haza, amikor akartok.

Mihelyt eltűntek a kanyarban, András megkönnyebbülten fellelegzett.

- Pont ez hiányzott nekem! - kiáltotta a tükörbe, csukott szemmel, mert félt a másik alaktól és a tömegtől. Lassan azonban csak kinyitotta a szemét. Előbb csak a szempilláin keresztül, majd teljesen tágra nyílt szemekkel nézte a tükröt, amiben semmit sem látott. Egyáltalán semmit. Még valódi önmagát sem. Közel ment az üveghez, ráfűjt, megdörzsölte előbb az egyik, majd a másik kezével, de a tükör így is vak maradt. Nem volt az vak, csak egyszerű tükör, ami semmit sem mutatott. Leakasztotta a falról, megforgatta, visszatette. Most megpillantotta benne magát.

- Látomások - morogta. Legyintett és az ablakhoz ment. Kinézett. Megint a hegyet látta és hallotta a hegyi patak bugyogását, zúgását, és érezte az onnan jövő hideg leheletet. Mintha egy óriás fűjt volna az ablakra, ami bepárásodott, majd zúzmarás lett. Pedig Andrásnak melege volt, csak az ablaküvegen át érezte a hideget. Kinyitotta. A saját kertjét és az utcát látta. Eltűnt a hegy, a folyó, a hideg.

Csak a csend. Még a madarak is hallgattak. Sokáig állt a nyitott ablaknál, várta, hogy valaki csak elmegy a házuk előtt, de semmi sem mozdult. A szomszéd házak ablakain le volt eresztve a redőny. Mintha a kutyák is aludnának.

Fájni kezdett a feje, szúrt a szíve, összeszorult a torka. Fuldoklott. Gyorsan egy vastag könyvet csapott a földhöz, hogy legalább annak a csattanása szétzúzza a csendet, de nem ez történt. Látta, hogy a könyv a padlónak ütődik, azonban semmit sem hallott. Megdörzsölte a fülét. Mintha valamilyen halk zúgást észlelt volna, kezdett örülni, de mihelyt levette a füléről

a kezét, megint tökéletes csend vette körül. És az a szúrás a szívében, és mintha megint egyre erősebben fojtogatná valaki.

A heverőhöz szaladt, ledobta magát, fejét a párnába fúrta. Zenekar hangjait hallotta. Egy szimfonikus zenekar játszott, majd valaki zongorázott. Felugrott.

- Utálom a zongorát! A billentyűk közötti réseket hallom - jajgatott, és szinte tépte a haját, mert még ez a halk hang is elült, mintha sohasem hallotta volna.

Fel-alá járkált a szobában, az ablaktól a tükörig, a tükörtől az ablakig, de semelyikre sem mert ránézni, mert félt, hogy olyasvalamit fog látni, ami összezavarja. Elég volt neki ez a csend és a korábbi látomások.

Miután kissé megnyugodott, leült az íróasztalához és egy ideig csak szótlánul az üres asztalra meredt, majd idegesen a fiókokban kezdett kotorászni. Egyiket a másik után rántotta ki és borította ki a tartalmukat a padlóra.

- Mit keresel? - hallott egy távoli hangot. Idegesen körülnézett.

- Ki beszél? - kérdezte, mert nem látott senkit, de hogyan is láthatna, hiszen a hang nem a szobából szólt hozzá, hanem valahonnan messziről. Talán a tudatalattiból.

- Mit keresel? - hallotta ugyanolyan messziről.

- A célokat! - nevetett fel, és tovább kotorászott a földre borított papírok, borítékok, ceruzavégek, radírdarabok, gemkapcsok és más kacat között.

- És ott megtalálod?

- Nem... vagy... lehet...

- Nézd csak - mondta a távoli hang és az íróasztalon megmozdult egy boríték. - Nyisd ki és olvasd el!

András tétován nyúlt utána. A borítékon nem volt semmiféle felirat, sem címzés. Belőle egy üres papírlap esett ki. András forgatta jobbra-balra, minden sarkát alaposan megvizsgálta, hátha egy kicsi, alig látható jelet észrevesz rajta, ami alapján majd megkezdheti a nyomozást, de semmit sem talált. Éppen össze akarta gyűrni a borítékot is, miután az üres papírlapot már ledobta a földre, amikor megint meghallotta a titokzatos távoli hangot.

- Nem azt kell nézni - nevetett. - A boríték belső oldalát... - majd pár pillanatnyi szünet után hozzátette, mert András sokáig habozott - tépd szét és fordítsd ki a borítékot.

Megtette. És tényleg, világosan olvasható, nagybetűs írás.

„MENJ KI A SAROKRA. OTT MEGLELED, AMIT KERESSEL.”

Vállat vont. Minek? Már sokan és sokszor becsapták. A borítékot apró darabokra tépte és a szemétkosárba dobta, de a boríték ismét ott termett az íróasztalán. Magától kifordult és a nagybetűs írást mutatta. András megint megpróbálta összetépni, de a boríték nem hagyta magát. Mintha fémből lett volna, nehezen begömbült, de el nem szakadt. Majd rugalmas gumi lett. Az arcába csapott. És egyre csak az írott oldalát mutatta a férfinak.

Felugrott és kirohant.

- De melyik sarokra? - kiáltotta. - Azt nem árulnád el?

- Bármelyikre. Mindenhol ott van! - nevetett fel ismét a távoli hang.

András elszaladt a legközelebbi széles útig. És a sarkon, a villanyoszlop alatt egy könyvet talált. Felvette, de nem nyitotta ki.

- Majd otthon megnézem - szólalt meg hangosan, de a könyv kicsúszott a kezéből, a földre esett és hirtelen nyomtalanul eltűnt.

Most a másik sarokra szaladt. Ott egy hatalmas akácfa állt. Az alatt ott feküdt a könyv. Ugyanaz? Vagy csak egy ugyanolyan? Nem tudta, hiszen a könyvet nem nézte meg. Azt is a hóna alá csapta anélkül, hogy felnyitotta volna. Az a könyv is leesett és nyomtalanul eltűnt. András egy másik sarokra sietett. Ott is ott volt a könyv. Vagy egy ugyanolyan könyv. Így elismételte ezt még legalább ötször-hatszor, de sohasem nézett bele egyik könyvbe sem. Amikor már nem tudta, hogy még melyik sarokra is kellene elmennie, dühösen hazafelé indult. A kaput belülről eltorlaszolva találta. Alig tudta benyomni. A könyvek voltak ott egymásra dobálva. Hatalmas könyv halom. Pedig ennyi könyvet nem is szedett össze az utca-sarkokon.

- Johannes! - kiáltotta, de hirtelen az eszébe jutott, hogy a kutyát elvitte a szolgálja sétálni.

„A szolgálja?” - nevetett fel. - „Sohasem volt szolgálja.”

A könyveket egyenként bevitte a szobájába és letette a padlóra. Amikor a következő könyvvel beért, az előbbi bevitt már ki volt nyitva, és mindegyik ugyanazon az oldalon. És mindegyikben egy ugyanolyan ábra volt, amit csak nehezen tudott megfejteni.

- El kell oda menned - mondta a távoli hang, és a könyvek, meglebegtetve a lapjaikat, mintegy figyelmeztették Andrást az ábrára.

- Elmegyek - egyezett bele.

A könyvek eltűntek. És a hang sem szólalt meg már többször, akárhogy is kérte András, hogy adjon további felvilágosítást.

Körülnézett a szobában. Minden olyan volt, mint régen. Sőt a televízió is ott állt megint a sarokban. Az íróasztalán az írógépe mellett széthajigált papírok heverték.

Az íróasztal lapján az egyik papír szélén valami fémesen megcsillant.

- Pénz?... Érem?... Gyűrű? - kérdezte a férfi önmagától, de oda nem ment, hogy megnézzék a csillogó valamit. Az magától felemelkedett és forogni kezdett a levegőben, és spirál alakban a mennyezetig emelkedett, majd le a padlóra, és ismét, mintegy örvényszerűen felkavarva a kitakarítatlan szoba porát, a mennyezetig emelkedett. Ott áttörte a vakolatot és eltűnt a gerendák között. András értetlenül nézett utána. Bekapcsolta a televíziót. A képernyőn csak vonalak futottak előbb jobbról balra, majd fentről le, utána átlósan. És borzalmasan bűgött a készülék.

- Legalább nincs csend - sóhajtott fel András elégedetten.

Azonban, mint oly sokszor, most is tévedett, mert alig pár másodperc telhetett el, a készülék nagyot durrant és megszűnt működni, sőt létezni, mert apró darabokra hullott szét, majd azok a darabok porrá változtak, és a por beszóródott a padló rései közé.

- Mi történt? - szaladt be a szolgálja. - Baj van?

Meglepetten nézte az ágyon ülő Andrást, aki mereven a falat figyelte a sarokban, ahol az imént még a televízió állt. A fiú is odanézett és csodálkozva mondta:

- Hol a televízió?

- Felrobbant.

- És a darabjai?

- Ott - mutatott András a padlón szétterülő porra, ami hol arany, hol ezüst színben csillogott.

Johannes is bejött és élvezettel kezdte nyalni a padlót. Majd miután bevégezte ezt a tevékenységet, jóllakottan leheveredett az íróasztal lábánál.

- Mit tegyek? - kérdezte a fiú.

- Olvass!

A fiú felnevetett:

- És a munkám?

- Munkád nincs - jelentette ki András komolyan, és gyorsan elővett a kis szekrényből egy könyvet, átnyújtotta a fiúnak.

- De hiszen nem értem.

- Hogyhogy? Nem tudsz olvasni?

- Dehogynem! De ezt nem tudom elolvasni - forgatta értetlenül a kezében a könyvet.

A férfi is csak most vette észre, hogy egy furcsa, az ő számára is ismeretlen írásjelekkel nyomtatták.

- Bea! - kiáltotta -, honnan van ez a könyv?

- A tied! - hallotta váratlanul a mennyezet felől a már korábban is hallott, ismeretlen hangot.

- Az enyém?

- Igen. Neked küldték. Nem voltál itthon, amikor elhoztam és betettem a szekrényedbe.

- De minek nekem ez?

- Hogy ne unatkozz!

Johannes az álmában is hegyezte a fülét. Fel-felmordult, vakkantott egyet-kettőt.

- Vidd ki ezt a dögöt! - kiáltott András a fiúnak, aki füttyentett a kutyának, és egy szempillantás alatt eltűntek. András meg is feledkezett róluk. A könyvet nézte. Előbb csak a borítóját, majd átlapozta és idegesen lecsapta a padlóra.

- Ezt én sem tudom megfejteni. Nem és nem! - előbb csak rátaposott, majd mindkét lábbal ugrált rajta. Közben hallotta, hogy az ismeretlen távoli hang kacag.

- Kinevetsz?

- Nem.

- De gúnyolódsz - ugrált tovább a könyvön, aminek azonban semmi baja sem lett, még csak a lábnyomok sem látszottak rajta. András megint felkapta a könyvet, az íróasztalra dobta, maga pedig az ablakhoz ment.

Johannes ott állt a kapuban, de a fiú sehol sem volt. A sarkon éppen Bea fordult be. A kutya észrevette és egy ugrással mellette termett. András felnevetett.

- Az angyali kiskutyus segíteni fog neki.

És tényleg! alig mondta ki ezeket a szavakat, Johannes már bent is volt az előszobában, a nagy bevásárló kosarat hozta a fogai közé szorítva és a nyakában még egy táská is lógott.

- Bea, agyonfárasztod ezt a kis állatot - kiáltotta, de csak a kutya kedveskedő morgása volt a válasz. Mintha akart volna mondani neki valamit. Mancsával az íróasztalon fekvő egyik cédulára mutatott.

- Ezt akarod megmutatni nekem? - simogatta meg a kutya lábát András, miközben a lapot olvasta, amiről azt sem tudta, hogy honnan került oda. Johannes kedveskedve hozzádörgölte a fejét, megnyalta a kezét és megszagolta a papírlapot, majd dühösen felmordult.

- Nem tetszik? - nevetett András. - Hiszen nem is érted.

A kutya még egyet mordult, felugrott és az ablakhoz ment. Fejét az ablakpárkányra fektette és szemét meresztve lesett kifelé.

- Mégis hazajön? - kérdezte a gazdája, miután a papírra írt szöveget megértette, mert nagyon kusza betűkkel írta a felesége. Biztosan nem volt hová letenni a lapot, a ceruza hegye egy-két helyen át is lyukasztotta.

„El kellett mennem, majd jövök.”

András is odament az ablakhoz és kíváncsian, a kutya feje fölé ágaskodva, kilesett.

- Senki - jegyezte meg félhangosan, és mintha a kutya is megértette volna, hogy tévedett, mintegy bocsánatkérően megnyalta a férfi kezét és visszament az íróasztalhoz. Meggyőződésén arról, hogy a papír, amit hozott, már nincs ott, nyugodtan elterült a padlón és azon nyomban hangosan horkolni kezdett.

András elégedetten simogatta meg.

- Tudod, hogy utálok a csendet, sőt beteg leszek tőle, ezért még az álmodban is vigyázol az egészségemre.

Visszaült az íróasztalhoz, a különböző papírlapokat kezdte csak úgy céltalanul rakosgatni. Tologatta azokat az asztal egyik végétől a másikig, majd nagyság és színek szerint próbálta ésszerű sorba rakni azokat. Már-már sikerült, amikor mindig talált egy nem közéjük illő darabot, és így egy újabb sort kellett nyitnia. A kutya horkolt, de az egyik szemével a gazdája kézmozdulatait leste. Kutyaeszével azt próbálta megfejteni, hogy mit is csinál András. Mivel neki állandóan csak az idegeneken meg az ételen járt az esze, most is arra gondolt, hogy talán mindjárt kap valamit enni. De mert ez nem történt, visszacsukta a szemét és dühösen még a horkolást is abbahagyta.

András megunt a papírlapok sikertelen rendezését, ezért már azokat is, amiket sikerült összeraknia, összekeverte és mintegy kártyalapokként kevergetni kezdte, majd megint tologatni és szétteríteni az asztallapon.

- Virág... madár... egy arc... férfi arca... nő arca... - jegyezte meg többször is félhangon, amint az asztallapon kialakuló formát szemlélte. A kutya meg közben csak a fülét hegyezte és félálomban próbálta újból kitalálni, hogy mit csinál a gazdája. Az felállt, egy gyors mozdulattal lesöpörte a padlóra a papírlapokat. Majd rájuk ugrott és összetaposta azokat. Mintha nedves cipőtálpát törölte volna beléjük, mert egyesek sárosak lettek, pedig nem is volt a férfin cipő, csak úgy mezítláb tevékenykedett. Maga is meglepődött, különösen, amikor a kutya szimatolni kezdte a foltokat.

- Még itthon vagy? - hallotta Bea hangját az udvarról. - Látom, hogy ég a villanyod, pedig még világos van.

- Már haza is jöttél?

- Csak a szomszédban voltam.

- És ezt miért nem közölted velem?

- Mert nem tudtam, hogy hová megyek.

- Ja, csak a kutyát akartad kipróbálni, hogy felhasználhatod-e teherhordó öszvérként, ugye? - nevetett András, miközben az ajtót nyitotta Bea előtt.

- Tényleg nem mentél el? - kérdezte a nő. - Hiszen nagyon készültél valahová.

- Én? ... tudod, hogy már régóta sehová sem járok... Utálok a társaságot.

- Te? - nevetett a nő. - Akkor miért voltak nálad éjjel annyian?

- Éjjel?

- Igen, azt álmodtam, hogy én már nem férek be a szobába. Sőt a vendégeid közül is sokan a padlón ültek vagy a falnak támaszkodva álltak, hogy minél többen elférjenek.

- Én senkit sem láttam közülük.

Bea nevet. Egyre hangosabban. András nem érti, csak ismételve, hogy ő senkit sem látott.

- De hiszen... - Bea alig tudja befejezni a mondatot a röhögéstől. - De hiszen te is ott voltál...

- Hol? - nem bírja tovább a férfi és felordít. - Hol?

- Itt, az ágyadban!

- És aztán? - még mindig nem érti.

- És te is álmodtál, mert beszéltél álmodban.

- Mit mondtam?

- Nem értettem, mert én a te társasággal beszélgettem, és ők is annyira hangoskodtak, hogy a saját szavamat sem lehetett megérteni.

Nem vették észre, hogy közben egy fiatal nő megjelent az ajtóban, egy idős férfi pedig az ablakon nézett be. András csodálkozva pillantott hol az egyikre, hol a másikra, de Bea boldogan fogadta őket.

- Mondják már meg a férjemnek, hogy éjjel maguk is itt voltak!

A nő meg a férfi értetlenül összenézett és egyszerre szólaltak meg tört magyarsággal:

- Ez András lakása?

- Milyen Andrásé?... Ja, igen, ez András - mutatott Bea a férjére. - De hiszen az éjjel már jártak itt.

- Sohasem voltunk itt, még Magyarországon, sőt Európában sem jártunk soha - tiltakozott nevetve a fiatalasszony. - Az apám... - mutatott a kertből az ablakon át befelé néző férfire.

- Mit akarnak? - kérdezte András haragosan, aki még nem tudott megnyugodni a felesége korábbi érthetetlen, összefüggéstelen álmfejtése miatt.

- Nem ismered meg? - szólalt meg a férfi. - A leveleimre...

- A leveleidre? - kérdezte András értetlenkedve.

Bea odaugrott. A zsebéből három összegyűrt borítékot vett elő, és előbb az ablaknál álló férfinak mutatta: - Ezek azok?

A férfi bólintott.

- Te nem láttad őket? - fordult most a férjéhez Bea. - Ja, persze, hiszen már pár hónapja ebben a ruhámban hordom. Ez azóta nem volt rajtam. Akkor elfelejtettem odaadni.

- Én meg várok... - mondta az udvarból a férfi. - A fényképeimet is elküldtem. A cikkeket is, amiket rólad írtam.

Bea idegesen feltépte a borítékokat, egyiket a másik után. Valóban fényképek, képeslapok, újságkivágások hullottak ki belőlük a padlóra.

András izgatottan kapott utánuk.

- Ez mind?

- Aha - bólintott a vendég férfi. - És most erre jártunk, ezért felkerestelek.

András tanácstalanul a vállát vonogatta. A rendetlenségbe nem kívánta bevezetni a váratlan vendégeket, de Bea és a fiatal nő feltalálta magát. Kisiettek a másik szobába, miközben Andrásához visszakiáltott a felesége:

- Addig vidd el sétálni Lamot!

- Lam? Ki az a Lam? - értetlenedett megint András.

- Én vagyok! - nevetett az ablakban a férfi. - Nem látod, hogy nem európai vagyok?

- És aztán? Mit számít? - nevetett fel András, és nem törődve a vendég megrökönyödésével, kiugrott hozzá az ablakon. Belekarolt és szinte húzva vezette a kapu felé. Az idegen nem ellenkezett, csak zavart mosolya árulkodott arról, hogy nem tudja, hogy mit akarnak vele.

- Megyünk sétálni, amíg a nők rendet csinálnak - magyarázta András majdnem szótagolva.

- Beszélj rendesen, én mindent jól értek.

- De ha sohasem jártál Magyarországon?!

- De az anyám magyar.

András már indulni akart, de hirtelen megtorpant és alaposabban végignézett a vendégén:

- Tényleg nem voltál még itt? Pedig nekem úgy tűnik, hogy láttalak már valahol.

- Csak a képeken.

- De hiszen Bea csak az imént adta ide nekem azokat - elgondolkodott - valahol csak láttalak.

Lam felnevetett:

- Persze, nektek, európaiaknak minden ázsiai egyforma, szintúgy minden afrikai. Azt hiszitek, hogy mi ott Ázsiában... pontosabban mi, ferdeszeműek, egy nyelven beszélünk, egyformán gondolkodunk.

- Talán nem? - lépett be váratlanul Bea a szobába és összeütközött Andrással, aki közben visszamászott az ablakon, mert valamit bent felejtett a szobájában. Lam az ablakon át beszélt neki.

- Tényleg olyan egyformák vagytok - mondta nevetve Bea.

- Akárcsak ti - felelte szintén nevetve Lam, és nem kívánva folytatni ezt a terméketlen beszélgetést, elindult az utcai kapu felé. András ezúttal illően, az ajtón ment ki és csak egy kis idő múlva csatlakozott a vendégéhez, akit már volt idejük megcsodálni a szomszédoknak. Csak akkor lepődtek meg azok igazán, amikor Lam odakiáltott nekik:

- Még nem láttak kínaiakat vagy vietnámiakat?

- Nem - mondta a szomszéd néni. - Pedig már majdnem százéves vagyok. Csak a televízióban. De azokat nem láttam jól.

Nehézkesen, a botjára támaszkodva odatípett Lamhoz, aki már kint állt a kerítés mellett.

- Hadd nézzem meg, aranyoskám - kérte. - És mondja csak, maguk talán mind betegek, hogy ennyire összehúzzák a szemüket?... És... azért jól látnak?

- Mami, hagyja békén! Ne bántsa - kiáltott ki egy fiatalasszony a szomszéd kertből. - Magának talán tetszene, ha megkérdezné, hogy miért meresztgeti állandóan ilyen tágra nyitva a szemét?

Lam és András összenevetett, de nem szóltak, elindultak a központ felé. A néni csak nézett utánuk és egyre a fejét csóválta.

- Én mindig azt hittem, hogy a televízióban csak az erős fény miatt húzzák össze a szemüket... és most...

Amikor a két férfi visszatért, a néni már sehol sem volt. Bea és Lam lánya közben kitakarított, sőt ebédet is készítettek.

- Tudod már, hogy miért jöttek? - érdeklődött Bea.

- Igen. El akarnak vinni magukkal.

- Téged? És mennyi időre?

- Nem - nevetett András. - Nem engem, hanem téged.

- Mit tudok én tenni nekik?

- Éttermet nyitnak és kell nekik egy konyhafőnök.

- De hiszen... - akadt el Bea hangja, és könnycseppek jelentek meg a szemében.

- Majd én is utánad megyek - próbálta megnyugtani a férje. - Mihelyt befejezem ezt a munkámat.

Bea felnevetett.

- Én csak boldog vagyok, hogy végre világot fogok látni.

- Világot? - nevetett most a férje. - Hiszen már jártál ott.

- Ázsiában?

- Nem, csak a fővárosban. Az újonnan megnyílt távol-keleti étteremben.

- Oda nem megyek!

- Miért? Nem kell a pénz? - szólt közbe Lam lánya.

- Az kellene... csak hogy én külföldre akarok menni... és itt nem magyar ételek lesznek, hanem távol-keletiek - mondta dacosan. - Én azokat az ételeket nem ismerem.

Lam egy ideig szomorúan nézte a tiltakozó, háborgó nőt, majd szelíden a vállára tette a kezét.

- Senki sem tud semmit... mégis mindenki tud mindent... ha akarja...

Bea lerázta a férfi kezét a válláról. Dühösen felkiáltott:

- Még te papolsz? Hol cikket írsz, hol meg a gazdagok hasát tömöd.

- Valamiből nekem is meg kell élnem - mondta szomorkásan a vietnámi férfi.

András szeretett volna mondani valamit. Tiltakozni akart. Vagy talán a felesége védelmére kelni, de végül csak legyintett és kiment. A két, távolról érkezett vendég magára maradt a szobában. Hoa szemrehányóan pillantott az apjára.

- Ugye megmondtam... ők nem egyeznek bele.

- Lehet... majd máskor újból megpróbálom - mondta a férfi, és lassan, lábujjhegyen távoztak. A háziak észre sem vették, hogy elmentek. Csak egy kis virágszál maradt a helyükön. Ez a virágszál a Virág - Hoa - hajában volt.

- A Virág elment, és a virág itt maradt - suttogta András, és lágyan megsimogatta a virágot, majd a feleségéhez fordult, aki összetörten állt az ajtófélfának támaszkodva a küszöbön.

- Tőlünk mindenki elmegy.

- Mindenki - bólintott a férje. - De mi is elmegyünk mindenkitől, bár minékünk mindig hiányzik valaki.

Johannes mintha megértette volna a gazdája szavait, halkán felnyűszített és mintegy szomorúan, bánatosan bólogatott, majd Beához dörgölődve kiment a lakásból.

Bea követte.

- Elmentek. Megint egyedül vagyok. A csendben! - jajdult fel András. - De legalább... - nevetett fel. - Legalább azt tehetem, amit akarok.

Az íróasztalához ült, végignézett rajta. Összerázkódott. Egy gyors mozdulattal mindent lesöpört a földre, majd maga is melléjük guggolt, és isten tudja, már hányadszor kezdte válogatni, rendezgetni a papírlapokat, újságkivágásokat, be nem fejezett leveleket, felbontatlan borítékokat.

- Mi ez? - kiáltott fel megpillantva a padlón egy vörös foltot. - Vér?! - felugrott. - Honnan került ide ez a vérfolt? Bea! - kiáltotta, bár tudta, hogy egyedül van itthon.

Lehajolt. Lehasalt. Előbb az ujjával, majd az orrával, végül a nyelvével érintette a vörös foltot. Száraz volt. Sima. Szagtalan. Íztelen. A szélről egy kést vett fel, bár nem tudta, hogy honnan kerülhetett oda az a kés, de tudta, hogy ott van, mert olyan automatikusan nyúlt érte. Kapargatni kezdte a foltot. Nem jött le. Már a padlón is mélyedés tátongott, miután a szőnyeget átlyukasztotta, de az is olyan vörös volt. És szintén száraz, szagtalan, íztelen. Még csak a szőnyeg szálainak, a padló forgácsának a szagát, ízét sem érezte, pedig többször megkóstolta.

- És ha egy nagyítóval megvizsgálném? - gondolkodott hangosan. - De honnan vegyek nagyítót?

- Ott van a nagyítód a fiókban - súgta valaki.

- Melyik fiókban? - tette fel hangosabban a kérdést annak ellenére, hogy tudta, hogy teljesen egyedül van. Egyedül, de akkor kinek a hangját hallotta? - Melyik fiókban? - ismételte meg még hangosabban.

- Jobb oldalt, a legalsóban - súgta a hang éppoly halkán, mint az imént.

András kihúzta a fiókot. És valóban. Ott volt a nagyító. És azon kívül semmi más. Még csak poros sem volt a fiók alja. Mintha valaki talán aznap reggel takarította volna ki és tette volna be oda a nagyítót. Előbb meglepetten forgatta a kezében, majd visszatért a különös folthoz.

- A fene egye meg, honnan került ez ide? - kiáltotta egyre dühösebben ismételve, mert akárhogy is vizsgálta a nagyító alatt a szőnyegszálakat, a padlódeszka forgácsait és magát az egyre mélyülő lyukat, semmit sem látott. A piros folt nem vált szemcséire. Valamilyen egységes anyag lehetett. András szegényes fizikai és kémiai tudása nem tette lehetővé, hogy kiderítse a furcsa jelenség okát. Ezért inkább letakarta egy pléhdarabbal, ami éppen ott hevert a széke alatt. Persze nem tudta, hogy honnan került oda, de legalább valamire felhasználhatta. Utána visszaterítette a szőnyeget.

- De hol a lyuk? - vizsgálta végighalva a padlón. A szőnyegen a lyuk sem volt sehol.

András összerázkódott. A csodálkozástól? A félelemtől? Isten tudja. Inkább hideget érzett. Nem fázott, nem, csak hidege volt. Honnan? Körülnézett. Mintha az ablak alatt egy kis repedés tátongana. Nem hitt a szemének. A repedés nem volt ott, amikor közelebb ment. Csak az ablak árnyéka lehetett. Legalábbis azt képzelte.

Felállt.

- Megbolondultam? - tette fel magának a kérdést és mindjárt meg is felelt önmagának. - Igen, megbolondultam. A csendtől. Vagy a magánytól? Az egyedüllétől? Nem, csak a csendtől. Ismét körülnézett a szobában, de sehol sem találta a rádiót. Pedig ott kellett lennie a heverőn, vagy az asztalon, vagy az asztal alatt, vagy az íróasztala fiókjában, vagy a sarokban az ajtó mellett, vagy... vagy hol? Nem tudta.

- Johannes! - kiáltotta a kutyának. - Johannes - ismételte még hangosabban.

A kutya jött is be, nyakában egy bőrszíjon lógott a kis tranzistoros rádió, amiből egy diktátor ugatása hallatszott. A kutya fel-felugatott, amikor a férfi elhallgatott.

András megsimogatta a kutya fejét.

- Mondd meg neki, hogy mit tegyen. Mondd meg...

Induló hangzott fel. Majd menetelő katonák bakancsainak a dobbanása a kövezeten. Ismét az ugató diktátor. Utána hatalmas tapsorkán. A kutya megrázta, majd lehajtotta a fejét, és a rádió lecsúszott a padlóra. András odalépett, hogy felemelje, de Johannes rátette a jobb első lábát.

- Másik állomást keresel? - nevetett fel a férfi. A kutya mintha bólintott volna, és valóban, egyszerre lágy zene hallatszott a rádióból. A kutya himbálni kezdte hatalmas testét és nagyokat ásított, majd az oldalára dőlt és azon nyomban el is aludt.

András lassan, szinte lábujjhegyen ment a rádióért, nehogy felébressze a kutyát. Mihelyt sikerült megkaparintania a készüléket, eltekerte a gombot, mert ő is kezdett elálmosodni ettől a zenétől. Távol-keleti zenekar játszhatott valahol. Andrásnak rögtön eszébe jutott Lam és a lánya. Elgondolkodott és halkán kérdezte önmagától:

- Tényleg, milyen érzés lehet ilyen ferde szemmel nézni a világot? És vajon ugyanúgy látnak mindent, mint mi?

A tükörhöz ment és mindkét szemét elhúzta a halántéka felé. Nem tetszett neki. Elengedte a bőrt, de ez csak nem akart visszatérni természetes helyére.

- Már én is ázsiai maradok? És mit fognak szólni, ha így látnak? - rémült meg. - De hiszen akkor nekem úgy is kell beszélnem.

Visszalépett a tükörhöz, és megint alaposan megvizsgálta magát. Már nem csak a szeme volt keleties, hanem az egész arca, sőt az arcbőrének a színe is kezdett megváltozni. Fel akart kiáltani, de valami a torkát szorongatta, és mintha egy hatalmas kapocs fogta volna össze a két ajkát, a nyelve sem mozdult. Még jobban megrémült, azonban az ijedtsége nem tartott sokáig, mert hamarosan bizsergészerűen kellemes érzés futott végig az egész testen, és amint ismét a tükörbe pillantott, a szobája is megváltozott. Alacsony kis asztalka volt a hatalmas íróasztal helyett, a heverője helyén csak egy gyékényszőnyeg hevert. A falon japán metszetek. Honnan tudta, hogy japán és nem kínai? Képtelen volt ezt megmagyarázni. Egy szóval Távol-keletre került. És ő is kínainak, vagy legalábbis olyasvalakinek nézett ki. Megpróbált megszólalni.

Eleinte alig tudta megmozdítani a nyelvét, de egy-két másodperc múlva szétvált a két ajka, mintha egy agyagbábun késsel széthasítanák a felrajzolt szájvonalat. Ebben a pillanatban a nyelve is megmozdult, de érezte, hogy másképpen, mint korábban. A tükörbe nézett. Megint csak azt az ismeretlen távol-keleti arcot látta, amiből csak a szeme volt a régi, ismerős dolgok, de amint jobban belemerült a tükörkép szemlélésébe, azok is eltűntek a ferde szemhasadékban. Teljesen átalakult. És ekkor meghallotta az első hangokat, majd a teljes mondatot, amiből azonban semmit sem értett. Különös, dallamosan változó, magas, mély hangok hagyták el a torkát.

- Tehát nem csak külsőleg, hanem belsőleg is megváltoztam? - gondolta, azonban a gondolatát nem merte hangosan kiejteni. Ismét belesett a tükörbe.

- Ki vagy te? - kérdezte gondolatban, de nem ezek a szavak hagyták el az ajkát.

- Ugye nem fáj? - hallotta a nemrég hallott női hangot, amikor az a vietnámi vendégtől érdeklődött, hogy miért ilyen ferdevágású a szeme.

András felnevetett. Megdörzsölte a kézfejjével az arcát és visszanézett a tükörbe. Eltűnt a távol-keleti, ázsiai arc, és saját magát, megszokott önmagát látta. Johannes is boldogan ugrott fel. Eddig csak lopva leste a gazdáját. Most elégedetten csóválta a farkát és szinte nevetett.

- Járt nálad valaki? - hallatszott az ajtóból Bea hangja. - A szomszédok azt mesélik, hogy nagyon furcsa hangokat hallottak a szobádból. Hol rikoltozást, hol éneklést, vagy furcsa zenebonát, mintha idegen hangszereken játszottak volna.

- Nem, csak én voltam az - nevette magát a férfi, és lopva, a felesége háta mögül, a tükröt nézte, semmi különösen nem látott benne.

- Én pedig vendéget hoztam.

- Állandóan vendégeket hozol? És én mikor dolgozzam?

Bea csak nevetett.

- Pont ővele fogsz dolgozni - mutatott egy fiatalemberre, aki egy furcsa szerkezetet hozott. A rádió, írógép és egy karosszék vegyüléke volt.

- Ővele? - kérdezte csodálkozva András.

- Nem ővele, hanem ezzel a székkal. Pontosabban ebben a székben.

A fiatalember letette a különös szerkezetet a szoba közepére és megnyomott rajta egy gombot.

- Most foglaljon benne helyet. Nem kell semmi mást sem csinálnia, csak gondoljon arra, amit szeretne elvégezni.

András teljesítette a fiatalember utasítását. Helyet foglalt a fotelben. A fejére tette a karfán heverő fülhallgatót. A fiatalember egy újabb gombot nyomott meg. András azon nyomban elálmosodott, de a fejében mintha hullámmozgás volna. A rádió, ami a fotelhez tartozott, megszólalt és András gondolatait mondta elég hangosan, hogy a körben állók hallják, de a készülék üzemeltetőjét, akinek a fülén van a fülhallgató, ne zavarja a gondolataiban.

- Maga meg üljön az írógéphez és írja, amit hall - utasította a fiatalember András feleségét.

- De hiszen nem is tudok gépen írni - védekezett a nő.

- Mindegy, csak tegye, amit mondok! Üljön az íróasztalhoz! Ezt a vezetéke kösse a csuklójára!

- De a balra vagy a jobbra?

- Mindegy.

Bea teljesítette az utasítást. A férfi közben odatolt eléje az íróasztalon egy lapos szerkezetet, amin billentyűk voltak, rajtuk betűk. Bea alig tudta türtőztetni magát, hogy fel ne ugorjon, de mihelyt a szerkezet ott volt előtt, a kezei - mindkét kezének az ujjai - a billentyűket kezdték örült sebességgel verni. Bea átszellemülten nézte a készülékből kicsúszó papírlapot.

- Most olvassa el, ami rá van írva - szólta megint a fiatalember, és kikapcsolt egy gombot. Bea kezei megálltak, a zsinór magától levált a csuklójáról. A kis szerkezet mintegy belelapult az íróasztalra. Majd teljesen eltűnt. Csak a papírlap feküdt ott, ami tele volt írva. Bea gyorsan olvasni kezdte.

Mintha álmot látna, peregetek le szeme előtt az olvasott szöveg alapján kialakuló képek.

- Olvasd csak - kiáltotta András boldogan a feleségének, pedig az már ott állt mellette és örömtelien szemlélte. - Mindezt álmodtam már valamikor és sokszor erre gondoltam.

Bea a kezébe vette a papírlapot. Hitetlenkedve nézett a férjére, miután elolvasta a szöveget.

- Mindezt te magad találtad ki?

- Én - mondta büszkén. - Add vissza, még folytatom.

Leült a fotelbe, magára tette a fülhallgatót, a karjára a zsinórt, és dolgozott tovább. Meddig? Senki sem tudta. Lehetett pár óra, de pár nap is, sőt akár pár hét, mert amit végül megtermelt, az egy vastag könyvnek is beillett.

Amikor felállt, miután letette a fülhallgatót, lekapcsolta a zsinórt, körülnézett.

Nem ismerte meg a szobáját. Minden átalakult. Minden bútora máshová került, sőt meg is változtak, mintha új formát öltöttek volna. És a kutya, a kutya ahelyett, hogy megnőtt volna, összement. Vagy mégsem? Mert a hangja a régi medvebrummogáshoz volt hasonló. Az ajtó is összement. Mintha csak egerek férhettek volna ki rajta. András megrázkódott, és hirtelen minden a megfelelő méreteket öltötte magára. A bútorai is visszatértek eredeti helyükre. A kutya egy szempillantás alatt megnőtt. Az íróasztalról eltűnt a hatalmas papírhalmaz. Csak egy kis könyv feküdt ott. A fotel, amibe András szeretett volna visszaülni, nyomtalanul eltűnt.

- Alszik. Ilyen nyugodtan még sohasem aludt, amióta ismerem - ismerte fel a felesége hangját.

Mintha mágnes vonzotta volna az ablakhoz. Kinézett. Bea ott állt a kapuban és a szomszédasszonnyal beszélgetett. Annak a nőnek a szavait nem hallotta, csak a szájáról próbálta leolvasni, hogy mit mond, de nem sikerült. Bea ellenben nagyon hangosan beszélhetett, mert annak minden egyes szavát világosan, érthetően hallotta.

- Nem, orvoshoz nem mentem. Nem kell őt mesterségesen felkelteni. Majd felébred, amikor kipihen magát. Nagyon fáradt lehetett, mert eleinte beszélt az álmában és dobálta magát, de már jó pár órája nyugodtan fekszik, egyenletesen lélegzik. Az ablakot is becsuktam, nehogy zavarja a kinti lárma. És a bogarak, legyek se bántsák.

András hálásan a feleségére mosolygott. És az mintha meglátta, vagy legalábbis megérezte volna, mert az ablak felé fordult.

- Úgy látom, felébredt és minket néz.

András kinyitotta az ablakot.

- Igazad van - mondta. Egy pár pillanatig figyelte a kintieket, majd visszafordult az íróasztalához, de ott most sem látott semmit.

- Te nem vettél észre semmi különösét? - kiáltott ki a még mindig a kapuban a szomszédasszonnyal beszélgető feleségének. - Énnekem minden olyan más volt az imént, de...

- Nem, semmit - vetette oda a felesége, de feléje sem fordult. - Ugye mondtam, hogy túl sokáig aludt - mondta már a szomszédasszonynak.

„Sokáig aludtam?” - gondolkodott el András. - „De hiszen egy cseppet sem aludtam. Dolgoztam. De akkor tényleg hol van az, amit megírtam? És hová tűnt az a furcsa, lapos kis írógép, a karosszék?” - nézett körül egyre idegesebben a szobában. Fel-alá járkált, le-lehajolt, be-benézett minden bútor alá, még a szekrény alá is belesett, sőt egy hosszú pengéjű késsel be is nyúlt alája. Sehol semmi. A kutya a padlón feküdt, két első lábára fektette a fejét és csak egyik szemével figyelte gazdája minden egyes mozdulatát.

- Elvesztettél valamit? Egy gombot? Vagy egy tollat? - érdeklődött a felesége, aki közben nagy szatyrokkal megrakottan belépett a szobájába. - Nagyon jól aludtál, nem akartalak felkelteni. Magam elmentem a piacra.

- Piacra? - lepődött meg András. - Itt a piacra? És hogyan beszéltél a kofákkal?

- Hogyhogy hogyan?

- Vagy mutogattál?

Bea vállat vont és szótlánul távozott.

András mintha észbe kapott volna.

Magához intette Johannest. Igen, elég volt egy kéz, sőt csak egyetlen kis ujjmozdulat, mert a kutya megértette és azon nyomban a gazdájánál termett. Az lehajolt hozzá, a fülébe súgott valamit, a kutya megrázta magát, megcsóválta a farkát és nekirohant az ajtónak, ami hangos recsenéssel darabokra tört, majd pár másodperc múlva az ablakban jelent meg az állat feje. Az üveg csörrent, és a kutya máris bent volt a szobában. Boldogan csóválta a farkát és kétszer elvakkantotta magát. András meglepődötten bólintott. Nem vette észre, hogy a felesége máris ott állt és rosszalló arckifejezéssel vizsgálgatta az ajtódarabokat. De nem szólt. Az ablakhoz lépett, óvatosan, nehogy megvágja a lábát az üvegszilánkokban. Végigsimította az épen

maradt egyik üvegtáblát, és megint csak a fejét csóválta. Elindult kifelé, háttal, hogy közben lássa a férjét, aki továbbra is csak elégedetten mosolygott és a kutyát simogatta.

Bea hirtelen megtorpant. Megfordult és nem hitt a szemének. Az ajtó be volt csukva előtte. Nyomát sem látta a kutya okozta rongálásnak. Végigtapogatta kézzel, majd megszaglásztta, sőt meg is nyalta egyes helyeken az ajtót. Értetlenül nézett a férjére, aki ugyanolyan elégedett arckifejezéssel még mindig Johannest simogatta. A nő az ablakhoz ment, kissé bátrabban, hiszen úgyszemint sehhol sem üvegszilánk, gondolta. És valami mégis megszúrta a talpát. Feljajdult és lehajolt. Egy rajzszeg feküdt a padlón. András felnevetett, de nem szólt. A nő szótlanul folytatta az útját az ablakhoz. Valóban. Az ablak be volt csukva. Az üvegek épek voltak. Elismételte ugyanazt az ellenőrzést, mint az ajtónál. Miután teljesen meggyőződött az ablak épségéről, mégis rászánta magát, hogy feltegye a kérdést:

- Mi történik itt? Mi történt itt az előbb?

Hiába várta a választ. Senki sem felelt, mert egyedül volt a szobában, sem a férje, sem a kutyája nem volt sehhol. Összerázkódott és felkiáltott, mert a falon végigszaladt egy gyík és eltűnt az egyik sarokban. Felnézett a mennyezetre. A lámpa körül hatalmas légyraj keringett.

- Mint a nap körül a bolygók - nevetett fel.

- De hol lehetnek ők? - kérdezte még mindig nevetve, de nagyon hangosan.

- Itt - hallatszott a férfi hangja, a kutya nyüszítése, azonban akármennyire is kereste, akár a szobában, akár a folyosón, vagy az udvaron, sehhol sem látta őket. - Itt vagyunk - hallotta a hangot, és érezte, hogy valaki a halántékához ér. Megrettent. Idegesen odakapott, de semmi sem volt ott. Semmi? Csak pár csepp verejték, amit a tenyerébe törölt. A hangot még mindig hallotta. Izgatottan kiszaladt a konyhába. Feltette a korábban már előkészített kávéfőzőt a tűzhelyre.

- És a kávé? - nevetett a férje. A láthatatlan férje.

Felmordult a kutya, és Bea előtt az asztalon megmozdult a doboz, amiben a kávé tartotta. Gyorsan lekapta a kávéfőzőt, és sziszegve dobta a mosogatóba. Hideg vizet eresztett rá. Majd felnyitotta és betette a kávé.

- Jó, hogy figyelmeztettél - mondta a férjének, pedig tudta, hogy nincs ott.

- Én mindig figyelmeztetek, ugye? - nevetett.

A nő reszketve szaladt az ablakhoz. Senkit sem látott. Még erősebben kezdett remegni.

Kifutott az udvarra, majd az utcára. Ott sem volt senki. Néhány másodpercig elálldogált a kapuban, azt lesve, hogy hátha jön valaki, akivel válthat pár szót, hogy megnyugodjon.

- És a kávé? - hallotta a bejárati ajtó felől András hangját. - Megint megfélekedtél róla.

Bea nem mert megfordulni. Továbbra is az utcát kémlelte.

- Tessék, kihoztam a friss kávé. Ettől majd megnyugszol - nyújtotta hátulról egy kar oda a kis poharat a forró, gőzölgő itallal.

A nő most sem fordult meg.

- Köszönöm.

- Ne idd olyan gyorsan, megégeted magad.

Valaki a vállára tette a kezét.

Összerázkódott. Igyekezett lerázni magáról a kezét.

- Ideges vagy az utóbbi időben. Orvoshoz kellene menned - mondta a férje.

- Te itt? - kérdezte Bea meglepetten.

- Hol lennék? - most András volt meglepődve. - Inkább téged kellett volna mindenütt keresni, de...

- Persze, te sohasem veszed azt észre, ha én elmegyek valahová.

- De... a csendből...

- És a magányból? - kérdezte ismét sértődötten a nő.

- Az jó... azt szeretem...

Még mondott volna valamit, de a beszélgetésüket éles fékcsikorgás zavarta meg. Ijedten néztek mindketten az utcára, mert attól féltek, hogy egy kisgyerek szaladhatott át a robogó autó előtt.

- Itt lakik? - kiáltott ki az autó lehúzott ablakán egy rendőregyenruhás férfi, de megpillantva Andrást, azon nyomban kiszállt, és szinte berohant az udvarra. - Kövessen! - mondta kissé nyugodtabban, amikor látta, hogy sehová sem akar menekülni sem a férfi, sem a nő.

- Hová?

- Ne kérdezősködjön, csak jöjjön! - mondta a rendőr, és Andrásba belekarolva vezette. Amint szálltak be a kocsiba, visszafordult és nevetve mondta az őket ijedten néző nőnek:

- Estére már itthon is lesz...

- De hová viszik, és miért? - kiáltotta a távozó autó után, azonban nem kapva választ lemondóan széttárta karjait és megvárta a szemközti szomszédot, aki kíváncsian már pár perce ott állt az ajtóban.

- Valami rosszat tett? - kérdezte Beától.

- Lehet. Vele minden megeshet - jelentette ki, de nem volt kedve folytatni a beszélgetést, inkább rengeteg elfoglaltságára hivatkozva hátat fordított és lassan bement a konyhába.

- Mégis mit tehetett, mit akarhatnak tőle? - gondolkodott hangosan, és a férje dolgozószobájába sietett.

Csend. Rend. Sehol egy darab papír. A könyvek is mind a helyükön voltak. Soha ilyen rend nem volt még itt. Bea tanácstalanul forgolódott a szobában. Tépelődött. Tett valamit? Valakivel összetévesztették?

Ismét fékcsikorgást hallott. Kinézett, de senkit sem látott.

„Képzeldöm” - gondolta, de a kutya is felfigyelt. Újabb fékcsikorgás. Megint semmi.

András sem tudta, hogy miért és hová viszik. Mégsem idegeskedett, sőt nagyon is blazírt képpel nézett a rendőrré, aki meglepődött, hogy ez a váratlan megjelenése és elrablása nem zökkentette ki lelki egyensúlyából. Ő sem tudta, hogy mit akarnak a bekísérendő személytől. Csak parancsot kaptak a rádiótelefonon keresztül, mivel ő volt a legközelebb a nevezett lakcíméhez. Szirénázva kellett Budapestre száguldaniuk. De nem a főkapitányságra, sőt nem is valamelyik rendőrszere. Furdalta az oldalát a kíváncsiság, de nem akarta elárulni tájékoztat-

lanságát. Szégyellte magát. András sem kérdezősködött. Szótlanul szemlélte az ablakon túl elsuhanó tájat.

„Talán már megszokta, hogy állandóan berángatják. Biztosan nagy bajokat szokott okozni nekünk” - gondolta a rendőr. Megszólalt a rádiótelefon.

- Sikerült?

- Igen.

- Nem ellenkezett?

- Nem.

- Adja a telefont a kezébe! Beszélni akarok vele.

András átvette a telefont.

- No, nem sikerült meglógnia? - hallatszott a rendőr hangja.

- Nem is akartam - nevetett fel András.

- Pedig már tudhatta, hogy...

András félbeszakította:

- Gondoltam...

Most a rendőr szakította félbe:

- ...és várt ránk?

- Nem.

- És nem kérdezi, hogy hogyan bukkantunk a nyomára?

- Nem.

- Ennyire nyugodt?

- Igen.

- És a pénz?

- Nincs.

- Hová tette?

- Micsoda pénz? Hiszen még nem kaptam meg.

- Nem kapta meg? - kiérződött a csodálkozás a hangból. - A társai még nem fizették ki?

- A társaim? - most András lepődött meg. - Nekem sohasem voltak társaim. Mindig egyedül dolgoztam és dolgozom... nem szeretem a csoportmunkát... - nevette el magát. - Hiszen...

- Maga nem Pali András?

- Andrásnak András vagyok, de nem Pali, hanem Peti. Pontosabban Péter. Péter András.

- Maga barom! - hallatszott a vonal túlsó végéről. Pillanatnyi szünet után bocsánatkérően hangzott:

- Ez nem magának szólt, hanem a sofőrnek.

A sofőr átvette a kagylót András kezéből.

- Ezt a címet mondták, és el is hoztam... el is viszem a megadott címre.

- Hová? - Már régen itt kellene lennie - türelmetlenkedett a hang.

- A bíróságra.

- Nem értem... én a kapitányságra kérettem.

- De kit?

- Pali Andrást.

- Én Péter Andrást viszem a bíróságra.

- Minek? - ordított most bele András, már türelmetlenül a kagylóba.

- A bíróságra? - kérdezte tanácstalanul a másik férfi. - Azt nem tudom. Mi a postarablókat keressük. Állítólag az egyiket sikerült elfogni, és ő köpte be a társának a nevét és adta meg a címét.

- Tévednek, én semmiféle postát, sem bankot nem raboltam ki senkivel, sőt egy ócska fillérem sincs. Remélem, hogy most majd kapok.

Ebben a pillanatban megszólalt egy női hang:

- Végre, megtaláltuk... Mikor érnek ide?

- Hová? - kérdezte a sofőr.

- A bíróságra... Már régóta türelmetlenül várjuk. Egy szót sem értünk a néven és a címen kívül - a nő papírokat lapozott. - Ugye, Péter Andrást hozza?

András felsóhajtott.

- Végre, tudom, hogy hová megyek, és nem bűnösként visznek.

- Bűnösként? Bűnösként? - nevetett a vonal túlsó végén a nő. - Valakinek ellopták az autóját. Sok minden volt benne. Ő adta meg a maga címét. Állítólag tudja a nyelvét.

- És ő nem tudja a miénket? - nevetett már nyugodtan András. - És olyan biztos, hogy én tudom az övét?

A nő azonban már nem felelt. Letette a kagylót. A sofőr nevetve szólt oda Andrásnak:

- Megnyugodott?

- Sohasem voltam nyugtalan, csak kíváncsi - nevetett András és kényelmesen elhelyezkedett az ülésen, de ebben a pillanatban már fékeztek is. A hatalmas, modern épületet András nem ismerte.

- Ez micsoda? - kérdezte.

- A bíróság.

- Ez? Még sohasem láttam, pedig már többször is voltam a vendégük.

- Ebben még soha. Idén fejezték be.

Egy férfi idegesen járkált az épület előtt. Boldogan szaladt a rendőrautóból kiszálló Andrásához, és ugrott a nyakába.

- Végre - mondta idegenes hangszílyal.

András először nem is ismerte fel.

- Ja, a szakállam? - nevetett az idegen. Tenyerével eltakarta a szakállát.

- Farhad? - nevetett most András. - Ha az utcán találkozunk, fel sem ismertelek volna. Hiszen már tizenöt éve nem láttuk egymást.

- De a nyelvet még nem felejtetted el, ugye? - érdeklődött kissé idegesen Ferhad.

- Remélem.

A két férfi éppen belépett a bíróság kapuján, amikor egy piros autó állt meg az épület előtt. Bea ugrott ki belőle. A kezében vastag dossziét tartott, a vállán hatalmas tarisznya lógott, amiből különböző élelmiszercsomagok kukucskáltak. Odaszaladt az első rendőrhöz, aki a bejáratnál állt és rángatni kezdte, miközben szinte érthetetlenül kiabált. Még két másik rendőr odaugrott hozzá, próbálták lefogni és rákényszeríteni, hogy értelmesen beszéljen. A két hatalmas termetű férfinak valahogyan csak sikerült elrántani a kollégájuktól, akinek már majdnem letépte a zubbonyát. Egy pillanatra lehiggadt, majd kissé nyugodtabban megismételte:

- Hová vitték? Mit akarnak tőle? Semmiféle törvényellenes dolgot nem tett. Itt vannak a bizonyítékok - nyújtotta át a dossziét, amit az egyik férfi gyorsan át is vett, mert félt, hogy még fejbe veri vele. - És ha mégis benntartják, akkor itt az ennivalója. A maguk vacak kosztjától megbetegedhet, sőt meg is halhat. Nagyon beteg a gyomra. És a nem jól megfőtt hústól, a nyers zöldségektől... - de nem tudta befejezni a mondatot, mert a másik rendőr lekapta a válláról a tarisznyát és belenézett, majd elnevette magát.

- És ezt mind megeszi?

- Még egy napra is alig elég - jegyezte meg Bea. - Ha hosszú időre benntartják, minden nap el kell majd jönnöm.

Már a járókelők is megálltak a Bíróság kapuja előtt, érdeklődve figyelték a nő és a rendőrök szópárbaját, bár nem igen értettek belőle semmit, hiszen Bea hangosan, érthetetlenül rikácsolt és hadart, a rendőrök pedig halkán, alig hallhatóan csak egy-két szót vetettek oda neki, hogy lecsillapítsák.

A lépcsőn hamarosan megjelent egy civil ruhás férfi. Nevetve lépett a csoportosuláshoz.

- Jöjjön be, ha annyira tudni akarja, hogy mit csinálunk a férjével - szólt Beához, aki rögtön, az őt hívó férfit megelőzve felrohant a lépcsőn és be a folyosóra. András azonban nem volt sehol. A férfi követte és megint csak nevetve mondta:

- Az első ajtó balra.

Bea nem törődve a szavaival, benyitott az első ajtón, ami előtt állt, majd rémülten hátrált kifelé, férfiak hangos nevetése kísérte.

- Miért nem mondta, hogy ez a férfimósdó? - támadott az őt kísérő civil ruhás férfira. - Talán... - elharapta a mondat végét, mert megpillantotta a szemközti ajtón nevetve kilépő Andrást, akibe egy fiatalember karolt. Az is nevetett. Bea odaugrott hozzájuk.

- Még csak üzenetet sem hagytál, hogy hová mész - támadott rá a nő. - Végig követtük a rendőrségi autót.

András meg akart szólalni, de a felesége nem hagyta szóhoz jutni.

- Te fizeted ki a benzinköltséget vagy a rendőrök?

- Majd mi kifizetjük - szólt az András mellett álló fiatalember. - De minek idegeskedik ennyire?

Bea dühösen végignézett rajta:

- Ez emberrablás! Feljelentést fogok tenni - kiáltotta és hátat fordított, de még odaszólt a férjének: - Aztán azonnal gyere ám haza!

András csak másnap ért vissza kis falusi otthonába. A falusiak fel sem ismerték a szokatlanul ünneplőbe öltözött férfit. Hozzá voltak szokva, hogy mindig gyűrött, ha nem is rongyos, de elég rendetlen ruhában járt. És két, hasonlóan ünneplőbe öltözött férfi meg egy csinos, de a falusiak szemében túl kihívóan kifestett nő követte. Bea már az ablakból észrevette őket. Gyorsan ő is a legszebb ruhájába öltözött és a kutyát is lekefélte, hogy csak úgy fénylett a szőre, majd mintegy díszörségként fogadták a vendégeket.

- Ferhad, Ali és Lejla - mutatta be azokat András.

- És te? Magadat nem mutatod be? - nevetett Bea. - Hiszen így csak az esküvőnkön láttalak.

- A követségen voltunk, ahol kitüntettek - büszkélkedett a férje. - Megszereztem... visszaszereztem az ellopott autót és mindenüket.

Az idegenek csak mosolyogtak.

Bea hitetlenkedve hallgatta a férjét és kíváncsian szemlélte a vendégeket, akik továbbra is szótlanul álltak egy helyben.

- Igen, mindent megtaláltam - ismételte el büszkén András, mire az idegenek mosolyogva bólogattak, mintha mindent értettek volna.

- De ők... most itt lesznek minálunk? - kérdezte idegesen Bea, miközben fejével a házra mutatott, ahol láthatóan nagy rendetlenség volt. - Éppen csak most kezdtem takarítani - védekezett, amikor a külföldiek nem várva az invitáló szavakra, elindultak befelé. András nevetve követte őket és igyekezett valamit megmagyarázni nekik, de azok csak a közben előttük termett Johannest nézték nagy érdeklődéssel.

A kutya, mintha ismerte volna őket, a farkát csóválta és sorban mindegyiküknek kezét csókolt.

- Hagyod, hogy a kutya összenyalja őket? - szólalt meg feddően Bea, de a férje nem fordított rá figyelmet. A vendégeinek tovább magyarázott valamit. Azok többször is hangosan felnevettek.

Bea idegesen, tanácstalanul megállt.

- Ha elhoztad őket, akkor törődj te magad a lakással - mondta végül, és mintha a föld nyelte volna el, egy szempillantás alatt eltűnt. András már csak a szobájában kapott észbe, miután leültette a vendégeit. Kisietett a konyhába teát készíteni, és miközben forralta a vizet, az előszobán keresztül kiabáltak egymásnak.

Bea csak három nap múlva jelent meg ismét otthon. Ekkor már egyedül volt András. Őszintén szólva azt sem tudta, hogy tényleg voltak-e vendégei, vagy mindent csak álmódott, vagy csak a csend hangjaiból képzelődött.

- Elmentek? - toppant be Bea, mintha mi sem történt volna. - Gondolom, hiszen az autó sincs itt.

- Autó? Micsoda autó?

- Hát az, amit te találtál meg - nevetett.

- Én?

- Elfelejtetted? - kérdezte szelíden. - Az utóbbi időben egyre nyugtalanítóbb az idegállapotod. Nem akarsz orvoshoz menni?

- Minek? - vont a vállát a férfi. - A csendet úgysem tudja elűzni mellőlem. Az olyan, mint egy hatalmas mérges kígyó, amelyik rám tekeredik és fojtogat.

- Fojtogat? Megint fulladsz?

- Most nem... csak... - abbahagyta, mert valaki az utcáról kiáltott. - Nem engem hívnak?

- Csak egymást. Veszekszenek. Nem érted? - mosolyodott el Bea és gyorsan összehúzta a sötétítőt. - Így legalább kellemes lesz az idő.

- De semmit sem hallok.

- Kiabáljak? - emelte fel a hangját a nő. - És még csak azt sem kérded, hogy hol voltam? Nem vagy rám kíváncsi?

- Miért? Hol lettél volna? - csodálkozott András. - Talán nem voltál itthon?

- Mondtam, hogy orvoshoz kell menned - vélekedett a nő, és mindjárt a telefonhoz ment. Tárcsázott, majd rövid szünet után beleszólt a kagylóba:

- Megint én vagyok... Igen, Andrással bajok vannak... Hol képzelődik, hol meg azt sem veszi észre, ami körülötte történik... - felnevetett. - No nem, annyira talán nem súlyos, de jó lenne, ha megnéznéd.

- Eljön? - kérdezte András, miután kirántotta a telefont a felesége kezéből. - Nem, nem vagyok rosszul, csak... fáj a csend... az óriáskígyó... - nevetett és be nem fejezve a beszélgetést, lecsapta a kagylót. - De én elmegyek hazulról. Vizsgáljon meg téged!

- Engem már megvizsgált - nevetett Bea. - Vagyis, meg akart vizsgálni, de nem hagytam magam.

- Te sem?

- De hiszen nem én vagyok a beteg.

- Én sem! - ordította a férfi és felkapva a kis táskáját, kirohant. Bea nem kérdezte, hogy hová megy, mert már megszokta a férje ilyen hangulatait.

Bea azonban idegesebb volt, csupán nem mutatta ki András előtt, hiszen annak ellenére, hogy mindig ilyen beszámíthatatlan volt, ezek a rohamai, igen, rohamok voltak ezek a hétköznapi, normális emberek szemszögéből nézve, egyre gyakrabban megisméltődtek, és egyre mélyebbre hatottak, habár most sem tartottak sokáig.

Tárcsázott.

- Igen, megint én vagyok - mondta a kagylóba, miután sikerült uralkodni remegő hangján. - Nem, nekem semmi bajom... de ő...

Egy ideig hallgatta a vonal túlsó végén beszélő férfit.

- Tényleg? És még... most...

Megint hallgatott, majd magában mosolyogva letette a kagylót. Körülnézett, de semmit sem talált a szobában, amit fel tudott volna használni a férje ellen, vagy annak a valódi vagy csak képzelt betegségének a pontos diagnózisának a megállapításához. Különösképpen szokatlan rend volt. Még csak egy papírlap sem hevert az íróasztalon, a könyvek is a helyükön voltak, a heverő is le volt takarva. Értetlenül nézelődött a nő körbe-körbe. Sehol semmi. Ez még jobban felidegesítette. Ismét a telefonhoz ment. Csak nyúlt a kagyló felé, amikor megszólalt.

Izgatottan kapta fel és belekiáltott:

- Te vagy az? - majd dühösen ledobta.

Megint csengett. Habozott, de végül mégis felemelte, azonban most nem szólalt meg. Sokáig hallgatta az ismeretlen hangokat, mert hangok szóltak hozzá, nem csak egy valaki, hanem egyszerre többen beszéltek. Kezdetben semmit sem értett, mégsem szólalt meg. Majd csak ki-hámozza a mondottak értelmét, gondolta. És tényleg. A hangok kezdtek szétválni egymástól és érthetőkké válni. Vagy nem is értette azokat, csak érezte a jelentésüket? Lehet. Már ő is átvette a férje szokásait, aki valamilyen titokzatos módon megfejtette a számára ismeretlen beszédet, szöveget. Hosszú percek után letette a telefonkagylót anélkül, hogy akár egy szót is mondott volna. Egy ideig még ott állt mellette, elgondolkodva, majd ismét körülnézett. Most sem látott semmit, pedig volt ott valami, amit felemelhetett volna a padlóról, ő azonban nem vette észre. Egy csöpp gombostűfej. Nem is látta, hiszen hogyan is láthatta volna? Olyan parányi volt, hogy a legjobb szemű fiatal gyerek, pedig annak általában jó a megfigyelőképessége, és még azt is észreveszi, amit nem kellene, nem látta volna meg. Hát ő, akinek egyre gyakrabban látászavarai voltak? Biztosan az idegességtől! De hiszen ő nem szokott ideges lenni. Vagy mégis? Ő, Bea? A nagy üzletasszony? Akinek minden olyan jól megy? Üzletasszony? De hiszen semmit sem csinál. Csak a férjét szolgálja ki. Annak az ügyeiben futkos fűhöz-fához. Annak a problémáit szeretné megoldani, és ezért mindent magára vállal. A férje pedig észre sem veszi ezt. Vagy csak nem akarta meglátni, nem akarta kimutatni saját tehetetlenségét?

Bea nem látta meg a letört apró gombostűfejet, aminek a hegye Andrásba törött és valahol elindult a vér útjain, az erek országútjain és néha meg-megszúrta az érfalat. Ilyenkor vér-aláfutások keletkeztek a férfi testén, és ez is szörnyen idegesítette. Bántotta a látszat-tehetetlensége a betegséggel szemben, mert ezt egy komoly betegség előjelének tekintette. Talán Afrikából vagy Ázsiából hozták a legyek, a szúnyogok, vagy másmilyen rovarok.

Beának nem akart szólni róla, pedig ha megmutatta volna, talán...

Bea megint a telefonért nyúlt, tárcsázott.

- Ott van még?... elment?... és hová?... haza fog jönni?... tényleg?... de mikor jött el tőled?

Miután a helyére tette a kagylót, sietve kiment a szobából. Előbb benézett a konyhába, majd ki az udvarra. A kutyát hívogatta, de az nem volt sehol.

Bejött a szomszédék macskája. Dühösen nyávogott Beára. A nő belerúgott, de a macska csak nem távozott. Leült a konyhaajtó küszöbén és tovább nyávogott, nyivákolt. Bea megint bele akart rúgni, de valami meggátolta ebben. Megsajnálta az állatot? Elszégyellte magát, hogy egy ártatlan, védtelen lényel ilyen utálatosan bánik? A macska talán megszokta, hogy mindegyik ilyen embertelenül, jobban mondva, állathoz nem méltó módon bánnak vele, hiszen ő az embert is csak egy állatnak tartja, nem, nem macskának, hanem állatnak. Mert a macska az macska, a kutya és az ember az állat. Tehát biztosan megszokta, hogy így bánnak vele, mert továbbra is ott ült és nyivákolt. Bea lehajolt.

- Mit akarsz? Nem értelek.

A macska rápillantott, majd sértődötten felállt, hátát fordított és elment. A nő elgondolkodva állt még egy pillanatig a küszöbön, majd ő is elindult a munkája után, de valahogyan semmi sem ment neki.

- Csend van, jaj de nagy csend van! - kiáltott fel önkéntelenül, és meghallva a saját hangját, hasított az agyába az emlék, hogy a férje is állandóan a csendre panaszkodott. Ilyenkor ő csak kinevette.

- No, most neked is fáj? - hallotta András hangját.

Ijedten körülnézett, de sehol sem volt senki.

- A melled fáj? A torkodat szorongatják? - kérdezte az előbbi hang. - Vagy már hallucinációd kezdenek lenni?

- Igen - súgta Bea, és hangosan csörömpölni kezdett az edényekkel, amiket éppen a kezében tartott, de ez a zaj sem segített. Előbb a bejárati ajtóhoz szaladt megnézni, hátha van kint valaki az utcán, akivel válthatna pár szót, de mivel senkit sem látott, beszaladt András szobájába. Megtorpant az ajtóban. Minden úgy volt az íróasztalon, a heverőn, mintha a férje csak az imént ment volna ki onnan. Pedig úgy emlékezett, hogy minden rendben volt. Sőt még, emlékezett vissza, meg is lepte, sőt el is szomorította az az embertelen rend. Mert már ő is embertelen dolognak találta a rendet.

- Ugye, megmondtam, hogy csak a sírban van rend? - nevetett a láthatatlan férfi.

Bea szinte ugrott egyet kifelé az előszobába és becsapta az ajtót maga mögött, de valamiben megbotlott.

- Johannes, te vagy az? - kérdezte megnyugodva, amint megérezte a kutya hatalmas testét a combjánál és meghallotta a lihegését, mintha sokáig szaladt volna.

- És a gazdád hol van?

- Itt - szólalt meg András az udvarról.

- De hol voltál?

- Ahová küldtél.

- De hiszen...

- Tudom, hogy telefonáltál, én vettem fel a kagylót, de nem árultuk el, hogy ott vagyok.

Bea szinte esztelen nevetésben tört ki és a kezét csapkodta, mint a kisgyerekek szokták, amikor nagyon jól mulatnak valamin. András előbb csak meglepetten, majd ijedten nézte.

- Most neked kellene elmenned.

- Nekem? Hová? - nevetett továbbra is a nő, de már kissé nyugodtabban. - És én még azt hittem....

- Mit?

- Nézd meg te magad! - mondta, és kinyitotta a szobaajtót. Ismét megtorpant. A szoba teljesen üres volt. Még csak bútor sem volt benne. Csak a kopár falakat látta.

- Te...is...lá...tod? - kérdezte dadogva, egész testében reszketve, és a közben melléje ért férjéhez bújt.

- Persze... hiszen rendet csináltam, mielőtt elmentem volna - mondta nevetve a férfi, miközben a felesége haját simogatta. - Ugye, meglepett... és talán ez is fokozta a csendet... hiszen a szétdobált tárgyak beszélnek, beszélgetnek egymással...

- De ekkora rendet? Még a bútorokat is?

- Igen, a bútorokat is letöröltem, fel is sikáltam a padlót. Nézd, milyen jól mutat az új szőnyeg meg az új ágytakaró - mondta büszkén a férfi.

- Tényleg, minden olyan szép itt, mint eddig soha - bólogatott Bea nevetve, habár még mindig nem látott semmit, a férje azonban egyre csak dicsekedett.

- Ugye, el sem tudtad volna képzelni, hogy egyszer én is ilyen rendes leszek... de... - mintha valami furcsát vett volna észre a szobájában, odasietett az ablakhoz, végigtörölte az ujjával a keretet, majd előbb a szeme elé emelte, majd a szájába vette az ujját. - Jó íze van... nem is gondoltam... - nevetett fel. A nő értetlenkedve nézte. Lassan bement utána és, valóban, ekkor látta meg azt, amit az előszobából nem látott. Összerezzent, mintha látomásai lennének.

- Előbb észre sem vettem - kezdte volna beismerni, de még mindig nem hitte, amit látott, hogy az való-e, vagy csak álmodik.

- Szagold meg - tartotta András a felesége orrához az ujját. - Érzed? Még mindig friss, pedig már mikor befestettük.

- Festettük? - csodálkozott Bea.

- Igen, a szomszédasszonnyal együtt. Ő jobban ért hozzá, mint én vagy te - magyarázkodott András.

Johannes is bement a szobába. András rémülten kiáltott rá:

- Mars ki innen, mindent összepiszkolsz!

A kutya megértette és kiment. A küszöb túlsó oldalán leült, fejét a küszöbre fektette és félig lehunytt szemekkel leste a házaspárt, akik még mindig az ablaknál álltak.

- Szép, de meddig lesz ilyen? - gondolkodott hangosan András. - Hiszen nekem itt dolgoznom kell.

- Akkor miért csináltál ilyen nagy rendet? - ment Bea bele a játékba, bár még mindig nem hitt a szemének.

- Azt gondoltam, hogy a barátod benntart a klinikán.

- Nem a barátom...

- Ja, a barátunk - nevetett fel a férfi. - De úgy látszik, nem kellek neki.

- Mégis, mit állapított meg? - érdeklődött a nő türelmetlenül.

- Azt hogy halluci...

- Hallucinálsz - szakította félbe a felesége. - Ezt már én is megállapítottam.

- ... hallucinálásba kergetsz, ha nem beszélsz.

- Én kergetlek?

- Hiszen jól tudod, hogy fáj a csend. Ordítani tudnék tőle. És ilyenkor magamhoz beszélek - magyarázta a férfi. - És sokan ezt képzelik hallucinációnak - nevetett fel ismét. - Hiszen én beszélek, és a saját szavaimat hallom, nem csak képzelt hangokat.

Most Bea nevette el magát, és óvatosan kiment a kutya mellett, nehogy felébressze, de Johannes elfordította a fejét és ránézett. Halkan elnyögött, mintha álmodott volna valamit.

- Most is hallucinálok? ... Bár lehet, mert én nem értem, hogy mit mond Johannes.

Bea a konyhába ért, de amint meghallotta férje furcsa megjegyzését, visszafordult és megállt a kutya mellett, aki ismét felmordult. András megint nevetett.

- Mit nevensz? - kérdezte dühösen a nő, hogy ő semmit sem ért az egészből, és nem is hitt a férje szavainak.

András haragosan legyintett és ő is odalépett a kutyához. Az, mintegy elszégyellve magát, felállt és végignézett az embereken. Megint mordult valamit. András is mordult egyet. A kutya megtorpant és visszanézett a férfire, aki most hangosabban mordult. A kutya visszamordult és lassan, mondhatni gőgösen, kisétált. András négykézlábra ereszkedett és követte az állatot. Közben morgott. A kutya azonban folytatta az útját. András felállt és ránevetett az őket figyelő nőre:

- Még tanulnom kell kutyául, bár ezt-azt már megérték.

- Nem is gondoltam volna, hogy létezik állat-ember nyelvi közösség.

- Hiszen mi még nagyobb állatok vagyunk, mint ők - nevetett András. - Csak örülhetünk, ha ők megértenek minket, ha egyáltalán meg akarnak érteni és kapcsolatot akarnak teremteni velünk.

A nő, mint mindig, a férje zavaros, az ő számára értetlen beszédét hallgatva csak legyintett. Már bánta, hogy feleségül ment hozzá, de hiszen, amikor megismerkedtek, szinte semmit sem tudott róla. Most már nem is emlékszik rá, hogy mi tetszett meg benne. Csak elege volt az egyedüllétből? Egyáltalán a férfi akarta őt oly nagyon? Igazán talán sohasem értették meg egymást. Néha sajnálta a férjét, máskor dühös volt rá, de meg talán sohasem értette. És András őt talán megértette? Valóban, gondolkodott el még mindig ott a küszöbön, hogy érdemes-e folytatni. Gyerekük nincs, közös barátaik nincsenek. Akkor minek?

András mintha olvasott volna a felesége gondolataiban.

- Minek? Én sem tudom - kiáltotta valahonnan messziről. - De talán már csak nem válunk el ennyi év után?

- Mennyi után? Hiszen alig pár év!

- Nekem már évszázadnak tűnik!

- Pedig nem is igen vagyunk együtt. Te itthon üldögélsz, vagy váratlan ismerőseiddel, váratlan vendégeiddel el-eltűnsz hosszabb időre - mondta a nő egyre hangosabban, mert a férfit még mindig nem látta, de nem volt kedve keresni. Továbbra is ott állt az ajtóban, neki-támaszkodva az ajtófélfának. - Hallasz? - kiáltotta, de hiába várt válaszra.

- Talán képzeldöm? - kiáltotta. Választ most sem kapott.

Közben a kutya is eltűnt.

„De hiszen Andrással beszélgetve ment ki” - gondolta, és kinézett az ablakon.

Mintha hó esett volna. Minden fehér volt, bár a fákon még zöldek voltak a levelek, az árokban zöld fű nőtt. Az emberek nyáriasan öltözve sétáltak. Bea látva a havat megremegett annak ellenére, hogy nem érzett hideget. Talán a csend zavarta? De hiszen hangokat, zajt is hallott kintről. A kutyát azonban nem látta.

- Johannes! - kiáltotta nyugtalanul, miközben egy vastag pulóvert húzott magára és egy kendőt dobott a fejére.

Amint kilépett az udvarra, borzalmasan melege lett. És az imént látott hó is eltűnt. Minden zöld volt, a férfiak a szomszédos kertekben derékig meztelenül tettek-vettek. A nők fürdőruhában voltak. Szerencsére nem látták meg őt.

Maga is meglepődött, amikor végignézett magán. Vékony nyári ruha volt rajta, pedig emlékezett, hogy pulóvert vett fel. És a kutya is ott állt mellette. A férje kint ült egy nyugágóban, csak fürdőnadrág volt rajta.

- Tudod... - kezdte volna mesélni, hogy mi történt vele, de elszégyellte magát. Felnevetett. - Tudod - folytatta -, arra gondoltam, hogy meg kellene hívnia Teráékat.

András felnézett a könyvből.

- A gyerekekkel együtt? Hogy rendetlenséget csináljanak? Biztosan szétdobálnák az összes könyvemet.

- De hiszen te szereted a gyerekeket.

- A sajátjaimat szeretném, de azok nincsenek... Nem igyekeztlél.

Bea haragosan kiáltotta:

- Én-e? Még hogy én?

- Talán én?

- Igenis, te! Neked mindig mások kellettek, nem én!

- Micsoda mások?

- Hát... a könyveid... - nevetett Bea és a férjéhez ment, megállt a nyugágó mellett, és a férfi mellét simogatta. - De már igazából gondolhatnánk a jövőre is.

- Én gondolok, csak...

- Valami bajod van?

András vállat vont és figyelmen kívül hagyva a nőt, olvasott tovább. Bea néhány pillanatig még ott állt mellette, majd megpillantva az egyik szomszédasszonyt, a kapuhoz sietett.

Johannes előbújt a nyugágó árnyékából, és a gazdasszonya után ment.

- Olyan ritkán lehet látni a férjét - kezdte a beszélgetést a szomszédasszony és kíváncsian felágaskodva a kerítés fölé, próbált belesni a szobaablakon, ahol András most is olvasott.

Bea elnevette magát:

- Pedig őt aztán tényleg mindenki láthatja, aki csak akarja. Állandóan otthon van.

- De hiszen sokan járnak hozzá, és autóval szokták elvinni.

- Az utóbbi időben egy-két külföldi - mondta Bea, és mivel másra akarta terelni a beszélgetést, a hétköznapi megszokott időjárás-témáról kezdett beszélni, amit azonban a szomszédasszony nem szívelt, mert hamarosan félbeszakította és továbbra is kíváncsian lesett befelé.

- Igaz, látom - mondta boldogan. - De most is csak fekszik és olvas.

Bea csak most kapott észbe, hogy a férje nem lehet a szobában, mert az imént egy szál fürdőnadrágban a nyugágyon hevert.

- De hiszen nem lehet a szobában, mert ott fekszik kint a nyugágyon - mutatott a kertbe. A szomszédasszony csak mosolygott. Talán már megszokta, hogy a szomszédjai kissé bogarasak. Eleinte nem igen beszélt velük. Most is csak nagyritkán.

- Igen, a szobában nincs senki - mondta Bea ismét, de önkénytelenül maga is belesett az ablakon. És majdnem elájult. Mintha ott feküdne András egy könyvvel a kezében.

- Ugye maga is látja? - nevetett fel a szomszédasszony. Majd kissé félrefordult és megpillantotta a nyugágyat a férfival. Kíváncsian kérdezte:

- Talán vendégük van?... Akkor nem is tartom fenn magát.

András felugrott a nyugágyból és a kerítéshez ment.

- A férjével mi van? - kérdezte a meglepett szomszédasszony, aki hol a fürdőruhás Andrásra nézett, hol belesett a szobaablakon.

- Maga itt?... És akkor az kicsoda? - bökött a fejével a szoba felé.

András nem értette, de Bea odanézett. És valóban, a férfi bent feküdt, habár ténylegesen itt állt mellette.

- Nézd csak - mondta elhaló hangon, és oldalba bökte a férjét.

A szomszédasszony érdeklődve figyelte őket, de egy kicsit távolabb vonult, mert ismét nem tartotta őket normálisaknak.

András is benézett. Összerázkódott. Majd végigsimította saját testét és újból benézett.

- Itt vagyok? Vagy ott?

Közelebb ment az ablakhoz. Bekopogott. Az ágyon fekvő alak nem mozdult. Belemélyedt a könyvbe. Az arcát nem lehetett kivenni, de az alakját és a ruháját nézve András is önmagának tartotta. Bea és a szomszédasszony, látva a férfi meglepett arckifejezését, odament az ablakhoz. Dörömbölni kezdtek az üvegen, de a benti férfi most sem nézett fel, még csak meg sem mozdult.

- Bemenjek? - kérdezte remegő hangon András. - Valaki bolondot üz belőlünk.

- De ki? - kérdezte Bea. - Hiszen senki sem jött be.

András elnevette magát. Megint az ablaknak támasztotta a fejét. Megkocogtatta az üveget.

- Megmozdult - ugrott vissza és lehúzta a fejét, hogy a benti titokzatos alak észre ne vegye. A szomszédasszony is követte András mozdulatát, Bea azonban körülnézett és a kutyát kereste.

- Johannes! Johannes! - kiáltotta.

A kutya vakkantott egyet. De mintha a házból jönne a hangja. Mindenki az ablakra nézett, mert ott egy hatalmas bozontos fej jelent meg. Próbálta az orrával kinyitni.

- Hát te? - kérdezte András lassan felágaskodva.

A kutya mintha nevetett volna.

A szomszédasszony is felemelkedett és összeszedve a bátorságát, felnézett.

- Ő olvasott - nevetett. - Ő, a maguk Johannes!

Hirtelen erős szél támadt, felhőket sodort a nap felé. András megborzongott és beszaladt a házba, biztosan, hogy felöltözzön. A két nő is összehúzta magát, hiszen mindkettőjükön csak könnyű nyári ruha volt. Még néhány percig a ház előtt beszélgettek, de olyan halkán, hogy az arra elhaladók egy szót sem hallottak, sőt még azt is gondolhatták, hogy ők maguk sem hallják egymás hangját. Különösen, amikor az égen átsuhant egy lökhajtásos repülő, majd a kocsiuton, egymás után, karavánként, néhány teherautó. Fiatal férfiak ültek a kormánynál. Vidáman kiinteztek a nőknek, de azok nem válaszoltak. Végül az egyik autó megállt, aminek következtében az utánuk következők is kénytelenek voltak fékezni, és majdnem egymásnak ütköztek. András, már felöltözve, kilépett az ajtón, nyomában a kutya. Az egyik sofőr megpillantva a hatalmas állatot, füttyentett, és kiugorva a sofőrfülkéből, Johannes felé indult, de az morogva rohant feléje. A fiatalember visszaugrott és becsapta maga mögött az ajtót és rögtön be is indította a motort. A kutya azonban felkapaszkodott a lépcsőre és a rohanó, robogó autón egyensúlyozva tartotta magát. A többiek csak nevettek. András és Bea hiába hívogatta a kutyát. Csak jó fél óra múlva jött vissza dühösen, mindig hátra-hátra fordulva.

- Jó kis kutyus vagy - simogatta meg a fejét András.

- De hiszen te ki nem állhatod... pontosabban ki nem állhattad - jegyezte meg dühösen Bea és a kutya felé nyúlt, de az ráfordult.

A szomszédasszony ijedten hátrált.

- Mindenkit így szeret? - kérdezte kissé gúnyosan, de már a saját kerítése mögül.

- Biztosan bántotta valaki - jelentette ki András. - Sokáig nem volt itthon, és az imént engem sem akart beengedni a szobámba.

- Ja persze, hiszen nyugodtan olvasott, és mi megzavartuk.

Mindnyájan hangosan felnevettek, és mintha a kutya is nevetett volna, hanyatt vágta magát és mind a négy lábával kapálódzott, és furcsa hangokat hallatott, ami sem nyüsztetés, sem vakkantás nem volt.

Gyerekek fordultak be a sarkon és már messziről a kutyán nevettek... Johannesnek ez valószínűleg tetszett, mert még jobban kalimpált és forgolódott, sőt már-már dobálta magát.

- Még megüti a hátát - kiáltotta sajnálkozva az egyik gyerek. - Mindig így szokott csinálni?

- Néha - mondta Bea, és sajnálkozás futott át az arcán, amint a közeledő gyerekeket nézte. A férjéhez bújt. - A mienk hol van?

- Biztosan csak most jön - nevetett András és megsimogatta Bea hasát. Közben Johannes felállt és a gyerekekhez szegődött. Megint eltűnt a gyereksereggel együtt.

Ismét végigdübörgött az égen egy repülőgép. Mindketten felnéztek. Mintha sóhajtottak volna, mert szerettek volna azon a gépen ülni. A szomszédasszony is a repülőt nézte.

- És hogyhogy nem zuhannak le?

- Le szoktak.

- Én azért fel sem ülnék egyre sem.

- Én meg csak állandóan repülnék - mondta Bea. - Ott fenn nem is lehet érezni, hogy repülünk.

András nevetett.

- Mintha már jártál volna fenn.

- Hiszen jártam, nem emlékszel? Veled voltam.

- Mikor? - lépett ki a kapun ismét a szomszédasszony megnyugodva, hogy a kutya eltávozott.

András nem tudta, nem emlékezett semmire. Vagy talán csak álmodozik a felesége, vagy álmodott csak róla, vagy fiatalkorában tényleg repült, amikor még nem ismerték egymást. Hiszen nem igen beszélnek egymásnak a múltjukról. Neki az a felfogása, hogy kell, hogy mindenkinek legyen egy kis titka, ami csak az övé. Ő is másképpen élte a nősülése előtt az életét, és erről senkinek sem beszél. Esetleg csak leírja, majd eltépi.

A megismerkedésük után hamarosan fogadalmat tettek, hogy a múltbeli életüket nem fogják egymásnak felhánytorgatni, nem, nem kell megfélekezni róla, de nem fontos állandóan emlékezni, felidézni a volt barátokat, szeretőket.

- Szeretőket? - kérdezte Bea meglepetten, rövid gondolkodás után. A szeretőket? De hiszen azokat nem lehet elfelejteni.

- Ki kívánja ezt?... Ki kívánhatja? - csodálkozott András is. - Hiszen nem azt mondtuk, hogy nem fogjuk elfelejteni őket....

- Olyan sok volt? - szakította félbe Bea.

- És neked? Neked talán nem?

- De... voltak - mondta büszkén a nő. - Talán olyan csúnya vagyok, hogy senkinek sem akadt meg rajtam a tekintete... Igenis voltak, sőt...

- És én is említsem meg a barátnőimet? Hiszen én sem vagyok a világ legrútabb férfija. Engem is körülrajongtak...

- No csak ne mondd, hogy körülrajongtak a nők, mint a legyek a mézes légyfogót... És te is a halálukat okoztad?

- Majdnem... - nevetett fel a férfi. - Volt egy, aki minden szakításunk után marékszámra szedte be a tablettákat, de szerencsére...

- Életben maradt?

- Placebók voltak azok, csak engem akart megijeszteni.

- És mégis ott hagytad?

- Ő engem... a te volt barátoddal, ha jól tudom.

Bea vállat vont.

- Talán éppen nekik köszönhetjük, hogy összekerültünk - folytatta a férfi. - Vagy...
- Hiszen vonaton ismerkedtünk meg, véletlenül...
- Egyáltalán nem volt az olyan véletlen dolog... Évával akartam menni valahová...
- Én meg Ádámmal...
- És Ádám lecsapta a kezemről Évát?
- Éva csábította el tőlem Ádámot... és...
- No és? Mondd tovább! Megbántad?
- Még nem tudom... - emlékezett vissza Bea Andrással való ismeretségük, komoly ismeretségük első pillanataira. A szomszédasszonyról, aki nézte, a gondolatait akarta leolvasni az arcán játszó árnyékokról, teljesen megfeledkezett.
- De valóban, milyen dolog repülön ülni? - nem bírta tovább a csendet a szomszédasszony. András is csak állt ott, szótlanul. A kérdéstől összerezzen.
- Milyen repülön?
- Hát ott fenn, azon a nagyon - mutatott az égre a nő.
- Azt hittem, hogy a körhintáról beszéltek - nevetett fel Bea, aki lassan szintén magához tért.
- Te is repültél már? - kérdezte tőle a szomszédasszony. - Én nem mertem felszállni, pedig egyszer már meg is vettük a jegyeket, sőt a repülőtéren is ott voltam, de az utolsó pillanatban átadtam valakinek a jegyet.
- És?
- Ezért élek. Az a gép...
- Lezuhant?
- Nem - nevetett a nő. - Szerencsére nem, csak máshol, egy másik országban szállt le. Pont az, akinek én adtam át a jegyemet, térítette el a gépet.
- De jó lenne egyszer egy olyan gépen ülni - sóhajtott fel András.
- Hiszen te már ültél - nevetett Bea. - És pont oda kerültél, ahová akartál, bár tévedésből máshová vetted a jegyet.
- Csak álmomban...

A szomszédasszonynak kezdett unalmassá válni ez, az ő számára értelmetlen és érthetetlen, társalgás, és Johannes is megjelent az utcán, ezért a nő búcsú nélkül hazaszaladt.

A házaspár csak ekkor tért magához az emlékezésből, és mosolyogva néztek körül.

- És azóta minden megváltozott - mondta a férfi.
- Minden?
- Te talán nem vetted észre?
- De igen... csak terajtd...
- Te talán nem változtál meg? - szakította félbe a férje.

Bea végignézett magán, de nem szólt semmit, mert az égen megint egy repülőgép haladt át, kissé alacsonyabban, szinte megsüketítette őket a zúgás. Mindketten felnéztek. A repülő még

alacsonyabbra ereszkedett, és mintha valakinek a nevét olvasták volna a szárnyain. András és Bea a kezükkel elernyőzve a naptól a szemüket, igyekeztek megfejtetni az írást a gép szárnyán. A pilóta biztosan megérezte, hogy a lentiek nem tudták elolvasni az üzenetet, mert még lejjebb ereszkedett, és mintha lassított is volna.

„András várjuk...” - olvasta Bea szinte betűzve. - Ez nekünk szól? Pontosabban neked? - fordult kíváncsian a férjéhez.

- Nem tudom, a vezetéknevet nem tudom elolvasni. És olyan sok András él ebben az országban.

A repülő megint elhúzott a fejük fölött, és lassan emelkedni kezdett, majd eltűnt a templomtorony mögött.

- Láttátok? Ez mit jelent? - kiáltotta egy fiatal férfi, aki sietve közeledett feléjük. - Furcsa egy ismerősöd lehet, aki ilyen módon ad valamit hírül neked.

- Ja, ha nekünk nincs telefonunk - jegyezte meg András.

- Hiszen van - nevetett a fiatalember. - Itt a vezeték - mutatott a magasba, de csak ekkor vette észre, hogy a drót a ház falán lóg. - Leszakította a vihar?

- Valaki elvágta.

- Oly sok az ellenséged?

- Kinek nincs? - nevetett fel a házaspár szinte egyszerre. - Sokan nem tudják elviselni, hogy ilyen sokan járnak mihozzánk.

András haragosan legyintett.

- Folytassátok a beszélgetést, nekem indulnom kell.

- Hová?

- Hiszen az üzenet...

- Ott nem volt cím - mondta Bea.

A fiatalember vele egyetértően bólogatott.

- Csak az volt ott, hogy „András várják”... de melyik Andrást? - nevetett fel. - Lehet, hogy nem is téged.

- De engem - mondta még András, és eltűnt a lakásajtón túl.

- „Várnak, várnak” - mondogatta magában, miközben a szekrényéből egy gyors mozdulattal mindent kiszórt a padlóra. Voltak ott ruhadarabok, fényképek, térképek. Az egyik rojtos szélű térképet kihalászta, kitergette és ráhasalt. - De hol?

Az íróasztala megremegett. Leesett róla egy ceruza, majd végiggurult a térképen,

Egy helyben forogni kezdett, majd visszaugrott az íróasztalra. András semmit sem értett, de mivel megszokta a körülötte végbemenő különös eseményeket, meg sem ijedt, el sem csodálkozott, mert nem is volt rá ideje. Megkopogtatták az ablakot, és egy mély férfihang mondta: - Ide!

- Hová?

- Oda! - ismételte meg a hang, de András hiába nézett az ablakra, ott senki sem volt. Visszanézett a térképre, ahol egy városnév be volt keretezve piros vonallal.

„Tehát ide kell mennem?” - gondolta András, és csak ekkor nézte meg alaposabban a térképet, amin feküdt, mert eddig még azt sem tudta, hogy ez melyik ország.

Bea ekkor lépett be.

- Máris indulsz?

- Igen.

- Hová?

- Messze, nagyon messze... még sohasem gondoltam, hogy egyszer oda is elmehetek...

- Nem csak mehetsz, hanem el is kell menned - mondta bátorítóan a nő, látva a férje elkeseredett arckifejezését.

- De... hogyan fogok ott beszélni?

- Te?! - nevetett a nő. - Téged mindenki megért, elég csak az arcodra nézni. Minden gondolatod rá van írva, bármennyire is titkolni akarod.

- Mégis... - legyintett haragosan András. - Te ezt nem érted, hiszen te még sohasem jártál ott... Igaz, én sem.

András ismét belemerült a kitergegetett térkép tanulmányozásába. Majd gyorsan felállt, a telefonhoz szaladt, ami közben rendbe jött. Tárcsázott.

- András vagyok, jegyet szeretnék rendelni a...

Még be sem fejezte a mondatot, a vonal túlsó végén a nő máris nevetve mondta:

- Már régen megrendelte... talán megfeledkezett róla?

András csodálkozva nézett Beára, aki ott állt mellette és biztosan hallotta a szinte kiabáló nő hangját.

- Megmondaná pontosan, hogy mikor akar hazulról indulni? - kérdezte kissé halkabban, kedvesebben a telefonvonal túlsó végéről a nő.

- Magánál jelentkezzem? - kérdezett vissza András.

- Nem, elküldjük a kocsit... És a többieket is felvesszük útközben... Hiszen nem egyedül megy... Akarja tudni, hogy kikkel?

- Nem, hiszen tudom, nekem is itt van a névsor - hazudta András, majd közönyt erőltetve magára, hozzátette: - Én legyek az utolsó! De előtte szóljanak ide!

- Rendben. Holnap délután megyünk.

Kattanás hallatszott a vonal túlsó végéről, amint a nő letette a kagylót.

- Akkor készítem össze a holmidat? - kérdezte Bea átölelve a férjét.

- Nem kell, mindent hoznak, vagy ott a helyszínen adnak. Ebben a ruhában megyek - mutatott magára.

Johannes nagy farkcsóválással és különös morgó hangokat hallatva járkált a szobában, ahol hirtelen minden eltűnt a padlóról. Csak az íróasztalon feküdt a térkép és rajta egy papírlap, amit András meglepetten vett észre és érdeklődéssel olvasott.

- A névsor... - mondta halkán. - Többnemzetiségű csoport... velük utazom - fordult hátra, hogy közölje a feleségével, de a nő eltűnt.

András idegesen nézett körül a szobájában, ami mintha megváltozott volna. És a levegő is nyomottá, fülledtté vált. A kutya azonban vidáman járkált és elevenen szaglászta a padlót.

- Keresel valamit? - hajolt le a férfi az állathoz. - Mit érzel?

Négykézlábra ereszkedett és egyik tenyerével végigtapogatta a padlót, amerre Johannes járt. Majdnem felsikoltott, mert erős szúrást érzett a tenyerén, és a fájdalom egészen a válláig hatolt, végig a karján. Majd a vállából le a mellén.

- A szívem! - jajdult fel és végighasalt a szőnyegen. Majd felnevetett. - De hiszen a szívem a másik oldalon van.

Feltápáskodott, de a fájdalom csak nem maradt abba, sőt erősödött, majd lüktetésbe ment át. És lekúszott a lábába, amit pár másodperc múlva alig tudott megmozdítani, mégis sikerült elvászorognia a heverőig.

- Bea - kiáltotta. - Gyere, hozz valamilyen fájdalomcsillapítót!

Egy idegen nő állt meg a nyitott ajtóban. Johannes felmordult, de a nő csak egy kicsit megemelte a kezét, mire fel a kutya behúzta a farkát és nyüszíteni kezdett és a gazdája ágya mellé heveredett.

- Gondoltuk, hogy az utazás előtt szüksége lesz az oltásra, de nem is sejtettük, hogy ilyen rossz hatással lesz a maga szervezetére - mondta a nő.

- Oltás? És mikor adták be? - nézett körbe András kíváncsian, de semmi különös dolog sem történt vele. A saját szobájában, a saját ágyán feküdt.

Aludt? Álmodott? Csak feküdt, nagyon fáradtan egy hosszú út után. Talán valóban egy hosszú úton volt. Csak álmában?

Erre gondolt Bea, amikor reggel megpillantotta a férjét. Nagyon meglepődött, mert azt hitte, hogy nincs is otthon. Az elmúlt napi beszélgetésből csupán azt gondolhatta, hogy a férje nincs otthon. Szörnyen megrémült, amikor az ajtót kinyitva egy, a férjéhez hasonló férfit pillantott meg az ágyon.

- És te? - szólt oda előbb halkán, majd néhányszor hangosan elismételte, de mivel a férfi nem válaszolt, nem törődött vele, és lassan, halkán becsukta maga mögött az ajtót.

De mi történhetett? Miért nem ment el? - gondolkodott el, miután a késői óra ellenére - visszabújt az ágyba. Gondolkodott. Bekapcsolja a rádiót vagy a televíziót - jutott az eszébe, arra gondolva, hogy hátha többet megtud a képzelt, az általa elképzelt és megálmodott utazásról? Megint felkelt és óvatosan András ajtajához ment, még óvatosabban lenyomta a kilincset. Belesett. A férfi valóban ott feküdt az ágyon. Aludt. Egyenletesen lélegzett. Vette a bátorságot, és bement. A férfi nem ébredt fel. Körülnézett a szobában. A tékép és a lista még mindig ott feküdt az asztalon. Az ágy előtt már ott volt a bőrönd is, benne néhány ruhadarab, amiket valószínűleg magával akart vinni, habár azt mondta, hogy abban megy, és rögtön, ami rajta van. „Majd ott kapok ruhát” - állította. És most mégis ott fekszik a szobájában.

Bea óvatosan, mint ahogyan jött, visszament a szobájába, le is feküdt, de elaludni már nem tudott, pedig általában délig szokott heverni, szundikálni. Hol felkelt, tett-vett valamit, hol a kezébe vett egy könyvet, de azon nyomban vissza is dobta. Idegesítette a férje esetleges elutazása. De hová? ez a kérdés volt a leginkább idegesítő. És miért? megint odalopakodott a

férje szobájának az ajtajához. Bekopogott, de mivel választ nem kapott, visszament a konyhába, azonban képtelen volt elviselni a csendet. Visszalopakodott a férje ajtajához és kinyitotta. A szoba üres volt. A térkép és a lista is eltűnt az asztalról, de a bőrönd az össze-vissza dobált ruhadarabokkal a padlón volt. Az ablakot azonban nyitva találta, habár úgy emlékezett, hogy az zárva volt. Odament és kinézett. A nedves földön lábnyomok voltak. Felismerte közöttük András cipője talpának a lenyomatát is.

„Tehát elment” - gondolta. Kissé dühös volt, és rosszul is esett neki, hogy nem ébresztette fel. De hiszen ébren volt akkor - jutott az eszébe. Akkor? Mikor? Semmit sem hallott.

A telefonhoz lépett. Vakon tárcsázott, nem nézve a számokat.

- Tessék, a repülőtér - hallott egy, a hangjából ítélve fiatal férfit.

- Felszálltak már?

- Az imént - mondta a férfi. Majd egy kis szünet után hozzátette: - Andrásra pár percet várni kellett. Alig tudták felkelteni - nevette el magát.

Bea nem értette, de nem kért részletesebb felvilágosítást. Óvatosan letette a kagylót, de alig-hogy letette, máris csengett. Izgatottan kapta fel. Még csak arra sem volt ideje, hogy beleszóljon, amikor a vonal túlsó végén megszólalt András:

- Elindultunk.

- Vettem észre.

- Hogyan? Hiszen fel sem ébresztettelek, sőt az ablakomon át távoztam.

- Már azt is észrevettem - mondta Bea rezignáltan. - Lassan hozzá kell szoknom a te bolondériáidhoz.

Ezután hiába hallózott többször is, a telefonba már nem szólt bele senki, csak az úr zenéjét lehetett hallani. Nem is a vezetékek zizegtek, hanem valamilyen különös zene, igen, zene volt hallható, amit Bea mindezidáig nem ismert.

Mozdulatlanul állt továbbra is a telefon mellett, habár már letette a kagylót. Továbbra is hallotta a vezetékek zizegését, hol halkán, hol erősebben, mintha a hangot kibocsátó valami itt keringene a házuk fölött, de nem körvonalban, hanem elliptikusan. Körülnézett a szobában. Talán valamivel be akarta dugni a fülét, hogy ne hallja ezt a már idegesítő hangot, de sem egy darab vattát, sem vékony papírt nem látott sehol. A zsebébe nyúlt, hogy a zsebkendőjét tépje szét, és azzal dugaszolja be a fülét, de zsebkendő sem volt nála, mindegyik zsebe üres volt. Idegesen forgolódott, mert mintha a padlóhoz lett volna szögelve, nem tudott elmozdulni a helyéről, csak mintegy a saját tengelye körül volt képes forogni. Már mindkét karját széttárta, hogy azokkal próbáljon nagyobb lendületet adni magának és valóban, egyre sebesebben forgott, de az a titokzatos erő, azok a láthatatlan szegek, vasalások továbbra is a padlóhoz fogták. Nem engedték. Johannes belesett az ajtón, és látva az eszeveszetten forgó gazdáját, ijedten felvonyított és kiszaladt a konyhába. Bea ruhája szélébe kapaszkodott a fogával, és az egyik mancsával a nő lábát karolva próbálta arra késztetni, hiszen rábeszélni nem tudta, mert akármilyen okos is volt, nem tudta megtanulni az emberi nyelvet, hogy kövesse. Bea azonban az ablakon át valamit nagy figyelemmel nézett. Akármennyire is rángatta a kutya, a nő csak nem mozdult. Johannes ekkor elengedte, és két mancsával eltakarta a szemét, mert a nő is forogni kezdett, előbb lassan, majd egyre gyorsabban, éppúgy, mint a férfi a szobában. A férfi? De hiszen András a repülőtérről telefonált, és a szobában előbb még ő, Bea, forgott.

A kutya az ő kutyaeszével semmit sem értett, bár már ő is érezte, hogy nem tud elmozdulni a padlóról. És ő is forogni kezdett, mint kiskorában, amikor a farkát próbálta elkapni. Így forogtak a konyhában ők ketten, egyre gyorsabban, miközben a szobában András mozgása lelassult, majd teljesen leállt. És szédülten végigvágódott a padlón. Ettől a zuhanástól a lába is elszakadt a padlódeszkától. Boldogan emelte fel a lábát és nézte a plafon felé emelt lábfejét, miközben ő maga hanyatt feküdt. Lehunyta a szemét, próbált megpihenni, mert ettől az önkéntelen, magatelhetetlen forgástól elfáradt. Pár pillanatig tartott a fáradtsága és felugrott, majd a feleségét és Johannest keresni kiment. Megtorpant a konyhaajtóban, amint észrevette, hogy most ők forognak eszeveszetten. Szólt nekik, de azok nem reagáltak. Legyintett és visszament a szobájába. Az ablakhoz lépett és meglepetten látta, hogy nem ott van a háza, ahol volt. Más tájat látott, a szomszéd házak is eltűntek.

- Ja, itt már voltam! - kiáltott fel örömmel, amikor eszébe jutott az ő sivatagi kalandja. Kaland? Valóság? Hallucináció? Képzeldés? Nem tudta megmagyarázni magának. És újabb meglepetésben volt része, mert amint az ajtóra nézett, ott állt a felesége és a kutya. Beán bunda volt, a fején szőrmesapka. A kutya meg mintha didergett volna.

- Megbolondultál?

- Fázom.

- És nem fáradtál bele a forgásba?

- A forgásba? Talán részeg vagy, és minden forog a szemed előtt - nevetett fel a nő. - De te miért nem öltöztél fel melegebben, vagy miért nem gyújtottál be, amíg mi nem voltunk itthon?

- Nem voltam itthon? - még mindig nem értett semmit. Hol a feleségére nézett, hol az ablakra. És megint furcsa dolog történt. Mintha ismét elfordult volna a háza, sőt nem csak elfordult, hanem elrepült volna, mert a korábbi sivatagi tájat hófedte csúcsok váltották fel. Bea azonban már fürdőruhában volt.

- Jaj de meleg van itt! A legszívesebben ezt is ledobnám, de mindjárt jönnek.

- Jönnek? Kik? - értetlenkedett András, de ekkor már kopogtak is az ajtón. Bea kiszaladt.

András egy pillanatra leült, hogy összeszedje magát. Becsukta a szemét, és amikor kinyitotta, a megszokott lakásban, a szobájában volt, a könyvei között. A kutya is ott feküdt mellette és lihegett a melegtől. A nyitott ablakon át hallotta, hogy Bea a szomszédasszonnyal beszélget.

Csukott szemmel egy pillanatig a felesége és a szomszédasszony szavait, a kutya halk nyöszörgését hallgatta, majd elaludt. Sokáig alhatott, amint később Bea többször is emlegette neki, mert állítólag pár órán keresztül szölongatták, hol az ajtón, hol az ablakon keresztül, de ő meg sem szólalt. Vagy csak tette az alvást? Talán álmodott valamit? Valami jót? Szépet? És azért nem akart felkelni, mert még mindig az álmovilágban élt? Sokáig nem tudott visszaemlékezni rá, vagy talán nem akart. Ha csak megkérdezte Bea, hogy mit álmodott, ő mérgesen vállat vont, vagy csak szomorúan megrázta a fejét.

- Nem emlékszel?

- Nem - volt az egyszótagú válasz, és többet sehogyan sem tudtak meg tőle. Ő pedig teljesen magába roskadt. Elgondolkodva járt-kelt a lakásban, az udvarban. Pár napig egyáltalán semmi értelmes dolgot sem csinált. Enni is csak ímmel-ámmal evett, mintha azt sem tudná, hogy mit eszik. A kutyát sem ismerte meg, sőt az is előfordult, hogy hol macskának, hol meg borjúnak nézte. Bea már ismét orvoshoz akart fordulni, amikor egyik reggel András mintha magához tért volna.

- Itthon voltam? - kérdezte kíváncsian, és körülnézett a szobájában. - Tényleg, mi volt velem?
- érdeklődött tovább, mert az első kérdésre nem kapott választ. Bea nem is tudta, hogy mit feleljen. Nézte csak és mosolygott. A kutya pedig óvatosan kikerülte.

- Mi van Johannesszel?

- Semmi. Vagy...

- Vagy? Áruld már el az istenért - szinte könyörgött.

- Vagy nem ismer meg téged, mert te valahol máshol jártál.

- Tehát tényleg nem voltam itthon?

- De... csak álmodtál...

- És te is álmodtál? Ugyanazt álmodtad, mint én?

- Meglehet. Volt már ilyen - nevetett Bea.

- És... tényleg hol jártam?... Hol jártunk?

- Nem tudom - vont vállat a nő. - Nem értettem, hogy milyen nyelven beszéltél.

- De a tájat csak felismerted?

- Nem, egész idő alatt egy lakásba voltunk bezárva, csak az emberek váltogatták egymást. Voltak ott ázsiaiak, afrikaiak és természetesen európaiak...

- És én? Beszéltem velük? - vágott András a szavába.

- Olykor igen. Máskor csak bólogtál. De én semmit sem értettem. Sem azt, amit ők mondtak neked, sem azt, amit te önekik...

- És én egyáltalán megértettem?

- Azt hiszem, mert egyformán mosolyogtatok. Te is, ők is. És elégedetten bólogtattok. Csak az volt a különös, hogy az emberek állandóan váltakoztak, de senki sem mutatkozott be senkinek sem, mintha mindenki mindenkit ismerne.

Csengettek az ajtón, ami magától kinyílt, még mielőtt Bea vagy András odament volna. Egy rendőr állt a küszöbön.

- Magát keresik - mutatott kifelé.

- Engem? - kérdezték meglepetten egyszerre a bentiek.

- Magát - biccentett András felé. - Magát, ha András a neve.

András bólíntott.

- Akkor beengedhetem őket?

- Kiket? - kérdezte ijedten Bea, aki csak ebben a pillanatban vette észre, hogy csak egy hálóing van rajta. - Előbb fel kell öltöznöm.

- Nem számít - jegyezte meg nyugodtan a rendőr. - Ők nem látnak semmit.

- Hogyhogy nem látnak?

- Azt hiszem, hogy vakok, mert fehér bot van a kezükben.

- Vakok? Hányan vannak?

- Nem számoltam - csengett továbbra is közömbösen a rendőr hangja. - Lehetnek úgy húszan. De állandóan jönnek - tette hozzá, amint figyelmesen kinézett. - És mindenkinél fehér bot van.

- Ennyi vak? ... És mihozzánk? - hitetlenkedett Bea.

- Még mindig jönnek újabbak? - kérdezte András a feleségét, miközben sietve bement a szobába, hogy valamilyen módon helyet csináljon a látogatóinak, habár tudta, hogy húsz-huszonöttnél többen állva is alig férnek be hozzá.

„Majd a másik szobába, a folyosóra, a konyhába is elhelyezünk néhányat” - gondolta, és visszatért a bejárati ajtóhoz, ahol Bea igyekezett elállni az utat egy hatalmas termetű, fekete bőrű férfi előtt, akinél nem volt fehér bot. A férfi azonban minden teketóriázás nélkül Bea hóna alá nyúlt, felemelte és arrébb tette, majd miután belépett az előszobába, a nőt ugyanilyen mozdulattal visszatette az előbbi helyére.

- Őket tényleg ne engedje be! Ők csak a kíséretem - mondta parancsolóan. - Meglepődött, ugye, hogy ennyien jöttünk? - fordult Andrásához, aki szótlanul figyelte.

- Hát... senkit sem vártam.

- Engem sem? De hiszen telefonáltam.

- És kivel beszélt?

- Magával.

- Én itthon sem voltam... a számom...

- Hiszen maga kereste a kapcsolatot velem. Énvelem - mutatott a hatalmas fekete ember magára - a Nagy Varázslóval!

- Soha - tiltakozott volna András, de a vendég félbeszakította.

- Ne szégyellje magát... maga csodát akart látni... Hát most láthat. - Hátrafordult és Beához szólt: - Most már beengedheti őket.

- Őket? - kérdezte Bea kíváncsian. - De hiszen be sem férnek.

- Hogyhogy nem férnek be? Ide?! - mutatott a folyosó végén nyíló ajtóra, amit eddig senki sem vett észre. Óriási terem volt mögötte, aminek a falai mentén körben számozott székek álltak, a terem közepén pedig egy dobogó.

- Tessék csak, tessék! Jöjjenek! - kiáltott a Nagy Varázsló az udvarra, majd megkérte Beát, hogy az első vak embert vezesse be. A többiek, hallva annak a botjának a kopogását, akadálytalanul, egyenesen követték őket a terembe, és mindnyájan helyet foglaltak a székeken.

A Nagy Varázsló felállt a dobogóra és maga mellé intette Beát meg András.

- Vakok, máától kezdve mindannyian látni fogtok.

A vakok között mozgolódás támadt, suttogni kezdtek.

- Sorban, ahogyan a számokat mondom, álljatok fel és dobjátok el a botot meg a fehér szemüveget!

András és Bea összenézett. Mindketten értetlenül néztek körül, de semmit sem szóltak, hiszen mintha álmodtak volna.

- Kérem az első tizet - mondta a dobogón álló Nagy Varázsló.

A vakok közül tizen felálltak. Eldobták a fehér botot, levették a szemüveget.

- Most a bal kezetekkel dörzsöljétek meg a jobb, a jobb kezetekkel a bal szemeteket, majd nézzetek a veletek szemben lógó táblára és olvassátok el, hogy mi van ráírva!

A házaspár követte a felszólított volt vakok, már látók, tekintetét, és ők is velük együtt hangosan olvasták:

- LÁTUNK. KÖSZÖNJÜK.

Tízeseivel az összes vak felállt, elolvasta a szöveget és szinte futva távozott. Amikor az utolsó is kiment, András meglepetten nézett körül. A kertjében állt a nagy diófa alatt. Bea éppen a konyhaablakon át kiáltott ki neki:

- Jössz már végre? Mi bajod van?

- Semmi - próbált András kiáltani, de a hangját ő maga sem hallotta.

- Elmentek már? - sikerült végre kiáltania.

- Senki sem volt itt. Biztosan csak a melegtől voltak látomásaid - vélte Bea, aki látva a férje bizonytalan mozdulatait és hallva alig hallható hangját, már ott is állt mellette.

- A vakok... és a Nagy Varázsló - mondta András és kíváncsian nézett körül. - És az a sok fehér bot? Hová tűntek? És az a hatalmas terem?

Bea semmit sem értett, de nem szólt. Belekarolt a férjébe és óvatosan, lassan bevezette a szobájába.

András lefeküdt. Felesége, a nagy meleg ellenére betakarta egy pléddel, majd lassan, szinte lábujjhegyen kiment a szobából, miután meggyőződött arról, hogy András egyenletesen lélegzik. Biztosan alszik. Ő azonban nem aludt, hanem a törtéteken gondolkodott. A törtéteken? De hiszen úgy igazában semmi sem történt. Vagy mégis?

Hasonlóképpen gondolkodott Bea is a konyhában. A férjén egyre gyakrabban tapasztal ilyen furcsa dolgokat. Előfordul, hogy nem ismeri meg, másnak nézi, nem tudja, hogy hol van, kivel és milyen nyelven kell beszélnie. Olyankor általában pár perces, igen, alig pár perces alvás segít. Most? Most biztosan több órát kell pihennie.

A férfi, amikor óvatosan felnyitva a szemét, látta, hogy teljesen egyedül van a jól ismert szobájában, a könyvekkel a polcokon, a papírokkal az íróasztalán, felugrott.

- Nem értem, hiszen itt voltak... - odaszaladt a falhoz, ahol szabadon hozzáférhetett a könyvespolcok között, és végigtapogatta. A szemét teljesen közel vitte. Semmit sem érzett, semmit sem látott.

- És az ajtó? Meg a terem? No és az emberek? - mondta hangosan, és boldog volt, hogy a szavait rajta kívül senki sem hallja. Tévedett. Mert a kutya meghallotta. És meghallotta Bea is, mert a kutya halk nyöszörgésére odalopakodott a férje ajtajához.

- Tehát még mindig azt hiszi, hogy itt voltak? - tette fel magának a kérdést. Legyintett. - Majd rendbe jön - gondolta.

Pár nap telhetett el. Ez alatt az idő alatt kerülték egymást. Így még csak arra sem nyílt alkalom, hogy Bea akár csak egyszer is a férje szemébe nézzen, hogy kiolvasson belőle valamit. Csak olykor-olykor nyitott be halkan a szobába, amikor András már feküdt. Mert nem feküdt

állandóan. Nem. Folyton csak a talány megfejtésén gondolkodott. Eleinte csak gondolkodott, próbált emlékezni, majd a könyveket bújta. Az enciklopédiákat, lexikonokat. Biztosan földöntúliak lehettek, akik embereknek álcázták magukat, és csak az ő számára tették láthatóvá magukat. Bea bizonyára ezért nem tudott róluk. És őt, Andrást, tartotta betegnek vagy bolondnak. A férfi pont ezt próbálta megcáfolni és bebizonyítani, hogy valóban jártak itt a látogatók. Amikor lefeküdt, akkor is őrájuk gondolt, és állandóan susogást, sistergést, zizegést hallott maga körül, tehát nem zavarta a csend. Mert a csend, a fojtogató, az őt állandóan kínzó csend eltűnt.

- Magukkal vitték. Mert nekik ott szükségük van a csendre - nevette el magát. - És nekem itt hagyták a saját neszeiket. Amikből már elégük volt.

Az alatt a néhány nap alatt jártak náluk többen is. Szomszédok, rokonok, barátok, de András mindenki elől rejtőzködött, vagy úgy tett, mintha aludna, pedig nagyon is ébren volt. Minden szavukat hallotta. Nem csak hallotta, hanem világosan megértette, még akkor is, amikor a konyhában vagy a másik szobában tartózkodtak. Sőt már a gondolataikat is kezdte hallani. Az őt körülvevő zizegések, susogások, neszek közepette érthetőek voltak a ki nem mondott szavak.

- Biztosan erre is megtanított a Nagy Varázsló - örvendezett. És egyre feszültebben figyelt.

Hamarosan már a falakon is átlátott. Igaz, csak a szomszédos helyiségbe, ami rendszerint üres volt, mert Bea attól félt, hogy ő mindenkit kihallgat. Pedig ha tudta volna!

Miután András úgy érezte, hogy megfejtette a rejtélyt, hogy a világúrból jöttek, és a Nagy Varázsló ezzel a varázslatával őt akarta figyelmeztetni arra, hogy ő is megvakulhat, ő is megsüketülhet, de valahol a Világmindenségben mindenre van egyszerű gyógyszer. A hit. Igen, de nem az istenhit. A saját erődbe, saját képességeidbe vetett hit. Tehát, miután András mindent megértette, mosolyogva kilépett a szobája ajtaján. Átölelte Beát, és csak ennyit mondott:

- Fáradt voltam, nagyon fáradt.

- Talán el kellett volna utaznunk valahová - vélte a felesége.

András csak szótlánul mosolygott.

- Tényleg - folytatta a megkezdett gondolatot a nő néhány másodperc múlva. - Elutazhatnánk, ha eddig sehol sem voltunk...

- Hogyhogy nem voltunk? Hiszen te is ott voltál mindig énmellettem - vágott közbe értetlenkedve a férje. - Még csodálkoztam is rajta, hogy nem unod magad, hiszen senkivel sem tudtál szót érteni. Mindenki máshogyan beszélt... - nevetett.

Bea játéknak gondolta és folytatta:

- De én másképpen hallgattam, és akár hiszed, akár nem, mindent megértettem. És magamat is megértettem. Ezt vettem észre az üzletekben, mert mindig azt kaptam, amit akartam...

- Persze, az önkiszolgáló üzletekben, ahol csak elvetted azt a cikket, amit akartál...

- ... vagy rámutattam a pultra, és az eladó mindjárt a kezembe nyomta...

- ... az árát pedig felírta egy papírlapra...

- ... vagy az ujjaival mutatta...

- ... de néha félreértettetek egymást, tévedtetek...

- ... ez ott is előfordul, ahol tökéletesen megértjük egymást, akár itthon... elszámolja magát...
 - ... vagy be akar csapni - nevetett András egyre hangosabban. A felesége is nevetett, de rövid szünet után folytatta:
 - Ne beszéljünk másról! Utazzunk el valahová!
 - Rendben - egyezett bele a férfi. - Felmegyünk a fővárosba, Budapestre. És utazgatunk majd a város egyik végétől a másikig. Ha akarod, autóbuszson, ha akarod villamoson, ha akarod, metróon.
 - Én inkább repülni szeretnék - vetette ellen Bea. - De mivel nálunk, Budapesten, ez lehetetlen, külföldre utazunk.
 - Majd bérelek egy repülőt - tiltakozott András.
 - De hiszen egyikünk sem pilóta.
 - Pilótát is bérelünk.
 - De hiszen nincs pénzünk, az útra is alig futja - mondta Bea szomorúan. - Már kinéztem magamnak. Görögországba megyünk - jelentette ki határozottan. - Megrendeltem a jegyeket is, mindjárt visszaszólnak telefonon, hogy mikorra van szabad hely.
- Csengett is a telefon. András akarta felvenni, de Bea leintette:
- Biztosan az utazási irodából...
 - Nem - mondta András, és felkapta a kagylót. - A repülőtérről - vetette még oda a feleségének, majd a kagylóba szólt: - Igen, András vagyok.
- Pár pillanatig bólogatva hallgatta a vonal túlsó végéről hozzá beszélőt, mintha itt lett volna, majd szótlánul letette a kagylót.
- No, mit mondtam - mosolygott, és a zsebéből egy köteg papírpénzt vett elő. Gyorsan átszámolta, miközben a felesége meglepetten nézte. - Még sok is.
 - Honnan... hol szerezted? - kérdezte Bea szinte dadogva.
 - Hát... elintézttem... és a repülőt is...
 - Görögországba?
 - Nem. Budapestre. És a pilótát is!
 - Nem lehet! - bánattal vegyes örömmel kiáltotta a nő. - Pedig oly nagyon vágytam Görögországba.
 - Majd eltérítjük a gépet - nevetett fel András hisztérikusan. - Már úgyis van egy csodás tervem. Mindenki mirőlunk fog beszélni!
 - Megörültél? - ijedt meg a nő látva, hogy a férje a szekrényből kezdi kidobálni a ruhákat, és elővéve egy faládikót, a zsebéből kulcsot húzott ki, és felnyitotta a doboz tetejét.
 - Ezt nézd! Biztosan sikerünk lesz! - hívta magához a feleségét, aki belepillantva a ládikába, majdnem összeesett, a férjének úgy kellett elkapni, átkarolni, hogy a földre ne zuhanjon. Közben halk sziszegés hallatszott, és a dobozból egy kígyó feje bújott elő.

A kígyó sziszegett néhányszor, miközben össze-vissza forgatta a fejét. András szelíden megsimogatta, és súgott neki valamit. A kígyó megnyugodott, és visszahúzódott a ládikóba.

Bea mindezt félig nyitott szemekkel leste, mozdulatlanul. Csak akkor merte teljesen kinyitni a szemét, és mert megmozdulni, amikor a férje rácsukta a szerinte veszedelmes hullőre a ládikó fedelét.

- Ő az a kis aranyos, akit annyiszor emlegettem. Ő mindenben segít nekem - magyarázva a férfi nevetve, miközben Bea óvatosan, hátra-hátra pillantva, távolodott a kígyó lakhelyétől. Annak ellenére, hogy látta, amikor a férje még le is lakatolta a láda tetejét, képtelen volt elhinni, hogy a kígyó nyugodtan bent alszik, és magától sehogyan sem tud kijönni. András mosolyogva nézte Beát.

- Még mindig félsz tőle? - emelte fel a dobozt, és tette be a szekrénybe. - Majd mennyire meg fog ijedni a pilóta, amikor felkérjük, hogy menjen Görögországba, és a mellette lévő ülésre felteszem a kinyitott ládikót - nevetett fel gúnyosan. - Pedig olyan aranyos.

- Akkor... akkor mikor megyünk? - kérdezte Bea.

- Majd szólok.

- De nekem jól fel kell készülnöm, hiszen egy szót sem beszélünk görögül. Kell venni néhány könyvet, szótárt, nyelvtant, és... és...

- Nem lesz rájuk szükség, mert én már mindenre gondoltam, és mindent idejében előkészítettem - bátorította a férje. - A pilóta tud görögül.

- Talán görög?

- Csak az anyja, de pár szót azért beszél görögül is.

- Mindenhol velünk lesz?

- Dehogyan... majd én is magamra vállalom a tolmácsod szerepét.

Bea gúnyosan végignézett rajta:

- Hiszen magyarul is alig mersz megmukkanni idegenek között!

- Az más - legyintett András dühösen, és a feleségét félrelökve az ajtóban, kirohant.

- És még velem menjek? Higgyek neki? - legyintett lemondóan a nő. - Vagy mégis? Csak én nem ismerem igazán?

András pár napig szinte alig tartózkodott otthon. Bea hiába érdeklődött az iránt, hogy hová jár, mit csinál, a férje nem válaszolt, vagy csak ennyit mondott:

- Gyereket.

- Hülye - ordított rá ilyenkor a felesége. - Kinek?

- Fából.

- Azt képzeled, hogy neked is sikerül elevenné tenni Pinocchiot?

- Ha te nem... - elharapta a mondat végét, hiszen nem tudta, hogy neki, vagy a feleségének nem lehet gyereke. Ígégették egymásnak, hogy elmennek az orvoshoz, de mindketten szörnyen szégyelltek az intim dolgaikról bárkinek is szólni, pedig rengeteg orvos ismerősük, sőt rokonuk is volt.

- Nem mehetünk repülőzni - bújt egy reggel a férjéhez Bea. - Valami mozog a hasamban.

- A szelek! Biztosan olyasmit ettél, amit nem tudtál megemészteni.

- Ostoba! Nem a gyomrommal van baj, sem a beleimmel, hanem... - húzta magához a férfit, és előbb annak a kezét, majd a fülét is a hasához húzta.

- Valóban! - kiáltott fel András hitetlenkedve, és kiugrott az ágyból és úgy, anyaszült meztelenül, kiszaladt a fészerbe. Alig telt el pár másodperc, máris szaladt vissza.

- A gyerek... a bábu... eltűnt...

- Lereszeltem és megettem - nevetett Bea, és a párnája alól elővette a kis fababot. - A kabálám lett, a talizmánom, és mindig, amikor csak egy ujjal is hozzám értél, én az egyik kezemmel tehelyetted őt simogattam.

- És ezért? - hitetlenkedett a férfi.

- Sok minden lehetséges, amit eddig csak babonának véltünk - állította Bea, egyik kezével a férjét, a másikkal a bábút simogatva.

- És mi lesz?

- Vagy fiú vagy lány.

- És ha mindkettő? - nevetett András. - Amilyen szerencsénk van!

- Akkor faragj gyorsan még egy bábút!

András felugrott, és rohant volna kifelé, úgy meztelenül, ha Bea nem dobja utána a fürdőköpenyt.

A baba azonban sehogyan sem sikerült. Pontosabban, nem tudott a ruházatán kívül az arcának különösebb nemi jelleget adni. Pár napig próbálkozott, minden kifaragott fél bábót a tűzbe hajított, majd kelleetlenül, megundorodva önmagától, a tehetetlenségétől, abbahagyta a próbálkozást.

- Csak aztán nehogy ilyen torzszülött legyen - jajgatott Bea, ahányszor csak a férje műhelyébe tévedt.

- Már csak tetőled függ - mondta Andrása sértődötten. - Én elvégeztem a magamét.

- És többet nem tudsz tenni?

Hasonló szóváltások ismétlődtek napokon, heteken, hónapokon át. András végül egyre hosszabb időre távol maradt hazulról. Mindig egy halom könyvvel tért haza. Általában orvosi vagy pszichológiai tárgyú művek voltak. A terhes nők, a kisgyerekek gondozásával foglalkoztak. Bea még csak beléjük sem nézett, akárhogy is ajánlgatta neki a férje.

- Én jobban tudom! Otthon... - de nem folytatta, hiszen otthona szinte nem is volt a gyermekkorában.

Andrást újból látomások, hallucinációk gyötörték. Bea meg állandóan csak a leendő gyerekeire gondolt. Igen, a gyerekeire, mert tudta, hogy nem egy gyerekük fog születni.

- Hová tetted a bábút? - kérdezte András egy reggel, mert hiába kereste azt a felesége párnája alatt.

- Elment.

- Hiszen nem is tud mozogni!

- De én elvittem.

Johannes, aki igyekezett nem kerülni a gazdái szemei elé, mert érezte a feszült hangulatot, egy este morogva beállított Andrásához a szobába, a foga között a fabákkal. A festék lepattogzott róla, a keze, a lába törött, és csupa mocsok volt.

- Bea! Jön a gyerek, ugye? - kiáltotta András ahelyett, hogy a bábót kivette volna Johannes pofájából.

A kutya dühösen rázta, vicsorogva morgott rá, amikor az végül kiesett a fogai közül.

- Féltékeny vagy? Igen?

Johannes mintha bólított volna.

- Én is. Már régóta rám sem néz.

Bea ott állt a küszöbön. Óriási hasát fogta, és fel-felnyögött.

- Hívd a mentőt! - szólalt meg végül.

- Na, mit mondtam!

Azonban nem mozdult, hogy mentőket hívjon, mert a mentőautó ebben a pillanatban állt meg a házuk előtt.

- És... - akadt el a csodálkozástól Bea hangja.

- Megéreztek. Én erősen gondoltam rájuk - kapott András a fejéhez, mintha szörnyű fájdalom kínozná.

- No, hol a kismama? - kiáltott be a nyitott ablakon az autóból kiugró idősebb férfi. - Orvosra is szüksége van?

- Majd a kórházban - vetette oda neki András, miközben Bea már kint is volt, és szállt be az autóba.

- És maga nem jön? - kíváncsiskodott az idős mentős.

- Én itthon jobban figyelemmel tudom követni az eseményeket.

- Ahogy gondolja - mondta még az idős férfi, és máris indultak.

- Johannes, most szülni fogunk - simogatta meg a kutya hátát.

Johannes is mintha kissé nyugtalan lett volna, mert annak ellenére, hogy a gazdája mellett feküdt, többször idegesen felnyüszített, és ilyenkor a fejét is felkapta, és a fülét hegyezte.

- Hallod a gyereksírást? - nevetett András. - Én nem hallok még semmit, bár nagyon is koncentrálok.

Mindketten elaludtak. András másnap nem emlékezett semmire, és idegesen kereste az egész házban, az udvaron, a feleségét, sőt a közvetlen szomszédokhoz is bekiabált napjában többször is, de azok semmit sem tudtak mondani neki. Végül bement a szobájába, maga elé tett néhány könyvet, de hiába próbált olvasni, az agyával felfogni semmit sem volt képes.

Johannes sem volt sehol. Biztosan együtt mentek el, gondolta. De ilyen hosszú időre? Megfájdult a feje, mindkét karja elzsibbadt, és a lábába többször is görcs állt be, azonban továbbra is ott ült az íróasztalánál és a könyveket lapozgatta, bár továbbra sem értett semmit. Mintha valaki kopogott volna. Kiment ajtót nyitni. Csak Johannes volt az. Kimerülten, mocskosan, és bizonyára éhesen jött haza, mert azon nyomban az edényéhez rohant. Néha fellest a gazdájára, aki tanácstalanul állt mellette.

- Miért nem tudunk elbeszélgetni? - simogatta meg a kutya fejét. - Kinek kellene megtanulnia a másik nyelvét? Neked az emberi nyelvet, vagy nekem a kutyák nyelvét? - gondolkodott hangosan, és a kutya, mintha megértette volna, boldogan vakkantott egyet-kettőt, és az ajtóhoz sietett. Ott megállt és visszanezett a gazdájára. Amint az elindult utána, boldogan felugatott, mintha csak azt monda volna: „Gyere, elvezetlek valahová.”

- Elvezet valahová - értette meg András a kutya ugatását. - És hová? Ho-vá? - kérdezte szóttagolva, és már szinte az is vakkantásnak hangzott. Bizonyára Johannes is annak értelmezte, mert megint vakkantott párszor.

- Hi-szen me-gyek - mondta András. Ez is vakkantáshoz hasonlított. A kutya, hallva ezeket a hangokat, megnyugodott, és egyenesen ment az utcán, még csak hátra sem fordult, mert értette, nem is érezte, hanem értette, hogy mit mondott neki a gazdi.

Az egyik utcasarkon néhány, különböző fajtájú kutya tűnt fel. Johanneshez mentek, mint az emberek, amikor a barátjukkal találkoznak. Halkan pár szót váltottak egymással. Igen, András megértette a kutyák szavát, és elcsodálkozott.

- Ilyen egyszerű lehet ez? Akkor miért nem próbálnak mások is elbeszélgetni az állataikkal?

Johannes hátrafordult:

- Mert a kutyák sem akarnak beszélni - jelentette ki. - Ők azt hiszik, hogy nem lehet közös témájuk, és ezért nem is törik magukat - magyarázta a kutya a gazdájának. A többi kutya érdeklődéssel figyelte őket, de láthatólag semmit sem értettek meg, sőt megrémítette őket az a tény, hogy egy kutya egy emberrel, szerintük egy alsóbbrendű lényel, egyáltalán szóba áll. Johannes megvetően rájuk nézett, párat vakkantott, mintha felvilágosítaná őket. Ezt azonban András nem értette meg.

„Talán a kutyák is több nyelven beszélnek” - gondolta, de később megbizonyosodott arról, hogy ő nem értette a kutyájának a szavait, csupán beleképzelte valamit az ugatásba. Ennek ellenére szófogadóan követte.

Johannes most is büszkén lépdelt előtte. Mögötte egy egész kutyafalka, és leghátul egy férfi.

A járókelők, a szemben jövők már messziről kitértek előlük. Láthatólag megrémültek a rengeteg kutyától, és nem értették, hogy András mit keres köztük. Ha az egyik kutya az övé, akkor miért nem kergeti el a többi - csodálkoztak, de senki sem tette fel ezt a kérdést öneki. Minek? Lassan már ő is kutyához lesz hasonlatos, hiszen vakkantgat - jegyezték meg egymás közt.

András, a szokásához híven most sem törődött a járókelők megjegyzéseivel, meglepett tekinteteikkel, de mint általában, most is azoknak lett a terhére ez a különös ember, aki ahelyett, hogy emberekkel, barátokkal, akár részegekkel, venné körül magát, kutyákkal, sőt korcsokkal társalog. Ők azt is hallották, amit András ki sem mondott. Egy férfi egy út menti fáról letört egy gallyat és szétkergette a kutyákat. Egyedül Johannes nem mozdult a helyéről, de a gazdájához hasonlóan ő sem fordított figyelmet a betolakodóra.

Mentek, mendegéltek, most már csak kettesben. Johannes az egyik utcasarkon bevárta a gazdáját. Ismét vakkantott valamit, és szaladni kezdett. András is meggyorsította a lépteit, mert megpillantotta az utca végén a teret, és a tér fáinak között a hatalmas épületet, amiről tudta, hogy kórház.

Több, hozzá hasonló magányos férfi gyülekezett már a kórház előtt. Egyesek idegesen járkáltak fel-alá, mások lelkesen magyarázgattak valamit egymásnak, de voltak olyanok is, akik magukba süppedve egy padon ültek, egymás mellett, de egymáshoz nem szóltak.

„Szegények, biztosan nem sikerült a szülés” - gondolta András, és tanácstalanul megállt a csoportok között, mintegy semleges helyen, hiszen ő még semmit sem tudott. Johannes ránézett, majd mindenkit körbeszaglászott. A férfiak nem törődtek vele, hiszen saját gondolataikkal, gondjukkal, örömükkel voltak elfoglalva. Végül odament a gazdájához és annak a nadrágszárát elkapva, a padhoz húzta. Az ott ülő férfiak kissé arrébb húzódtak, hogy helyet szorítsanak neki, de egyikük sem szólt hozzá. András nyugtalanul foglalt helyet, és ő is a gondolataiba merült.

„Valami baja lett Beának vagy a gyerekeknek vagy...” - jajongott egész belseje, de a kutyája vidáman vakkantgatott és a farkát csóválta. A mellette ülő férfiak fejcsóválva nézték az állatot, majd végül az egyikük Andrásához fordult:

- Magának is...

- És mennyi? - vágott a szavába egy másik.

- Nekem már kettő van, és most... - jajdult fel a harmadik.

András együttérzéssel nézett rá. Lehet, hogy mindjárt őt is sajnálni fogják. De nem szólt, hiszen még semmit sem tudott. A kutyájának nem tetszett a hallgatás, nedves orrával dühösen lökdöste a nadrágból előbukkanó bokáját.

- És a kutya milyen boldog... - mondta az első férfi.

- Ha tudná... - szólt a második.

- Az enyém nem tudja még - mondta a harmadik. - De mihelyt meglátja, biztosan mélabús lesz, mert mindig megérzi, hogy egy kicsit, legalábbis egy kicsit, mellőzik.

- Persze, hiszen maga a gyerekekkel lesz ezután elfoglalva... - mondta András majdnem sírós hangon, mert arra gondolt, hogy mi lesz övele egyedül.

- A gyerekekkel? - nevetett fel egy fiatal férfi, aki most lépett oda hozzájuk. - De még mennyire! Pláne, ha az anyjuk...

- Miért, mi van vele? - kérdezte idegesen az, akihez szóltak.

- Semmi. Már unja a fekvést. Az előbb láttam, hogy ott sétál a feleségemmel, és egyikük sem törődik a gyerekekkel.

András fülelni kezdett. Tehát mégsem olyan nagy a baj. Lehet, hogy császármetszés volt, vagy ikrek, akik közül csak az egyik maradt életben.

Ebben a pillanatban nyílt a kórház ajtaja, és egy ápolónő András nevét mondta. András felugrott. Idegesen, mert a nőnek sem az arcáról, sem a hangjából nem tudta kiolvasni, hogy mire is számíthat.

Johannes megelőzte. Az ápolónő alig tudta elállni az útját.

- Majd ha meglátod őket, nem leszel ilyen vidám... nem fogod tudni, hogy kihez is szaladj.

- Kihez? - kérdezte vissza András.

- Maga még nem tudja?

- Honnan tudnám, hiszen csak most jöttem ide, pontosabban, a kutya hívott ide.
- Akkor ő már biztosan érzi, hogy mi vár rá - nevetett fel a nő. - Csak aztán nehogy túl féltékeny legyen!

András türelmetlenül várta, hogy az ápolónő végre Beáról és a gyerekről szóljon neki.

- És nekem nem mond semmit?
- Hiszen mindaddig magával beszélek.
- A kutyámmal - dühöngött már András. - De a feleségemmel és a gyerekekkel mi van?
- A gyerekekkel? - mosolygott a nő. - Miért nem tudja használni a többes számot?
- A gyerekekkel? - lepődött meg még jobban. - És fiú meg lány?
- Két fiú és egy lány - mondta az ápolónő, és Andrásához ugrott. Belekarolt a férfiba. - No, nem kell azért annyira megijedni, nem nagyon sírósak.
- A zaj, a lárma engem nem érdekel, sőt ellenkezőleg - mondta András, amikor már kissé magához tért. - Csak, ha megnőnek...
- Akkor nagyok lesznek - nevetett a nő. - De már hozzák is őket.

Bea mosolyogva állt az ajtóban egy-egy gyerekekkel a két karján. A harmadikat az egyik barátnője tartotta, aki valamilyen csodás módon tudomást szerzett a dologról.

Johannes boldogan felvakkantott, a gazdasszonyához szaladt és megnyalta a három csöppség arcát.

- Elfogadta őket - mondta boldogan az ápolónő.

A három kisgyerek nem ijedt meg a kutyától, biztosan még nem is tudták, hogy mi ért hozzájuk.

András büszkén kihúзва magát haladt el a pad előtt, ahol az előbb ült. A férfiak összesúgtak, és mintegy jelszóra egyszerre felugrottak.

- A mieink is jönnek már? - kérdezték egyszerre.
- Öltözködnek - nevetett rájuk boldogan Bea. - Van akinek kettő, de olyan is van, akinek négy született.

A férfiak a hírtől lesújtva ültek vissza a padra, és tovább gondolkodtak azon, hogy kinek mennyi gyereke születhetett.

András, Bea, a barátnője a gyerekekkel, halkán beszélgetve, lassan mentek. Johannes, hatalmas testét meghazudtolva, vidáman ugrált körülöttük.

András megnyugodott. Már nem kínozza a csend, hiszen csend egyáltalán nem volt náluk. Hol az egyik, hol a másik, hol a harmadik, néhányszor mind a három gyerek egyszerre, bömbölt. Ha éhesek voltak, ha nedves volt a pelenkájuk, ha nem tudtak aludni, vagy ha egyedül voltak. Hiába próbáltak a szülők a kedvükben járni, a saját belátásuk szerint, a gyerekeknek semmi sem tetszett, és semmit sem tudtak közölni velük, habár néha észrevették, hogy más-más hangszínen sírnak.

- Talán ebből megérthetjük őket? - tette fel előbb csak magának, majd a feleségének is, a kérdést András. Tanulmányozni kezdte a sírásukat, annak hangszínét, ritmusát.

- Nem, ez nem olyan, mint a kutyaugatás - nevetett Bea, akinek a tudomására jutott, hogy András el-elbeszélget Johannesszel.

- De én meg fogom fejteni - mondta András magabiztosan.

És tényleg. Hamarosan, amint meghallotta valamelyik kicsi sírását, azonnal tudta, hogy mi a baja, és annak megfelelően vagy száraz pelenkát vitt, vagy langyos tejet, vagy magához vette és ringatni kezdte, vagy éppen még Beára is ráparancsolt, hogy menjen ki abból a szobából, ahol a gyerekek vannak.

- Te is kezdj el sírni - nevetett a nő.

- Nem, ők már a beszédünket megértik - volt most is biztos a dolgában.

- Arra még sokat kell várni.

András pár hétig szinte tudományosan vizsgálta a gyerekeket. Arra volt kíváncsi, hogy hogyan is fejezik ki magukat, és hogyan értik meg a környezetüket, a szüleiket a még beszélni nem tudó csöppségek. Különböző fitorokat vágott előttük, különböző, az értelmes emberek számára artikulátlan hangokat hallatott. És mindent felvett magnetofonszalagra, videoszalagra, majd a hosszú téli éjszakákon át azokat tanulmányozta és feljegyzéseket készített magának.

- Úgy gondolom, hogy hamarosan meg fogom fejteni a rejtélyt... szerintem az állatok is gyerekek... értelmileg még nem érték el az emberi szintet... ennek ellenére egymással és a gazdáikkal meg tudják értetni magukat - magyarázta minden érdeklődőnek, mert egyre többen keresték fel, és legújabb kutatásainak az eredményei felől érdeklődtek. Többször külföldről is kapott levelet ebben a tárgyban, hiszen néhány országban már régóta vizsgálgatják az állatok kifejezőmódja és a gyermekek beszéde közötti összefüggéseket, hasonlóságokat.

Kutatásaiba mélyedve, különösen, amikor a gyerekek már kezdtek csúszni-mászni a padlón, András nem törődött az ikrekkel. A gyermeknevelés minden terhe így az anyjukra nehezedett. Bea azonban túrt. És egyre gyakrabban látogatták meg a barátnői, akikről eddig András nem is tudott. Eleinte büszkén mutogatta nekik a filmeket, de hamarosan ettől is elállt és, mint régen, megint csak magának kezdett élni. És amikor nem nézte a filmeket, nem vizsgálta a kérdést, nem írt, újból kezdte kínozni a csend. Egyre többet fuldoklott, ha teljes csend honolt körülötte. A mellét nyomta, a torkát szorongatta valami. Ilyenkor igyekezett a lehető leghangosabbra állítani a rádiót. Akkor a felesége dühösen szólt rá, hogy nem hagyja aludni a gyerekeket.

- Gyerekek? Micsoda gyerekek? - kérdezte értetlenkedve. - Hiszen csak a filmjeimen vannak gyerekek.

- Te nem hallod a sírásukat? A gügyögésüket?

- Csak amikor a filmeket nézem.

Bea vállat vont és hangosan becsapta András szobájának az ajtaját, de a férje, mintha azt sem hallotta volna, mert azon nyomban odaszaladt a rádióhoz, és ismét a legnagyobb hangerőre állította be. Ekkor elmúlt a szorítás a torkán, a melléről is leszállt az a valami vagy valaki, amitől a nyomást érezte. Boldogan járkált a szobájában és fel-felnevetett:

- Még hogy gyerekek? Hiszen itt nincsenek gyerekek - mondta néhányszor, de azért meg akart bizonyosodni arról, hogy épelméjű-e még, ezért kikapcsolta a rádiót, és óvatosan kilopakodott a folyosóra. Megállt a másik szoba nyitott ajtajában. És tényleg! Nem hitt a szemének, két

kisfiú és egy kislány csúszkált, mászkált a padlón. Mellettük ott ült Bea egy nővel, akit a férfi eddig nem látott.

- Nem vagy egyedül?

- Bemutatom Évát - ugrott fel Bea és a másik nő.

- Ezek az ő gyerekei?

- Még mindig nem ismered meg őket? - kérdezte Bea ijedten, és sokatmondóan Évára nézett.

- Valahol már láttam őket, igaz, de azok kicsik voltak, kiságyban feküdtek.

- Ezek azok! A mieink!

András vállat vont és nem várva meg, hogy Éva mondjon neki valamit, óvatosan, mint ahogy jött, visszavonult.

Ledobta magát az ágyra és próbált visszaemlékezni. De semmire sem emlékezett. Bekapcsolta a videót. Láta a kisgyerekeket és saját magát, de semmiféle összefüggést sem vett észre a filmen látható kisgyerekek és a másik szobában csúszó-mászó gyerekek között. Kikapcsolta a készüléket.

- Gondolkozni! Emlékezni! - szinte kiáltotta, és a halántékát dörzsölte.

Azonban csak szeretett volna gondolkodni és emlékezni, mert akármennyire is erőlködött, semmi sem jutott az eszébe, sem a múltjából, sem újabb gondolat nem hasított az agyába. Pontosabban: valami belehasított. Éles, eddig nem ismert fájdalom. Felugrott. Körülnézett. Semmit sem látott. A szemét dörzsölte, mert azt hitte, hogy megvakult. De nem. Sötét volt, csak egy irányból látott vékony fénycsíkot. Talán az ajtó résén át? De nem, mert amint arra haladt, ahol az ajtót sejtette, az a fénycsík távolodott, és ő egyre csak lépkedett, lépkedett, és az útjának sehol sem volt vége. Nem a sötét és a távoli fénycsík távolodása idegesítette, hanem az őt körülvevő csend. Egy parányi neszt, zizegést sem hallott. Megsüketült? A fülét dörzsölte, a fülcimpáit cirógatta, de semmit sem ért el vele. A csend egyre mélyebbnek tűnt neki, és a fénycsík egyre távolabbinak, pedig állandóan lépkedett.

Megállt, mert valami kuncogásfélét hallott, és erős fény hasított a szemébe.

- Mintha gyalogolnál - hallotta fölőle hajló felesége hangját. - A lábad megállás nélkül lépked, pedig te magad az ágyban fekszel. És a füledet morzsolgatod - nevetett a nő. András még mindig nem tért teljesen magához, vaksin pislogott, és a fülét is tovább dörzsölte.

- Hangok, hangok - jegyezte meg végül egész halkán, majd egyre hangosabban. - Hangot hallok, hangot! Tehát nem vagyok süket... és látok, látok... nem vakultam meg!

Felugrott.

- És tényleg, járnai is tudok!

- Talán...

Félbeszakította a feleségét:

- Igen, megbolondultam, igen! - ordította. - Már én is tudom, hogy nem vagyok süket, nem vagyok vak, de bolond vagyok. Igen, bolond! - kiabálta.

A gyerekek kíváncsian dugták be az ajtónyíláson a fejüket. Ijedten nézték az apjukat.

- És ezek kicsodák? Hol szedted fel őket? - támadott Beára. - Minek vannak itt idegen gyerekek?

- Idegenek?

- És ezek itt... honnan van itt ennyi könyv és ennyi újság és ennyi levél? - kiáltozott tovább, és a polcokról, az asztalról, az asztalfiókokból dobált ki mindent a padlóra és ugrált rajtuk.

Bea még mindig csak nevetett, a gyerekek azonban ijedten felsírtak, és az anyjukhoz szaladtak, hozzábújtak és mögüle lesték tomboló apjukat.

- Minek nekem mindez? Minek?!

- Hiszen te kérted ezeket! - mondta Bea szelíden, azonban nem érte el a célzott hatást, mert a férfi csak még jobban haragra gerjedt.

- És... és te... és ti kicsodák vagytok?

- Tényleg nem ismered meg őket?

- Téged már láttalak valahol, valamikor, sőt ha jól emlékszem, ugyanebben a lakásban laksz. Néha főzöl nekem - mondta kissé halkabban, és már egy helyben állva. - De ezeket a szörnyeket sohasem láttam... vagy mégis?... De akkor nagyon kicsik voltak... most pedig óriások. - Lehajolt és mintegy alulról szemlélte őket. - Igen, óriások! És én ilyen kicsi vagyok!

Elhallgatott. A fejéhez kapott. A halántékát dörzsölgette, majd lecsukta a szemét. Így állt néhány másodpercig.

Amikor újra kinyitotta a szemét, egyedül volt a szobában, a széthányt irományok, könyvek közepette. Idegesen nézett körül, majd az ajtóhoz szaladt, egy rántással feltépte, és kikiáltott:

- Bea... Bea! Miért engedted be ide a gyerekeket? Mindent szétdobáltak! Most aztán szétválogathatom és elrendezhetem mindezt még egyszer. Még jó, ha nem tépték össze a legfontosabb leveleimet, a szerződéseket. - Lehajolt, és lassan kezdte felemelni és az íróasztalára tenni a könyveket. Lassan bele-belelapozott egyikbe-másikba, elgondolkodott, majd egy újabb könyvet vett fel a padlóról, de mivel már nem fértek egymás mellé. Dühösen visszadobta a padlóra, majd az összest leseperte az asztalról és megint, mint már oly sokszor, a könyvekre ugrott és taposta azokat, egyre vadabb táncot járt rajtuk. És közben hangosan ordította.

- Akarsz valamit? - lépett be óvatosan a felesége, de megpillantva a férjét, aki továbbra is őrjöngve ugrált, toporzékolt, és ordibált, rémülten kihátrált és becsapta maga mögött az ajtót.

Pár napig tartott ez a színjáték, kisebb-nagyobb megszakításokkal, amikor a férfi bizonyára fáradtan pihent. Majd teljes csend következett. Sem Bea, sem a gyerekek nem mertek benézni Andrásához, de újabb néhány nap elteltével megelégtették a csendet, sőt idegesek is lettek, hiszen nem is látták eltávozni.

Bea gyors elhatározással felrántotta a férje szobájának az ajtaját. A küszöbön megdermedt. Minden a legnagyobb rendben volt. A könyvek a polcokon. Az íróasztal teljesen üres. Az ágy megvetetlen. A szőnyeg a padlón simán feküdt, és tisztán, mintha éppen csak most hozták volna a boltból. Az ablak csukva volt. A szék is a helyén állt. Mintha már pár napja, sőt régebb óta senki se járt volna a szobában. Csak a naptár tűnt el a falról. Így Bea nem tudta megállapítani, hogy András mikor járt itt. A szekrényhez ment. András ruhái egytől egyig ott voltak. Szintúgy a cipői. Az ágy mellett ott látta a papucsot, a párna alól kilátszott a pizsama széle.

Bea értetlenül állt. Pár másodperc múlva a telefonhoz ment. Fel akarta emelni a kagylót, de az nem mozdult, mintha leragasztották volna. Kíváncsian kezdte kihúzogatni az íróasztalfiókokat. Üresek voltak. Sehol semmi nyom. És András sincs sehol.

Kiment. Körülnézett az udvarban. Elsétált az utcán a legközelebbi sarokig.

Sehol senki.

Visszament a házba. András szobájába. Minden változatlan. Tehát eltűnt.

Néhány napig hiába várták haza. Sem telefonhívás, sem levél, sem üzenet valakin keresztül.

Végül bejelentette a rendőrségen, hogy eltűnt a férje. Nagy erővel indult el a nyomozás. Az Interpol is nyomozott. Hiába. A szoba állandóan zárva volt. Az ablakon a redőnyök is le voltak eresztve. A szomszédok kerülni kezdték a titokzatos házat, ahonnan idővel Bea is elköltözött a gyerekekkel. Az udvart lassan benőtte a gaz. Egyes gyerekek azt rebesgették, hogy az elhagyott ház lehúzott redőnye résein át néha világosság szűrődik ki, és olykor vad zene rázza meg az egész környéket, amiből olykor-olykor felhangzik egy férfi hangja:

- Nem akartátok elhinni, hogy az vagyok, ami vagyok, most azt hiszitek, hogy nem vagyok, pedig vagyok...

VÉGE

MINDENÜTT VAGYOK, DE SEHOL SEM VAGYOK, ITT IS VAGYOK, OTT IS VAGYOK

KISREGÉNY

„Sötét az ég, mintha nem is lennének csillagok. Vagy én nem látok semmit? Csak az ismeretlen érzékelem?” - gondolta János, amint a falu főutcáján baktatott.

- Jó estét - hallotta valaki hangját.

- ...stét! - dünnyögte, bár senkit sem ismert. Sohasem járt erre. Véletlenül keveredett ide.

„Véletlenül?” - rémlett fel egy ismerős hang. - „Te akartad. Egész életedben csak erre vágytál” - súgta az előbb hallott hang.

- Én akartam? Erre vágytam? - kérdezte hangosan önmagától.

- Keres valamit? - szólt oda egy nő. - Vagy valakit?

- Nem - mordult röviden. - „Mi köze van hozzá, hogy keresek-e valamit vagy valakit. Ilyenek a falusiak? Mindenbe beleütik az orrukat?”

Kanyargó utca. Forgalom szinte semmi. Csal elvétve halad el mellette egy-egy autó. A kormánynál ülők szinte mind kiintegetnek neki, vagy csak bólintanak mosolyogva.

- Hány óra? - állította meg az egyik kertkapuban egy idős néni.

- Hat óra lehet, úgy gondolom.

- Nézze meg a toronyórán!

- Nem látok el odáig.

- Pedig még fiatal... amikor én ilyen fiatal voltam, mint maga most...

János szótlánul ment tovább. Az öregasszony hosszan nézett utána és rosszallóan megjegyezte:

- Biztosan városi, csak ők ilyen nevetlenek - hallotta. Szeretett volna visszaszólni, de csak legyintett. Talán megszokja.

Már harmadszor haladt végig ugyanazon az utcán, mégsem bukkant rá a kis házra, pedig milyen jól tájékozódott a nagyvárosokban. Nem csak itthon, de külföldön is.

- Nem Moszkvában vagy, sem Varsóban, de még csak Vilniusban sem - csipogta egy vékony hang valamelyik fakerítés mögül.

Megtorpant. Némán várta a folytatást, de semmi sem mozdult, senki sem szólalt meg a kerítés mögött, csak egy kerékpáros suhant el szinte hangtalanul a kocsitúlsó szélén. János felnézett az égre, meglepetten vette észre a holdat, bár egész eddig természetellenesen sötétnek tűnt neki az este. Lassan a csillagok is feltűntek, amint a hatalmas felhőt elsodorta előlük a szél.

- Ez nem Budapest, hihhi - viháncolt az imént hallott hang, de János hiába nézelődött jobbra-balra, előre-hátra, senkit sem látott, a helyéről azonban nem mozdult. A szomszéd ház ablaka kinyílt és egy idős férfi kihajolt:

- Mit leselkedik? Nem szégyelli magát? - kiáltotta. - Azonnal tűnjön el!

- Mi bajod van vele? - hallatszott az udvarról egy fiatal lány hangja. - Biztosan idegen, és nem tudja, hogy merre menjen tovább. Lehet, hogy nincs is szállása, ugye? - ez az utolsó szó már Jánosnak szólt, de ő nem felelt, lassan hátat fordított és indult visszafelé.

- Látod, csak leselkedett! - mondta a férfi.

- Hogyhogy leselkedett? Még csak rá sem nézett a házakra, hol az utat, hol az eget figyelte - védte a lány.

- Hihhi - viháncolt a vékony csipogó hang tulajdonosa.

- Csend legyen! - támadott rá János. - Ahelyett, hogy segítenél, mindenkit csak kinevetsz, gúnyolódsz. Vigyázz, még elkaplak, és akkor véged lesz.

- Engem elkapsz? Hihhi! - hangzott most a magasból.

János önkéntelenül felemelte a fejét. Most sem látott senkit, de úgy tűnt neki, hogy valaki a tarkójához ért. Megborzolta a haját. Odakapott.

„Csak a szellő” - gondolta.

- No, megtalálsz? ... Azt sem tudod, hogy ki vagyok? - majd ismét, csak egy kis szünet után tette hozzá: - Pedig jól ismeresz engem... jól... jóóóól - távolodott egyre a hang.

- Mutasd meg magad!

- Azt már nem! Ha látni akarsz... de nem, ezt sem árulom el. Magadnak kell rájönnöd.

Jánost már többen is nézték az ablakokból, ő azonban mit sem törődött ezzel. Még egyszer körülnézett és befordult a legközelebbi kis utcába. A kerítést kereste, az egyszer látott kerítést... csak lépkedett, gépiesen, egy irányba. Hol jobbra, hol balra fordult, megint kijutott a széles, aszfaltos útra, majd megpillantotta maga előtt a templomot. A buszmegállóban álltak néhányan, de még csak rá sem pillantottak, amint tanácstalanul megállt és körülnézett.

- Bocsánat - fékezett le mellette egy motoros - jó irányban megyek...

János meg sem várta, hogy az érdeklődő befejezze a mondatot.

- Mást kérdezz, én még csak azt sem tudom, hogy hol vagyok, nem hogy bárkit is útba igazíthassak.

A motoros megvonta a vállát, elmosolyodott, és egy nőhöz fordult, aki éppen akkor lépett le a járdáról.

János már nem figyelte őket. Továbbment. Megkerülte a teret és visszaért a templomhoz, de ekkor senkit sem látott.

- Elment a busz? - kérdezte hangosan önmagától. - Biztosan el - felelte szintén hangosan. - Akkor mire várok? Kire várok? - nézelődött tanácstalanul.

- Tudod már, hogy ki vagyok? - szólalt meg a csipogó hang egészen mellette, azonban most sem látott senkit. - Ki vagyok, ki vagyok... ki... - úszott a hang a föld alá.

János bal lábbal megkotorta az esőtől nedves földet, bár tudta, hogy ott semmit sem találhat.

„Ha mégis?” - kérdezte csak ajkmozgással, némán. Megint érezte a különös, nedves tapintást a tarkóján, de hiába kapott azon nyomban oda, semmit sem érintett, csak a saját haját.

- Valami baj van? - lépett hozzá egy fiatal férfi. - Rosszul érzi magát? Már pár perce figyelem. Olyan különösen viselkedik.

- Á, semmi - mondta kissé dühösen, hogy megint felfigyeltek rá. Pár pillanat múlva azonban lehiggadt és magyarázkodni kezdett.

- Tudja, az életemben először vagyok itt, és úgy veszem észre, hogy eltévedtem - felnevetett. - Eltévedtem ebben a pirinyó faluban, pedig oly sokat kóboroltam már több nagyvárosban, ahol mindent megtaláltam kérdezősködés nélkül, és... - már majdnem az idegen hang láthatatlan gazdájáról szólt, de elszégyellte magát.

- Én pedig a nagyvárosokat nem tudom elviselni. Hallva a nagy zajt, látva a tömeget, azonnal elvesztem tájékozódó-képességemet - magyarázta a fiatalember. - Melyik utcát keresi? Elkísérem.

- Nem tudom az utca nevét.

- Akkor kit keres?

- Az illetőt biztosan nem ismeri, alig két hete lakik itt.

- Itt lakik? Ideköltözött? Házát vett? Kiét?

- Azt sem tudom. Mindez olyan váratlanul ért. Meghívott, majd felszállt velem a buszra és elhozott a házába - magyarázkodott János.

- Milyen az a ház? Van valamilyen különös ismertetőjele? Túl nagy ablaka? Túl kicsi? Esetleg emeletes? - kíváncsiskodott az idegen.

- Mint minden második ház itt az utcákban. Sem nagyobb, sem kisebb, sem jobb, sem rosszabb - védekezett. - De eredjen, mert jön a busz. Majd még biztosan találkozunk.

- Remélem - intett a fiatalember és felugrott a buszra.

- Okosabb lettél? - szólalt meg ezúttal sajnálkozóan a gazdátlan hang. - Mindig ilyen voltál. Csak te és te! Senkitől sem fogadsz el segítséget, és senkinek sem segítesz.

- Árudd el, ki vagy, és honnan beszélsz?

- Idővel magad rájössz, de menj már, próbáld megtalálni a házat! Azt a házat, ami sem nagyobb, sem kisebb, sem jobb, sem rosszabb, mint a többi, ahogyan az imént mondtad. Csak arra vagyok kíváncsi, hogy hogyan találod meg.

- Megtalálom! Meg kell találnom!

Hosszan barangolt a kis utcákban, meg-megállt az utcasarkokon.

- Már azt hittem, hogy visszamentél Pestre - figyelt fel egyszer a felesége hangjára.

- Honnan kerülsz ide? - lepődött meg. - Nem vagy otthon?

- Itthon vagyok! Nézz csak a hang irányában!

Csak ekkor figyelt fel, hogy a nő az alacsony deszkakerítés fölött dugja ki a fejét.

- Hol csatangoltál eddig?

János szégyellte bevallani, hogy eltévedt.

- Ismerkedtem a faluval.

- Ilyen sokáig?

- Nem tudod, hogy itt minden öregember megállítja az idegeneket, kikérdezi, hogy honnan jöttek és miért.

- Pedig te nem igen állsz szóba ismeretlenekkel - szakította félbe.

- Itt kellett beszélnem, akartam vagy nem - magyarázta, miközben óvatosan kinyitotta a rozoga kaput.

- Mégis hazataláltál, hihhi! Én irányítottam a lépteidet - csipogta a fülébe a láthatatlan hang.

Zavarta a csend, a sötét. Belefájdult a feje. Indulása előtt félt az idegen lakástól. Sohasem tudta elviselni a hirtelen változást, habár várta, kívánta, és örökös helyváltoztatásra, más és más, ismeretlen emberek látására vágyott, de mihelyt csak becsukódott mögötte a szoba ajtaja, ahol először volt, szinte elkábult, majdnem elájult. Szédült, majdhogynem az eszméletét veszítette. Hiába kapcsolta be a rádiót, nyitotta ki az ablakot, hogy beszűrődjön az idegen város zaja.

„Idegen Vagyok. Mit keresek itt? Kinek van itt rám szüksége?” - tolongtak olykor agyában a kérdések, most azonban nem a csend, a sötét idegesítette. Felgyújtotta a villanyt, bekapcsolta a rádiót és azon nyomban megkönnyebbült, megnyugodott.

„Hiszen itt már voltam. Valamikor. Nagyon régen. Talán egy korábbi életemben” - szinte hallotta a gondolatait.

A felesége a konyhában tett-vett. Nem, nem az ő jelenléte adta Jánosnak a megnyugvást. Az egymástól külön eltöltött néhány hónap alatt szinte meg is feledkezett arról, hogy nő. Valahol az agya mélyén rejtőzött egy kifakult régi családi fénykép, amin ő volt a feleségével meg a gyerekeivel. Sápadt, kopott, elmosódott alakok az időragta fotón.

- Mégis itt vagyok! - mondta hangosan talán azért, hogy a nő is meghallja, de az nem figyelt fel, vagy nem jutott el a füléig a hang.

Leoltotta a villanyt, kikapcsolta a rádiót. Ismét borzalmas csend és sötét ölelte át, mintegy sírban érezte magát.

„De hozzá kell szoknom” - szuggerálta magát. - „Hozzá kell szoknom!”

- Hozzá - csipogta a láthatatlan.

- Van itt valaki? - kiáltott fel János. - Ha itt vagy, mutasd magad!

- Mit kiabálsz? - lépett be a felesége. - Ki lenne itt?

- Valaki szólott hozzám.

- A sötét és a csend, mint mindig - nevette el magát a nő, és kiment.

- Senki sem hiszi el, hogy valaki beszél veled. Hihhi...

Ott hangzott az agyában. Előbb a sötétben csapkodott két karjával. Meresztette a szemét, hegyezte a fülét. Semmit sem észlelt, semmit sem érzett, de az agyát valami szűként rágta, valami dobolt a dobhártyáján. A szemét lehunyta, mert titokzatos fénysugár hasított belé, bár mindenütt sötét volt.

„Sötét, sötét, csend, csönd... tűnj el innen” - hajtogatta magában, és tényleg, autók fékeztek, vonat kerekei dübörögtek a hídon, valaki énekelt, valahol gitározta, és egyszerre sütött a nap meg a hold, de az utcán égtek a lámpák is. És mintha bebújt volna melléje a paplan alá, bár nem látott senkit, semmit sem hallott. Csupán a hatodik érzéke sugallta ezt. Ijedten félrehúzódott előbb, majd felugrott. A villanykapcsolót kereste, de az is eltűnt. Csak az ablakon át beszűrődő fényt látta, a hangokat hallotta, mégis minden sötét volt, és csend honolt körülötte.

„Abszurdum” - gondolta. - „Világos sötét, zajos csend.”

- Hová kerültem? - kérdezte hangosan, választ azonban nem kapott. Egy váratlan lökés következtében ismét az ágyon találta magát, s az arcát mintha békaláb simogatná. Az utcán leálltak az autók, elhaladtak a vonatok, eltűnt a nap meg a hold, csak a békaláb simogatta, cirógatta, és a madárhangú valami csipogta közvetlenül a füle mellett:

- Mégis eljöttél, hihhi!

- El, eljöttem - horkantotta, és mély álomba merült.

Egy kis faluban járt, de nem ott, ahová megérkezett. Itt nem voltak sem kikövezve, sem aszfaltozva az utak, hol porban járt, hol sárban, tócsákon át gázolt.

- Maga Palira hasonlít. A fia, ugye? - kérdezte egy öreg, fejkendő asszony.

- Á, dehogy, a Péter unokája - kiáltotta át a szomszédból egy öregember, aki a hatalmas diófának támaszkodva nézte az utcát.

- Már régen nem voltál erre - ugrott elébe az egyik utcasarkon egy vele egyidős férfi.

János vállat vont, szótlánul ment tovább.

Egy alacsony kerítésen át kiszökött egy kiscsikó. Az anyja ijedt tekintettel követte, majd elszakította a láncot, amivel a gazdája egy oszlophoz kötötte.

Kutyakölykök bújtak át egy drótkerítés alatt, a lába előtt hemperegtek, és a nadrágszárát kezdték el kapkodni.

Az út szélén akácok és eperfák álltak, a házak fölé ecetfák borultak. Itt-ott pár bodza lengette az ágait.

Egy tornácos ház elé ért, hatalmas udvara volt. Telis-teli szőlővel, volt egy kis veteménykert, ahol a kútgém ágaskodott. Néhány virágágyásban tátika, hortenzia, ibolya, és egészen a fal tövéből hatalmas tormalevelek hajoltak a virágok fölé.

A ház mögött malac rőfögött, tyúkok kodácsoltak.

- Ne menjetek ki az útra! - szólt utánuk emberi hangon a kakas.

A ház, udvar, virágágyás, kert, minden elhagyottnak látszott. János megállt az ablak előtt, miután meggyőződött róla, hogy senki sincs a közelben, két kezét a halántékához téve az üveghez hajolt, belesett. Belátott a konyhába, ahol a fekete tűzhely előtt egy zsámolyon idő-

sebb nő ült, kukoricacsumákat dobált a tűzre. Mellette egy négy-öt éve körüli kislány guggolt és a lángokat nézte.

Ekkor nyílt az ajtó, amin egy idősebb, bajszos férfi lépett ki egy nyolc-kilenc év körüli komoly kisfiúval.

- Ki leselkedik az ablakon? - kérdezte a kisgyerek a nagyapját. - Amikor kijöttünk, láttam. Mintha én lettem volna, csak sokkal öregebb.

- Te? - nevette el magát a férfi. - Hiszen itt vagy te énvelem - a biztonság kedvéért a fiú keze után nyúlt, de csak a levegőt érte.

- Jancsi, Janika, hol vagy? - kiáltott fel meglepetten és ijedten. - Még ilyet!

János elhúzódott az ablaktól, az utcai kaput leste, de senkit sem látott. Visszament az ablakhoz. Bentről is eltűnt mindenki, sőt minden. A lakás teljesen üres volt. Az udvart benőtte a gaz, a szőlő kiszáradt, a gémeskút megsüllyedt, a gém eltörött.

- Mit álldogál ott? - kiáltott ki szemből egy nő. - Már pár éve senki sem lakik ott. A néni meghalt, a bácsi elköltözött.

János megfordult:

- És maga? Hiszen maga is... de a mondatot nem tudta befejezni, mert már senkit sem látott. A gangos ház helyett egy emeletes villa állt, az udvaron gyerekek szaladgáltak.

Tovább indult. Libák nyújtogatták feléje a nyakukat átható sziszegéssel. Sietni kezdett, de ebben a pillanatban egy nagy deszkakapu nyílt ki mellett, borzadva nézte a fekete halottaskocsit, jobban mondva hintót, előkészítve a lószerszámot és a fakeresztet. A nevet nem tudta elolvasni, csak az évszámot: 1953.

„Ezerkilencszázötvenhárom? Mi volt akkor?” - töprengett. - „Akkor nem voltam itt. Egyáltalán nem jártam erre?”

Választ azonban nem kapott. Hogyan is kaphatott volna, ha csak saját magát kérdezte.

- Te, ugye, tudsz kötni? Csipogta a láthatatlan.

János már természetesnek vette ennek a jelenlétét, ezért nyugodtan felelt:

- Tudok... nagyon, nagyon régen volt... ágyban feküdtem, sokáig nem mehettem iskolába - mondta elgondolkodva, közben lépkedett tovább. A libák már nem kergették, csak néhány kutya ugatta meg, de azokkal nem törődött. Pulik, farkaskutyák, komondorok kísérték egy darabig, de lassan elmaradtak tőle. Bebizonyosodott most is, hogy a kutyák nem bántják azt, aki nem fél tőlük, vagy legalábbis nem mutatja ki a félelmét. Pár macska végignézett rajta, majd komótosan átsétált a kocsúton, ahol semmi sem járt.

- Micike, merre csatangolsz? - kiáltotta a nő, akit az imént látott a konyhában. - Megijedtél? A gyerekek nem bántanak.

János megfordult, de a nőt nem látta, és a macskák is eltűntek. A falu piacterén találta magát, nem messze a kúttól, ahonnan szinte mindenki kannákban hordta haza az ivóvizet. Az öregember meg a kisfiú is éppen a kannákat töltötték teli tiszta friss vízzel. Körben kacsák csipkedték a füvet, és sorban ereszkedtek le a békalencsés kis patakhoz, ami inkább csak csatornának tűnt.

Hirtelen élénk gyereksivításra lett figyelmes.

- Mit csináltál? Miért löktél bele? - jajgatott egy kicsi kislány.

Egy, nála alig valamivel nagyobb kisfiú próbálta kiráncigálni a fehérruhás, de már csupa sár és békalencsés hűgát.

- Figyelmeztettek, hogy vigyázz, mert belecsúszol.

János odaszaladt, hogy segítsen a gyerekeknek, de a vízen csak saját tükörképét látta.

- Milyen meleg van! - hallotta saját hangját.

- Meleg volt akkor is, nagyon meleg! - hallja megint a nő hangját. - Sietnem kellett. Nagyon siettem.

János megint körülnéz. Verőfényes nappal van. Látszik a falu utcáin, hogy az emberek el vannak foglalva. A férfiak biztosan aratnak, a nők az ebédet főzik, a gyerekek pedig vagy az állatokat legeltetik, vagy a folyóban úszkálnak, napoznak.

- Honnan tudod? - kérdezi az a valami belülről, az agyából.

- Érzem.

- Voltál itt?

- Nem, nem voltam.

- Miért hazudsz önmagadnak is?

- Nem voltam itt! - kiáltja János. - Nem, sohasem jártam erre.

- Hazudsz! - mondják egyszerre többen is, habár senkit sem lát. - Hazudsz - ismétlik meg közeli-ről is, messziről is.

János figyelmesebben körülnéz. Elgondolkodik. Lehajtja a fejét, az utat lesi.

- Ez... - csodálkozva emel fel a földről egy gombot - ez az én kabátomról esett le - tapogatja a testét. - De hiszen nincs is rajtam kabát... És milyen hideg, havas.

- Még sok helyre el kell mennünk - hallja egy férfi hangját, és amint megfordul, csodálkozva vesz észre egy negyvenöt év körüli férfit egy tízéves kisfiúval.

- Ez nem a te gombod? - lép oda hozzá János. - Itt találtam a földön.

- Tényleg. Köszönöm - mondja a kisfiú. Amint egymásra néznek, mindketten összerezzennek.

- Apu, ki ez a bácsi? - hallja János a távolodó gyerek hangját.

- Nem ismerem, nem idevaló.

„Persze, hogy nem vagyok idevaló, azt sem tudom, hogyan is kerültem ide” - gondolkodott el a tekintetével követve a távolodókat. - „Itt mindjárt be kell fordulniuk, majd bemennek abba a házba... Tényleg bementek.”

János lopva utánuk ment, bár nagyon fázott a rövid ujjú ingben.

- Nem is gondoltam, hogy eljöttök - örvendett egy égimeszelő nő. - Még sohasem jártatok ilyenkor minálunk.

- Idén most kaptam szabadságot - mondta a férfi, és hátrafordult, mert megérezte, hogy János ott áll mögötte. - És őneki is most volt ideje - folytatta, de még csak egy biccentéssel sem hívta fel a háziasszony figyelmét a gyerekekre. Az mintha észre sem vette volna a kisfiút, csak a férfit nézte, őhöz szólt.

János megcsóválta a fejét.

- Kik ezek? Kik?

- Nem ismered meg őket? - kérdezte egy teljesen feketébe öltözött öregasszony. - Gyakran itt vannak. Hozzám is el-eljártak... Igaz, már rége találkoztunk... De te hogy megöregedtél! - hajolt közelebb Jánoshoz. - Szinte meg sem ismertelek... Akkor még...

Nagy szél kerekedett, és az arcukba csapta a hópelyheket.

Részeg legények jöttek ki a szomszédos házakból. Viháncoló lányok kísérték őket, de azonnal szaladtak is vissza a melegbe.

- Ilyen időre még nem emlékszem. Áprilisban hófűvás!?

- Nem április van, hanem nyár - jegyezte meg János, de őt senki sem hallotta.

Jánosnak melege volt, annak ellenére, hogy nagy pelyhekben hullott a hó. Hamarosan mindent fehér lepel fedett, de alig tett pár lépést, a hó és a jég birodalma eltűnt.

- Itt mindig ekkora a por? - fordult egy nőhöz, aki vele szemben lassan jött kerékpáron.

- Por? - kérdezte az meglepetten. - Por? - ismételte meg. - Az a gyermekkoromban volt, és ha az eső esett, majd térdig érő sárban gázoltunk, de most már mindent leaszfaltoztak.

- Csak a piactér környékét és a két országutat, ami a falun halad át - védte János az igazát. A nő csak megvonta a vállát, vágott egy grimaszt és ment tovább.

Gyerekek szaladtak ki az útra, bundában, kucsmában, és nevetve néztek végig Jánoson:

- Bácsi, nem fázik? - szedte össze egyikük a bátorságát. - Honnan került ide rövid ujjú ingben? - majd ránézett a barátaira. Mindegyik hangosan felnevetett.

- Hol a temető? - kérdezte János egy idős férfitől.

- Már elfelejtetted? - értetlenkedett az. - Minden nyáron ellátogattál a nagyanyád sírjához. Tavaly is voltál itt - mondta még és nyomtalanul eltűnt.

János szeretett volna elbeszélgetni veled, megtudakolni tőle, hogy hol is van, de egyszerre semmi sem volt körülötte. Mintha sivatag közepén állna - sehol egy fa, sehol egy fűszál, csak homok és homok. Se állatok, se madarak hangját nem hallja, nem is beszélve az emberekről. Megremegett. A távolban felbődült egy teve és hangos arab beszédfozlányokat sodort feléje a szél, a homok gomolyogni kezdett. A férfi lebukott arccal a földre, hogy a homok ne tömje el a szemét, száját, fülét és az orrlukát.

- Mit hever a sárban ez a részeg? - hallotta maga fölött lányok hangját.

- Nem vagyok részeg, és nem sárban fetrengök. Csak homokban. Nem látjátok? - kiáltotta felháborodottan.

Egy kisgyerek szalad feléje, miután feltápáskodott. A gyerek kezében kopott könyv, néhány lap kiesik belőle. A kisfiú valamit mormol az orra alatt. János fülel.

- Ich bin, du bist, er ist...

- ...sie ist, es ist, wir sind, ihr seid, sie sind - folytatja.

A kisfiú meglepetten néz rá. Megtorpan.

- Maga is most tanul?

- Sok évvel ezelőtt tanultam. Ugyanígy ismételttem az udvaron, az utcán, mint te - mondja János meglepetten a hirtelen feltört emlékképtől, amint jobban a könyvre néz. - És... és... add csak ide - mondja és nyúl a könyvért, amit a kisfiú kelletlenül nyújt csak át neki. - És... pont egy ilyen könyvből - lapozza a könyvet. - Nem, nem egy ilyen könyvből, hanem ebből... éppen ebből a könyvből!

- Az nem lehet, ezt a könyvet apu nemrég vette nekem - kiált fel a kisfiú kikapva János kezéből a könyvet. - Ő akarta, hogy tanuljam meg ezt a nyelvet.

- Az apád? És mit mondott?

- Valamikor ő is tudta ezt a nyelvet. Ezen a nyelven újságot olvasott, de jött...

- ...jött a háború, és nem volt ideje a nyelvvel foglalkozni - szakítja félbe János. - És utána megszűnt az újság.

- Igen, ezt mondta. Pontosan ezt. De honnan tetszik tudni? - kérdezi a gyerek csodálkozva.

- Nem tudom. Érzem - mondja János a gyerekénél is nagyobb csodálkozással. - Sőt emlékszem.

- Emlékszik? Mire?

- Ezekre a szavakra.

A gyerek még pár pillanatig értetlenül bámulja, majd indul tovább.

- Ich war, du warst, er war...

János még sokáig hallja a kisfiú hangját, habár már sehol sem lehet látni.

- Jaj, de régen voltál itt! - kiált fel megint valaki megpillantva Jánost. - Mintha csak az apádat látnám!

- Félrebeszélisz - mondja a másik öreg. - Az anyjára jobban hasonlít.

János értetlenül néz hol erre, hol arra, és hiába ismétli el párszor, hogy még sohasem járt itt, az öregemberek éppoly értetlenül bámulnak rá és összesúgnak:

- Szegény.

- A rossz levegő, a füst és a nagy zaj tönkretette.

„Itt meg a csend, az állatok szaga, a trágya büze...” - akarná dühösen mondani, de megint magára maradt. Megáll. Látja, jön vissza a kisfiú. Felismeri, bár pár évvel idősebb.

„Évek óta állok itt?” - gondolta.

- Sprichst Du Deutsch? - fordult a fiúhoz.

- Ja, natürlich... de miért beszél hozzám németül? Magyarországon vagyunk!

- De az előbb láttalak, amint németül tanultál.

- Az előbb? - nevet fel a kamasz. - Maga... maga... - nem akarja az idegent megsérteni, mert egyszerre ismerősnek tűnik neki. Mintha az anyja vagy az apja vonásait látná benne. - Az pár éve volt.

- És én azóta itt járkálok?

- Nem tudom. Én nem itt lakom - magyarázza a fiú. - A nagyvárosban. A város szé...

- A város szélén - folytatja János. - Saját kertes házban, ugye?

- Igen.

- Sokat dolgozol a kertben?

- Én? Nekem ezt nem engedik meg!

- Tehát csak tanulsz, írsz, olvasol... -

A fiú nem hallgatja tovább, mert a hideg kezd futkosni a hátán, hogy ez az idegen olyan ismerős és mindent tud, pedig nem is ismeri.

- A kacsaszatóhoz nem mész el? - hajolt ki az ablakon egy feketébe öltözött öregasszony. - Gabi, Sanyi, Évi, Erzszi már ott van.

- Ma nincs kedvem, inkább olvasok - hallott János egy fiúhangot, ami valahonnan belőle tört elő, bár ki sem nyitotta a száját és a fiút sem látta, aki megszólalt volna. A ház is eltűnt a nővel együtt.

Felnyitotta a szemét, mert egy pillanatra lecsukta az élesen tűző napfény elől.

- Ki van ezen a fényképen? - tette fel a kérdést, de tudta, hogy saját magának kell felelnie, azonban meghallotta a vékony hangot a feje fölött:

- A nagyanyád. Mindig ezt a hosszú ruhát hordta, és a fejét is bekötötte.

- De hiszen nincs nagyanyám.

- Volt csak, volt. Kettő is - csipogta a láthatatlan.

- Az anyám - mondta egy férfi elfúló hangon. - Az anyám... - felzokogott.

- Tudom, meghalt - mondta egy nő.

„Kik beszélnek? Senkit sem látok” - gondolkodott.

- De vannak. Még vannak.

- Hol? - forgolódott egy lakatlan helyen jobbra-balra. - Itt senki sincs. Még csak házak sincsenek.

- És az ott?

- Azok sírok - rázkódott össze megpillantva maga előtt egy pár bokor mögött néhány sírkövet és keresztet. - Mi ez? - fordult hátra, mert meghallotta valaki halk lépteit.

- Temető! Már nem emlékszel rá? Ez itt a református temető. A túloldalon van a katolikus, kissé arrébb pedig a zsidó temető.

„Református, katolikus, zsidó...” - gondolkodott el János. - „Merre induljak?”

- Kik voltak az őseid? - csipogta a láthatatlan.

- Honnan tudjam? Senkire sem emlékszem.

Tömeg jött ki a sírok közül., de nem volt mindenki feketében. Egyesek nevetgéltek, figyelmet sem fordítva a zokogókra. János nem nézett rájuk, sőt igyekezett láthatatlanná válni, bizonyára az is volt, mert majdnem fellökték.

Egy, szinte teljesen a földbe süllyedt sírkövön kezdte betűzni az írást. - „Az én nevem!” - kiáltott fel, majd ijedten körülnézett, hátha valaki meghallotta, de nem, sehol senki sem volt. Már alkonyodott, amikor tovább indult.

Ismét ismerős nevekre bukkant. Megtorpant.

„Még sohasem voltam itt, de olyan sok az ismerős, akiket nem is ismertem” - csodálkozott.

Melege lett, kigombolta az ingét, felnézett az égre.

„Az előbb még alkonyodott, most pedig dél van” - rázkódott össze.

Arrébb fűvel benőtt sírhely. Megsüllyedt keresztadarab.

Krisztusszobor.

Egy kőoszlopba Dávid-csillag vésvé.

Kalapos, nagyszakállú öregek.

Hosszú reverendás pap, mellette két fiatal fiú temetési zsoltárt énekel.

Fekete taláros pásztor. És nagy tömeg. Együtt hagyják el a temetőt. János hosszan néz utánuk, míg csak fel nem szívódnak a falusi utcát ellepő porban.

János megy tovább.

- Jössz horgászni? - lépett mellé egy fiatalember vödörrel és horgászbottal a kezében. - Állítólag rengeteg halat fogtak tegnap. A piacon is lehet halat kapni.

- Akkor minek horgászni?

- Jó a csend. A nádas és a fűzfalevelek zizegése hallatszik csak.

Bár nem szerette a csendet, és a horgászást sem, mégis követte távolról a horgászt. Hamarosan hullámok csapkodását vélte hallani.

„Mi ez? A tenger?” - kérdezte önmagától meglepetten. - „De hiszen ennek az országnak nincs tengere.”

- De volt - mondta egy mély hang. - Valamikor volt. Igaz, csak keskeny kis tengerpart és egy város.

- Nem igaz - kiáltotta János.

- Volt - mondta egyszerre több hang, és a porban kirajzolódott előtte egy hatalmas, különös, valamikor térképen látott alakzat.

- Ez volt az ország! - szólalt meg a kórus.

János vállat vont, és ment tovább. Egy kis, magányos ház mellett megállt.

- Már vártalak - lépett ki a kapun egy fekete ruhás, fekete kendős nő.

- Engem itt senki sem várt, senki sem várhatott, hiszen senki sem ismer.

- Tévedsz - mondta egy negyven év körüli férfi. - De nagyon megöregedtél. Mi azt hittük, hogy még kisgyerek vagy. Pici kisfiú, aki éppen csak tud beszélni.

- Sohasem jártam erre, és most is véletlenül keveredtem ide. Nem tudom, honnan.

- És az anyád? A nagyszüleid? - kíváncsiskodott az öregasszony. - Az apád írta, hogy mindenki eljön.

János vállat vont és tovább akart menni, de megállították:

- Az ebéd készen van. Gyere már! És egyébként is veszélyes tovább menni. A folyó felett néha lövöldöznek. Repülőkről is. Mi azonban nem félünk. A várostól messze lakunk.

- Milyen várostól?

- Attól a hatalmastól - mutatott a távolba a férfi.

- Én ott lakom - mondta János. - Egy nagy házban.

- Nem is olyan nagy az a ház - mondta az akkor megjelenő fiatalabb asszony.

- És ez itt ni? - hangzott fel nagyon messziről egy női hang. - Mit vagytok vele oda annyira? Ti ezt a községtől kaptátok! De az a másik, az enyém! Értsétek meg, az enyém lesz! - kacagva távolodott: - Az enyéém...

János megremegett. Ismerte az összes itt hallott hangot, de az embereket nem, legalábbis nem ismerte fel. Talán látta őket valahol? Meglehet.

- Akkor bejössz? - szólt az öreg, fejkendős asszony.

- Nem.

- De majd meglátogatsz?

- Mondd, hogy már meglátogattad - csipogta a fülébe a Láthatatlan. János mechanikusan elismételte:

- Már meglátogattam.

Ebben a pillanatban minden eltűnt, csak arrébb, a gáton túl, a folyó csobogott. Horgászok ültek a parton. Éppen két hajó találkozott, amint ellenkező irányban haladtak. Az egyikén magyar, a másikon szlovák zászló volt.

Gyorsan besötétedett. A túlparton egy város fényei villantak fel. A faluban itt-ott tehének bődültek el, birkák bégettek, disznók rőfögtek. A baromfik már alhattak. János a túlpartot figyelte.

- Nem félsz egyedül? Itt az idegenben? - kérdezte a Láthatatlan.

- Nem vagyok idegenben. Itthon vagyok... Itt valamikor otthon voltam. És nem csak én.

- Tévedsz. Csak álmodsz.

- Lehet... De nem félek, mert itt vagy te, és te minden veszélyre figyelmeztetsz.

- Igen, én itt vagyok, de te nem vagy itt... nem vagy itt, csak voltál... valamikor... nagyon régen.

- Nem igaz, sohasem voltam itt, csak most vagyok itt. Most, ebben a pillanatban.

- Igen, itt vagy - hallotta a felesége hangját. - Itt vagy, és ott is.

„Itt vagyok, és ott is” - gondolkodott.

- Sehol sem vagy - súgta a fülébe a Láthatatlan. - Sehol, mert te nem vagy. Nem létezel, csak álom vagy.

- Álom? De hiszen élek. Érzem a levegőt. Látom a fákat. Az embereket. Hallom a hangokat.

- Mindez csak álom. Téged álmodik valaki, te álmodsz másokat.

János érezte a Láthatatlan leheletét, hallotta a hangját.

- De ki álmodott meg engem?

- Én - dörmögte egy öreges hang.

- Meg én - szólt egy nő.

János körülnézett. Ismét ott állt a falu utcáján, egy kocsi közeledett. Hatalmas porfelhő támadt, ami szinte mindent eltakart. Miután a por leülepedett, egy városban volt. Tizenöt-húszemeletes házak, előttük apró bódék. Emberek rohagáltak, idegen nyelven beszéltek.

Egy gyerek evett valamit. Talán fagyalt volt, de úgy nézett ki, mint egy ötdekas vaj, két ostyalap között.

- Nye hocses? - kérdezte a fagyaltot árusító nő. - Vkuszno.

- Nyet - felelt János. - Nye lublju marozsenovo - mondta, és csak ekkor lepődött meg önmaga is, hogy más nyelven beszél, mint eddig.

Elindult a tömeggel a metró-lejáró felé.

A mozgólépcsőn megtántorodott. A mellette álló férfi elkapta a karját, de nem szólt egy szót sem. Bevezette egészen a kocsiba. János leült. Figyelt.

„Hol lehetek?” - kérdezte önmagától, de választ nem kapott.

Egy hatalmas téren került fel a felszínre. Emberek siettek mindenfelé. Lökdösték egymást. János egy fiatal fiút követett, aki pár hanglemezt vitt a hóna alatt.

A fiú megfordult, dühösen Jánosra nézett, de nem szólt.

Hatalmas áruház emelkedett előtte, de egy szempillantás alatt eltűnt, és János ismét a kis faluban volt. A nagy templom előtt állt. Felnézett a toronyra, majd határozottan hátat fordított és céltalanul elindult. Egy keskeny kis utcába jutott. Az egyik oldalon egy kicsi, fehérre meszelt tornácos házikó állt. Egy öreg néni kinézett, de nem szólt, János ment tovább. Drótkerítéshez ért, rajta egy kis kapu, mögötte hosszú, tömött sorokban szőlőtőkék nyújtogatták feléje karjaikat. János meglökte a kaput és bejutott az udvarba.

„Jártam itt. Régen? Nem is olyan régen” - gondolkodott, és várta, hogy Láthatatlan megszólaljon, de az hallgatott.

Pár sorral tőle egy idősebb férfi hajladozott a tőkék között és rafiával a lehajló venyigéket a karóhoz kötözte. A férfi körülnézett, mintha egy pillanatra megakadt volna a tekintete Jánoson, de szótlanul lefordult, és folytatta a munkáját.

- Hé, maga! Hol vagyok? - kiáltotta János, de az öreg nem reagált. János ismét kiáltott. Ekkor a szőlőt kötöző férfi megrázta a fejét, belevájt a fülébe, de a munkáját csak nem szakította félbe.

János elindult a kis ösvényen. Odaért a baromfiudvarhoz, ami el volt kerítve. Megpillantotta a tornácós házat. A gangon egy kisfiú meg egy nála fiatalabb kislány volt látható. A kisfiú olvasott, a kislány köztöködni próbált vele.

- Janika, add oda Évinek a játékot! - hallatszott biztosan az anyjuk hangja.

- Én olvasok, itt nincs semmiféle játék - kiáltott vissza a fiú.

- Velem sohasem akar játszani - fakadt sírva a kislány és berohant az ajtón.

János lábujjhegyen felment a gangra, a kisfiúhoz közelített, de az nem vette észre.

- Mit olvasol?

A fiú nem felelt.

- Nem hallasz? - lökte meg János a gyerek vállát, de az most sem szólalt meg.

- Itt ültél - súgja a Láthatatlan. - És olvastál.

- Itt? - kérdezi János hangosan. - olvastam? Mit?

Reménykedik, hogy a kisfiú felfigyel, de megint csak a Láthatatlan szólal meg.

- Sok mindent. Már nem is emlékszem.

- És a szomszédok?

- A szomszédok nem értették, hogy miért nem csinálsz semmit.

- Sohasem voltam itt - tiltakozott János Isten tudja már hányadszor, de minden tiltakozása hiábavaló volt. Még saját maga számára is. Tudta, hogy nem járt itt, de érezte, hogy volt itt. „Megbolondultam?” - gondolta.

A kisfiú felállt, beszaladt az egyik szobába, majd egy újabb könyvvel jött ki.

- Miért nem mész el ivóvízért? - kiáltott át a szomszéd házból egy lány.

- Én nem vagyok szomjas. Menjen vízért az, aki inni akar.

- De én szomjas vagyok - mondta János. A fiú most sem hallotta meg. János észrevétlenül, amint jött, indult tovább. Vissza a kis utcán a templomig, ahol megtorpant, majd megpillantva egy idősebb férfit, két kannával a kezében, utána indult.

A téren egy kőoszlopon két vascsőből különös szagú, tiszta, langyos víz csordogált. Az egyik csap alatt egy nő töltött meg egy vödröt, a másik alá a férfi állította az egyik, majd a másik kannáját. János várt és hallgatta a beszédet, amit alig értett.

„Külföldön vagyok?” - tette fel magának a kérdést, de ebben a pillanatban két fiatal lány összenevetett.

- A nagyanyám így beszél, semmit sem értek. Az anyám csak akkor, ha nagyon ideges - jegyezte meg egyikük.

Mindketten ittak a vízből, s indultak tovább. János is ivott. Ekkor állt meg a túloldalon a busz, amiből egy vasutas egyenruhás, középkorú férfi szállt le.

János egy pillanatig megdöbben nézte. Nagyon hasonlított valakire, de a gondolatot elhessegette magától.

- Már régen voltál itthon - hallotta egy nő hangját, aki odalépett a vasutashoz. - A gyermekkorod falujára még emlékszel?

- Arra igen, de nem erre - mutatott széles mozdulattal a körben álló házakra a férfi.

- Igen, sokan elmentek, sokan jöttek. Terád azonban sokan emlékezünk. És a feleségedre is. A gyermekeitek nagyon hasonlítanak rátok. Csak őket sem érdekli a falu, mint ahogyan tégedet sem.

- Már gyermekkoromban fel kellett mennem a városba, de ott is állandóan csak falusi voltam.

- Falusi? - nevette el magát a nő. - Ebben az egyenruhában? És ilyen ápolt kézzel?

- Igaz, nem szántok, vetek, nem aratok - mondta a férfi kissé szégyenlősen.

János elindult utánuk. Csodálkozva vette észre, hogy a nemrég látott tornácos ház felé igyekeznek. A kint olvasó kisfiú azonnal meglátta a férfit, amikor az lenyomta a kapu kilincsét.

- Megjött apu - kiáltott be a konyhába.

- Ha megjött, majd be is jön - hallatszott ki a nem túl kedves női hang. Jánosnak ez is ismerős volt. Mindenkit ismert, mindenkit látott, de nem tudta, hogy hol és mikor.

A ház mögül előjött az öregember. Köszöntötték egymást.

- Csak nem dolgozni jöttél? - kérdezte az idősebb nevetve. - Ilyenkor nem szoktál eljönni.

- Csak a gyerekekért jöttem.

- Már mennek haza?

- Mari nem mondta, hogy idén csak egy hónapra jöttek le?

- Nem egy hónapra, csak közben meg akarom nézni, hogy mi van otthon. Holnapután jövök is vissza - jegyezte meg kissé dühösen a nő, aki a vasutas felesége lehetett.

A gyerekek körülvették a vasutast, és egymás szavába kérdezősködtek. János nem hallotta a gyerekek szavait, de mindent tudott, mintha ő maga beszélt volna a kisfiú helyett. A férfi szavait hallotta, de évtizedek távolából, ismeretlen messzeségből.

- Ez meg honnan került hozzám? - pillantott a kezében lévő vastag könyvre. Kinyitotta és olvasni akarta.

- Te ezt érted? - hajolt a füléhez a Láthatatlan. - Nem magyar.

- És aztán?... Ez egy szótár.

- Szó-tár... mi az? Hallottam, hogy rak-tár, könyv-tár, kap-tár, de a szó-tár... az micsoda?

- A szavak tára - mondta János, bár nem tudta, hogy kivel is beszél. Jobban megnézte a könyvet a kezében. - Orosz? - lepődött meg.

- Valaki áll a gangon - kiáltott fel a nő, amint kilépett a konyhaajtón. - Nem látok senkit, igaz, de érzem, hogy van itt valaki.

- Ne féljen éntőlem - mondta János. - Én nem vagyok itt. Maga csak azt hiszi.

A nő azonban nem hallott és nem látott semmit, mégis kissé ijedten lépett vissza a házba.

Megnyikordult a kút gémje. Csak a szél lett erősebb. János körülnézett. Hallgatózott. A közeli templomban erősen megkondultak a harangok. Távolabbról egy kisebb harang felelt neki, de nem az egyenletes, ünnepélyes hangon szóltak a harangok. Össze-vissza rángathatták a köteleket. A környező házakból kirohantak az emberek. A férfiak gyorsan befogták a lovakat, a nők a kocsikra vödröket raktak.

- Tűz van? - kérdezte egy idős nő.

- Lehet!

- Nem tűz, hanem árvíz - kiáltott fel egy kerékpáron közeledő fiú.

- Mindenki induljon a gát felé, minden kézre szükség van! - kiáltották egyre többen. János is elvegyült a tömegben.

- Te ott nem segíthetsz - mondta a Láthatatlan. - Te nem vagy itt és ott sem leszel.

- Se itt, se ott, sehol sem - kezdte dúdolni, mert azt remélte, hogy ebből a mondókából, ebből a ritmusból rájön, hogy valójában hol is van.

- Itt is, ott is, mindenütt - nevetett a Láthatatlan. - Te egyszerre akarsz mindenütt lenni, mindent látni, mindent hallani, mindenkit érteni...

- Mindenkit érteni? - súgta értetlenül János a levegőbe.

- Én értem ezt, értem! - kiáltotta a kisfiú, egy újságot lobogtatva a kezében.

- Ezt érted? - nézett rá gúnyosan egy kislány. - Még én sem értem, pedig nagyobb vagyok nálad! És se az anyám, se az apám nem érti.

- De én értem - ismételte el a kisfiú. - És ezt is - húzott elő a nadrágja zsebéből egy képeslapot, amint a Szent Péter Bazilika volt.

János odahajolt hozzá: - Érdekes, ilyen képeslapot én is kaptam valamikor nagyon régen. Egy olasz pap írt nekem.

A kisfiú azonban semmit sem hallott ebből. A kislányhoz fordult:

- Tudod ki írta?

- Nem.

- Akarod tudni?

- Nem - mondta a lány dacosan, de a fiú észrevette a kíváncsiságát és ezért így szólt:

- Modenából egy pap, aki cserkészekkel Rómába látogatott.

- Rómába? - húzta el a száját a lány. - Nagy dolog!

- Nagy ám, mert a pápával is találkoztak.

- A pápával? - lett érdeklődőbb a lány. - A katolikus főpapjával?

- Az ám!

Jánosnak szinte a földbe gyökerezett mindkét lába.

- Én is megkaptam a pápa fényképét. De hová tettem?

- Kalba Vatikano Radijas - hallotta valahonnan messziről János. „Ez meg micsoda?” - nézett körül meglepetten. Egy kis szobában volt, az ablak az udvarra nézett.

- Ez nem szoba - súgta a Láthatatlan.

- De szoba - védte János az igazát. - Bár lehet... - gondolkodott el egy másodpercre. - Valamikor konyha volt.

Ismét körülnézett: - „Igen, konyha volt” - súgta magának, bár suttognia nem kellett volna, mert senki sem volt a közelében.

- Micsoda hülyeséget hallgatsz? - szólalt meg egy hang. - Semmi értelme az egésznek - nevette fel a nő. - Semmi értelme, érted? - kacagott, és távolodott.

- Ki volt az? - kérdezte János.

- Senki, csak egy álmkép - mondta a Láthatatlan.

János végigsimított az előtte heverő könyvön.

- Furcsa, olyan reliefszerű... de hiszen nem vagyok vak, látok! - szinte kiáltotta.

- Csak nem azt látod, amit kellene - mondta egy férfi.

- Ki vagy?

- Te vagyok, te... a gondolatod, az önvédelmed.

- Önvédelmem? Minek az?!

- Semminek!

- A bolondját járatod velem? - kérdezte János, aki ismét a kis falu egyik utcáján állt, és nézte a rohanó embereket, hallotta a félrevert harangok zúgását, a szájában, a szemében, a fülében érezte a port.

Megint látta a kisfiút a képeslapokkal. A mellette lépdelő kislányt, aki gúnyosan magyarázott neki valamit, amire a fiú nem figyelt. Magában ismételte:

- Én is elmegyek egyszer oda, és beszélni fogok a pápával.

János hallotta, és nem tudta felfogni, hogy a gyerek miért ismételte az ő egykori szavait.

Alacsony ház, nagy udvar, deszkakerítés. Nem látja, de tudja, hogy van. Valahol. El akar oda menni, de nem tud elindulni. Megbénult. Csak fekszik és nézi a mennyezetet. Látja a kis házat. Az öregeket. A férfi a tornácon üldögél, mellette a macskája. Fehér foltos, cirmos macska. A nő csoszogva jön ki a konyhából. Kis pléhtányérban levest hoz.

- Egyél!

- Jól van - mondja az öreg, de mihelyt csak elfordul a felesége, az ételt a macska edényébe önti. Az asszony nem figyel rá, vagy nem akarja észrevenni, már megszokta az embere dolgait. Eleinte veszekedtek, de később belenyugodott. Hiszen a macskának is kell ennie.

- Nesze, a tányér - szól a férfi. - Jó volt.

- Mást akarsz?

- Nem.

Az asszony lassan bemegy a konyhába. Sokáig nem jön elő. Az öregember az utcát nézi.

- Ma nem jönnek? - kiált be.
- Lehet.
- Régen voltak.
- Régen.
- És a gyerekek?
- Miféle gyerekek? - hallatszik a nő kissé morcos hangja.
- Hát az unokák.
- Azoknak nincs idejük. Tanulnak.

Egy kutya hangosan ugatni kezd a kanyaron túl. Az öreg lassan feláll, a kapuhoz megy, kinyitja.

A konyhaajtóban megjelenik a nő:

- No, jönnek?
 - Nem. Csak a kutya ugat. A Pistáéké!
 - Az csak akkor szokott ugatni, ha a mieink jönnek - jegyzi meg az öregasszony.
 - Nem, ma nem jönnek, ilyenkor nem szoktak jönni - erősködött az öregember, de mivel a kutya továbbra is ugatott, az utcára is kiment, hogy jobban lásson.
 - Talán leálltak beszélgetni - jött utána a felesége.
- „Hiszen itt sohasem volt kanyar” - jegyezte meg magában János. - „És nem jött erre senki sem autóval.”
- Tévedsz - szólalt meg a Láthatatlan ismét gúnyos, csipogó hangon. - Nem, nem tévedsz, nem emlékszel, mert itt tényleg sohasem voltál.
 - De voltam. És nem is régen.
 - Nem voltál, csak most vagy.
 - S akkor honnan emlékszem az öregekre?
 - A falakon rajta maradt az árnyékuk. És amint a falat nézed, minden megelevenedik.
 - Lehetetlen!

De az öregember a feleségével tényleg ott áll a kapuban, lesik az utat. A kutya abbahagyja a csaholást, mégsem jön senki. Elszomorodva megfordulnak és elindulnak befelé.

A férfi megtorpan a pad mellett, de nem ül le. Belerúg a macska tányérjába. Lassan megy tovább. Be a konyhába.

- Már nem jönnek. Gyerünk lefeküdni - mondja az öregasszony, és kulcsra zárja az ajtót, az ablakokon elhúzza a sötétítő függönyt.

János is bement utánuk, de a lakás üres. A konyhai tűzhely ontja magából a meleget. A szobában ellenben hideg van és sötét.

- Te vártál valakit, vagy ők? - kérdezi félhangon a Láthatatlan. - Ők is vártak, mint te most.

- Én senkit sem várok - védekezik János gőgösen. - Kit várjak? Ha jönnek, majd itt lesznek.
- És ha nem?

János nem felel. Bemegy a szobába, bekapcsolja a televíziót. Végignyúlik a szemközti ágyon, csak úgy, ruhástul. Lusta levetkőzni.

„Majd ha vége lesz a műsornak, úgyis fel kell kelnem” - mondja, de becsukja a szemét. Pár percig még hallja a bemondó hangját, amint az esti műsort ismerteti.

Egy kisfiú szalad át az utcán. Az anyja után fut. A nő hátra sem fordul, nem is tudja, hogy a gyerek követi, csak rohan. János az egyik sarkon nézi őket.

- Hazament - mondja. - Hazautazott, mert nem engedték be. Megsértődött és elment.

Senki sem hallja. A nő szalad, a gyerek utána. János emlékszik erre a futásra.

Világos van. Az egész szoba világos, bár az ablaktábla be van hajtva, a nyitott ajtón túl a konyha ablaka el van sötétítve, mégis világos van. Nappali világosság.

Csend. Csak néha halad el egy autó. Ilyenkor a szomszéd kutya mintegy álmából felugat. De egyébként csend van. János az utcán áll és nézi a már visszafelé szaladó nőt és mellette a gyereket.

- Talán visszajött? - kérdezi a nő a kisfiút.

- Lehet. Nem emlékszem - jegyzi meg János, de ezt sem hallja meg senki.

Világos van. János felkel, a televízióhoz megy. Megnyom egy gombot. Hirtelen sötét lesz. Alig talál vissza a helyére.

Egyre több az autó az utcán. János kiles a sötétítőn keresztül. Kerékpárok. Gyerekek iskolatáskával. Lovas kocsik. Traktorok. Szemben kutyák ugatnak. János, mint egy holdkóros, kilép a konyhaajtón. Megtorpan a gangon.

- Hol vagytok? - kiált fel.

- Otthon - szólal meg nyugtatóan a Láthatatlan.

- De hol?

- Azt nem mondom meg. Neked magadnak kell kitalálnod.

- Jó reggelt! - kiált be valaki.

János némán ránéz. „Nem ismerem” - gondolja. - „Minek köszönjek vissza?”

- Mondj már valamit - sítja a fülébe a Láthatatlan épp abban a pillanatban, amikor egy fiatal férfi halad el az utcán kerékpáron. János nem várja meg, hogy az beszéljen, hangosan rákiált:

- Jó reggelt!

A fiatalember visszanéz és még az utolsó pillanatban, mielőtt eltűnne a kanyarban, visszaszól:

- ...gelt!

- No, látod, nem kellett volna megszólalnom - védekezik János, de a Láthatatlan nem szól.

Feltámad a szél. A szemközti ház udvarán mélyeket hajlongnak a fenyők. Szépek a sárga kerítés mögött.

„Itt miért ilyen ócska fakerítés van?” - gondolkodik János. - „Ki kell cserélnünk.”

Míntha megértette volna a gondolatait, váratlanul szinte a földből nőtt ki előtte a lánya.

- Nem kell kicserélni, csak meg kell javítani. Utálom a városiasdit falun - mondja. - Ha falun laksz, akkor lakjál falun...

- És legyél paraszt - szakítja félbe az apja.

- Azt nem mondtam.

- Csak gondoltad, ugye?

Egyikük sem szól. Némán nézik az utcát. Csak a Láthatatlan vihog a férfi füle mellett.

Az orgonabokrokon már apró levelek zöldellnek. Alattuk nárciszok, tulipánok, jácintok nyílnak, és a pünkösdirózsa is kidugta már vöröses szárait a földből.

- Kivirágzott az almafa meg a barackfa - csicseregte reggel az egyik madár, amelyik éppen az elhagyott fészket jött rendbe tenni.

János tanácstalanul állt az udvaron.

„Mit csináljak ezzel?” - nézett az előtte elterülő, gazzal benőtt veteményesre.

- Tedd rendbe - nyivákolta a macska, és a lábához dörgölődött.

- Jó dolgod van, ugye? - hallotta egy ismerős női hangból a sziszegő gúnyt. - Ezt akartad?

Már vissza akart vágni, de csak akkor fogta fel, hogy csupán hallucinál. Vagy mégse? Valaki a távolban ezt gondolja, és ő hallja a gondolatokat.

„Hallom mások ki nem mondott gondolatait” - suttogta önmagának. - „De mi értelme van ennek?”

- Jobban megismered a világot - jelentette ki egy férfi. - Olvasd el, amit írtam, majd megérted!

- Hogyan olvassam el? Honnan szerezzem meg?

- Ott van tenálad! Valamelyik fiókod mélyén.

- Megígérted, hogy legépeled, de félretetted - mondta szemrehányóan a Láthatatlan. János szégyenlősen összehúzta magát. Lecsukta a szemét, az arcát a felkelő nap felkelő sugara felé tárta.

- Men bhárat dekhná csahtá hun - ismételte el félhangosan a mondatot, amit egy iskolásfiú mondogatott fel-alá járkálva egy kertben.

- Mit jelent ez? - kérdezte János, de a fiú nem hallotta. Valamit tovább olvasott, de olyan halkán, hogy János csak a szája mozgásából észlelte, hogy idegen szavakat mormol.

- Bhárat, bhárat - gondolkodott el. - Aha, India. Indiát akarom látni. Értem már. Értem!

Megfordult, visszament a házba.

- Hoztál be fát? - szólt ki a szobából Klári. - Be kellene gyújtani.

- Nem vagyok itt! - kiáltotta János, aki valóban nem is volt ott. A lelke valahol messze repdesett. At a Himaláján, Indiába, majd egészen le Sri Lankáig.

- Meddig várjak? - kérdezte Klári megint az ajtóban, de a férjét sehol sem látta, csak lépteket hallott. Meglepetten nézte a kapun belépő, cigányos kinézetű, fehér lepelszerű valamibe öltözött férfit, aki nem szólt hozzá egy szót sem, csak átnyújtott egy kis Buddha-szobrocskát, majd amilyen váratlanul megjelent, ugyanolyan gyorsan el is tűnt. Klári még utánaszaladt a kapuhoz, hogy visszaadja a számára értéketlen holmit, de az idegen már nem volt sehol.

- Ki volt az? - kérdezte János.

- Te meg hol voltál?

- Itt álltam egész idő alatt - mondta mosolyogva. - Láttam a férfit, amint bejött. Most is látom, ott a kanyarban áll és integet. - János visszaintegetett, és a kis szoborért nyúlt.

- Minek ez az ócskaság neked?

- Ez ócskaság? - háborodott fel a férfi. - No, ideadod?

- Nem - mondta még a nő, de a kis szobor mintegy húzni kezdte. Bement a szobába, és gépiesen a kis tikfa elefánt mellé állította a szobrocskát.

- Istenkáromló! Eretnek! - szólalt meg a mennyezet fölül egy hang. A nő ijedten szaladt ki a szobából, mintegy segítségért, a férjéhez, de az megint nem volt sehol. És Klári sem ott volt, ahol az előbb.

Egy nagyon forgalmas, széles úton találta magát. Tanácstalanul megállt, és az embereket nézte. Mindegyik kezében kis szobrocska volt.

- Megbolondultatok? - kérdezte Klári, de senki sem figyelt rá. Ekkor megpillantotta Jánost, aki szintén a tömegben lépdelt, de kimagasodott közülük.

- János! - kiáltotta, a férfi azonban nem fordult feléje.

János érezte, hogy emberek között lépdél. Csak érezte, de senkit sem látott, senkit sem hallott. Furesa gondolatok kavargtak az agyában. Kis falu, nagy város, erdő, tenger, hegyek - minden egybemosódott, de tudta, érezte, hogy egyszerre mindenütt ott van, és mindent lát, mindent hall, mindenki látja, mindenki hallja, pedig semmit sem látott, semmit sem hallott, senki sem látta, senki sem hallotta.

- Hol jártál ilyen sokáig? - hasított szinte az agyába a felesége hangja.

- Sehol. Mindig itt voltam, sőt itt álltam, a tornácon.

- Elment az eszed? - nevetett a nő. - Bent jártál a városban.

- A városban? Én semmiféle városban nem voltam - védekezett, habár maga sem volt biztos benne, hogy igazat szól-e, mert saját maga se tudta, hogy itt volt-e, vagy máshol.

- Itt is voltál, ott is voltál, itt sem voltál, ott sem voltál, sehol sem voltál - gúnyolódott vele a Láthatatlan.

- Jani, állandóan csak üldögélsz, olvasol, írsz. Van ennek valami értelme? Lesz valami értelme? - kérdezte egy régen hallott női hang. János meglepetten nézett körül. - Nem látsz? - szólalt meg az előbbi hang. - Itt vagyok. Ott állok, ahol te állsz.

- Hol?

- Benned.

- Bennem? Hogyan lehet énbennem valaki?
- Az agyadban! Az emlékezetedben!
- Lehet, mert a szavakra emlékszem. Nagyon is jól emlékszem, de nem hallgattam rád.
- Nem - ismételte meg a hang. - És most jobb?

János nem felelt. Szótlánul állt, és a falusi utcát nézte. A szemközti nagy ház eltűnt. Megjelent helyette egy kis tornácos ház.

János vállat vont, és továbbment a kapu felé. Nem óhajtott vitába szállni a nővel, mert pontosan azt sem tudta, hogy kicsoda az és kinek is lehet igaza.

Megfordult a kapuban. A szeme elől minden eltűnt. Teljesen sík vidék vette körül, gabona-föld. Sárgán izzottak a kalászkok a napfényben. A magasban néhány madár repdesett. Embereket sehol sem látott.

- Miért jöttél el ide? - kérdezte a Láthatatlan.
- Én nem jöttem. A földek vettek egyszerre körül. Miért?... nem tudom.
- Tanítani akarnak.
- Mire?
- Az életre. Hogy dobd el a könyveket. Felejtsd el a tollat. Fogd a kezébe az ásót, a kapát!
- Soha! - tiltakozott János.
- Így miből fogsz élni? A könyveket nem eheted meg - jegyezte meg nevetve egy fiatal férfi, amikor megpillantotta Jánost, aki most is nyitott könyvet tartott a kezében.

János szótlánul hátat fordított és elindult a közelben csobogó patakhoz. Amikor odaért a partra, meglátta, hogy a csobogás csak hallucináció volt, mert a patak szinte kiszáradt, az alig párcentiméteres vízben néhány béka lapult, odamenekültek a tűző nap elől. Arrébb egy kisgyerek mázolta a lábára az iszapot.

- Bácsi, mit olvasol?
- Könyvet.
- Azt látom. De mit?
- India történetét.
- India... Az egy távoli nagy ország, ugye? Ott van a Himalája is, meg a Gangesz folyó és a Tadzs Mahal.

János meglepetten nézte a falusi kisfiút, aki biztosan előre megsejtette, hogy mit akar tőle kérdezni:

- El akarok oda menni. Már sok könyvet elolvastam - dicsekedett.
- Jártál már ott? - hallotta meg János ismét a Láthatatlan kissé gunyoros hangját. - Te is mindig oda kíváncoztál.
- Nem mindig, de sokszor.
- Maga járt már ott? - kérdezte Jánostól a kisfiú.

János megrázta a fejét, kissé szomorúan, de a szemében bizakodás, reménykedés lobogott.

- De én elmegyek!

- Sokfelé fogsz jární - simogatta meg a kisfiú fejét. - De azt, hogy mikor jutsz el Indiába, nem tudhatom.

A kis falusi patak a kisfiúval együtt eltűnt. A Láthatatlan sem szólt sokáig, hiába szölongatta János. Majd ő maga is elindult. Nem tudta, hogy hová megy. Nem tudta, hogy ki várja.

Kis tornácos ház, az egyik oldalán a fészerek mellett az udvar hátsó részébe nyílt egy ajtó. A másik oldalon, az utca felől bokrok nyújtogatták az ágaikat a földszinti szobába az ablakon át. A konyhában egy idős, hajlott hátú öregasszony főzött. Két kislány játszott mellette. Egy férfi, a gyerekek apja, a tornácon ült. Olvasott. Mellette egy alacsony, sovány, vele egyidős férfi állt.

János az egyik oszlopnak támaszkodott. Szótlanul nézte a szomszéd udvart, ahol pulykák, kacsák, tyúkok hangoskodtak. Egy feketébe öltözött fiatalasszony kötött.

- Jó napot - kiáltott át. - Már megjött?

Az olvasó fiatalember felpillantott a könyvből és hol a mellette álló férfire, hol a szomszéd fiatalasszonyra nézett. Az előbbi nehézkesen megszólalt:

- Tegnap érkeztem az országba.

A nő megérezte, hogy a vendégnek nehezebb esik beszélni, ezért többet nem is szólt, beletemetkezett a munkájába.

János továbbra is csak nézelődött. A gyerekek ki-kiszaladtak az apjukhoz. A kisebbik, majd a nagyobbik fürkészően nézett a fiatalemberre, de egyiküknek sem volt mersze egész közel lépni az idegenhez.

Csikordult a kapu. Egy magas férfi jött be, a kezében hatalmas görögdinnyével.

- Látom, megjött a messzi vendég! - nyújtotta a kezét. János is nyújtotta a kezét, de az idősebb férfi kézfogását nem érezte.

„Megint álmodom?” - kérdezte János önmagától, azonban amikor a fiatalabbra nézett, zavarba jött, elpirult.

- Emlékszel? - szólalt meg. - Már régen voltam itt, de mindenre emlékszem.

- A házat rendbetettük. A kertet is, csak a fák állnak a helyükön, ahogy ismerted.

Kocsi halad el az úton. A bakon ülő férfi belesett a kerítés fölött. Ő is meglepetten kérdezte:

- Már megjött?

János hallotta a szavakat, látta az embereket, de most sem értette, hogy hogyan került ide. Semmire sem emlékezett. Meglepte, hogy bármikor is csak kinyitja a szemét, mindig valahol máshol van, és mégis ugyanott, ahol már volt, vagy ahová készült.

Berepült egy nagy lepke a konyhába. A kisebbik kislány odaszaladt hozzá:

- Bácsi, fogd meg a lepkét!

János gyorsan felugrott, két kezét összecsapta, de a lepke nem volt sehol. Váratlanul megjelent mellette egy fiatalember, aki átnyújtotta a gyerekeknek a pillangót.

- Jaj de szép! - örvendezett a kislány és a nagyanyjának mutatta: - Lepke, pillangó, a bácsi hozta...

- Én nem hoztam - jegyezte meg a fiatalember. - Itt repkedett.

János zavarban volt. A saját hangját hallotta. Saját magát látta, mintha egy fényképről lépett volna le.

Nyújtózkodott. Ujjhegye elérte a plafont.

- Alacsony! - jegyezte meg mintegy magában, nem akarva megsérteni a háziakat.

- Megint elment. Itthon semmit sem akar csinálni - hallotta János egy nő sopánkodását. Felismerte benne az anyja hangját, akit már hónapok óta nem látott. Csak vállat vont.

Kakas kukorékolt, tyúkok kodácsoltak, és elbődült egy tehén. A kislány ismét a lepkéket hajkurászta. A két fiatalember egymás mellett állt, szótlánul nézték az utcát, ahol egy szamaras kordé haladt el nyikorgó kerekekkel.

- Holnap elutazom - jegyezte meg a házigazda. - A lányomat is viszem.

- És én, itt maradok egyedül? - kérdezte ijedten a vendég.

- Utána mész te is - mondta János, habár tudta, hogy senki sem hallja meg.

- Mindig csak kóborol a nagyvilágban - hangzott fel ismét a nő hangja.

- Hagyd abba a siránkozást! - kiáltott fel János dühösen, és kirohant az utcára.

Nem messze megpillantotta a szüleinek a házát, ahol már idegenek laknak.

- Eladtad! Eladtátok - mondta a láthatatlan nő szemrehányóan. - Ezért kellett nekem állandóan rendben tartanom? - kérdezte siránkozó hangon, de senki sem felelt neki. Talán senki sem hallotta, csak János. Lehet, hogy a házat is csak ő maga látta.

Az égen nagy dőrejjel elhaladt egy lökhajtásos repülőgép.

Kiszaladt a kapuba az előbb még lepkéket hajkurászó kislány.

- Apu, azzal fogunk menni? - mutatott fel az égre.

- Nem. Vonattal - mondta az apja.

A vendége még mindig szótlánul állt. Tanácstalanul. János végignézett rajtuk, elmosolyodott, mert már tudta, hogy mi fog történni. Emlékezett.

„Honnan tudom mindezt?” - kérdezte önmagától, de választ nem kapott.

- Hallod a tehenet? - kérdezte Jánost a lánya, aki az imént szállt le a buszról. János elnevette magát.

- Én már eleget hallottam. Kisgyerekkorom óta.

- Én is - szólalt meg egy fiú. - De aztán sokáig azt sem tudtam, hogy hogyan is néznek ki az állatok.

„Városban éltem, rengeteg ember, jármű között” - folytatta János a fiú gondolatait, aki éppoly gyorsan el is tűnt, mint ahogyan megjelent előttük. De János körül minden eltűnt. A kis falu, a templom, a buszmegálló, az emberek - mind-mind eltűntek. Idegen hangok ütötték meg a fülét.

- Tudsz bolgárul? - lépett oda egy fiatalemberhez, de az nem is vette észre, mert szótlanul ment tovább, mintegy keresztülment Jánoson, aki tanácstalanul állt. Lassan kiemelkedett a porból előtte, körülötte egy kisváros. Egyre nőtt, az utca szélesedett, a házak az égbe törtek. A fák eltűntek, járművek jelentek meg. És egy hatalmas templom.

- Voltál itt - szólalt meg a Láthatatlan. - Nem is egyszer.

- Lehet - vontá meg János a vállát, és érdeklődve körülnézett.

- Tényleg, jártam itt. Nyáron is, télen is - jegyezte meg mintegy magának. Lassan elindult a széles úton. Egy kis parkhoz ért. A padokon rengeteg fiatal üdögélt.

- Itt is jártál.

- Igen, jártam. Valamikor. Nagyon régen.

- Mit beszélsz össze-vissza, nem hagysz aludni - érezte János, hogy valaki rázza a vállát. - És a rádiót sem kapcsolod ki.

- Hol vagyok? - nyitotta fel a szemét.

- Itthon. Az ágyadban - nevetett a nő, aki gyorsan visszament a helyére, és eloltotta a villanyt.

Kakas kukorékolt. Csengeni kezdett az ébresztő óra. János ijedten ugrott ki az ágyból.

- Elkésem! - mondta félhangosan.

- Te? Sehová sem mész - nevetett a Láthatatlan. - Te mindig sietsz valahová?

- Sietek? - nevette el magát János, de mindjárt el is szégyellte magát. - Én soha, sehová sem sietek, mindenhová eljutok, egyszer úgyis ott leszek - védekezett, de nem vette le a tekintetét a falióráról.

- Mégis sietsz - nevetett most kissé gúnyosan a Láthatatlan. - De hová?

- El. Csak el innen! Itt nem szeretek lenni.

- Mindig másutt akar lenni - szólalt meg egyszerre két nő, egy idősebb meg egy fiatalabb, majd egy lány is csatlakozott hozzájuk.

- A kisvárosba is siettél, és ugyanúgy siettél el onnan - mondta a lány. - Pedig olyan jól éreztük ott magunkat.

- Nekem túl kicsi volt, de érdekes... igaz...

- Kicsi volt? - szakította félbe az idősebb nő. - Voltál kisebb helyen is.

- És ott nem messze magas hegyek is meredeztek az ég felé. S az emberek! Minden olyan másfajta volt, és érdekes! - vélte a lány.

- Onnan nem is akartam eljönni - jegyezte meg ismét János. - De el kellett jönnöm! Majd visszamegyek, legalább pár napra. Addig is a könyvek...

- A könyvek, a sok poros vacak - morgolódott a fiatalabb asszony, de a lánya nem hagyta bántani Jánost.

- Neked is vannak könyveid, és sok...

- De én azokat állandóan forgatom, lapozgatom. Azokat én használom!

A Láthatatlan élesen felvihogott. Mindenki meghallotta, még a nők is, akik eddig nem tudtak a létezéséről.

- Van itt valaki? - kérdezték egyszerre.

János elnevette magát: - A Láthatatlan, a legjobb barátom.

- Mindenhol veled van? - kérdezte a lány.

- Mindenhol és mindig. Segít nekem, vigasztal, de sokszor fel is dühít.

A Láthatatlannak biztosan jól esett ez a dicséret, mert János füléhez hajolt és belesúgott:

- No, miért nem mondod meg, hogy mindenhová én irányítalak és vigyázok rád.

- Mondtam már.

- De nem szó szerint.

- Aki akarja, megérti - vélekedett János, de nem szólt, csak mélyet sóhajtott.

- A sóhajtozást megtanulta - fordult a fiatalabb nő az idősebbhez. - Gyerekkorában is csinálta?

- Ha valamit látott, ami nagyon érdekelte, de inkább csak titokban.

János felugrott és kiszaladt, durván becsapva maga mögött az ajtót.

- És most hová vezesselek? - cincogott a hang. - A hegyekbe? Idegenek közé, vagy ismerősökhöz?

- A faluba, a kis házak közé!

- Olyanok már nincsenek. Minden megnőtt. Teveled együtt.

- De én nem nőtem meg - nevette el magát János. - Nézd, ott megyek - mutatott egy kisfiúra, aki az utcasarkon épp befordult a piactér felé. - Várj csak, várj! - kiáltott utána. A gyerek megállt, körülnézett, de mindjárt ment is tovább.

- Mi az, miért nem vársz meg?

- De hiszen nem lát. Gyermekként nem láthatod felnőtt mivoltodat.

- És ha én látom magamat gyerekként?

- Az emlékek. A környezetbe belevésődött árnyékok.

János vállat vont, és lassan, halkán követte a kisfiút.

- Most egy buszra fog felszállni. Emlékszel?

- Nem, nem száll fel, csak vár valakire a megállóban.

A kisfiú tényleg megállt a lámpaoszlopnál, és várt. Két busz is elment, de nem jött meg az, akire várt. Vagy nem is várt senki konkrét személyre, csak a buszra. Már akkor is érdekelte a forgalom.

János látta a gyereket, de az nem vette észre, csak érezte, hogy valaki ott van a közelében. Többször körülnézett, hiába, gondolta, egyedül volt.

- Ugye, jó egyedül lenni? - súgta János a kisfiú fülébe, az azonban nem hallotta, vagy nem akarta meghallani, mégis, mintegy magától, felsóhajtott, és halkán maga elé suttozta:

- Utálok egyedül lenni...

- Nem, te nem az egyedüllétet utálod, hanem a csendet - súgta János vigasztalóan. - Téged a csend zavart mindig.

Mintha a kisfiúnak is ez jutott volna az eszébe:

- Sohasem leszek csendes helyen! A csend borzalmas!

- A csend is sokszor beszél - jegyezte meg János. - A csendnek hangjai is vannak.

A Láthatatlan felkuncogott:

- Itt vagyok én!

Újabb autóbusz futott be. Leszállt egy nő meg egy kislány. A kisfiú mindjárt hozzájuk szaladt.

- Gondoltam, hogy ma jöttök.

- Itt vársz? Már régóta?

- Ez a harmadik busz.

János folytatta:

- Megvárta volna még a következőt, ha nem jöttök... nem is titeket várt, hanem csak a könyveket, amiket megígértél - mondta mindegy a nőnek.

- És a könyveket elhoztad?

- Pont könyvön jár az eszem! A húgoddal kell törődnöm!

A kisfiú durcásan előreszaladt, és apró kavicsokat kezdett rugdosni.

- Mit csinálsz? Miért nem beszélsz velünk? - kiáltott utána a nő, de a gyerek hátra sem nézett, csak befordult az egyik kis utcába.

János nem ment utánuk. Leült a piactér egyetlen padjára. Hiába szólítottatta a Láthatatlant. Az valahová eltűnt.

Megint egy kis utcában találta magát, és nagyon messze attól a helytől, ahol az imént leült. Többszobás családi házak álltak egymás mellett sorban, de mindegyik le volt függönyözve, mintha senki sem lakna ott, pedig az udvarokból hangokat, idegen beszédet, zenét lehetett hallani.

- Menjünk be - mondta Jánosnak a hirtelen mellette termett, mongolos kinézetű fiatalember. - Már várnak.

- Várnak? Hiszen senki sincs itthon.

- De vannak, nézd csak... - szólalt meg a mögötte lépdelő lány. - Hallod a hangokat? És látod a füstöt?

Kis kerek nemez-deszka építményre lett egyszerre figyelmes az egyik udvarban, ahonnan egy idősebb nő lépett ki mosolyogva az utcára.

- Végre megjöttök - sietett hozzájuk. - Már nagyon vártuk. Az ebéd is készen van.

Alacsony helyiségbe léptek, aminek egyik oldalán egy hatalmas kemence állt. Egy idős férfi és pár fiatalabb személy ült a lócán, a megterített asztalnál.

- Mit kell itt tennem? - kérdezte ságva a lány Jánostól.

János is gyámoltalanul nézett körbe, ő sem tudta, hogy mit is kell tenni, és gondolatban a Láthatatlan segítségét kérte.

- Tedd, amit a többiek - suttogta az, és felnevetett.

János és a lány helyet foglalt a másik lócán. Szótlatlanul ültek, és csak egymást nézték. Hirtelen mintha áramütés érte volna őket, felismerték egymásban a rokonokat, akik nagyon-nagyon régen váltak el egymástól. Már nem is emlékeztek egymásra, megfélekedtek egymásról, de tudták, hogy van valahol egy testvérük, unokatestvérük, nagynénjük, nagybátyjuk, de már más nyelven beszélnek. Itt a nagy hegyek alján, és a nagy pusztaságon is.

- Tessék, vegyetek - szólalt meg végül a háziasszony.

János és a lány egymásra nézett, majd az asztalra, de semmihez sem nyúltak hozzá.

- Nagy utazó, te, aki mindent tudsz - nevette el János füle mellett a Láthatatlan. János össze-rezzent, de szerencsére senki sem vette észre.

Mindent elvégzett, gondolta János, úgy, ahogyan kellett, de ez a Láthatatlan szörny nincs vele megelégedve, dühödött fel hirtelen. Felállt, mit sem törődve a háziakkal, kiment a ház elé. A közelben kecskék, arrébb bárányok legeltek, és egy férfi lóháton közeledett. Nagy porfelhő keletkezett. János egy pillanatra lecsukta a szemét. Amikor ismét felnyitotta, ott ült a háza tornácán. Körötte kiscicák szaladgáltak, a szomszédban tyúk kárált. Az égen hirtelen átsuhant nagy zúgással egy repülőgép.

- Itt is vannak repülők? - kérdezte egy kislány.

- Miért ne lennének? - nevette el magát a bátyja.

János felnézett az égre, de a gép már sehol sem volt, csak a lassan feloszló, szétmázoló csík jelezte az útját.

- Fel akarsz szállni megint? - kiáltott ki a felesége a konyhaablakon.

- Nem.

- Félsz?

- Rengeteg most a gépeltérítés.

- Miért nem térítesz el te egyet? - kérdezte hangosan a Láthatatlan. - Mindenki rólad írna.

- És utána börtönben ülhetnék, ha nem lőnek agyon.

- Legalább nyugodtan megírhatnád az emlékirataidat a börtöncella csendjében.

- Micsoda csendben? Hiszen te mindenütt ott vagy!

- Börtönbe nem akarok menni!

- Beszélsz valakivel? - hallotta ismét a felesége hangját.

- Igen.

- Kivel? - lesett ki a nő, de senkit sem látva értetlenül megrázta a fejét. - Bolond! - jegyezte meg halkán, de a férje meghallotta.

Zizegtek a levelek, a hatalmas gaz-dudvaerdő hullámozott az erős szélről, a fákon pár madár csivített, a ház fölött átrepült egy gólya.

- Nézd csak - szólt egy lány az utcán. - Békát visz a csóréban.

- Az nem béka, hanem hal - jegyezte meg egy fiú az utca túloldalán. - A kicsiknek viszi.

János felállt, felnézett az égre, de a gólya már sehol sem volt. Egy újabb repülőgép tűnt fel. Ezüstösen villódzott a déli napfényben.

- Mindjárt felrobban - szólt ki a felesége a konyhaajtón. - Nemrég mondták be a rádióban, hogy eltérítettek egy gépet, és felrobbantásával fenyegetőznek, ha a pilóta nem irányítja másfelé.

János megvonta a vállát.

- A vállad vonogatód? És ha én ülnék benne, vagy valamelyik gyerek?

- De hiszen itt vagytok!

- Csak én.

- Hahaha - kacagott a Láthatatlan. - Mindig ez az apró összeszólalkozás, egymás meg nem értése.

- Mi jól megértjük egymást - mondta János kissé hangosabban, amire a felesége ismét felfigyelt.

- És még azt mondja, hogy nem bolondult meg, állandóan magában beszél!

- Nem magamban beszélek - védekezett a férfi. - Van egy partnerem. Itt van mellettem.

- Hol van? Nem látom.

- Én sem.

- De beszélgetsz vele? Az árnyékokkal? A képzeleted szüleményeivel?

- Nem. A fákkal, a bokrokkal, a levegővel, és övele.

- Ez aztán az érdekes!

- Sokszor én is beszélgetek a fákkal, bokrokkal, a levegővel és valakivel, akit sohasem láttam - szólt be az utcáról egy fiatalember. - És nem tudom, hogy egyáltalán találkozom-e vele valamikor szemről szembe.

- Még egy bolond! - jegyezte meg a konyhából a nő, de látva a férje dühös tekintetét, azon nyomban visszahúzódott, sőt a nagy hőség ellenére behúzta maga mögött az ajtót és az ablakot is elfüggönyözte.

János figyelmesebben megnézvén a fiatalembert meglepődött, és hitetlenkedve, kételkedve szólt hozzá:

- Ha nem tévedek, Jánosnak hívják, és...

- Igen, az vagyok, és... - mosolyodott el - ...jól tudja, nem kell befejezni a mondatot, mert kitaláltam a gondolatát. Elég volt csak a szemébe néznom.

- Maga is hallotta?

- Még most is gyakran hallom, bár...

- De most már nem ilyen fiatal, mint amilyennek látom, igaz? Úgy érzem, csal a szemem, a látásom. Sem messzelátó, sem rövidlátó nem vagyok, hanem csak múltba-látó...

- Én meg jövőbelátó voltam mindig - szakította félbe a fiatalember. - Éppúgy, mint maga múltba-látó...

- Mint én...

- Maga? Számít is itt az, hogy ki az az én... Lehet, hogy mi egyek vagyunk.

- Egyek?

- Maga ebben a pillanatban fiatalon látja önmagát, én pedig öregebben szintén önmagam.

A Láthatatlan olyan hangosan felkacagott, hogy az ablaküveg is megcsörrent. Megremegtek a tető cserepei, és dülöngélni kezdett a ház melletti hatalmas diófa. Mintha az is nevetne.

- Hallod? - kérdezte János, de azt sem tudta, hogy kitől, hiszen a fiatalember nem volt sehol. Hiába ment ki a kapuba és nézett végig az utcán. Csak pár kacsa totyogott át a kocsíúton az egyik kis tócsához, amiből a víz világosan kivehetően gőzölgött a nap forró sugarai alatt.

- János, hová tűntél? Miért szaladtál el?

- Nem szaladt el. Itt van, tebenned kuncogott a Láthatatlan.

János gyorsan az egyik ablakhoz lépett. Az üvegen visszaverődő képét vizsgálgatta, még a nyelvét is kiöltötte, kimeresztette mindkét szemét, fintorgott, jobbra-balra forgatta a fejét és fel-felnevetett.

- Bennem? Hiszen ez is csak én vagyok!

- De én is - hallott egy hangot, ami azonban nem a Láthatatlan hangja volt, a háta mögül vagy mellőle, hanem egy belőle feltörő vékony, de már-már férfias hang.

- Ha ott vagy, mondd meg, merre jártunk!

- Sokfelé, itthon is, külföldön is, falvakban és városokban egyaránt.

- Igaz! És ha beszélni kell, ki szólal meg? Ha látni kell, ki néz? Ha hallani kell, ki hallgatózik?

- Mindketten.

- Látod a gólyát?

- Csak a szárnycsapásait hallom.

- Hallod a motorzúgást.

- Csak az autót látom.

- Beszélgetsz a szomszédokkal?

- Csak elgondolom, hogy mit kell mondanod.

- És ha én gondolkodom?

- Én mozgatom a te nyelved, hogy megszólalj.

A kis utca eltűnt. Már a ház sem volt sehol. Sík vidéken álltak, csak messziről hallatszott a tenger hullámainak parthoz csapódása.

- Hol vagy?

- Itt vagyok melletted - szólt a Láthatatlan.
- Itt vagyok benned - szólt a gyerek.
- Indul a hajód - hallotta János a felesége hangját a tenger felől. - Gyere már, elkéssel!
- Én sehová sem megyek - mondta a gyerek.
- Akkor itt maradsz, mert én indulok - kezdett vitázni vele János. - És a Láthatatlan is elkísér.

Felröppent pár sirály, élesen felvilljogtak. A hajókürt ismét felbúgott.

- Akkor megyünk? - szólt a Láthatatlan.
- Nélküle sehová sem mehetek - mondta János. - Itt kell maradnom. Őt nem érdekli a hajóút.
- Akkor Isten veled - kiáltotta még a nő.

Beborult az ég. Eleredt az eső. Óriási cseppek mosták végig a házfalakat. A tetőn lecsurogtak. János nyakába.

- Jobb itt? - kérdezte.
- Jobb - felelte egyszerre a gyerek és a Láthatatlan.
- Összefogatok ellenem?
- Én nem látom a Láthatatlant, nem beszéltem vele - védekezett a fiatalember.
- Én azonban mindenkit látok, mindenkit hallok, mindet érzek - vihogott a Láthatatlan. - És irányítalak mindenfelé.

Zuhogott az eső. Megdördült az ég, villám hasította ketté a ház előtt álló hatalmas diófát. A szemközti házból rémülten kirohantak:

- Valakit agyoncsapott a villám? Leégett a ház?

A vihar elült. Kiderült az ég. Ismét forrón tűzött a nap. A kiskacsák és a kislibák a tócsákban lubickoltak. A kotlósok ijedten rohángáltak a pocsolyák körül és rémült kodácsolással igyekeztek megmenteni a vízbe fúlástól elfajzott csemetéiket. A kismacskák az anyjukhoz bújva érdeklődéssel figyelték a csigákat, de egyiküknek sem volt bátorsága bármelyiket is megközeleltetni.

Egy fehér lepke szállt a közeli virágszálra, ami még jobban felkeltette a kismacskák érdeklődését, és attól nem féltek, de amint közeledni próbáltak hozzá, az ijedt meg tőlük és felröppent. A ház ajtaja kinyílt, és egy feketébe öltözött, fekete kendős öregasszony állt meg a tornácon.

- És a kicsi hol van? Hol van az én kicsim? - kiáltott fel, az ég felé nyújtva a karjait. Majd váratlanul, amint megjelent, eltűnt a házban, és hangtalanul becsukódott mögötte az ajtó. A ház is eltűnt.

János megint egy sáros falusi utcán állt és tanácstalanul nézelődött jobbra-balra, nem tudta, hogy merre is induljon. Várta, hogy megszólal benne a gyerek vagy a fiatalember, de hallgattak. Várta a Láthatatlan viháncolását, a fülét hegyezte, hogy meghallja annak vékony hangját, és nem is csalódott.

- Itt vagyok - szólalt meg a Láthatatlan a közelében -, és még más valaki is itt van. Ő, énvelem ellentétben, nem beszél, de látható.

János csak ekkor vette észre a kis vékony emberkét, a Törpét. Az egyik kapunak dőlve állt. Odament hozzá. A Törpe elmosolyodott és a kezét nyújtotta, majd kézen fogva bevezette Jánost az udvarra. Hatalmas gyümölcsfák között kanyargott egy szűk ösvény az udvar mélyén álló házikóhoz. János nem tudta, hogy hová vezetik, de szófogadóan követte a Törpét. Talán kicsit félt, de a Láthatatlan jelenléte mégis csak bizonyos biztonságot adott neki, mert állandóan ott hallotta maga mögött annak a kuncogását.

Megálltak a házikó lelakatolt ajtaja előtt. A Törpe egy ujjal éppen csak megérintette a lakatot, az leesett, az ajtó kinyílt, és egy hatalmas teremben találták magukat.

- Ez lesz a te házad - mondta a Láthatatlan.

- És az ott micsoda?

- Ne kérdezősködj, egyszer majd magadtól rájössz.

- Ez lesz a házam? - kérdezte kis szünet után János még mindig értetlenül nézve hol a Törpére, hol a láthatatlan hang irányában. Majd megint alaposan körülnézett, és felnevetett:

- De hiszen már jártam itt! És ez nem csak lesz az én házam, valamikor már az is volt! Igen, az én házam volt. Most is az, és az is lesz.

A Törpe elégedetten bólintott. A Láthatatlan elhallgatott.

A terem váratlanul megváltozott. Átalakult. Egy szobává és konyhává változott. A konyhából még egy kis éléskamra is nyílt. Egyébként továbbra is teljesen üres volt. Se bútor nem volt benne, se ember nyoma. Mintha soha senki sem lakott volna itt, de János valahonnan mégis ismerte.

- Az ott valamikor kis főzőfülke volt és mosdó egyszerre - mutatott János szinte szótlánul, csak a száját mozgatva az éléskamra ajtaja felé. A Törpe ismét mosolyogva bólintott.

- Itt pedig egy cserépkályha állt. És ott, bent, két ágy, két szekrény és középen egy kisasztal...

- Más nem volt itt? - súgta bátorítóan a hang. - Gondolkozz csak el!

- De, volt egy régi tükör, ahol...

- Ne, ne folytasd - szakította félbe a Láthatatlan. - Hiszen én is itt voltam. Akkor még látható, és az összehajtott tükörben több példányban is megjelentem teveled együtt.

- Igen, sorban álltunk...

A Törpe továbbra is csak mosolyogva bólogatott.

- És aztán... innen hosszú időre eltávoztam - folytatta János elgondolkodva, és lassan végigjárta a két helyiséget, megvizsgálta a falakat, az ablakon kinézett az utcára, és a szemközti házra mutatott: - Amikor utoljára jártam itt, éppen akkor fejezték be az átépítését.

- Ki lakott ott? - kérdezte a Láthatatlan, de a Törpe egy kézmozdulattal jelezte, hogy már nem beszélhet, mert indulniuk kell tovább.

- Ki lakott ott, ki lakott ott? - ismételte magában János, amíg végighaladtak az ösvényen, de ezúttal ellenkező irányban. Hiába volt a ház ismerős, mindent tudott róla, maga a kert teljesen ismeretlennek, újnak tűnt.

- Nem ismered fel? - szólalt meg a Láthatatlan, miközben a Törpe szélesre tárva a karjait, végigmutatott az udvaron, a kerten. - Valaha itt szaladgáltál.

János meglepetten nézett körül, és halkán felnevetett:

- Én szaladgáltam? Nekem sohasem volt szabad szaladgálnom.

- Ne szaladgálj, mert kiizzadsz! Ne szaladj, mert elesel és megütöd magad - mondta hangosan egy nő a fák között.

János a hang irányába fordult. Senkit sem látott, azonban ismét hallotta a hangot.

- Arra ne menj, mert most gereblyéztem el!

János és a Törpe rémulten a lába elé nézett. A Láthatatlan csak vihogott.

- Felgereblyézte, de mikor?... És hol van a gyerek, akinek mondja? - kérdezte.

- Ott szalad, nem látjátok? - kérdezte a nő.

- Nem látok senkit - mondta János.

- Én látom - jelentette ki a Láthatatlan, és a Törpe a ház felé mutatott.

- Ki van ott? - kérdezte meglepetten a férfi. - Én még most sem látok senkit.

- Megvakultál? - kérdezte a nő. - Mindig szélkajla voltál, biztosan valami történt veled.

János továbbra is csak értetlenül forgolódott, de a Törpén kívül senkit sem látott, bár a nő hangját mindig világosan hallotta a közeli fák közül.

- Itt jártam? Itt szaladgáltam? - gondolkodott hangosan. - Meglehet... Talán teljesen elfelejtettem?

Amikor már a kapuhoz értek, a nő megint odakiáltott:

- Janika, hová mégy? Hadd menjen el a bácsi, nem kell elkísérned. Majd visszajön.

- Tudom, hogy vissza fog jönni, de az nagyon soká lesz, te akkor már nem itt fogsz lakni - mondta egy kisfiú, akit János nem látott. - Nekem most el kell mennem veled, hogy olyan nagyra nőj, mint ő.

A nő sírva fakadt, de a férfi háta mögött valaki jó hangosan becsapta a kaput.

- Biztosan a kisfiú csintalankodik - mondta János hangosan, aki előtt szótlanul ott lépdelt a Törpe, ugyanakkor a fülébe viháncolt a Láthatatlan.

- Az a kisfiú te vagy. Valamikor te is így mentél el hazulról, pont ebből a házból, hogy soha többé vissza ne térj ide - mondta a Láthatatlan. - Az élet azonban úgy akarja, hogy visszajöjj. Igaz, a ház ugyanaz, de minden más, mindenki más és...

- ... és itt már én is idegen vagyok - fejezte be a mondatot János.

- Te itt nem vagy idegen, hiszen mindig itt éltél, mindig ide vágyódtál vissza, egyedül ez a ház, a remény, hogy visszatérsz ide, éltetett.

A Törpe kedvesen mosolygott és egy kézmozdulattal további útra küldte Jánost. Ő maga meghajolt és elindult visszafelé a házhoz.

- A Törpe elmegy? - kérdezte János izgatottan. - És most merre?

- Eddig is egyedül jártál, a saját elhatározásod, kedved szerint, csak az én kíséretében - nevetett fel a Láthatatlan. - Én továbbra is itt vagyok a közeledben, ha nem is melletted -

vigasztalta. - És még a gyerek meg a fiatalember is itt van. Mindketten benned vannak. Mert ti hárman együtt vagytok te.

- Mi hárman?

- Igen: a régmúlt, a múlt és a jelen!

- Hát a jövő? - kérdezte kíváncsian. - Ha van régmúlt, múlt, jelen, valahol jövőnek is kell lennie.

- Az is tebenned, tibennetek rejtőzik, de még nem alakult ki teljesen - nevette el magát megint a Láthatatlan. - Lehet, hogy itt van, ebben a házban, lehet, hogy másutt, valahol messze.

- De hiszen azt mondtad, hogy énbennem van - értetlenül nézett körül és tapogatta végig a tekintetével a vidéket János.

- Még csak a magja van benned.

János szótlanul ment tovább. Úgy tűnt neki, hogy a Láthatatlan is elhagyta, nem csak a Törpe, de mégis nyugodt volt, hiszen ott van vele a régmúlt, a múlt, a jelen, és valahol mélyen benne a jövő magja. Igaz, semmit sem értett belőle, de hitelt adott a Láthatatlan szavainak, mert az mindig igazat szólt.

Az utcasarkon megtorpant, mert ismét valahol máshol találta magát. Egy kanyargós utcán, fakerítések mögött hatalmas levelű tők virágzott. Itt-ott már a termés is megjelent.

- „Így lesz a jövővel is bennem?” - gondolkodott. - „Most csak a mag van bennem, majd kihajt, kivirágzik, megérik a gyümölcse?”

Érdeklődéssel nézte a virágzó tököt, mintha még sohasem látott volna ilyesmit.

Egy kutya szaladt a kerítéshez, vadul ugatni kezdett, és a deszkák fölé magasodott. János megijedt, de a kutya, amilyen hirtelen megvadult, oly hirtelen meg is nyugodott. A farkát kezdte csóválni, és igyekezett a nyelvével megérinteni a férfi kezét, aki szintén megnyugodott, és továbbra is ott állt, nézte a kertet.

- Mit ugatsz? - kiáltotta az udvar mélyéből egy férfi a kutyának, pedig az már nem is ugatott, csak hitetlenkedve nyöszörgött.

János összeresztette a hangot hallva, ami ismerősnek tűnt neki.

- Hol vagy? - kiáltott be a kerítés fölött. - Honnan kerülsz ide?

Az udvar mélyéből az ismerős hang hallatszott:

- Hiszen itt lakom. De te honnan kerültél ide?

- Nem tudom - felelte János bizonytalanul. - Talán erre jártam... Nem, én is itt lakom... vagy legalábbis valamikor itt laktam... lehet, csak pár napig...

A férfi lassan áttört a hatalmas töklevelek között, óvatosan kerülgetve azokat, nehogy akár csak egyet is letörjön. Megállt pár lépésre a kerítéstől, mintha jelenést látna, bámulta Jánost, és nem mert közelebb menni. Ő is összeresztette valamitől.

- Ki vagy te? - szólalt meg végül az öregember a kertből, még mindig messziről. - A hangod ismerem, az arcvonásaidat ismerem, bár...

- Ugyanígy vagyok én is - szakította félbe János. - Te ki vagy?

- Ha ismersz, tudnod kell.

- Neked is énrólam.

Az öreg egy lépést közelebb ment, de ismét megtorpant. - Nem, lehetetlen. Az a heg a torkodon.

- A tieden is...

- És az az őszes hajad... - mondta ismét az öreg. Még egy lépést tett előre. János meg hátrálni kezdett, mint egy látomástól.

- Félsz? - kérdezte a férfi. - Éntőlem?

- Nem, csak olyan különös minden. Mintha önmagamat látnám húszegynéhány év múlva.

- Én is önmagamat vélem látni, de húszegynéhány évvel korábbi magamat, mintha régebbi fényképemet nézném - vélte az öreg. Mereven nézte Jánost, aki megint összereszt.

- Hová mégy? - kérdezte.

- Én? - csodálkozott a férfi a kertben. - Sehová sem megyek. Itt állok nem messze a kerítéstől. A kutya is mellettem van.

- A kutyát látom, de te valahogyan távolodsz.

- Biztos a hőségtől vannak látomásaid - mondta, de egyre halkuló hangon.

Egy pillanat múlva János már csak a hatalmas tökleveleket látta, alattuk a virágokat és egy-két sárguló termést.

Eltűnt az öregember, eltűnt a kerítés, eltűnt a kutya, csak a tök virágzott. János értelmetlenül mormogott valamit, mintegy hívva a Láthatatlant, de az sem volt sehol, pedig most nagy szüksége lett volna rá. Lassan elindult egy irányban, bár ott sem látott semmit. Ösztönösen haladt, át a homoktengeren, mert remélte, hogy hamarosan feltűnik a templomtorony, vagy ha nem is látja meg, meghallja a harangszót, de semmit sem hallott, és csak szél támadt, ami felkavarta a homokot és a porfelhő még a virágzó tököt is elrejtette a szeme előtt.

„Ki volt ez az öregember, és hová tűnt?” - kérdezte önmagától, de választ nem kapott. Lépdelt a homokban, és egyszerre egy hatalmas mecset előtt találta magát. Körben arabok hajlongtak. A müezzín hangja szállt le hozzá az égből.

- Hal ana fil Káhira? - fordult egy kisfiúhoz.

A gyerek meglepetten nézett a külföldre, aki arabul szólalt meg, és bólintott.

- Naam - mondta, és ment is tovább.

„Honnan kerültem ide?” - tette fel félhangosan a kérdést, amire most sem kapott választ.

„Biztosan csak a melegtől vannak továbbra is látomásaim” - gondolta, és odasietett az egyik, éppen előtte kiemelkedő fához, alája heveredett, és elgondolkodott a sorsán. Az eszébe jutottak az eddig látott emberek, a fiatalok, az öregek, a magyarok, a külföldiek, és sohasem tudta, hogy mit is tegyen, hogy valahogyan megszabaduljon a gondolataitól. Pihenni akart, de a mecsetből jöttek ki az emberek, és megpillantva a külföldit, körülállták, és egymást faggatták, hogy honnan is kerülhetett ide.

- Sokáig aludtam? - kérdezte reggel a munkába induló feleségétől.

- Aludtál? - nevetett fel a nő. - Nemrég jöttél csak haza, olyan zavartan, mintha részeg lennél, de nem volt alkoholszagod.

- Ittam volna? És nem jöttem haza? Mit beszélsz?! - nézett János értetlenül a feleségére. - Egész délután itt ültem, olvastam, majd nagyon korán lefeküdtem.

- Pár napja nem is láttalak - nevetett ismét a nő. - Úgy egy hete köszönés nélkül elmentél hazulról, és csak ma reggel jöttél haza.

János tanácstalanul körülnézett, de többet nem szólt. Becsukta a szemét és csak akkor nyitotta ki, amikor meghallotta az ajtó zárjának a kattánását azután, hogy a felesége kiment.

- No, tudod, hogy hol jártál? - hallotta egyszerre a Láthatatlan hangot. - Látod, egy pillanatra sem hanyatlik magadra.

- Hiszen itthon voltam - védekezett a férfi, miközben felkelt és gyorsan felöltözött.

- Most hová mégy? Ilyen állapotban - figyelmeztette a Láthatatlan - nem mehetsz ki.

- Jössz velem.

- Nem megyek. Végre magadnak kell vigyázni saját magadra, és tudnod kell, hogy mit teszel - makacskodott a Láthatatlan.

János nem fogadta meg a figyelmeztetést és gyorsan leszaladt a lépcsőn. Kint a kapuban azonban megint nem tudta megállapítani, hogy hol is van. Város is volt, falu is volt, hegyek is, erdő is, tenger is, és mégis semmi. Mintha a föld fölött lebegne, pedig a talajon állt. Szédült. Elsötétült előtte a világ.

Meghallotta, hogy páran odaszaladtak hozzá.

- Biztosan részeg - jegyezte meg egy nő.

- Rosszul van - mondta egy másik.

- Mindjárt elájul, hívjanak orvost - szólalt meg egy férfi. - Én felfektetem erre a padra.

A tenger egyre jobban háborgott. A hullámok átcsaptak a csónak fölött, amiben egy fiatal pár evezett. János látta és hallotta a Láthatatlan hangot:

- Segítsetek nekik!

Amikor felnyitotta a szemét, egy kis szobában találta magát. Kinézett az ablakon.

- Hiszen ez olyan, mint a sivatag - nevette el magát hangosan, hogy a szomszéd szobából mindjárt benézett egy nála valamivel idősebb férfi.

- Nagyon meleg volt, nem vagy hozzászokva - mondta mosolyogva.

János a hőségtől szinte tántorogva indult kifelé.

- No, hogy tetszik? - kérdezte a férfi. János csak vállat vont, mert nem tudta, hogy hol is van.

- Mardakjan, Mar-dak-jan - zakatolt az agyában az idegen szó. Valami az eszébe jutott, a Láthatatlant kezdte keresni. Sziszegett neki, fütttyentett egyet-egyet.

- Megint itt vagy - szólalt meg végül közvetlenül a füle mellett. - Már talán elfelejtetted, hogy itt is jártál.

János nem szólt, csak megrázta a fejét.

Körülnézett.

Mindenütt homok. Néhány szőlőtőkéről a venyigék kevés, elsárgult levéllel a földön kacsaringóztak, mint kígyók. Alacsony fákon valami almaszerű gyümölcs vöröslött.

- Nar - mondta a férfi, akit a vendéglátójának vélt.

János megvonta a vállát, mert nem is tudta, hogy mi lehet az a *nar*. Odalépett a fához, leszakított egy gyümölcsöt és beleharapott, pontosabban bele akart harapni, de a férfi elnevette magát, és kikapta a kezéből az almaszerű valamit s egy éles kiskéssel felvágta. Apró magok voltak a piros gyümölcshúsban.

- No, kóstold meg - lökte meg egy kisfiú. - Én már ettem belőle.

Az égen kegyetlenül tüzelt a nap. Száraz hőség uralkodott. Megszédült. Gyorsan a kerti csaphoz ment, de abból alig jött pár csepp víz.

- El akartál jönni, és most nem tetszik? - nevetett a Láthatatlan.

- De tetszik. Csak... - János a hőségtől megint elkábult és gyorsan visszament a kis szobába, ahol csak egy fából összetákoltt priccse, egy asztal és két szék állt. A hőségtől kábultan nézett körül, de nem értette, hogy hogyan is került ide, és azt sem tudta, hogy tulajdonképpen hol is van, habár érezte, sejtette, hogy valamikor már járt itt és még lesz itt.

- Te mindig olyan helyekre vezetsz - mondta a Láthatatlannak, bár nem érezte, hogy ott van-e mellette, de biztos volt benne - ahol még sohasem jártam, és mégis úgy érzem magam, mintha már lettem volna.

- Ugye, megmondtam? - nevetett megint a Láthatatlan egyenesen a fülébe. - Te mindenhol voltál, és sehol sem jártál, itt is vagy, ott is vagy és sehol sem vagy.

A férfi is bejött, leült a székre és bekapcsolta a rádiót, amiből egyszerre vérpezsdítő keleti zene hangzott fel.

- Tudom, hogy szereted ezt - jegyezte meg, de János nem szólt. Becsukta a szemét és a kis falura gondolt, ahol nem is olyan régen volt, vagy nem is volt, csak elképzelte. De hiszen látta, világosan látta a tornácos házat, a deszkakerítést, a kanyargó utcát, a magas gazzal benőtt kertet, a szomszédék sárga kerítését, mögötte a magasra nőtt kék és fehér virágokat.

- Árudd el, hol vagyok - szinte könyörgött a Láthatatlannak, de ez nem szólt. Lehet, már nem is volt ott mellette. Egyszerre szörnyen magányosnak érezte magát, bár ott ült az asztalnál az az idegen-ismerős férfi, csak a rádióban énekelt valaki, egyébként csend volt.

Megint elgondolkodott. Most egy másik kis ház előtt állt. A kertben volt pár gyümölcsfa, egy gémeskút, voltak ágyások, de az egész udvart szinte csak szőlővel ültették be. A kerítés hálóján át csak a poros vagy sáros utcát látta, és a szemközti, fehérre meszelt tornácos házat.

Újra hangosabb lett a keleti zene. Nem értette, hogy hol is van tulajdonképpen. Valamiért ideges lett. Felugrott és felkiáltott:

- Miért nem viszel már el oda, ahol még sohasem jártam?

- Mi bajod van? nem tetszik a zene? - kérdezte a férfi Jánostól. - Nem értem, mit mondasz.

- Nem hozzád szólok.

- Akkor kihez? Hiszen itt senki más sincs!

- De van - dühöngött János egyre jobban, mert a Láthatatlan meg sem mukkant. Így aztán nevetségessé tette magát. Egyébként is nevetséges lett volna, mert a Láthatatlan csak őhöz szólt, egyedül ő hallja a hangját. De most hozzá sem szólt senki. Kirohant az udvarra.

„Megint csak a sivatag! A hőség!” - gondolta.

Váratlanul megdördült az ég. A szomszédok hangja felhangzott. Meglepetten kiabáltak: „Hiszen itt nem szokott ilyenkor esni az eső.”

Besötétedett. Eleredt az eső, sőt jég esett. Nagy szemekben.

- A szőlő! - jajongtak többen. És ekkor a Láthatatlan is melléje ugrott:

- Gyerünk innen gyorsan! - parancsolt rá. - Még azt hiszik, hogy te hoztad rájuk ezt a sorscsapást.

- Megint félrebeszélte! - hallotta János a felesége hangját. - Orvoshoz kell menned, kórházba vagy szanatóriumba kell befeküdnöd. Így nem mehet tovább.

- De hiszen én nem vagyok itt - jajdult fel János. - Én ott vagyok, ahol voltam, ott vagyok, ahol leszek. Csak itt nem vagyok.

Egyre ezeket a szavakat hajtogatta, míg a betegszállítók egy hordágyon kivitték a mentőautóhoz.

- Én mindenütt vagyok, de sehol sem vagyok, itt is vagyok, ott is vagyok... Mégis hol vagyok?

VÉGE

A DOBOZ

Kisregény

- Hakim, o jasajir - hallotta halványan egy nő hangját. Még nem nyitotta ki a szemét, de a szempillái, szemhéjai megmozdultak, ezért az orvos is közelebb lépett.

- O jasajir - fordult az asszisztensnőjéhez, miközben a beteg pulzusát fogta. - Elbette - mondta, majd a betegágyon fekvő férfi fölé hajolva megszólalt oroszul:

- Откуда вы приехали?

A beteg nem felelt, de most mindkét szemét felnyitotta és meglepetten nézte az idegen arcokat. Kifejezéstelen arcától az első pillanatban még az orvos is visszarettent, de mindjárt vissza is hajolt, és megint oroszul szólalt meg. A beteg, minden erejét összeszedve, és két, lazán lekötött kezével az ágy szélébe kapaszkodva, kissé felemelkedett.

- Men azerbajdzsandsza anlajiram - mondta.

Az orvos és a nővérek meglepetten néztek rá:

- Ért azerbajdzsániul? - kérdezte az orvos.

- Érték. Már többször is voltam itt - mondta az ágyán fekvő beteg kissé idegenes, de érthető kiejtéssel.

Az orvos és az ápolónők csodálkozva néztek össze.

- Már azt hittük, hogy meghalt - vallotta be őszintén az egyik nő.

- Szívós a szervezetem - mondta a beteg, és próbált még jobban felülni, de visszaesett az ágyra.

- Maradjon nyugton, nagyon súlyosan megsérült - mondta az orvos.

- Mi történt? Semmire sem emlékszem.

- Alaposan összeverték.

- Engem?

- Ki mást, ha maga van itt? - kérdezte megint az előbbi nővér.

- Nem emlékszem - mondta a beteg.

- Ugye, maga Rókafalvi Róbert? - kérdezte az ágyhoz lépő egyenruhás férfi, akiben Róbert nem ismerte fel a rendőrt.

- Az vagyok - mondta meglepetten. - De mit számít ez most? Egyébként hol vagyok?

- Kórházban - mondta az egyik nővér, aki eddig meg sem szólalt.

- Kórházban? De hol? - kérdezte ismét idegesen a beteg. - Hiszen én nem kórházba mentem, hanem...

- Igen, vonatra szállt, és el is érte a célját, de másnap megtámadták és leütötték - magyarázta az előbbi nővér.

- De tényleg, hol vagyok?

- Bakuban.

A beteg elgondolkodott. Néhány másodperc múlva megszólalt:

- Igen. Erre már kezdek visszaemlékezni.

Most az orvos lépett az ágyához.

- A feje nem fáj?

- Nem.

- És a gerince?

- Az sem.

- A lába és a keze? - kíváncsiskodott az orvos tovább.

- Semmim sem fáj - felelte ingerülten a beteg. - Engedjenek ki innen, hiszen már tudom, hogy hol vagyok. A nyelvészeti konferenciára jöttem.

- Igen - mondta ismét az orvos. - De egy taxisofőr hozta be ide magát összeverve. Öt napig eszméletlenül feküdt, csak utána nyitotta ki a szemét, de semmit sem látott. Ma szólalt meg először.

- Egy taxisofőr? - kérdezte kissé hitetlenkedve. - És honnan? - tette hozzá alig hallhatóan.

- A Kaszpi-tengerbe benyúló móló végéről. Még jó, hogy nem zuhant bele a vízbe, vagy nem dobták bele - magyarázta az egyik nővér.

A beteg kicsit elgondolkodott, becsukta a szemét, mert még mindig nem értette pontosan, hogy mi is történt vele.

- Hogy hívják? - kérdezte az orvos, bár a kezében tartotta a beteg útlevelét, de bizonyára meg akart róla teljesen bizonyosodni, hogy az illető már magához tért-e, és az emlékezésnek legalább egy kis maradéka észrevehető-e nála.

- Rókafalvi Róbertnek - suttozta a férfi.

- Igaz, ez áll az okmányban is, csupán azt nem tudjuk, hogy kicsoda maga - mondta megint az orvos, miközben az útlevelet lapozgatta. - Az imént azt mondta, hogy valamilyen konferenciára jött.

- Igen, a nyelvészeti konferenciára - mondta már kicsit hangosabban. - És még mindig nem tudom, hogy hogyan is kerültem ide.

- A sofőr sem tudott semmit sem mondani... Csúnyán összeverte valaki, vagy valakik.

A beteg még mindig nem tudott visszaemlékezni a történetekre.

- Most hagyjuk egy kicsit pihenni - fordult az orvos a nővérekhez, majd a beteghez: - Próbáljon meg visszaemlékezni mindenre. Egy-két óra múlva visszajövök. Egyébként a rendőrségről is voltak már itt, de mindig eszméletlen volt. Talán ma délután vagy holnap délelőtt ismét eljönnek, hogy kihallgassák.

- Ha valamire szüksége lenne, csak csengessen, mindjárt jövök - mondta az orosz ápolónő, és mindhárman kimentek a kórteremből.

Róbert becsukta a szemét és próbálta felidézni emlékezetében a történeteket.

- A jövő héten külföldre megyek - jelentette be egyik nap, hazatérve a munkából, a feleségének.

Az asszony kissé ingerülten fordult hozzá:

- Árudd már el végre, hogy ha állandóan külföldön járkálsz, akkor minek nősültél meg. Hiszen itt vagyok én, és a gyerek is, a fiad, most felvételizik, a lányod jövőre érettségizik, de te azt sem tudod, hogy melyikük hányadik osztályba jár.

Róbert csak megvonta a vállát és eltűnt a szobájában. Először a könyvespolchoz ment és elővette az utazása témájához szükséges könyveket, szótárakat.

„Fel kell idéznem a nyelvet, hiszen már elég régen foglalkoztam vele. Az utóbbi időben leveleket is alig kapok, és vendégeim sem jönnek onnan” - gondolta, amikor a felesége váratlanul betoppant. Már egy kicsit higgadtabban mondta:

- És még el sem mondtad, hogy hová mégy.

- Bakuban lesz egy turkológiai és irodalmi konferencia. Engem, mint műfordítót hívtak meg. Előadást is kell tartanom - magyarázta a férje.

- A nagy műfordító! - mondta gúnyosan Karolina. - Mondd meg őszintén, mit publikáltál addig? Mindössze egy-két verset. Azt is külföldön, nem Magyarországon.

- Ha itt a klikk összefogott ellenem - mondta dühösen a férfi. - De látod, kint megbecsülnek. A két vers miatt is meghívnak.

- És miről fogsz beszélni? - érdeklődött tovább a nő. - Hiszen alig van anyagod.

- Alig van anyagom? - nevetett fel most a férfi gúnyosan. - És ez micsoda? - mutatott az íróasztalán halomba rakott könyvekre. - Mindezt át kell néznom.

- Lesz rá időd? Már a jövő héten utaznod kell - hitetlenkedett a felesége.

- Lesz rá időm, mert szabadságot vettem ki. Az utazási okmányokat és a jegyzeteket az Írószövetség szerzi be.

- És nekem ki szerez be valamit? - dühöngött megint a nő. - És a gyerekekkel ki törődik, amikor én munkában vagyok? És ha itthon vagyok, akkor is a következő napra kell készülnöm.

A férfi nem szólt, csak leült az asztalhoz és kinyitotta az Azerbajdzsán történelméről szóló könyvet.

- Csak a történelemmel foglalkozol? Hát az irodalom? És a művészet?

- Azt majd utána nézem át, hiszen nem felejtettem el mindent, csak át kell ismételnem a dolgokat.

- És a nyelvet beszéled? - lett megint gúnyos a felesége hangja. - Valld be őszintén, már régen soha senkivel sem beszéltél azerbajdzsánul.

- De törökül és üzbégül szoktam beszélni. Te magad is ismered a török és üzbég barátaimat.

- De így össze fogod keverni a nyelveket! - gúnyolódott tovább Karolina.

A férfi megvonta a vállát, és ezzel le is zárta az ügyet. A nő még morgott valamit, majd hangos ajtócsapódás jelezte, hogy egyedül hagyta a férjét.

„Azerbajdzsán két részre oszlott, Észak-Azerbajdzsán, Baku fővárossal a Szovjetunióhoz tartozik, míg Dél-Azerbajdzsán, Tebriz fővárossal Irán részét képezi. Az Iráni Azerbajdzsánban háromszor annyian élnek, mint Északon” - olvasta a könyvben.

„És vajon egyszer megint egyesülnek?” - kérdezte önmagától fennhangon. Persze, választ nem kapott rá, ezért olvasott tovább.

Megszólalt a telefon. Egyik kollégája szólt a kagylóba:

- Hallottam, hogy külföldre indulsz. Nem félsz az ottani harcoktól?
- Mitől félnék? Én sem azerbajdzsán, sem örmény, sem orosz nem vagyok - mondta Róbert nyugodtan.
- A fegyverek nem válogatnak. Nem tudják, hogy ki milyen nemzetiségű. És ha valahol bomba robban, akár te is a romok alá kerülhetsz - volt hajthatatlan a kollégája.
- Hagyjuk ezt a beszédet - mondta még Róbert, és dühösen lecsapta a kagylót.

Pár pillanat múlva ismét csengett a telefon. Ugyanaz a kollégája volt.

- Remélem, nem haragudtál meg rám - mondta. - Egyébként nem elijeszteni akarlak, hanem csak azt kívánom közölni, hogy van egy ismerősöm, akinek barátai élnek Bakuban, és szeretne csomagot küldeni nekik. Elvinnéd?

Róbert pár másodpercnyi gondolkodás után mondta:

- Ha nagyon akarja. Bár nem szívesen viszek ismeretlenektől ismeretleneknek csomagot, annál is inkább, mert sok mindent kell magammal vinni.
- Akkor viszed, vagy nem? - türelmetlenkedtek a vonal túlsó végén.
- Ha nagyon akarod.
- Elvigyem hozzád?
- Nem. Hozza el az állomásra! - mondta Róbert, és ismét lecsapta a telefont, majd olvasott tovább.

Ekkor a fia toppant be:

- Apa, nem vinnél el engem is magaddal?
- Hová? - kérdezte a férfi értetlenül.
- Anya mondta, hogy a jövő héten Azerbajdzsánba utazol. Én is szeretnék elmenni oda.
- De neked tanulnod kell - mondta szigorúan az apja. - Egyébként is hivatalos útra megyek, és neked nem adnak jegyet.
- Van egy kis pénzem, én megveszem magamnak - makacskodott a fiú.

Azonban a férfi mégis egyedül utazott el. Indulás előtt, a pályaudvaron odalépett hozzá egy cigányos képű férfi.

- Rókafalvi Róbert? - kérdezte idegenes akcentussal.

Róbert csak bólintott. Hirtelen nem is jutott az eszébe, hogy az egyik kollégája értesítette, hogy valaki csomagot akar küldeni bakui ismerőseinek, csak amikor a kis csomagot észrevette az idegen kezében, akkor jutott az eszébe a dolog, ezért kicsit barátságosabban kérdezte:

- Ugye, maga azerbajdzsán?
- Igen. És bizonyára emlékszik, hogy a közös barátunk már beszélt magának rólam - mondta az idegen.

Róbert ismét csak bólintott. Az idegen ekkor átnyújtotta neki a kis dobozt.

- Kérem, adja át Memmed Ferhidoglu Sahzadénak. Itt ez a levél, amiben megadtam a telefonszámát.

- Sürgős az ügy? - kérdezte Róbert.

- Nem nagyon. Csak arra kérem, ne hogy elfelejtse. És senki másnak, még az ismerőseinek se említse se a nevet, se azt, hogy csomagot vitt neki.

- Talán titok?

- Nem - mondta még az idegen, de megpillantva a közeledő rendőrt, köszönés nélkül távozott.

Róbert a kis dobozt gyorsan betette az aktatáskájába, és felszállt a vonatra.

- Mihelyt megérkeztél, azonnal küldj táviratot vagy telefonálj! - kiáltotta neki a felesége abban a pillanatban, amikor a vonat elindult.

A fülkében négy fekvőhely volt. Az egyik oldalon két nő helyezkedett el, a másikon, Róbert felett, egy fiatal férfi.

Eddig jutott Róbert az emlékezésben, amikor a kórterem ajtaján kopogtak, de még mielőtt Róbert kiszólhatott volna, belépett egy rendőr.

- A bakui Főkapitányságról jöttem, Kemal Sahinov a nevem. Engem bíztak meg, hogy felvegyem az adatait - mondta. Mögötte ott állt az azerbajdzsán nővér, aki kíváncsian hallgatózott.

- Ugye, Rókafalvi Róbertnek hívják? - kérdezte a rendőr. - És Magyarországról jött?

- Igen - felelte a beteg.

- Mióta van itt Bakuban?

- Talán egy hete, tíz napja. Nem emlékszem. A nyelvkongresszusra, bocsánat, a nyelvészeti kongresszusra - javította ki magát - jöttem, de előbb szerettem volna egy kicsit egyedül körülnézni a városban.

- Úgy hallom, és én magam is észrevettem, hogy jól beszél azerbajdzsániul. Hol tanult?

- Törökül az egyetemen, utána más türk nyelveket is megtanultam magánúton.

- Barátai vannak Azerbajdzsánban? - kérdezte tovább a rendőr.

- Néhányan. De nem barátok, csak ismerősök.

- Honnan ismeri őket?

- Úgy tudom, a könyveiket fordította - szólt közbe a nő boldogan, hogy ő is tud valamivel segíteni a kihallgatásban.

- Magát nem kérdeztem - fordult hozzá kissé dühösen Kemal. - Egyébként már előbb is szerettem volna megkérni, hogy hagyjon minket magunkra.

- Jól van, már megyek is - mondta sértődötten, sőt haragosan a nővér. - És a doktor úr bejöhét?

- Majd ha elmegyek - mondta a rendőr már egy kicsit higgadtan.

A nővér szótlanul kiment.

A kihallgatás nem tartott sokáig, mert a rendőr mindössze a személyi adatokra volt kíváncsi, hiszen tudta, hogy a beteg a balesetkor, amikor összeverték, egy kis agyrázkódást kapott, és semmire sem emlékezett.

- Majd holnap eljön a felügyelő meg egy nyomozó - mondta, és elment.

Róbert mély, lázas álomba merült. Hosszú ideig nyugtalanul hánykolódott, mert egész teste fájt. Különböző álmok képek gyötörték. Talán az átélt verekedést álmodta vissza?

Az orvos és a nővérek többször is bementek hozzá, de csak nem ébredt fel. Annyira dobálta magát, hogy már-már le akarták kötözni, nehogy leessen. Olykor-olykor, félálomban, felnyitotta a szemét, de semmit sem látott, pedig még nappal volt.

- Beszélhetnék vele? - kérdezte a magyar konzulátus egyik tisztviselője, aki eljött hozzá látogatóba, de az orvosok nem engedték be.

- Reméljük, hogy pár nap múlva teljesen megnyugszik - magyarázta az egyik nővér.

- És tudnak valami pontosabbat, hogy ki tette ezt vele, és miért? - érdeklődött tovább a látogató.

- Semmit - felelte az orvos. - Igaz, az előbb volt itt egy rendőr, és kikérdezte, de nekünk semmit sem mondott.

- Azért gondoltam, mert már többször is telefonáltak nekünk, de senki sem mutatkozott be.

- És mit akartak? - kíváncsiskodott az orvos.

- Mindössze annyit, hogy kijött-e a kórházból, és most hol tartózkodik - magyarázta a konzulátusi tisztviselő.

- Ide is telefonáltak, sőt néhányan személyesen is keresték, de akkor még eszméletlen volt - mondta az egyik nővér.

- Kérem, senkit se engedjenek be hozzá rajtunk és a rendőrségen kívül - mondta a látogató. - Hamarosan a magyar bűnüldöző szervektől is eljön valaki.

- A magyar bűnüldöző szervektől? - kérdezte meglepetten az orvos. - Olyan komoly az ügy? Mi azt hittük, hogy egyszerűen csak huligánok támadtak rá.

- Először mi is azt hittük, de olyan hírt kaptunk Budapestről, hogy egy ismeretlen személytől valakinek valamilyen csomagot hozott.

- És ő tudta, illetve tudja, hogy mi van abban a csomagban? - kérdezték szinte egyszerre az orvos meg a nővérek.

- Nem tudjuk. Ezért akartam beszélni vele - mondta végezetül a vendég és gyorsan távozott.

Róbert csak másnap reggel ébredt fel. Úgy látszott, hogy teljesen magánál van, csupán erős fájdalmakra panaszkodott, ezért mindjárt beadtak neki egy injekciót, majd ismét elvitték röntgenre. A hordágyon fel akart ülni, de természetesen nem engedték meg neki. Amikor visszavitték a kórterembe, hányingere volt.

- Bizonyára még az agyrázkódás következménye. Szinte semmit sem evett, csak infúziót kapott - mondta az azerbajdzsán nővér.

- Próbáljon meg enni valami - szólt a másik nővér. Egy sonkás zsemlet tett eléje.

- Nem tudom összerágni - panaszkodott a férfi, amikor beleharapott a zsemlébe. - Pedig nagyon éhes vagyok.

- Hozzon egy levest! - utasította a nővért az orvos.
- Elég lesz egy kis tejeskávé, esetleg beleaprítok egy fél zsemlét - volt Róbert véleménye.

Miután megreggelizett, egy újságot kért. Gyorsan átlapozta, de semmi olyasmit nem talált benne, ami érdekelte volna.

- Mi hír van a kongresszusról? - érdeklődött a belépő orvostól.
- Már a vége felé közeledik. Magának majd megküldik az összes beszámolót.
- És az én beszámolómmal mi lesz? - kérdezte.
- Úgy tudom, hogy eltűnt a szállodából. Nem tudjuk, hogy ki vitte el. Lehet, hogy azok, akik összeverték, de az is lehet, hogy a kongresszus elnöke.
- Még nem volt itt? - kérdezte Róbert izgatottan.
- Csak egyszer telefonált, mindjárt azután, hogy behozták a kórházba - jelentette ki az orvos. - Nyugodjon meg - mondta, amikor észrevette, hogy a szavak hallatára Róbert arca idegesen megrándult. - Majd telefonálok neki és behívom, mihelyt egy kicsit jobban lesz.

Róbertet ismét magára hagyták.

Néha jól érezte magát egyedül a kórházban, a kórterem magányában, de máskor hiányzott neki a társaság, mert szeretett volna olykor-olykor elbeszélgetni valakivel. Unatkozott. Csak a gondolatok kavarogtak az agyában, de semmi okosat sem tudott kitalálni, és még csak az sem jutott az eszébe, hogy tulajdonképpen mi is történt vele. Még mindig csak arra emlékezett, hogy Budapesten felszállt a vonatra.

„És így kell élnem tovább? - gondolta. - Még jó, hogy a nyelvet nem felejtettem el” - vigasztalta önmagát. Az éjjeliszekrényén ott feküdt néhány könyv és újság, de ha nem adták a kezébe, nem tudta elvenni, mert csak nagy fájdalommal tudott az oldalára fordulni.

Megint becsukta a szemét, és próbált gondolkodni.

- Az a csomag... Hol lehet az a csomag - mondta félhangosan, de akárhogyan is törte a fejét, csak nem jutott az eszébe.
- Memmed Farhidoglu Sahzade - ismételte halkán a nevét, akinek a csomagot át kellett volna adnia. - Memmed... Farhid... oglu... Sahzade... - mondogatta egyre hangosabban.

„A vonatom sokáig állt Lvovban” - jutott hirtelen az eszébe.

Azonban rosszul emlékezett. Ő Lvovban nem a vonatban vagy az állomáson várta a csatlakozást, hanem leszállt és elment az egyik barátjához, Vitalijhoz.

Néhány évvel korábban Rigában járt. A rigai vonatról Lvovban kellett átszállnia a budapesti gyorsra. Akkor járt először Lvovban, és amikor leszállt a rigai expresszről, tanácstalanul megállt a peronon. Ekkor egy magas fiatalember lépett hozzá és oroszul megkérdezte tőle, hogy hová akar menni.

- Még nem tudom - felelte. - Budapestre utazom, de a vonatom csak nyolc óra múlva indul.
- Nem lenne kedve megismerni a várost? - kérdezte az idegen, majd bemutatkozott. - Vitalij Manewski vagyok.
- Maga orosz, ukrán vagy lengyel? - kíváncsiskodott Róbert.

- Ez is, az is. A családomban ugyanis mind a három nemzetiséghez tartozók vannak, sőt még litván rokonom is van - mondta kissé büszkén az idegen fiatalember.

- És maga kinek vallja magát?

- Lengyelnek - hangzott a válasz.

Rövid gondolkodás után Róbert úgy döntött, hogy elfogadja Vitalij meghívását. A bőröndöt beadta a csomagmegőrzőbe. Megebédeltek az állomás éttermében, majd elindultak egy városnéző sétára.

- Ez a régi Lemberg, majd a lengyel Lvov, most pedig az ukrán Lviv - mondta a vendéglátó.

- Hallottam róla, néhány képet is láttam, de még sohasem jártam itt - mondta Róbert.

- Kissé hasonlít Budapestre, legalábbis egyes részei - mondta később, miután már sétáltak egyet.

- Nem csoda, hiszen a Monarchiához tartozott, Galícia székhelye volt! Még magyarok is laknak itt - mondta Vitalij.

- Épp az imént hallottam magyar szót - szólt közbe Róbert. - De azok cigányok voltak - nevette el magát. - Ezért nem csodálkozom, hogy sok helyen a cigányokat a magyarokkal azonosítják.

- Vagy a románokkal - szólt közbe a másik.

„Lvov, Lemberg, Lviv” - suttogta Róbert, amikor bejött hozzá az egyik nővér, és föléje hajolt, mert azt hitte, hogy félrebeszél.

- Rosszul érzi magát? - kérdezte, de a férfi nem felelt, csak továbbra is ismételte: „Lvov, Lemberg, Lviv”.

Róbert még Rigából úton Budapestre, leszállva a lvovi állomáson a vonatról, nem tudta, hogy mit is kezdjen magával, azért nagyon örült annak, hogy az az ismeretlen fiatalember felajánlotta a segítségét.

- Érdekes város - mondta séta közben a kísérőjének. - Hol Budapestet, hol a már ismert lengyel városokat, hol ukrán városokat juttat az eszembe. Magukon az épületeken, az utcákon és az embereken is mindig érzekesem hovatartozásukat.

Vitalij érdeklődéssel hallgatta.

- Hol tanult meg ilyen jól lengyelül? - kérdezte egy idő múlva.

Róbert ukránul felelt:

- Elég sok nyelvet tudok. Van, amelyiket iskolában, másokat a barátaimtól, külföldön tanultam, vagy teljesen magánúton, könyvekből, szótárakból.

- És akkor a kiejtés? - érdeklődött tovább Vitalij. - Igaz, észre lehet venni, hogy külföldi, de a kiejtése nem annyira rossz, hogy zavarna a megértésben.

- A rádió, tv útján javítottam a kiejtésemet, meg elég sokat jártam külföldön, és sok külföldi jár hozzám Magyarországra.

- Egyszer talán én is elmehetek? Sokat hallottam Budapestről, és a magyarokat is kedvelem.

Róbert fejében még összekeveredtek az események: a rigai útját összetévesztette a bakuival, amikor Vitalijhoz már mint ismerőshöz érkezett.

A gondolatai hol a három évvel korábbi útjára, hol a mostanira ugráltak.

- Majd lehet róla szó, de egyelőre sokáig nem leszek otthon - mondta Róbert. - Mint már említettem, most Bakuba megyek, onnan valószínűleg átugrom Dél-Azerbajdzsánba, vagyis Iránba, Tebrizbe, ahol szintén vannak ismerőseim.

- Érdekes élete lehet - mondta kissé irigyen a másik.

- Érdekes, de sokszor fárasztó.

- Nem lenne kedve pár napot itt tölteni Lvovban? - kérdezte Vitalij. - Pihenhetne egy kicsit, és jobban megismerhetné a várost.

- Nem tőlem függ, habár szívesen itt maradnék még egy kicsit, de Bakuban már várnak. A konferenciát énmiattam biztosan nem fogják elnapolni - vélte Róbert.

Pár percig szótlánul lépdeltek. Róbert a kirakatokat nézte. Kissé meglepte, hogy egy ilyen nagy birodalomban ennyire üresek az üzletek, de nem törődött vele, mert tudta, hogy a hivatalos vendégeknek semmi gondjuk sem lesz, hiszen az Írószövetség vagy a Minisztérium látja el őket.

A posta előtt Vitalij megállt és megszólalt:

- Nem lenne kedve telefonálni a konferencia rendezőinek, hogy egy-két nappal később érkeznek?

Róbert vállat vont. Ekkor a másik belekarolt és bevezette a postaépületbe. A hatalmas csarnokban nagy tömeg volt, mindegyik ablaknál, sőt a telefonfülkék előtt is hosszú sorok kígyóztak, de Vitalij a bennfentesek bátorságával benyitott az egyik oldalajtón és a lemaradó Róbertet szinte úgy rántotta maga után. Röviden elmondta az egyik nőnek, hogy mit szeretnének tenni, miután a nő azonnal tárcsázott és máris hívta a készülékhez Róbertet.

- Szalem alejkum - hallotta a magyar férfi a vonal túlsó végéről. - Biz szini gözlejirik, ne vakt keledesziniz? - érdeklődött az azerbajdzsán Írószövetség titkára.

Róbert kissé lámpalázasan szintén azerbajdzsán nyelven beszélt.

Vitalij közben a nővel beszélgetett, akinek láthatóan jó ismerőse volt. Néha-néha azonban Róbertre lestek, aki már nyugodtan beszélt. Amikor letette a kagylót, Vitalijhoz fordult:

- Rendben van, a konferencia úgyis csak egy hét múlva kezdődik. Engem csak azért hívtak ilyen korán, hogy megmutassák a várost. Megegyeztünk, hogy a konferencia aztán még ott maradok, ezért pár napot itt is eltölthetek.

- Csodálatos - szinte ujjongott a lengyel fiatalember. - Mindjárt megyünk is vissza az állomásra a csomagokért, és megyünk haza. Utána kidolgozzuk a napi programot és megrendeljük holnapután estére a helyjegyet Bakuba.

Róbertet az emlékeiből furcsa, vontatott azerbajdzsán ének rázta fel. Kinyitotta a szemét és meglepetten látta az éjjeliszekrényén a magnetofont. Az szólt. Nem is magnetofon volt az, hanem rádió. Előbb egy nő, majd egy férfi énekelt. A szöveget nagyon nehezen értette meg, de annyit kivett belőle, hogy a szerelemről énekelnek.

„Milyen szépen kapcsolódnak egybe a török, perzsa és arab szavak!” - sóhajtott fel.

Nem vette észre a kórterem közepén álló asztalnál ülő nővért, aki valamit olvasott, de amikor meglátta, hogy a beteg felnyitotta a szemét, hozzálépett.

- Aludt? - kérdezte oroszul.

- Tak - felelte önkéntelenül lengyelül. Csak pár másodperc múlva jött rá, hogy nem Lvovban van. - Bocsánat - mondta azerbajdzsániul. - Nem aludtam, csak visszaemlékeztem a Lvovi napokra, ezért szólaltam meg lengyelül.

A nő idegen akcentussal, de azerbajdzsániul szólalt meg:

- Én belorusz vagyok, beszéljen inkább oroszul - kérte.

- Ведаю так сама беларускую мову - mondta Róbert mosolyogva.

A nő szinte szégyenkezve felelte:

- Én, sajnos, csak oroszul és egy kicsit azerbajdzsániul beszélek.

Róbert nem szólt semmit, mert már megszokta, hogy az oroszosítás hatására sok nép szinte elfelejtette saját anyanyelvét. Legalábbis nem beszélik, csak értik.

- Olvassa csak el ezt a cikket - nyújtotta át az ápolónő Róbertnek az újságot, amit az imént olvasott. - Biztosan érdekelni fogja.

Az „Esti Baku” c. orosznyelvű lap volt. A mutatott cikk így szólt:

„A Bakuban éppen most ülésező műfordítói-nyelvészeti konferenciát egy szomorú esemény zavarta meg. A Magyarországról érkezett Rókafalvi Róbert műfordító tíz napja nem jelentkezett az előadásokon. A szállodában is hiába keresték. Csak pár napja kaptunk róla megbízható hírt. A bakui I. sz. klinika sebészeti osztályán ápolják. Állítólag huligánok összeverték. Több napig eszméletlenül feküdt, csak miután magához tért, tudta megmondani, hogy tulajdonképpen kicsoda is. A fejtetejét és az arcát ért ütések miatt a nála talált útlevélben a fényképen látható személlyel nemigen tudták azonosítani. A sérült semmire sem emlékszik a történetekkel kapcsolatban. Mihelyt jobban rendbe jön, az ő segítségével a rendőrség alaposabb nyomozást indíthat. Egyelőre semmi nyomra sem bukkantak.”

- Emlékszik már valamire? - kérdezte az ápolónő, amikor Róbert letette az újságot.

- Nem, semmire - rázta meg a fejét. - Egyelőre csak az út elején járok. Mindössze arra tudtam visszaemlékezni, hogy Lvovban töltöttem pár napot.

- Lvovban? - kérdezte az éppen belépő fiatal orvos, akit eddig még nem látott, vagy legalábbis nem emlékezett rá. - Én is ott születtem. A szüleim ott élnek.

- Milyen nemzetiségű? - kíváncsiskodott a beteg. - Hiszen Lvov zavaros történelmű, sok-nemzetiségű város.

- Ukrán vagyok - mondta az orvos. - Mikolának hívnak. Pavlicsko Mikolának.

- Pavlicsko? - lepődött meg Róbert. - Csak nem rokona annak a fiatal költőnek?

- Ő a bátyám - mondta kissé büszkén Mikola, hogy a betege ismeri. - Olvasta a könyveit? Már hármat kiadott. Most egy esszégyűjteménye van nyomdában.

- Nem, a könyveit nem olvastam, csak néhány versét az egyik ukrán folyóiratban - mondta Róbert, de félve, hogy megsérti az orvost, mindjárt hozzá is tette: - Nagyon tetszettek. És boldog lennék, ha párat még elolvashatnék.

- Majd behozom a könyveit, magának adom - mondta Mikola. - De most hadd nézzem meg a lábát! - lépett a beteghez.

Amikor az orvos végignyomkodta a lábát, Róbert felszisszent.

- Fáj? - kérdezte a nővér.

Róbert csak bólintott.

- Úgy veszem észre, hogy már jól gyógyul - jelentette ki az orvos. Ekkor a nővérhez fordult: - És tudnak már valamit a verekedésről?

- Csak most olvastam az újságban - mondta Róbert és a nővér szinte egyszerre. - A nyomozás még folyamatban van, a betegünktől várnak bővebb felvilágosítást - folytatta a nővér. - De ő még semmire sem emlékszik.

- Csak nagyon halványa - szólt közbe Róbert. - Néha felvillan a szemem előtt egy alak, átfut az agyamon egy-egy mondatfoszlány, de még kész képet nem tudok alkotni a történeletről.

- Legyen nyugodt, próbáljon pihenni és lassan biztosan mindenre vissza fog emlékezni - nyugtatta meg az orvos, és a nővérral együtt kiment a kórteremből. Amikor már a folyosón voltak, Róbert utánuk szólt:

- Legyenek szívesek, hangosítsák fel a rádiót. Nagyon szeretem az azerbajdzsán, általában a keleti muzsikát.

A nővér készségesen teljesítette a kérését, majd ő is kiment.

Róbertet a zene megint mintegy félálomba ringatta. Akaratlanul is lecsukódott a szeme, de igyekezett nem elaludni, hanem csak visszaemlékezni a történetekre.

Ismét Lvov utcáit róttá új ismerősével, már-már barátjával. Nagyon kedves fiú volt. A menyasszonya és annak a szülei is kedvesen fogadták az ismeretlen magyar vendéget. Hamarosan mindenki összebarátkozott vele. Még Vitalij nővérénél is voltak vendégségben.

- Witek - hallotta a nő hangját a másik szobából, amíg ők a családi albumokat nézegették. - Kávét akartok vagy teát?

- Witek? - szólalt meg csodálkozva Róbert. - Tehát Witold vagy és nem Vitalij?

- Igen. De ukránok és oroszok között dolgozom, akik Vitalijnak hívnak, ezért mutatkoztam így be neked.

Ekkor kissé felnyitotta a szemét, az eszébe jutott, hogy Witekét már több éve ismeri, és ezután tisztán már csak az utolsó útjára gondolt, de még mindig nem jutott tovább. Ismét becsukta a szemét.

Este, amikor mentek hazafelé. Róbert arra lett figyelmes, hogy valaki követi őket. Amikor a barátja meg-megállva rámutatott valamelyik szép épületre, a mögöttük lépdelő férfi is megállt. Róbert nyugtalanul többször is hátrafordult, de Witold figyelmet sem fordított az idegenre.

- Ne törődj vele, itt mindenkit figyelnek, aki külföldről jött - nyugtatta meg a magyar férfit.

- Honnan tudják, hogy külföldi vagyok? - kérdezte kissé idegesen.

- Itt mindenkiről mindent tudnak - magyarázta a másik.

Az őket követő férfi biztosan meghallotta, mert az egyik utcasarkon véletlenül eltűnt mögülük.

- No, látod, már megelégtelte a koslatást utánunk, mert semmi gyanúsat sem észlelt - vélte Witek, de az idegen a másik utcáson ismét megjelent. Ekkor Witold is meggyorsította a lépteit és sietésre ösztökélte Róbertet.

Az idegen azonban nem kísérte el őket a házig. A legközelebbi megállóban felszállt a belváros felé tartó buszra.

Alig feküdtek le, amikor megszólalt a telefon. Kissé idegesen kapta fel Róbert a fejét és bökte meg a szomszéd ágyon fekvő barátját.

- A telefon - mondta, de máris lépett be Witek anyósa.

- Téged keresnek - mondta.

Witek dühösen kelt fel, de nyugodtan, mert olyan munkája volt, hogy többször éjjel is behívták.

- Terólad érdeklődik egy hang - kiáltott be nyugtalanul, lefogva egyik tenyerével a kagylót. Róbert is felkelt és kiment. Witold kissé lehajolt, így a telefon a két férfi füle között volt. Mindketten jól értették az idegen hangot, amely kissé idegenes akcentussal, de oroszul beszélt:

- Ki az az ismerőse, akivel már két napja járja a várost?

- Miért érdekli ez magát? - mondta Witek ingerülten.

- Nem fontos, hogy megmondja, mert mi tudjuk. És figyelni fogjuk őt is és magát is. A legjobb az lesz, ha azonnal elutazik. Ott már várják.

- Ott? És kik azok, akik tudják, hogy kicsoda a barátom? - kérdezte alig türtőztetve nyugtalanságát és haragját Witold.

- Az nem tartozik magára. Csak ismételten figyelmeztetem, hogy dobja ki, mert még maguknak is bajuk lehet!

- Mit avatkozik bele a mi dolgunkba? - már leplezetlen haraggal kiáltotta Witold a kagylóba.

- Fogadja meg a szavam! - mondta az ismeretlen, és a vonal túlsó végén kattant a telefon.

- Letette - mondta Witek.

- Akkor menjek? Már most azonnal? - kérdezte Róbert szintén kissé nyugtalanul.

- Dehogy! Nem ijedek meg mindenféle névtelen telefonálótól.

- De tényleg bajod lehet, sőt az egész családnak - mondta Róbert, és ekkor jutott az eszébe a kis csomag. - Tudod... - kezdte, de nem fejezte be a mondatot, mert úgy gondolta, hogy ha Witold tudomást szerez a dolgról, még nagyobb bajba keveredhet.

- Holnap este úgyis mész már tovább - mondta a lengyel fiatalember, miközben visszamentek a szobába.

A felesége kíváncsian felült az ágyban:

- Ki volt az? Mit akart?

- Róbert iránt érdeklődtek Bakuból - hazudta Witold.

A nő tovább nem kérdezősködött, de a félhomályban kivették az arckifejezéséből, hogy nem hitte el.

A következő napon Witold nem ment dolgozni. Megint a város járták, de az ismeretlen követőjük sehol sem jelent meg.

- Bizonyára csak éjszaka figyel - vélte Róbert.

- Vagy most mást állítottak ránk - mondta Witold és körülnézett, de mivel semmi gyanúsat sem vett észre, nyugodtan folytatták a sétát.

Az éjjeliszekekrényen álló rádió most híreket mondott. Itt is beolvasták a magyar műfordítóval történt balesetről, az „Esti Baku”-ban írt cikket. Felkérték a lakosságot, hogy aki tud valamit róla, jelentkezzen.

Róbert megint idegesebb lett, mert még mindig nem jutott az eszébe semmi más az útjáról. Mintha már Lvovban történt volna vele valami. Hiába kérdezte a nővér meg az orvos, nem tudott semmit sem mondani. Állítólag a konferencia néhány részvevője kereste, de nem engedtek be hozzá senkit.

„Bár lehet, az elősegítené, hogy visszaemlékezzen a történetekre” - gondolta Róbert kissé haragosan, amikor az orvosa ismételten kijelentette, hogy egyelőre senkit sem engednek be hozzá.

Megint zene szólt a rádióból, de most operaáriákat énekeltek. A különböző kaukázusi népek operaénekesei mutattak be saját hazájuk operáiból válogatást. Egymást követték az azerbajdzsán, grúz, örmény, sőt abház, oszét, avar nyelvű dalok. Róbert a legtöbbjük tartalmát megértette, ha nem is az egész szöveget szó szerint. Az egyik grúz énekszámnál valami villámszerű gondolat hasított az agyába:

- Bagasvili, Szergo Bagasvili - suttozta, majd megint becsukta a szemét és elgondolkodott, de akármennyire is erőlködött, csak nem tudta semmihez sem kapcsolni a váratlanul eszébe jutott nevet.

Megnyomta a csengőt. Pár pillanat múlva ott is volt a nővér.

- Van véletlenül a közelben egy irodalmi lexikonuk? - kérdezte, de a nővér meglepetten és értetlenül nézett rá.

- Irodalmi lexikonunk a kórházban? Minek kellene az nekünk itt?

- És dolgozik Önöknél grúz származású orvos vagy ápolónő? - kíváncsiskodott tovább a beteg. - Nagyon nagy szükségem lenne rá.

- Majd utánanézek - mondta a nővér. - Én nem tudom, csak egy hónapja dolgozom itt.

- Nagyon sürgős lenne. Talán valami az eszembe jutott a balesetemmel kapcsolatban - mondta halkán, de reményteli hangon Róbert.

Hamarosan kopogtak az ajtón. Egy középkorú férfilépett be, akiről rögtön meg lehetett állapítani, hogy grúz. Oroszul köszönt:

- Добрый день.

- Gamardzsobat - mondta Róbert.

- Gagimardzsot - felelte meglepetten a belépő férfi. - Tkven laparakobt kartulad?

- Igen - folytatta Róbert már grúzul. - De nem túl jól, ezért kérem, beszéljen lassan.

- Mit óhajt? - kérdezte a grúz orvos.

- Ismerős magának a Bagasvili név? Szerge Bagasvili?

- Mintha már hallottam volna valahol.

- Azt hiszem, hogy író-műfordító, de nem vagyok benne biztos. Az előbb jutott az eszembe ez a név.

- Bagasvili? - gondolkodott hangosan a grúz férfi. - Nem, nem tudom, de mindjárt telefonálok valakinek - mondta és kiment.

A rádióból még mindig grúz zene szólt. Róbert agyában különböző grúz nevek gomolyogtak, de senkiről sem tudta, hogy kicsoda, és hogy honnan ismeri ezeket a neveket.

„Hiába, az agyrázkódás!” - gondolta kissé szomorúan, de már kezdett reménykedni.

Az orvos, sajnos, semmit sem tudott meg a nevezett személyről. Igaz, megtudta, hogy van egy Bagasvili nevű sportolójuk, de az írók-költők közül ilyen nevűről nem hallottak az Írószövetségben sem, ahová telefonált.

- Ha még valamiben segíthetek, hívasson be, a belgyógyászatban dolgozom már tíz éve - mondta búcsúzóul.

Újból azerbajdzsán zene szólt a rádióból. Könnyűzene. Róbertet ez elálmosította. Amikor becsukta a szemét és már-már félálomba merült, valahol az ébrenlét és az álom határán egy alacsony, szőke nő arca jelent meg előtte.

- Lvovban volt? - hallotta a nő hangját.

- Két napig ott - felelte.

- És most hová tart? - kíváncsiskodott a vonatban vele szemben ülő szőke nő.

- Bakuba. Majd utána Tebrizbe.

- Szép városok. Én Mahacskalában lakom, de már többször voltam Észak- és Dél-Azerbajdzsánban is - mondta a nő.

- De maga nem lehet se dagesztáni, se azerbajdzsán. Nem úgy néz ki - jelentette ki Róbert.

- Pedig dagesztáni vagyok. Avar - mondta a nő a kaukázusiak büszkeségével.

- De a haja... - lepődött meg Róbert. - Hiszen, tudtommal, ott mindenkinek sötét a haja.

- Bizonyára valamelyik ősöm úgy vándorolt be oda. De mi, az egész család, otthon avarul beszélünk - magyarázta továbbra is büszkén a nő.

- Honnan tudta, hogy Lvovban voltam? Hiszen maga csak Kiebben szállt fel - érdeklődött Róbert.

- Hallottam. Mondták. Telefonon... - mondta kissé zavartan a nő. - A bátyám megtudta, hogy egy magyar műfordító utazik Bakuba, és... - ekkor hirtelen elhallgatott, de Róbertben gyanú ébredt.

- Kitől hallotta? Talán ő is irodalmár?

- Nem... - a nő zavara csak nem akart elmúlni. - Más téren vannak ismerősei.

Róbert nem firtatta tovább a dolgot, mert hirtelen arra gondolt, hogy ez a nő kapcsolatban állhatott azzal a férfival, aki követte őket akkor este Lvovban. Vagy talán éppen az volt a bátyja? A sötétben nem látta jól. De a kiejtése, amikor telefonon beszélt, idegenes volt. Kissé hasonlított a nő kiejtéséhez.

Úgy látszott, hogy a nő sem kívánja folytatni a beszélgetést, mert a kezításkájából egy könyvet vett elő és látszólag belemerült az olvasásba, de Róbert észrevette, hogy olykor-olykor fürkészően rápillant.

Amikor beesteledett, lefeküdtek. Csak ketten voltak a fürkében, így mindketten az alsó helyeket foglalták el. A nő még mindig olvasott, amikor Róbert már eloltotta a villanyt és alvást színlelt. A nő ekkor halkán felállt és kiment. Úgy fél óra múlva, láthatólag izgatottan, tért vissza. Róberthez lépett, fölője hajolt. A férfi csukott szemmel, mozdulatlanul feküdt, de a nő minden mozdulatát jól érzekelte a fülével. Amikor az kissé felágaskodott, hogy megnézzze Róbert táskáját, ami a felső, üres helyen feküdt, a férfi megmozdult. A nő gyorsan a helyére ment és lefeküdt.

Másnap reggel a nő fekhelye üres volt, de a könyve és a kis táskája ott feküdt a kisasztalkán. Róbert nyugtalanul felugrott és a bőröndjéhez nyúlt, ami az eredeti helyén feküdt, de látszott, hogy a zárját valaki fel akarta nyitni.

„Úgy látszik, valamilyen bandával, maffiával állok szemben” - gondolta Róbert, de amikor a nő nyugodtan, felfrissülve, tisztába öltözve visszajött pár perc múlva a fürkébe, és vidáman köszöntötte, megnyugodott.

„Ostoba képzelődés az egész” - gondolta. - „Biztosan én próbáltam egyszer kulcs nélkül kinyitni a bőröndömet, de megfeledeztem róla” - hessegette el magától a gyanú legkisebb árnyékát is.

- Nincs kedve velem reggelizni? - kérdezte a nőt, miután ő maga is megmosakodott, megborotválkozott.

- Szívesen - felelte az.

Miután megkérték a kalauzt, hogy zárja be a fürkét, átmentek az étkezőkocsiba. Valahol Groznij környékén járhattak, mert a vagonokban már csecsenül is hallottak beszélni embe-eket.

A nő az étkezőkocsiban kissé furcsán viselkedett. Bár Róberttel beszélgetett, állandóan körbe-körbe nézelődött, mintha keresne valakit. Csak amikor belépett egy nála valamivel idősebb pár, nyugodott meg, de Róbert semmi titkos jeladást nem vett észre köztük.

- Nem lenne kedve leszállni Mahacskalában? - érdeklődött a nő, amint mentek vissza a helyükre. - Megmutathatnám Dagesztán egy részét.

- Sajnálom, most nem érek rá, bár szívesen elmennék, de már így is késésben vagyok. Bakuban várnak - mentegetőzött Róbert.

- Talán, majd ha visszafelé jön, ellátogat hozzánk. Bizonyára érdekelni fogja Önt a hegyek és a nyelvek országa - a nő hajthatatlan volt.

- Igen, hallottam róla, hogy előfordul, hogy két szomszédos faluban más-más nyelven beszélnek - felelte a férfi, majd pár másodperc szünet után folytatta a beszélgetést. - Egyébként miből sejti, hogy fog engem érdekelni a nyelvek országa?

- Tudom, pontosabban tudjuk, hogy maga nyelvekkel foglalkozik. És fordít is, nem csak öncélúan foglalkozik a nyelvekkel.

- Tudják? - lepődött meg Róbert. - Kik tudják? És honnan tudják?

- Mi tudjuk. És valahonnan tudjuk. Nem számít, hogy kik azok a mi és mi az a honnan - zárta le a témát a nő, és ismét a könyvét vette kézbe, de még el sem kezdett olvasni, amikor nyílt az ajtó, és a nemrég az étkezőkocsiban látott pár állt meg az ajtóban.

- Bejöhetünk pár percre? - kérdezte a férfi, mintegy mindkettőjükhez irányítva a szavakat.

Róbert meglepetten, az avar nő nyugodtan mondta:

- Tessék.

- Szeretnénk magával beszélni - fordult az újonnan jött nő Róberthez. - Veszély fenyegeti. Ezért is adtuk kísérelőül maga mellé Marinát - biccentett az avar nő felé.

Róbert meglepetten hallgatta, de nem szólt, várta a továbbiakat.

- Engem Tamarának hívnak, grúz vagyok, a barátom - mutatott a férfitra. - Abdullah, csecsen.

Róbert még mindig nem értett semmit, de hallgatott.

- Nagyon vigyázzon magára, mi is vigyázunk - mondta felváltva Tamarát Abdullah, és mindketten elhagyták a fülkét. Róbert kérdően nézett Marinára, de az csak elmosolyodott és a könyvébe merült.

Róbert egy kis idő múlva megszólalt:

- Árulja már el végre, hogy kik maguk, és miért követnek!

A nő csak nem szólt.

A férfi folytatta:

- És mire kell vigyáznom?

Marina mosolyogva végignézett rajta és csak ennyit mondott:

- Jól tudja azt, csak saját magának sem meri bevallani - és olvasott tovább.

A vonat egyenletesen zakatolt. Róbert ledőlt és elszundított. Arra ébredt, hogy a vonat éppen indul egy állomásról. Felnyitván a szemét meglepetten látta, hogy Marina és a csomagjai sehol sincsenek. Kinézett az ablakon. Még látta az állomásépületet és rajta a feliratot: MAHACSKALA. A távolban megpillantotta Marina alakját, amint befordult a sarkon az állomásépület előtt álló taxik irányában.

A kórházban sötét volt és csend. Róbert még az eltűnő mahacskalai állomásépületet látta maga előtt, és Marinára, Tamarára és Abdullahra gondolt.

„Láttam őket később?” - törte a fejét, de tovább még mindig semmire sem emlékezett.

Megszomjazott. Csöngetett az éjszakás nővérnek. Egy eddig még nem látott nő jött be a kórterembe. Róbert mindjárt észrevette rajta, hogy se nem orosz, se nem azerbajdzsáni, se nem grúz, de nem kérdezősködött. Úgy érezte, hogy őt itt direkt a legkülönbözőbb nemzetiségű ápolónőkkel és orvosokkal veszik körül.

„De miért?” - tette fel magának a kérdést. - „Talán tudják, hogy ilyen sok nyelvvel foglalkozom? Vagy...” - jutott eszébe a vonaton kötött ismeretség. - „...vagy itt is figyelnek, vagy csak vigyáznak rám?”

- Örülök, hogy megismerhetem - mondta a nővér, miközben nyújtotta neki a teáscsészét. - Már beszéltek nekem magáról. És láttam is már Bakuba érkezése napján, az állomáson.

- Az állomáson? - csodálkozott Róbert.
- Igen, vártam valakit, aki ugyanazzal a vonattal érkezett, amelyikkel maga. Magát az Írószövetség titkára fogadta a pályaudvaron.
- Én nem emlékszem - mondta Róbert.
- Ezen nem is csodálkozom a történetek után, de gondolom, később minden az eszébe fog jutni.
- Lassan már kezdenek felrémlelni a dolgok - adott igazat Róbert a nővérnek. - És ez miért olyan fontos?
- A nyomozás miatt. És nekünk is - mosolygott a nővér, de a mosolyából, arckifejezéséből Róbert semmire sem tudott következtetni, csupán a gyanúja lett még erősebb.
- „Vagy megint figyeltet valaki, vagy vigyáznak rám” - gondolta ismét.
- Tud aludni? - kérdezte az ápolónő, és megsimogatta a férfi arcát.
- Talán.
- Hozzak altatót?
- Nem fontos, inkább megpróbálok emlékezni.
- Nagyon jól teszi - mosolygott ismét a nővér.

Amikor a nő elhagyta a szobát, Róbertet megint különböző gondolatok kezdték gyötörni.

Újból csengetett. Most egy fiatal férfi jött be. Katonás léptei elárulták, hogy sokáig szolgálhatott a hadseregben vagy a rendőrségnél.

- Ugye, maga katonaeorvos volt? - futott ki Róbert száján a kérdés, amit mindjárt meg is bánt, de a fiatalember kedvesen mondta:
- Kitalálta. A taskenti katonai kórházban dolgoztam öt évig, de ide kérttem magam, mert ott sok balesetes fiatal katonával találkoztam, és amikor a balesetük oka iránt érdeklődtem, meggyűlt a bajom a feletteseimmel.
- Érdekes, itt Bakuban, a kórházban, több nemzetiség képviselőjével találkoztam ez alatt a pár nap alatt, mint az egész eddigi életemben - mondta Róbert nevetve.
- Igen, Baku soknemzetiségű város. Nagyon sok nép, nemzet fia és lánya telepedett itt le - mondta nevetve az orvos. - Én magam tadzsik vagyok.
- És mi vonzza ide az embereket? - érdeklődött tovább Róbert.
- A kőolaj! A Kaszpi tenger! - mondta az orvos. - Egyébként hadd mutakozzam be, Mohammed Farszi vagyok.
- Farszi? Perzsa... - mondta Róbert nevetve.
- Igen, perzsák az őseim. Egyébként is a tadzsikok és a perzsák egészen közeli rokonok.
- Tudom - mondta perzsául Róbert. - Egyébként Tebrizbe is készülök a felgyógyulásom után, az ottani azerbajdzsán barátaim várnak. Megígérték, hogy elvisznek Teheránba is.
- Ezt meg én tudom - mondta titokzatos mosollyal az ajkán Mohammed.
- Úgy látom, hogy itt egyedül én nem tudok semmit.
- Nem. Mi is sok mindent nem tudunk. Például azt nem tudjuk, hogy ki vagy kik ütötték le magát, és miért.

- De ugye, sejtik? - kíváncsiskodott tovább Róbert.

- Kik sejtik?

- Hát maguk?

- Mi? Orvosok? Miből sejtjenék?

Róbert nem érdeklődött tovább, mert annak ellenére, hogy maga körül már mindenkit gyanús-
nak tartott, még semmiben sem volt biztos. A leginkább az lepte meg, hogy amióta Lvovból
tovább indult Bakuba, már legalább tíz különböző nemzetiségű emberrel ismerkedett meg.

„Biztosan figyelnek” - gondolta. - „Aha, tudom, a doboz miatt” - hasított élesen az agyába.

„Hol lehet a doboz?” - törte a fejét. - „Elvették, vagy nem találták meg, és éppen ezért vertek
össze?”

Nem emlékezett rá. Nem tudta, hogy egyáltalán kivette-e a dobozt a bőröndjéből a szállodá-
ban, és telefonált-e a megadott címre. Mert az már az eszébe jutott, hogy valakitől valakinek
valamilyen csomagot kellett hoznia.

Ekkor hirtelen egy furcsa, európai kinézetű férfi is az eszébe jutott, aki azonban fehér turbánt
hordott, mint a mohamedánok. A kievi állomáson látta sétálni a peronon. Senkihez sem szólt,
egyedül volt, de ő utána néhányszor megfordult, amikor a pár órás várakozást agyonütni sétált
a pályaudvar előtt.

„Ki lehetett?”

„És ki volt az a magas ősz férfi, aki Groznijban végigsétált a vagon folyosóján, és kétszer is
benézett hozzá a fülkébe, de nem ment be?” - gondolkodott tovább.

- Megint telefonáltak a maga ügyében - mondta a reggel belépő örmény ápolónő. - A rend-
őrségről. Kérdezték, hogy eszébe jutott-e már valami.

- Még semmi - mondta Róbert hanyagul, mert még nem akarta elárulni, hogy már-már kezd
kialakulni az agyában a mozaikszerű kép.

- Talán én segíthetnék valamiben? - kérdezte az ápolónő. - Esetleg, ha feltenne nekem néhány
kérdést, válaszolhatnék rá... - rövid szünet után hozzátette: - Hiszen mondtam már, hogy sok
mindent tudok, tudunk magáról.

Róbert nem szólt, csak fürkészően nézett a nőre.

- Tudjuk, hogy valakinek valamit hozott - mondta mosolyogva.

- És aztán, nem szabad? - kérdezte Róbert halkán.

- Attól függ, hogy mit, és kinek.

- Ez, gondolom, nem a maguk dolga.

- Meglehet, de sohasem lehetünk eléggé nyugodtak - vélte a nő. - Ha valamit még akar,
csengessen, ma egész nap bent vagyok.

Hamarosan a tadzsik orvos is bejött hozzá.

- Láttam, hogy a nővér éppen most ment ki. Mit akart? - kérdezte minden bevezetés nélkül.

- Érdeklődött arról, hogy hogyan érzem magam, és hogy kell-e valamilyen orvosság - hazudta
Róbert.

Az orvos úgy tett, mintha elhitte volna, amit Róbert mondott.

- Tényleg, fáj valamije? - kérdezte ő is, és megtapogatta a férfi bekötözött kezét, és a homlokáról hátrahúzta a kötést. - Úgy látom, egyre jobban gyógyul. Még a lábával van egy kis baj, de hamarosan megröngtenezzük, és ha kezd jól összeformni, feltesszük a járógipszet.

- És akkor elhagyhatom a kórházat? - kérdezte Róbert.

- Nem, egyelőre nem, mert kint a bakui utcán még veszélyben lehet. Nem is tudja, hogy mennyien lesnek magára - mondta kissé gúnyosan, legalábbis Róbert szerint gúnyosan, az orvos.

- Lesnek rám? - lepődött meg a beteg. - Hiszen semmit sem tettem - mondta tettetett nyugalommal.

Teltek-múltak a napok, de ő csak nem mehetett le az utcára, bár már régen megkapta a járógipszet. Egymás után telefonáltak be miatta a kórházba, de nem adtak róla semmiféle felvilágosítást. Csak később, amikor visszakerült, pár hét múlva, a szállodájába, tudta meg, hogy milyen szigorúan őrizték. Ez az őrizet továbbra, a szállodára is kiterjedt. Még a kórházban volt, amikor az egyik meleg napon a nyitott ablaknál sütkérezett és lent a kórház kertjében megpillantott egy alakot, aki nagyon ismerősnek tűnt neki. Mindjárt csengetett a nővérnek, de amikor az bejött, a férfi már nem volt a kertben.

Utána néhány napig hiába leste állandóan, nem jelent meg, de álmaiban, sőt mihelyt csak becsukta a szemét, mindjárt megpillantotta.

Nyugtalanul aludt, várta az ismeretlen-ismerős férfinak a hangját. És egyszer meg is hallotta:

- Úgyis megtalálunk - mondta és elhallgatott. Róbert hiába kérdezősködött utána, hiába hívta, az idegen nem válaszolt, pedig érezte a jelenlétét.

A sebész ideggyógyász segítségét kérte, de az sem tudott mit tenni. Róbert egy kérdésére sem felelt, ami az üggyre vonatkozott. Minden más témában normálisnak bizonyult.

A régi orvosok, ápolónők lassan eltűntek mellőle, újabbak jöttek, megint más nemzetiségűek. Róbert eleinte még igyekezett mindenkivel jóban lenni, az illetők anyanyelvén beszélni, de a kórházi ápolás során belefásult. Jobban kimerült, mintha napi húsz-huszonöt oldalt írt volna valamilyen komoly témából.

Amikor már ki tudott menni a telefonhoz, felhívta Budapestet, a feleségével akart beszélni, de nem volt otthon. Csak három nappal később kapott hírt, hogy a feleségének sürgősen Bécsbe kellett utaznia.

„Bécsbe utazott?” - kérdezte önmagától, hiszen tudta, hogy ott senkijük sincs. A választ csak újabb három nap múlva kapta meg távirat formájában.

„A feleségét letartóztatta a bécsi rendőrség. Ha tud, azonnal utazzon Bécsbe!”

Értetlenül forgatta a táviratot, és mivel maga nem akarta elárulni, hogy hol is van, Moszkvába telefonált az egyik barátjának:

- Jura, írd a bécsi követségekre, hogy állítólag Tebrizbe utaztam, még Bakuban találkoztatok velem. A táviratot ti kaptátok meg. Minden további hírt a teheráni nagykövetségre várok - mondta a kagylóba meglepett barátjának.

- Megteszem, de félek - hallotta a kissé remegő hangot.
- Köszönöm - mondta és minden magyarázat nélkül letette a kagylót.

Fáradt volt, és elege volt mindenből, a legszívesebben hazautazott volna, de a hivatali rend megkövetelte tőle, hogy képviselje az Írószövetséget a műfordítói konferencián.

Még pár napig feküdt a kórházban, majd saját felelősségére kiengedték, és a szállodában melléje rendeltek egy ápolónőt, akinek állandó telefonösszeköttetése volt a klinikával, ahol feküdt.

Lent a hallban pedig mindig két civil ruhás rendőr vigyázott az épségére. Mindenkit, aki nem a szállodában lakott, igazoltattak, és őhozzá, a szobába senkit sem engedtek fel.

Róbertet nagyon idegesítette ez a helyzet, de lévén az azerbajdzsán Írószövetség vendége, azoknak a költségén, maga semmit sem tehetett, bele kellett nyugodni a zsarnokságukba.

Egyszer, amikor végigsántikált a folyosón, egy férfi meglökte, de szótlanul tovább ment, csak a folyosó végén állt meg és nézett vissza, mintegy azt figyelve, hogy melyik szobába is megy be.

- Figyelje meg azt a férfit - mondta az ajtóban őt váró nővérnek, akiről sejtette, hogy a rendőrségnek dolgozik.

A nő beleegyezően bólintott, de nem ment a férfi után, ami Róbertet felidegesítette. Elkezdett csapkodni, a kéziratát össze akarta tépni, de a hirtelen a föld alól előtermett ápolók lefogták.

Az injekció után egy kicsit megnyugodott, lefeküdt, de csak nem tudott elaludni.

- Jöjjön fel - kiáltott a telefonban az egyik nyomozónak.

A középkorú férfi hamarosan bent volt nála.

- Azt a férfit miért engedték be a szállodába? - kérdezte tőle Róbert.
- Kit? Mindenkit ellenőrzünk, és gyanús személyeket nem engedünk fel.
- Akkor én hogyan láthattam azt a gyanús alakot? - kérdezte már egy kicsit nyugodtabban Róbert, de azért dühösen. - Már többször is láttam az utcán, egészen Lvovtól - mondta ki hangosan a gondolatát, ami már néhány napja ott motoszkált a fejében azóta, hogy a kórházból való távozása után megpillantotta a szálloda ajtajában, de csak most, amikor mintegy véletlenül meglökte, lett biztos a dolgában.

A nyomozó még mindig szótlanul állt, mert úgy gondolta, hogy a súlyos agyrázkódás következtében Róbertnek még mindig nem tisztult ki teljesen az agya, de az teljesen nyugodtan megszólalt:

- Igen, a csomag.

A nyomozó ezt sem értette, csak a szemöldökét húzta fel, mintha kérdést akarna feltenni, de Róbert már el is magyarázta, hogy milyen csomagról lenne szó, és mindjárt fel is állt, a bőröndje tetejét felnyitotta, a benne hagyott ruhák között kezdett kotorászni, de a dobozt csak nem találta.

- Pedig tudom, hogy nem vette ki az a nő a táskámból - gondolkodott hangosan, majd a másik táskájához sietett, de a doboz ott sem volt.

Hosszabb keresgélés után az asztalfiókban egy kis cédulára bukkant, amin ez a pár szó állt:

„A dobozt elvettem és eljuttattam a címzettnek” és egy olvashatatlan aláírás.

- És azt gondolja, hogy a doboz eltűnése és a maga megverése között van valamilyen összefüggés? - kérdezte a nyomozó, miután közelebb lépett és elolvasta a cetlit.

- Igen, azt gondolom, de még csak feltételezem. Nem tudom biztosan, mert a balesetem után mindenre csak fokozatosan kezdek visszaemlékezni. Már eljutottam a Bakuba tartó vonatig, de tovább még nem emlékszem tisztán - mondta. - De várjon, itt kell lennie a noteszemberben a címnek és a névnek, ahová a dobozt el kellett volna juttatnom.

A noteszt sem találták sehol.

- Akkor majd írásszakértővel megvizsgáltatjuk a cédulát - mondta a nyomozó, és kiment.

„Hogyan tűnhetett el a doboz meg a noteszem? - kérdezte Róbert önmagától, majd visszafeküdt az ágyra. - „Hiszen nem hagyom nyitva az ajtót. Amikor pedig a kórházban voltam, a szobám is le volt pecsételve.”

Miközben félálomba zuhant, hallotta, hogy valaki megáll a szoba ajtaja előtt, egy kicsit várt, majd az ajtóhoz osont, gyorsan kinyitotta. A folyosón nem látott senkit, de a küszöbön egy újabb cetli hevert, rajta egy másféle írással felírt mondat állt:

„A címzett eltűnt.”

Megint leszólt a hallba, és a másik nyomozónak átadta a cédulát.

- Újabb nyom - örvendezett az. - Tehát többen is érdeklődnek a csomag és maga iránt. Vigyázzon, mert most még súlyosabb baleset érheti.

Róbert vállat vont, de a nyomozó folytatta:

- Baku nagy város. És ne felejtse el, hogy ez már Kelet! Itt az emberek másképpen intézik el a dolgokat, mint Önöknél Európában.

- Ilyen rossz véleménnyel van az azerbajdzsánokról? - kérdezte meglepetten. - Azt hittem, hogy maga azerbajdzsán.

- Nem - tiltakozott a detektív. - Én türkmén vagyok.

- Egy újabb nép képviselője - kiáltott fel elevenebben Róbert.

- Ne csodálkozzon ily nagyon, hiszen egy világbirodalomban élünk - mondta büszkén a nyomozó.

- De mégis mindegyikük mindjárt megmondja, hogy milyen nemzetiségű, alig néhányan nevezik magukat szovjetnek.

- Hiszen mindnyájunknak megvan a maga köztársasága.

- Akkor miért van a türkmén detektív Bakuban? - nevette el magát Róbert. - És miért volt nálam grúz orvos meg örvény ápolónő?

A detektív nem felelt. Szó nélkül gyorsan kiment és lerohant a lépcsőn, mert a lift éppen felfelé haladt. Lent már várta a társa és egy idegen férfi.

- A magyar fent van? - kérdezte az idegen. Mivel az éppen csak most érkezett férfi nem válaszolt, ő bemutatkozott. - Ali Szamedoglu Memmedov vagyok, a bakui titkosrendőrség főnöke.

A két nyomozó kissé zavartan összenézett.

- Mi az, nem hallották a nevemet? Hiszen az előbb azt mondták nekem, hogy maguk nyomozók.

- Igen, de nem Bakuból - mondta az egyik.

- Én Türkmenisztánt képviselem, a kollégám pedig Grúziát.

- És azok az ápolók ott, az asztalnál? - mutatott rájuk Ali.

- Ők a bakui kórház dolgozói - magyarázta a türkmén.

- Aha, különösek - vélte Ali. - Tudtommal Róbert már rendbe jött.

- Igen, de sokszor vannak dühkitörései - magyarázta a grúz, és amikor Ali ránézett, folytatta: - Tudja, az agrázkódástól.

Ali Memmedov le nem vette a tekintetét az ápolókról, akik izgatottan néztek körbe, majd lassan felálltak, mintha csak az étterembe akartak volna átmenni, de miközben a nyomozók és a bakui rendőrfőnök beszélgettek, az ápolók gyorsan eltűntek.

- Érdekes, nekem mindig gyanúsak voltak - jegyezte meg a grúz detektív.

- Kövessük őket? - fordult a türkmén Alihoz.

- Nem, nincs rá szükség, nekem nagyon ismerősek - jelentette ki nyugodtan a kérdező.

- Csak nem? - kérdezte a grúz nyomozó.

- Valószínűleg - mosolyodott el az azerbajdzsán. - Maguk maradjanak itt, én felmegyek Róberthez - mondta, és a lifthez ment. Pár perc múlva jött is le idegesen. - Hiába kopogtatok az ajtón, senki sem felel - fordult a meglepetten és kíváncsian őt figyelő nyomozókhoz.

A lenti telefonból az egyikük felszólt a szobába, de a telefont nem vették fel. Ezután a portással együtt felmentek. A szobában meglepetten látták, hogy Róbert mély, szinte önkívületi álomban van, de a holmijai eltűntek.

Miután betelefonáltak a kórházba, ahol Róbertet kezelték, kijött az orosz ápolónő egy orvossal. Meglepődtek, amikor megtudták tőlük, hogy a Róbert körül tevékenykedő ápolónők és a grúz orvos sem jelent meg a munkahelyén már a beteg távozását követő napon. Mint később megtudták, még korábban felmondtak, pontosabban csak Róbert betegeskedése idején dolgoztak a kórházban, és senki sem ismerte őket.

A két nyomozó nagyon ideges lett, csak a bakui rendőrfőnök volt nyugodt.

Róbert másnap délután erős fejfájással, bágyadtan ébredt. Amikor nagy nehezen felállt, és a fürdőszoba felé indult, csodálkozva vette észre, hogy a bőröndje és az aktatáskája eltűnt, pedig biztosan emlékezett rá, hogy előtte lévő nap még minden a szekrényben volt.

Mindennek ellenére nyugalmat erőltetve magára megmosakodott és felöltözött, majd lement a hallba. A grúz nyomozó ott volt.

- Tudja, hogy mi történt velem tegnap este vagy éjjel? - kérdezte Róbert.

- Igen. Elaltatták és elvitték a csomagjait. Mi volt bennük?

- Semmi. Egyáltalán semmi különös, csak a szennyesem. Meg pár könyv, amit kaptam.
- És egy kis csomag nem volt benne? - kérdezte a hozzájuk lépő Ali.
- Csomag? Ja, egy kis doboz, amit valakinek küldtek, ugye? - kérdezte vissza Róbert, és amikor a rendőrfőnök bólintott, Róbert meglepetten kérdezte tovább: - Arról meg honnan szerzett tudomást?
- Ezt egyelőre még hagyjuk - mondta egy nő, aki közben odament hozzájuk.
- Nem, a doboz már nem volt benne, mert azt korábban, amíg a kórházban voltam, valaki ellopta - jelentette ki Róbert nyugodtan. - És hagyott egy cédulát, hogy átadja a címzettnek.
- Igen, de a címzett közben eltűnt - szólt közbe az odaérkező türkmén.
- Igen, nincs Bakuban - mondta Ali.
- Sem Grúziában, sem Türkmenisztánban - mondták szinte egyszerre a nyomozók.
- És Örményországban sincs - mondta a nő.
- Talán Tebrizben van? - szólt közbe naivan Róbert.
- Miből gondolja? - kérdezte Ali.
- Talán tudja, hogy Bakuból oda készülök, és ott vár rám.
- Meglehet - volt a nő véleménye.

Róbertet hosszabb ideig békén hagyták, csak arra kérték, hogy egyelőre ne hagyja el Azerbajdzsánt. Úgy tíz nap telhetett el, amikor a bakui főkapitányságról telefonon értesítették, hogy most már mehet, és a legjobb az lesz, ha tényleg elmegy Tebrizbe.

Róbertnek ez alatt a pár nap alatt alkalma nyílt jobban megismerkedni Bakuval. Sétálgatott a Kaszpi tenger partján, a bakui óvárosban és az újvárosban is. Elüldögélt a teaházakban, elbeszélgetett az emberekkel, ismerkedett Baku, Azerbajdzsán életével. Megkönnyebbülten tapasztalta, hogy most senki sem figyel, vagy legalábbis olyan ügyesen, hogy ő semmit sem vesz észre.

Nagyon kíváncsi volt Tebrizre, ezért, megkapván az engedélyt a Belügyminisztériumtól és az iráni Konzulátustól, megvette a legszükségesebb holmikat, a bőröndöt és az aktatáskát, amit elloptak tőle, valamint egy öltönyt, majd egy este felszállt a vonatra, de a dél-azerbajdzsáni fővárost nem ismerte meg, mert a peronon három férfi várta. Közrefogták és az állomás étterme felé vezették. Csak amikor már ültek, mutatkozott be egyikük:

- Memmed Fahridoglu Sahzade vagyok. Magánál van a kis doboz? Adja át! Ezt pedig - vett elő a táskájából egy hasonló dobozt - vigye el Budapestre!
- A doboz nincs nálam. Ellopták - mondta Róbert mit sem sejtve, de amikor az idegenek fenyegetően közelebb húzódtak hozzá, még hozzátette: - De ne féljen, meglesz. Keresi már az azerbajdzsáni, a türkmén, a grúz és az örmény rendőrség.

Csak ezt hallva jött igazán dühbe Memmed.

- Maga ostoba! Most azonnal eredjen vissza Bakuba és keresse meg azt az átkozott dobozt! - förmedt rá.
- Keressem meg? De hogyan? - kérdezte Róbert.
- Hogyan? Biztosan jelentkezik majd magánál valaki, és pár nap múlva én is Bakuban leszek. Majd segíték - mondta az egyik, eddig szótlanul ülő férfi.

Több beszélgetésre nem volt idejük, mert két rendőregyenruhás férfi lépett be az étterembe és az ajtóban állva kutatóan körülnéztek. A Róbert mellett ülő három férfi idegesen felugrott és egy másik ajtón távozott, csak Memmed dobott oda az asztalra egy vasúti jegyet.

- Fél óra múlva indul vissza a vonata, itt a jegye!

Épp ekkor ért oda az egyik rendőr Róbert asztalához, de az a jegyet gyorsan a zsebébe dugta. A rendőr nem vette észre, vagy csak azt gondolta, hogy a számlát teszi el emlékébe. A rendőr megvizsgálta Róbert útlevelét és mosolyogva így szólt:

- Érezze magát jól minálunk - és távozott.

Róbertet a szovjet-iráni határon alaposan átvizsgálták, de nem árulták el neki, hogy mit keresnek, csak ő sejtette, hogy azt a kis dobozt, amit Budapestre kellene elvinnie.

Bakuban az állomáson várták. A rendőrségtől.

- Lefoglaltuk a szállodában a szobát. És egy kis zsebpénzt is adunk. Legyen nyugodt, most nem fogják megverni, mi vigyázunk magára - mondta a férfi.

A szállodában Róbertet már-már törzsvendégként fogadták. Ugyanabba a szobába került vissza, ahol még két napja lakott. A szobaablakból látható volt a tó és a móló, ahol összeverték.

És akkor elcsodálkozott ő maga is, amikor a Tebrizben látott egyik férfiban felismerte azt, aki azon a nevezetes napon lehívta a partra, egy kis sétára.

Igen, jutott később az eszébe teljes világossággal az eset, és mindjárt telefonált is a rendőrségre. Megérkezett a türkmén és a grúz nyomozó meg az azerbajdzsán rendőr, aki a kórházban látogatta meg és vette fel az adatait.

- Tud valami újat? - kérdezte Kemal már az ajtóból. - Nekünk még nem sikerült nyomra bukkannunk, sőt akiket már-már kezdtünk gyanúsítani, hogy valamilyen kapcsolatban állnak a tettesel, a tettesekkel, azok is eltűntek nyomtalanul.

- Biztosan visszamentek a saját köztársaságukba - jegyezte meg az egyik nyomozó.

- Vagy elutaztak külföldre, mondjuk Iránba, Tebrizbe - vetette közbe Róbert.

- Tebrizbe? - csodálkozott a másik nyomozó, de egy kis idő múlva eszébe jutott, hogy miért is mentek volna oda. - Persze, hiszen maga ott járt.

- Igen, és ott találkoztam három férfival. Egyikük azon a néven mutatkozott be, mint akinek át kellett volna adnom egy kis csomagot. Egy másikról éppen az imént jutott az eszembe, hogy pont ő hívott le sétálni aznap, amikor összeverték. A harmadik ismeretlen volt.

- És hogy hívják azt, akinek a csomagot át kellett volna adni? - kérdezte Kemal.

Róbert megmondta a nevet, amit mindhárom vendége feljegyzett.

- Ismerjük - mondták egyszerre. - Már nem egyszer volt benn a rendőrségen - vette át a szót Kemal. - De semmit sem tudtunk rábizonyítani.

- Állítólag kábítószerrel kereskedik. Külföldről hozatja be, és külföldön árusítja, de már szinte minden köztársaságunkban vannak emberei - folytatta Kemal elgondolkodva.

- Nálunk is járt - mondta az egyik nyomozó.

- Nálunk is - mondta a másik.

- Akkor már értem, hogy miért sürgölődött körülöttem egészen azóta, hogy Lvovban fel- szálltam a vonatra, annyi sok és teljesen más nemzetiségű ember - nevette el magát Róbert.
- És nem gondolja, hogy a kórházi ápolónők, néhány orvos, és az ok az ápolók is, akiket a szállodában láttunk, ennek a Memmednek az emberei? - kérdezte Kemal.
- Vagy talán egy ellentáborba tartoznak. És valaki mondta nekik, hogy Memmed számára van egy csomagom. Ha hozzá tartoznának, miért lopták volna el a dobozt? - kérdezte Róbert.
- De hiszen később azt a hírt kapta, hogy Memmed eltűnt - jegyezte meg az egyik detektív.
- Igen, ő akkor már Tebrizben lehetett - mondta Kemal. - Nem kapcsolhattuk le a határon, hiszen nem bizonyítottak rá még soha semmit. És a családjához, a szüleihez, a testvéreihez ment.
- Talán éppen az egyik öccse lehetett az, akiben ismerősre leltem? - gondolkodott Róbert hangosan.
- És ő részt vett a verekedésben? - kérdezte a türkmén detektív.
- Nem, biztosan nem, mert miután sétáltunk egyet az óvárosban, lementünk partra és bementünk a mólón a teaházba, ott odajött két barátja. Elbeszélgettünk, majd ez a férfi távozott, én meg ott maradtam az új ismerősökkel. Nagyon kedvesek voltak, meghívtak magukhoz. Már besötétedett, amikor kimentünk a mólóra. Elmentünk annak szinte a végére, onnan szemléltük az olajváros fényeit. Amikor meguntam, megfordultam és visszafelé indultam a város felé. Egyszer csak valaki meglökött, előrebuktam, és akkor rugdosni, ütlegelni kezdtek. Senkit sem láttam, semmi többre nem emlékszem, csak a kórházban tértem magamhoz.
- És a dobozról, Memmedről beszélgettek? - kérdezte Kemal.
- Nem, nem. Esetleg kieshetett a zsebemből a notesz, vagy kivették, és akkor szerezhettek tudomást arról, hogy van nálam valami.
- Talán ezután lopták el a dobozt - vélte az egyik nyomozó.
- Nem hiszem - állította Róbert. - Hiszen ők éppen ezt a dobozt keresték.
- De azok, akik magát összeverték, lehetek egy másik banda tagjai is - mondta a másik detektív.
- Hiszen ismerték Memmed fivérét - szólt közbe Róbert.
- Talán ő kétfelé dolgozik. És két bandától zsebel be pénzt, vagy hiányzó árut - mondta a rendőr.

Mivel Róbert semmi többet nem tudott mondani, a látogatói gyorsan eltávoztak.

Róbert még néhány napot nyugodtan, sétálgatással, beszélgetéssel, teázással töltött. Egy péntek este megpillantotta a szálloda előtt Memmed öccsét.

- Jó estét - lépett oda hozzá. - Már meg is érkezett? Nem volt sokáig Tebrizben.
- Ott lakom. Ide csak látogatóba járok. A testvéreimhez.
- De ők még Tebrizben vannak, ugye?
- Vannak itt is testvéreim. És Tebrizben is.

Pár percig ilyen hétköznapi témáról beszélgettek, majd az idegen, aki közben megmondta, hogy Ferhadnak hívják, rátért a lényegre.

- Megszerezte a dobozt? - kérdezte.
- Nem - mondta Róbert. - De különösképpen nem is kerestem. Hiszen azért vertek meg, és most lépten-nyomon követ a rendőrség.
- Most is van itt valaki?
- Nem - mondta Róbert, miután körülnézett. - De ha nem akar találkozni velük, jöjjön fel a szobámba.
- Megbízik bennem?
- Őszintén szólva nem túl nagyon, de tudom, hogy addig, amíg meg nem szerzi a dobozt, nem bánt - nevetett fel Róbert hangosan.
- Ki tudott, illetve tud a dobozról? - kérdezte Ferhad mindjárt, amint csak belépett a szobába.
- Szerintem a rendőrségen kívül senki sem tudhatott.
- Akkor hogyan lopták el?
- Ezt én sem tudom.
- És ki?
- Ki? Ki? Hagyjon békén a hülye kérdéseivel! - lett Róbert kissé ingerült. - Ha annyira kell magának a doboz, inkább segítsen!
- Persze, hogy elcsípjén a rendőrség - most Ferhad heveskedett.
- Miért fél a rendőrségtől?
- Azért, mert féltém a dobozt.
- Mi van benne? - kíváncsiskodott a magyar.
- Nem tudja?
- Nem.
- Jobb is, ha nem tudja meg.

Róbertnek már a nyelvén volt a szó, hogy „hasis”, de az utolsó pillanatban meggondolta magát. A hűtőszekrényhez lépett. - Iszik valamit?

- Csak teát, hiszen mohamedán vagyok - mondta Ferhad lehiggadva.

Teázás közben megint közömbös dolgokról beszéltek, amikor váratlanul megszólalt a telefon.

- Vár valakit? - kérdezte felugorva a helyéről Ferhad.
- Dehogy.
- Pedig azt mondta, hogy a rendőrséggel van kapcsolata.
- Nem csak. Vannak itt író és művész barátaim is, meg a kórházi ápolószeméllyel is jól összebarátkoztam - magyarázta szelíden Róbert.

A vonal túlsó végéről idegen hang hallatszott:

- A címzettet még mindig nem találtuk meg. A doboz nálunk van, majd eljuttatjuk.
- De én... - kezdte volna Róbert, azonban a másik letette a kagylót.
- Ki volt az? - kérdezte Ferhad idegesen.

- Ismeretlen. A címzett ismeretlen. „A doboz nálunk van” mondta, és letette a kagylót.

- De kinél?

- Honnan tudhassam én azt? Menjen a rendőrségre! Ők talán már tudják - mondta Róbert türelmetlenül. - Ja, maga nem akar kapcsolatba lépni az azerbajdzsán rendőrséggel, megfeledeztem róla. Akkor majd, ha legközelebb hagynak valamilyen üzenetet, megmondom nekik, hogy keressék magát.

- Én hamarabb megtalálom őket - mondta Ferhad büszkén. - Jó a szímatom.

- És biztosan tudja, hogy hol kell keresni őket... Persze, ha még nem adtak túl azon a dobozon, és nem más köztársaságból hívtak fel.

- Ott is vannak ismerőseim. Szinte az egész országban.

„Aha” - gondolta Róbert. - „Igazam volt, kábítószercsempészekkel találtam szemben magam.”

- Elég sok ismerőst szereztem én is az utamon Lvovból idáig. Tudja...

Ferhad félbeszakította:

- És milyen nemzetiségűekkel?

- Voltak azerbajdzsániak, grúzok, örmények, tadzsikok, üzbégek, türkmének, sőt avarok is.

- Értem már - mondta Ferhad félhangosan, de Róbert így is meghallotta.

- Mit ért? - kíváncsiskodott.

- Semmit - legyintett a másik. - De maga legyen nagyon óvatos, mert még nagyon sok emberrel meggyűlhet a baja, ha nem kerül elő a doboz, és nem utazik minél előbb haza.

Róbert természetesen nem fogadta meg a tanácsot, de a rendőrséget sem értesítette Ferhad látogatásáról, mert biztos volt benne, hogy Kemal előbb-utóbb jelentkezik nála, hiszen már ő is tudta, hogy Ferhadnak, Memmed öccsének meg kell érkeznie párnapon belül. És úgy is történt. A Ferhad látogatása utáni napon délelőtt, amikor Róbert szokásos sétájára indult, a szálloda előtt Kemallal futott össze.

- No, megjött? - kérdezte a rendőr.

- Kicsoda?

- Hát, Memmed testvére.

Róbert értetlen tekintetét látva folytatta:

- Hát azért a dobozért, amit Ferhad számára hozott Budapestről.

- Ja? - kapott a fejéhez Róbert. - Meg is feledkeztem volna róla. Akkor visszamegyünk a szállodába, hátha fog jelentkezni.

- Biztosan volt már magánál, csak most még nem ismeri be. Valamiben még sántikál.

- Én? - kérte ki magának Róbert. - Én komoly fordító vagyok. Engem az Önök bandáinak az ügyei nem érdekelnek - mondta sértődötten és meggondolva magát elindult a Kaszpi-tenger felé. A rendőrtisztviselő ott lépdelt mellette pár percig szótlánul.

- Tetszik? - törte meg végül a csendet a tóra mutatva.

- Tetszene, ha nem vertek volna itt meg - bökött a fejével Róbert a móló felé.

- No, akkor vigyázzon magára, nehogy még egyszer kórházba kerüljön - mondta Kemal, és a kezét nyújtotta.

- Máris megy? Azt hittem, hogy megiszunk együtt egy csésze teát valamelyik teaházban. Mondjuk, pont ott, ahol azzal a férfival voltam, mielőtt megverték volna.

- Biztosan ott van találkája - gyanakodott Kemal.

- Nem, nincs semmiféle találkám, csupán felmerült bennem a gondolat, hogy hátha találkozhatunk ott vele. Onnan nem messze indulnak a hajók a Kaszpi-tengeri sétahajózásra. Ott sokan megfordulnak. Amikor ott voltunk, úgy vettem észre, hogy a felszolgálók szinte mindenkit ismernek. Tehát, ha idegen ember toppan be, biztosan megjegyzik maguknak.

- Igen, már mi is figyeltetjük azt a teaházat.

- Akkor menjünk - mondta Róbert, és elindult a teaház felé. Amint felértek a mólóra, körül nézett. És nem tévedett. Az egyik padon ott ült Ferhad. Biccentett neki, és egy könnyed kézmozdulattal az értésére adta, hogy rendőrrel van.

Ferhad kényelmesen felállt és elindult az ellenkező irányban. Kemal vagy nem ismerte, vagy csak úgy tett, mert meg sem fordult utána, csak a teaház teraszán kérdezte meg:

- Ismeri azt a férfit?

- Kit? - kérdezett vissza Róbert.

- Hát azt, akinek jelt adott.

- Futólag - mondta Róbert kissé zavartan. - Egy teaházban már beszélgettem vele. Állítólag mérnök, és sokat jár külföldön.

- No, majd utánanézek - mondta Kemal és megrendelte a teát, majd elővéve egy doboz cigarettát, Róbert felé nyújtotta.

- Köszönöm, nem dohányzom.

- És iszik?

- Olykor-olykor.

- Én nem, a Korán tiltja. Csak vodkát, mert arról nincs szó a Koránban.

- Azt hittem, hogy maguk kommunisták, és nem hisznek Allahban - mondta Róbert mosolyogva.

- Igaz, nem hiszünk Allahban, de a hagyomány az hagyomány.

Amint ott ültek, váratlanul megjelent a móló vége felől a kórházból ismeret grúz orvos és örmény ápolónő. Biccentettek Róbertnek és tovább mentek. Róbert felállt és utánuk sietett.

- Miért nem ülnek be egy kis teára? Már régen beszélgettünk - szólította meg az orvost és az ápolónőt.

- Most nincs rá időnk - mondta az orvos a teraszon ülő Kemalra nézve.

- Egyébként a dobozzal mi van? - szólalt meg a nő.

- A dobozzal? Miféle dobozzal? - tettette magát Róbert.

- Ne játssza meg magát! - mondta az orvos. - Hiszen a doboz miatt verték össze.

- És mi tudjuk, hogy kik - mondta a nő.

- Kik? - kérdezte Róbert.

- Amikor eljön az ideje, megmondjuk, vagy maga még előbb megtudja.

E szavak után az orvos a nővel kényelmesen továbbsétált.

Amikor Róbert visszatért a teaházba, meglepetten pillantotta meg a grúz nyomozót az asztalánál.

- Mit beszélt azzal a férfival? - kérdezte Róbertet.

- Orvos, a kórházban ismerkedtem meg vele és meghívtam egy csésze teára, de nem volt hajlandó bejönni.

- Várjanak, mindjárt visszajövök - mondta a grúz nyomozó és a grúz orvos meg az örmény ápolónő után futott. Pár pillanat múlva már vissza is jött és elégedetten mondta:

- A férfit ismerem. Nem orvos, hanem csak asszisztens, sőt még az sem, csak alkalmi munkából él, de nagyon jól. Niko Bagaridzének hívják. Tbilisziben négyszobás lakása, Gagrában emeletes villája és két autója van.

- A nőt nem ismeri? - kíváncsiskodott Kemal.

- Szvetának hívják, de a vezetéknevét nem tudom. Niko feleségének, aki szintén örmény, a barátja. Gyakran van Grúziában a férjével, aki oszét - magyarázta a nyomozó.

- Azt hiszem, már őt is láttam - vetette közbe Róbert. - De nem a feleségével, hanem egy másik nővel.

- Az valószínűleg a húga lehet - szakította félbe Kemal.

- A vonatban, amikor jöttem Lvovból Bakuba, és itt a kórház folyosóján szintén azzal a nővel, aki a vonaton kísérte, és Szvetával beszélgetett - folytatta Róbert.

- Tehát már az egész szervezet megérkezett Bakuba a maga csomagjáért, csak Memmed nem jelentkezik - örvendezett Kemal.

- Dehogynem, éppen erre tart - jegyezte meg a nyomozó, és kimutatott egy közeledő párra.

- Tényleg ő az - mondta egyre boldogabban az azerbajdzsán rendőr. - Már csak a doboz hiányzik.

- Illetve a dobozok - mondta Róbert.

- A dobozok? - kérdezte a másik kettő szinte egyszerre.

- Igen, a dobozok - mondta Róbert győzedelmesen, egy olyan ember büszkeségével, aki többet tud a hivatalos bűnüldöző szerveknél. - Memmed megmutatott egy dobozt, amit majd nekem kell Budapestre vinnem, ha a csomagot átadom neki.

Este Róbert sokáig nem tudott elaludni. Kezdett kialakulni előtte a teljes kép, csupán egyet nem tudott még, hogy hol van a doboz. Igaz, az sem volt a számára világos, hogy ezek az emberek vajon mind egy maffiához tartoznak-e, vagy más-más csoportok tagjai.

Már félálomban volt, amikor csengett a telefon. A magyar konzulátusról hívták.

- Kérem, nagyon vigyázzon magára! - ismerte fel a vonal túlsó végén annak a tisztviselőnek a hangját, aki a kórházban meglátogatta.

- Vigyázzak? Miért? - kérdezte kíváncsian.

- Többen is érdeklődnek maga iránt nálunk. Budapestről is, Bakuból is, és még más köztársaságokból is. Nem szeretnénk, ha még egyszer baja esnék.

Róbert nem értette teljesen, hogy miért is kell vigyáznia magára, de nyugtalanul aludt. Reggel halk kopogtatásra ébredt. Amikor ajtót nyitott, a folyosón nem volt senki, csak az ajtó alatt feküdt egy kis cetli.

„Megjött a címzett. Ma találkozunk a Lány-bástya alatt. A kis doboz lesz a kezemben. Utána elmegyünk a címzetthez.”

Róbert sietve megreggelizett, majd elment a megadott helyre. A vonatban megismert avar nő várta. Kezében ott volt a kis doboz. Róbert persze nem tudta mindjárt megállapítani, hogy a doboz sértetlen volt-e, vagyis benne van-e még az, amit hozott, de nem is volt rá kíváncsi.

- Akkor mehetünk - mondta a nő, és a trolibusz megállóhoz sietett.

Amikor leszálltak, Róbert meglepetve pillantotta meg Kemalt a grúz nyomozó társaságában.

- Én szóltam nekik - mondta a nő. - Legyen nyugodt, mi vigyázunk magára.

- Mi a teendőm? - kérdezte Róbert kissé izgatottan.

- Abban a házban, a harmadik emeleten lakik Memmed Sahzade. Vigye fel neki a dobozt! Mi a folyosón leszünk. Készenlétben. Csak kiáltsa el magát, ha szüksége lenne ránk!

Róbert átvette a dobozt és sietve felment a lépcsőn az emeletre. Amint becsengetett a megadott lakásba, hallotta, hogy a lépcsőn emberek közelednek. Hátranézve meglátta a grúz nyomozót és mögötte a többieket.

Memmed maga nyitott ajtót. Megpillantva a dobozt a kezében tartó Róbertet, boldogságát nem titkolva invitálta be a látogatót.

- Követte valaki? - kérdezte.

- Nem vettem észre - mondta Róbert, és átnyújtotta a csomagot.

Memmed remegő kézzel nyitotta ki. Pár kis zacskó volt benne porral és egy cédula. Róbert még állt, azért láthatta a szöveget.

„Itt küldöm a mintát. Oszd szét a listán szereplő személyek között. A pénzt küldd el azzal az emberrel, aki a dobozt átadja.”

Róbertet más nem is érdekelte. Gyorsan átvette ő is a dobozt, és már az ajtóban volt, háta mögött Memmeddel, amikor a csengő megszólalt. Négy rövid csengetés volt. Memmed nyugodtan ajtót nyitott, de gyorsan hátra is ugrott, amikor meglátta Kemalt.

- Maga? Honnan ismeri a jelzést? - kérdezte meglepetten.

- Nikótól. Ugye őt várta?

- Hát... - hebegett Memmed.

- Adja át a dobozokat! - kérte Kemal.

Memmed és Róbert tiltakozás nélkül átadták a csomagokat.

- Mindkettőjüket letartóztatom - mondta Kemal.

Külön-külön cellákban helyezték el őket.

- A kihallgatás délután lesz, addig készüljenek fel rá nyugodtan - mondta az ajtót bezáró rendőr.

Pár pillanat múlva nyílt Róbert cellájának az ajtaja. A rendőrfőnök lépett be hozzá.

- Köszönöm a segítségét. Maga szabad - mondta.

Róbert csak később tudta meg, hogy mi is történt és ki verte meg; egy levélből, amit már Budapesten kapott Kemaltól.

„Annak a férfinak, aki magának Budapesten az állomáson átadta a dobozt, thaiföldi ismerősei vannak, ezért megígérte az unokatestvérének, Memmed Sahzadének, hogy szerez neki kábítószer. Ő ossza azt szét kinti ismerősei között. Magát, mint idegent, de az azerbajdzsáni nyelvet jól ismerő személyt, választották ki közvetítőnek, amikor a tudomásukra jutott a bakui konferencia híre és az, hogy magát is meghívták. Mi sokáig semmit sem tudtunk a dologról, de az ukrán rendőrségnek már hamarosan gyanúja támadt, ugyanis egy ukrán férfi, aki látta magukat Budapesten, a határon közölte a dolgot. Ezért figyelték magukat Lvovban, mert először azt hitték, hogy annak a fiatalembernek adja át a csomagot. Utána a különböző köztársaságok bűnüldöző szerveit értesítették, hogy maga visz valakinek valamit. Ezért kísérték végig a vonaton. Igen ám, de a különböző kábítószer kereskedő bandák is tudomást szereztek a csomagról, és nem csak a nyomozók, hanem azok egy-egy tagja is kísérte magát. Szerencsére Marinának sikerült a vonatban kivenni a bőröndjéből a dobozt és betennie egy üres dobozt. Így maga még Bakuban sem vette észre a csomag eltűnését. Amikor azonban összeverték - mint később megtudtuk - éppen az a grúz orvos, meg annak az oszét sógora - megtalálták a noteszt a címmel és ellopták az üres dobozt. Marina azonban folytatta a nyomozást, és megtudta, hogy Memmed Tebrizben van. Memmednek is a tudomására jutott, hogy figyelik, ezért az öccsét küldte el a dobozért, azonban később megtudta, hogy Ferhad más bandának is dolgozik, ezért jött el később ő maga Bakuba. Ekkor Marina is akcióba lépett. Még egyszer köszönöm a segítségét.

Kemal

U.i. Ha legközelebb Bakuban jár, remélem, felkeres. Elbeszélgethetünk egy kicsit egy csésze tea mellett és elviszem magát Kőjcsajba is, a szüleimhez.”

VÉGE